

V SLUŽBENI VJESNIK

VOJNOG ORDINARIJATA

GODINA: XXVII • BROJ: 3 (98) • 2024.

FOTO: MORH/T. Brandt

32. nacionalno vojno hodočašće u Mariju Bistricu

6. listopada 2024.

FOTO: MORH/T. Brandt

V SLUŽBENI VJESNIK

VOJNOG ORDINARIJATA

GODINA: XXVII • BROJ: 3 (98) • 2024.

SLUŽBENI VJESNIK VOJNOG ORDINARIJATA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Izdavač: Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj, Ksaverska cesta 12, 10000 ZAGREB

tel: 01/4670-660; 01/4670-659; faks: 01/4670-662

www.vojni-ordinarijat.hr; e-pošta: vojni.ordinarijat@morh.hr

Odgovara: Msgr. Jure Bogdan, vojni ordinarij

NA KRŠĆANSKIM TEMELJIMA, U ZAJEDNIŠTVU CRKVE, HODOČASNICI NADE

Pastirsko pismo biskupa Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

u prigodi Jubilejske godine 2025.,

1100. obljetnice Splitskih crkvenih sabora i početaka Hrvatskoga kraljevstva

UVOD

Pozdrav i povod

1. Draga braćo i sestre u zajedništvu Božjega naroda, dragi hrvatski vjernici u Domovini i izvan nje!

S Apostolom „zahvaljujemo uvijek Bogu za sve vas i bez prestanka vas se sjećamo u svojim molitvama spominjući se vaše djelotvorne vjere, zauzete ljubavi i postojane nade u Gospodinu našem Isusu Kristu, pred Bogom i Ocem našim“ (1Sol 1, 2-3).

Ovo vam *Pastirsko pismo* upućujemo da bismo vas potaknuli na vjerničko življenje vremena pred nama u 2025. godini, koju iščekujemo kao milosno vrijeme nekoliko važnih jubilejskih slavlja, izvorišta za obnovljenje životne snage, misleći pritom poglavito na proslavu redovitoga Jubileja, Svete godine 2025., i na spomen znamenitih Splitskih crkvenih sabora održanih od 925. do 928. godine, za vladavine Tomislava, 'kralja Hrvata', kako ga je u svome pismu 925. godine oslovio papa Ivan X. (914. – 928.).

Zašto slavimo Jubileje?

2. U mnoštvu raznih obljetnica samo se po sebi nameće pitanje zašto slaviti jubileje. Svojem imenom 'jubilej' upućuje na: radost, ushićenje, zanos, slavljenje, prizivajući i posadašnjajući spomen na važne događaje.

U Crkvi je slavlje jubileja iskaz radosne zahvalnosti Gospodinu za njegove milosne

darove, ali i darovano vrijeme obraćenja, pomirenja i pokore; vrijeme osobnoga preuzimanja odgovornosti te ljudskoga i kršćanskoga poslanja da se ovaj svijet, trajno u suradnji s Gospodinom, učini što skladnijim sa Stvoriteljevim naumom mira, pravednosti i istinskoga zajedništva u ljubavi.

Od prvoga Jubileja, koji je 1300. godine proglasio papa Bonifacije VIII., kada se – u tadašnjim okolnostima življenja otajstva Crkve – snažnije osjetila potreba za obnavljanjem vjerničkoga života i pobožnosti snagom oprosta, svake se pedesete, odnosno (od 1450. god.) svake dvadeset pete godine, slave redoviti Jubileji, Svete godine. U posebnim pak trenutcima proglašavaju se i izvanredni Jubileji, kakav je bio Jubilej milosrđa (2015. – 2016.).

Slavlje jubileja potrebno nam je da bismo ponovo probudili zapretani žar Božje milosti koji nas potiče da se okrenemo budućnosti i zauzmemo za izgradnju svijeta u novosti evanđelja te konačno ostvarenje kraljevstva Božjega za koje svednevice molimo u molitvi Gospodnjoj: „Dođi Kraljevstvo tvoje.“ Ta povezanost nebeskoga i zemaljskoga očituje se u obredu otvaranja i zatvaranja Jubileja, redovito povezanim sa slavljem otajstva utjelovljenja Božjega Sina, u kojemu se susreće božansko i ljudsko, vidljivo i nevidljivo, a prošlost i budućnost živimo kao milosnu sadašnjost.

Svetu godinu koja je pred nama živjet ćemo pod sloganom 'Hodočasnici nade', pri čemu je vrijedno uočiti da mi vjernici putujemo iz

nade u nadu; da mi nosimo darovanu nadu, kao poveznicu između vjere i ljubavi.

Druge važne obljetnice

3. Osim Svete godine i 1100. obljetnice splitskih crkvenih sabora, povod ovomu Pismu još su neke važne obljetnice, od kojih izdvajamo:

a) spomen na 1700 godina od Prvoga sveopćeg, ekumenskog koncila u Niceji 325. godine, važnoga za ispovijedanje prave vjere i za slavljenje središnjega otajstva naše vjere, Kristova vazma;

b) 60. obljetnica završetka Drugoga vatikanskog koncila (1965.) sa svim što je nosilo i nosi obnovu Crkve;

c) pedeseta obljetnica od *Pastirskoga pisma* biskupa kojim su 1975. (također Svete godine) pozvali na proslavu i obnovu koja je pod naslovom 'Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata' tijekom devet godina ostvarivana brojnim slavljinama, poukama, susretima i drugim događanjima do 1984. i Nacionalnoga euharistijskog kongresa u Mariji Bistrici;

d) stota obljetnica od ustanovljenja svetkovine Isusa Krista Kralja svega svijeta;

Iz tih je obljetnica razvidno da se one ne zastavljaju na prošleme, nego iz svake od njih progovara novost i obnova. U tome je pristupu i razlog zbog kojega se u ovome Pismu već spominje i pogled prema 2033. godini, Svetoj godini Otkupljenja, i prema 2041., što će biti 1400. obljetnica kršćanstva u Hrvata.

U onim dijelovima Pisma u kojima govorimo o povijesti, težište leži na povijesti spasenja koja upravo snagom vjere, nade i ljubavi u Isusu Kristu po Crkvi združuje prošlo, sadašnje i buduće, zbog čega temeljni ustroj Pisma slijedi upravo tu trodjelnost.

I. PROŠLOST – BAŠTINA KOJA POUČAVA I OHRABRUJE

Suodnos povijesti i spasenja

4. Povijest je 'teološko mjesto' (*locus theologicus*) Božjega spasenjskog događaja. Napose je ona to u odnosu na utjelovljenje Božje Riječi, Božjega *Logosa*, koji je – uzevši našu ljudsku narav i sjedinivši je sa svojom božanskom u jednoj Osobi – ušao u povijest i s njom ostaje nerazdruživo povezan do njezina svršetka. Njezin će kraj biti ono dovršenje prema kojemu ona nezaustavljivo ide u vremenu i prostoru ovozemaljskoga, dok konačno ne postigne svoj smisao, kada, prema svetopisamskim riječima, Božjemu Sinu „sve bude podloženo” i kada će „i on sam, Sin, sve podložiti Onomu koji je njemu sve podložio, da Bog bude sve u svemu” (1Kor 15, 28).

Povijest, dakle, i njezina zbivanja imaju i onu dublju protežnicu koju nam valja trajno otkrivati i produbljivati kako bi se proniknulo u njezin dublji smisao, značenja i poruke te se još jedanput posvijestilo da čovjek sa svojom naravi i svojim moćima stvara povijest u kojoj je naša ljudskost i vremenitost u trajnome susretanju s Božjim, s vječnim.

S cijelom Crkvom slavimo Svetu godinu

5. Katolička crkva po svemu svijetu 2025. godinu dočekuje kao vrijeme posebna spomen-slavlja. U Jubilejskoj godini želi na osobit način, ne samo izvanjskim događanjima nego i obnovljenim navjestiteljskim i svjedočkim žarom te zauzetošću oko unutarne duhovne obnove vjernika, očitovati jedinstvo kršćanske vjere, nade i ljubavi.

U tome duhu želimo i mi, Kristovi vjernici u hrvatskome narodu, u zajedništvu svih Kristovih učenika, hodeći stopama vjere, posvjedočiti istinsku vjeru, živu nadu i djelotvornu ljubav na koju nas poziva Gospodin.

Papa Franjo, bulom proglašenja Jubileja *Spes non confundit* (*Nada ne razočarava*), poziva cijelu Crkvu na slavlje Jubilejske godine. Ona će u Rimu započeti 24. prosinca 2024. otvaranjem svetih vrata na Bazilici sv. Petra koja simboliziraju otvoren pristup Bogu u Isusu Kristu i trajat će do 6. siječnja 2026. zatvaranjem Svetih vrata.

U partikularnim Crkvama Jubilejska će godina posebnom svečanom postajnom liturgijom u svim katedralama i konkatedralama biti otvorena na blagdan Svete Obitelji Isusa, Marije i Josipa, u nedjelju 29. prosinca 2024. i završiti na isti blagdan iduće godine, 28. prosinca 2025.¹ U svemu je jasan naglasak na vremenu hodočašćenja prema Kristu Otkupitelju, koji je „naša nada“ (1Tim 1, 1), nada koja ne postiđuje i ne razočarava (usp. Rim 5, 5).

Važnost obljetnica Nicejskoga i Drugoga vatikanskog koncila

6. Jubilejska se godina slavi i kao 1700. obljetnica Prvoga sveopćega (ekumenskoga) crkvenog koncila u Niceji, 325. godine. Na Koncilu je oko tristo biskupa potvrdilo vjeru Crkve u Kristovo božanstvo. Utvrđena je vjera Crkve u istobitnost Sina Božjega s Ocem; vjera koju, skupa s vjerom u Duha Svetoga, Gospodina i Životvorca, utvrđenu na Prvome carigradskom koncilu (381. godine), i tako uobličenu u *Nicejsko-carigradsko vjerovanje*, ispovijedamo molitvom u svakome nedjeljnome i svetkovinskome euharistijskom slavlju, u kojemu slavimo spomen muke, smrti i uskrsnuća Gospodinova.

Na Nicejskome koncilu donesena su načela i kriteriji za određivanje dana na koji Crkva slavi svetkovinu Uskrsa (*computus paschalis*). Iznimno je lijepa, govorljiva i poticajna podudarnost da ćemo, Božjom providnosti, mi kršćani Istoka i Zapada u 2025. godini Uskrs slaviti istoga dana, 20. travnja.

„Nicejski je koncil“ – naglašava papa Franjo – „prekretnica u povijesti Crkve. Njegova obljetnica poziva kršćane da se ujedine u slavljenju i zahvaljivanju Presvetomu Trojstvu, te Isusu Kristu, Sinu Božjemu, koji je ‘iste biti s Ocem’ i koji nam je objavio to otajstvo ljubavi. No, Niceja je ujedno poziv svim Crkvama i crkvenim zajednicama da nastave koračati putem koji vodi prema vidljivome

¹ Usp. Franjo, bula *Spes non confundit*, br. 6.

jedinstvu i da se ne umore tražeći odgovarajuće oblike kako bi u potpunosti odgovorili na Isusovu molitvu: ‘Da svi budu jedno kao što ti, Oče, u meni i ja u tebi, neka i oni u nama budu da svijet uzvjeruje da si me ti poslao’ (Iv 17, 21).”²

Godine 2025. navršava se i šezdeset godina od svršetka Drugoga vatikanskog koncila (1962. – 1965.) na kojemu je sudjelovalo oko dvije i pol tisuće biskupa sa svih strana svijeta s drugim nekatoličkim promatračima i slušateljima laicima.

Bio je to događaj koji je snažno oblikovao korake Crkve u dvadesetome stoljeću i dao joj nesporno dalekosežna usmjerenja koja su imala i imaju odraza i u prostorima izvan vidljive Crkve. Valja obnovljenim žarom nastaviti od Koncila započetu obnovu – *renovatio*, tj. sve veću vjernost duhu i nauku evanđelja, i reformu – *reformatio*, povratak trajno važećim formama u Crkvi,³ služeći se Koncilom kao pouzdanim kompasom koji nam pomaže na putu u dvadeset prvome stoljeću.⁴

Po primjeru svjedokā vjere

7. Da bismo istinski proslavili jubilej vjere, itekako nam mogu pomoći primjeri i zagovor Božjih ugodnika, bilo da su proglašeni blaženima i svetima, bilo da nisu na takav način postavljeni za primjer i uzor, ali su u punome zajedništvu nebeske radosti te su i dalje u duhovnoj povezanosti s ovozemaljskom, putujućom Crkvom.

Na prvome se mjestu utječemo Isusovoj tjelesnoj Majci i našoj Majci po milosti, Djevici Bogorodici, Majci Crkve, ‘Utočištu grješnika’ i ‘Pomoćnici kršćana’, koja nas prati na ovozemaljskome hodočašću u nebesku domovinu.

² Isto, br. 17.

³ Usp. Drugi vatikanski koncil, Dekret *Unitatis redintegratio*, br. 6.

⁴ Usp. Ivan Pavao II., Apostolsko pismo *Tertio millennio adveniente*, 1994., br. 36; Isti, Apostolsko pismo *Novo millennio ineunte*, 2001., br. 57.

Nju je papa Franjo nazvao 'Majkom sveopćega Jubileja'. Utječemo se i svetomu Josipu, zaručniku Djevičinu, zaštitniku Crkve, koga smo izabrali za svetoga zaštitnika Hrvatske i koga rado zazivamo kao zaštitnika hrvatskoga naroda.

Ovdje se svakako spominjemo tolikih svetaca i blaženika našega naroda. Među njima se posebice izdvaja lik bl. Alojzija Stepinca, kojega je papa Benedikt XVI. uvrstio među šesnaest imenom spomenutih svetaca i blaženika, koji su iznimni i uzorni ne samo slušatelji nego i izvršitelji Riječi Božje.⁵ Blaženi Alojzije svojim je primjernim vjerničkim i pastirskim životom te strpljivim podnošenjem nepravde i konačno mučeničkom smrću od ruku bezbožnoga komunističkog režima svim Kristovim vjernicima u hrvatskome narodu svijetli putokaz i ohrabrenje na putu vjere. Njegova vjernost Kristu i odanost Crkvi s Rimskim biskupom na čelu, ustrajnost u molitvi i sinovska odanost Majci Mariji, svima može i treba biti uzorom i u ovim vremenima bujanja raznih ideologija, indiferentizma i praktičnoga ateizma te nastojanja da se ostvari takozvani 'novi svijet' s pomoću uređivanja društva mimo i protiv naravnoga moralnog zakona i Božjih zapovijedi.

Evandjelje u našoj povijesti i u našem narodu

8. Radosna vijest, evandjelje, na našim područjima, koji su nekada pripadali zapadnomu Iliriku, tj. na prostoru rimskih pokrajina Dalmacije i Panonije, prisutno je već u prvim stoljećima kršćanstva.

Apostol Pavao u *Poslanici Rimljanima* (15, 19) naglašava da je „od Jeruzalema pa uokolo sve do Ilirika pronio evandjelje Kristovo”. U *Poslanici Timoteju* pak veli da je Tit, njegov suradnik, „otišao u Dalmaciju” (2Tim 4, 10). U apostolsko, dakle, ili, najdalje, u prvo poslijepostolsko vrijeme zacijelo su i mnogi drugi vjerovjesnici dolazili, kako morem tako i kopnom, u naše krajeve.

⁵ Usp. Benedikt XVI., Apostolska pobudnica *Verbum Domini*, 2008., br. 48.

Žestoki progoni kršćana potvrdit će snažnu ukorijenjenost kršćanske vjere i organiziranost crkvenih zajednica i njihovih biskupskih sjedišta kao što su ona najstarije: Salona (Solin), Sirmium (Srijemska Mitrovica), Jadera (Zadar), Absarum (Osor), Vecla (Krk), Arba (Rab), Parentium (Poreč), Pola (Pula), Siscia (Sisak), Cibalae (Vinkovci), Mursa (Osijek), Delminium (Duvno), Sarsenterum (Stolac), Epidaurum (Cavtat), Risinium (Risano), Bistue Nova (nedaleko od Zenice), Bistue Vetus (nedaleko od Bugojna), Baloie (kod Ključa), Leusinium (Panik, mjesto kod Bileće) i druga. Kršćansku su stvarnost naši stari predci ovdje zatekli te im je naviještena kršćanska vjera i podijeljeno sveto krštenje.

Pouzdana vijesti o prvim dodirima Hrvata s kršćanstvom nalaze se, kako nam je poznato, u papinskim izvorima. Prema *Liber pontificalis* papa Ivan IV. Dalmatinac (640. – 642.) poslao je benediktinskoga opata Martina da u Istri i Dalmaciji otkupi zarobljene kršćane i kosti kršćanskih mučenika: Anastazija (Staša), Dujma, Maura, Venancija i drugih. Taj ih je papa dao pohraniti u oratoriju uz krstionicu Lateranske bazilike Svetoga Spasitelja (kasnije i sv. Ivana Krstitelja i sv. Ivana Evanđelista) u Rimu, o čemu svjedoči veliki mozaik s njihovim likovima, koji je dao podignuti njegov nasljednik Teodor I. (642. – 649).

Sv. Agaton, papa (678. – 681.), u svome pismu iz 680. kao obraćene narode navodi Slavene (što se jedino može odnositi na Hrvate) pa se na temelju toga i drugih izvora može razložno zaključiti da su Hrvati upravo s tim papom, godine 679., sklopili mirovni ugovor.

O stoljetnoj povezanosti našega naroda sa Svetom Stolicom svjedoči i bizantski car Konstantin Porfirogenet koji u svome djelu *O Upravljanju Carstvom*, u 31. poglavlju piše: „Ovi kršteni Hrvati neće ratovati protiv tuđih zemalja, izvan granica svoje zemlje, jer su primili neku vrstu proročanskoga odgovora i zapovijedi od rimskoga Pape, koji je u vrijeme Heraklija, cara Bizantinaca, poslao svećenike i njih pokrstio. To je zato što su poslije

krštenja Hrvati napravili jedan ugovor, potvrđen njihovim vlastitim rukama i čvrstim obećanjem, i jamstvom u ime svetoga Petra apostola, da oni nikada neće poći protiv neke strane zemlje i s njom ratovati, nego će radije živjeti u miru sa svima koji su voljni jednako tako postupati, i oni su od istog rimskog pape primili blagoslov za taj čin, a to je (poruka) ako bi bilo koji stranci pošli u rat protiv zemlje ovih istih Hrvata i nametnuli im rat, tad će moćni Bog ratovati za Hrvate i zaštititi ih, a Petar, Kristov učenik, dat će im pobjedu.”⁶

Sačuvana pak pisma pape Ivana VIII. (872. – 882.) hrvatskim vladarima pokazuju da je tada Hrvatska većinski kršćanska zemlja i da Papa s njom uspostavlja odnos duhovnoga i vjerskoga značaja, tako tipičan za onodobni srednjovjekovni svijet. To je i vrijeme velikodušnoga i dalekovidnoga poslanja svete solunske braće Ćirila i Metoda među Slavene Velike Moravske, čije je djelovanje i u nekim područjima Hrvatske ostavilo neizbrisive tragove u liturgiji i na jezičnome polju, posebno u glagoljskoj tradiciji.⁷

Poznati su nam srdačni odnosi Hrvata i Svete Stolice za vladara iz hrvatske narodne dinastije, posebice kralja Zvonimira (1076. – 1089.), kojega je u listopadu 1076. izaslanik sv. Grgura VII., pape, (1073. – 1085.), opat Gebizon okrunio za kralja u bazilici sv. Petra i Mojsija u Solinu, kada je primio i znakove kraljevske časti te prisegnuo Papi da će ponajprije poštivati pravdu, braniti Crkvu, brinuti se da svećenstvo živi ispravno, štiti siromahe, udovice i siročad, biti protiv nezakonitih brakova, protiviti se prodaji ljudi i, na kraju, da će u znak priznanja papinskoga primata svake godine uplaćivati iznos od dvjesto bizantskih zlatnika.

6 Konstantin Porfirogenet, *De administrando imperio*, poglavlje 31.

7 Ivan Pavao II., Govor na svečanosti dočeka u međunarodnoj zračnoj luci u Zagrebu 10. rujna 1994., br. 3.

Povijesno-spasenjsko iščitavanje našega hoda s Gospodinom u vremenu

9. Evanđelje se, dakle, utjelovilo i u našem narodu, u našu hrvatsku povijest, a to znači u današnje naše vrijeme i u naš prostor. S Gospodinom smo po krštenju ušli u suodnos koji traje već gotovo četrnaest stoljeća. I dok se spominjemo znamenitih događaja, uistinu spomena vrijednih, iz toga suodnosa, želimo naglasiti da tu nije samo riječ o tek nekoj obilježavanju povijesnoga i prolaznoga. Kada bi tomu bilo tako, bilo bi to premalo i presiromašno. Riječ je o povijesno-spasenjskome čitanju našega hoda s Gospodinom u vremenu, u kojemu zbilja ima onih događaja koji na poseban način zauzimaju važno mjesto u našoj memoriji, kao naroda i Crkve.

Spomen na bitne događaje naše povijesti nije samo površno pamćenje nego je prepoznavanje našega hoda s Gospodinom te uprisutnjenje našega odnosa s njim koji je u temelju tih povijesnih događanja. Zbog toga su ona za nas otajstvena!

Kristovo evanđelje i njegova Crkva utjelovili su se upravo na ovome našem zemljopisnom prostoru, u našoj kulturi, u našem narodu i jeziku... Oni progovaraju i po povijesnim događajima; progovaraju po njima i danas.

Slavlje naših crkveno-narodnih jubileja upravo tu ima svoje duboko teološko i duhovno utemeljenje. Stoga su ta slavlja uvijek evangelizacijski motivirana, da bismo, spominjući se prošloga i staroga, izrekli, a onda i živjeli iste sadržaje na nov način: *Vetera novo modo*. Njih, dakle, sve obuhvaća evangelizacijsko poslanje kojim i danas želimo konkretno odgovoriti, tako da su ova naša slavlja prekrasan povod upravo za evangelizacijski govor. Takav govor u svjetlu i s gledišta vjere crpi iz povijesnoga i vremenitoga, da bi navijestio neprolazno i vječno, već započeto u vremenu.

Hrvatski jubileji

10. U Jubilejskoj 2025. godini, kako je već naglašeno, slavimo svoj veliki nacionalni jubilej,

povezan s crkvenim saborom (sinodom) održanim u splitskoj prvostolnici 925. godine. Te je godine papa Ivan X. uputio pismo „dragomu sinu Tomislavu, kralju Hrvata, i Mihajlu, uzvišenomu knezu Humljana, i prepoštovanomu i presvetomu subratu našem Ivanu, nadbiskupu svete Salonitanske crkve i svim podložnim biskupima, kao i svim županima i svim svećenicima i svemu narodu, koji živi u Sklavoniji i Dalmaciji, predragim našim sinovima”⁸. Za pontifikata toga pape u Splitu su održani od 925. do 928. crkveni sabori (sinode). Iako je minulo jedanaest stoljeća od tih prvih nacionalnih crkvenih sabora, oni nedvojbeno predstavljaju onu baštinu na koju se vrijedi iznova vraćati. U crkvenome smislu utrljali su smjer crkveno-područnoga ustroja naših krajeva, povezavši ga s korijenima prvih kršćanskih početaka na našem ozemlju.

Gledano nacionalno-politički, njihove su odluke zaokružile i uokvirile ondašnji hrvatski prostor te ga se, u širem onodobnom europskom okviru i ozračju, moglo u njegovu razvoju ubrojiti u zrele i dovršene političke stvarnosti koje su u obličju kraljevske vlasti i struktura iz vremena Tomislava, vladara s kraljevskim statusom iz hrvatske narodne dinastije (925. – 928.), supostojale pokraj drugih, njima sličnih i istodobnih.

Te činjenice, promatrane u svjetlu oblikovanja Europe prožete kršćanstvom, vidimo i kao plodove onoga što se danas s pravom naziva „kršćanskim korijenima Europe”. Mada su ti korijeni u hrvatskome narodnom biću vidljivi i nekoliko stoljeća prije, upravo se u tome vremenu očituju u svojoj prepoznatljivosti plodonosnih poveznica, od kojih danas ne smijemo bježati, ako želimo dobro i svomu narodu i cijeloj Europi. Oni nam pomažu i danas na novi način živjeti ljepotu evanđelja u nužnoj povezanosti osobnoga i zajedničkoga.

⁸ *Codex Diplomaticus Regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae*, vol. I, str. 33-34, br. 24.

Podsjećanje na jubilejska slavlja

11. Podsjetimo se i na značenje proslave 1000. obljetnice hrvatskoga kraljevstva⁹, zatim planirane proslave 1300. obljetnice kršćanstva u Hrvata¹⁰ koja se zbog Drugoga svjetskog rata nije mogla ostvariti 1941. godine.

Stoga su biskupi Pastirskim pismom iz 1975. pozvali na sveopću proslavu 1300. obljetnice kršćanstva u Hrvata, koja se pretvorila u ‘Veliku devetnicu duhovne obnove hrvatskoga naroda’, započetu znakovitim slavljem na Gospinu Otoku u Solinu 1976., nastavljenu proslavama u Biskupiji kod Knina i Branimirovom godinom u Ninu, a završenu velebnim Euharistijskim kongresom u Mariji Bistrici 1984. godine. Ta su slavlja probudila i osnažila duhovne snage u Crkvi i narodu koje će svoj plod donijeti u teškim danima Domovinskoga rata i dovesti do uspostave samostalne hrvatske države.

Sve nam je to poticaj da se svim svojim bićem upravimo prema 2041. godini i proslavi 1400. obljetnice kršćanstva u Hrvata. U taj niz svakako dolazi i 2033. kao važna Jubilejska godina Otkupljenja. „Ta će nas Sveta godina, istodobno, usmjeriti prema još jednom temeljnom događaju za sve kršćane: godine 2033. slaviti će se dvije tisuće godina od otkupljenja mukom, smrću i uskrsnućem Gospodina Isusa. Predstoji nam, dakle, putovanje obilježeno velikim etapama u kojima Božja milost prethodi i prati narod koji korača marljivo u vjeri, djelatan u ljubavi i postojan u nadi (usp. *1Sol 1, 3*).”¹¹

Spomen i identitet

12. Slavlje jubileja uvijek je spomen na najvažnije događaje iz prošlosti koji određuju sadašnjost i budućnost. Tako slavlje jubileja može postati istinskom sponom između prošlosti i budućnosti, koja u sadašnjosti ne

⁹ Usp. Pastirsko pismo hrvatskih biskupa iz 1924.

¹⁰ Usp. Pastirsko pismo hrvatskih biskupa iz 1939.

¹¹ Franjo, *Bula Spes non confundit*, br. 6.

samo da budi i oživljava uspomene nego također upućuje na ono što je važno, a u određenim trenucima i presudno za život.

Sjećanje pojedinca povezuje sa zajednicom, postajući zajedničkim spomenom koji ukorjenjuje njegov identitet, a zajednicu ojačava i povezuje. Usto valja imati na pameti da je kršćanska vjera ukorijenjena u povijesni slijed Božje objave kao 'povijesti spasenja' koja ima svoj vrhunac u događaju Isusa Krista. U tome pak događaju svoj temelj ima i eshatološka nada obećane budućnosti konačnoga cilja povijesti, prema kojemu su pozvani i upravljani svi ljudi i narodi. Unutar te povijesti spasenja odvija se i povijest hrvatskoga naroda, u korijenima kojega živi prihvaćanje kršćanske vjere u počecima nacionalne povijesti i izgradnja identiteta koji nije odvojiv od kršćanske vjere i Katoličke crkve.

II. SADAŠNJOST - IZAZOV KOJI POTIČE

Dobro nadvladava zlo

13. Naš prvi pogled na sadašnjost, kako to lijepo predlaže Bula proglašenja Jubileja, usmjerimo prema dobru i obratimo pozornost „na puno dobra u svijetu kako ne bismo upali u napast da se smatramo ophrvanima zlom i nasiljem”¹².

Dakle, na prvo mjesto stavljamo predivne znakove života Crkve, kao što su: življenje vjere u obiteljima; istinsko zajedništvo i suradnja u župnim zajednicama; nesebičnost u djelima kršćanske ljubavi i milosrđa; dragovoljnost i zanos, osobito mladih, u pružanju pomoći i očitovanju blizine u trpljenjima, kao plod urođenosti u Kristovo otajstvo; nastojanje življenja kršćanskoga poziva duhom služenja u raznim zvanjima i zanimanjima u društvu.

Upravo radi ostvarivanja dobra, dužni smo usmjeriti se i na ono što mu se protivi, što guši nadu i sprječava širenje milosnih darova, što zamagljuje nosivi smisao i okamenjuje srca, što priprema tlo za sijanje malodušnosti i ubiranje plodova svakovrsnih nemira.

¹² *Spes non confundit*, br. 7.

Sadašnji milosni trenutak (*kairòs*)

14. Riječ Svetoga pisma: „Evo sad je vrijeme – *kairòs* – milosno, sad je vrijeme spasa” (2Kor 6, 2) odnosi se i na trenutak povijesti što ga upravo proživljavamo. Svakomu je od nas i svima zajedno darovano povlašteno vrijeme da ga živimo na dobro i na spasenje. Upravo u ovome trenutku povijesti odgovorni smo pred Bogom i pred ljudima za darovanost kršćanske vjere, za sve članove Crkve i, konačno, za svakoga čovjeka, ne previđajući da nam je posebna briga povjerenjena za hrvatski narod. Ta je odgovornost još veća na onima koji su na za društvo osobito odgovornim položajima, kako u Crkvi tako i u državi, u svim granama vlasti (zakodavne, sudbene i izvršne), i u društvu, u odgojnim, obrazovnim, znanstvenim, umjetničkim, športskim i svim drugim ustanovama, tijelima i sastavnicama koje imaju utjecaj na društvo.

Gledajući prošlost, vidimo kako su prije nas vjernici prepoznavali i prihvaćali *kairos*. Što se tiče nas, ne možemo preslikavati prošlost, nego milosni trenutak za nas živi u sadašnjosti, nama darovanomu vremenu za plodove milosti. On je Božji dar i njegovo zanemarivanje bilo bi neprihvaćanje Božjih nadahnuća, ali i grijeh propustom. Ne postoji za nas drugo vrijeme ni druge okolnosti osim sadašnjih i samo nam je u njima moguće ostvariti svoje ljudsko, kršćansko i narodno poslanje.

Poziv i poslanje

15. A koje je to žurno poslanje? To je najprije poziv da neprestano radimo na osobnome obraćenju. Jubilejska godina poziv je na žurnu promjenu srca (*metanoia*) vraćanjem Bogu, usmjerenošću prema njemu i prema svojim bližnjima, kako nam je Krist rekao: „Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim (...) Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga” (Mt 22, 37-40). Pritom ćemo se naći na putu i s drugim ljudima, kojima je blisko 'Zlatno pravilo života': „Što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima” (Mt 7, 12).

Da bi se to moglo ostvariti, potrebna je svijest i iskustvo darovane, primljene ljubavi iz koje niče sposobnost sebedarja. Otajstvo crkvenoga zajedništva, utemeljeno u Kristovu pozivu i njegovoj volji, poziv je na zajedništvo vjere u Crkvi s Petrovim nasljednikom (*cum Petro et sub Petro*). Izvan punoga crkvenog zajedništva nedostaju one sveze koje omogućavaju da mladica izraste iz Istinskoga trsa i donese obilat plod za život vječni.

Svjesni smo izazova pred kojima se nalazi sav svijet i naš hrvatski narod, ali se ne trebamo bojati ako je u nama živa vjera, jer kada je Krist s nama i kada smo mi s njim, možemo sa svetim Pavlom uskliknuti: „Ako je Bog za nas, tko će protiv nas?” (*Rim 8, 31*).

Znak i svjedočanstvo

16. Kao što je to u sveopćoj Crkvi, tako se i Crkva u hrvatskome narodu uvijek treba cjelovito (*in capite et in membris* – i glava i udovi) obnavljati. Bez unutarnje, duhovne obnove pastirā i stada, biskupā, prezbiterā, redovnikā i redovnica, kao i vjernikā laika, slavlje Jubileja može biti prigodničarsko i samo izvanjsko, odjeveno u svečano ruho, ali iznutra prazno i neplodno. Plodnost dolazi od Božje milosti, ali po ljudskim životima, djelima i svjedočenjem. Isus svojim apostolima daje nalog: „Bit ćete mi svjedoci” (*Dj 1, 8*). Ako oni ne ispune taj nalog, sjemenu Božje riječi i milosti otajstva bit će otežano donositi željeni plod za kraljevstvo Božje.

Bogu hvala, u hrvatskome narodu imamo mnoštvo uzora, hrabrih svjedoka vjere sve do primanja mučeničkoga vijenca slave. Upravo zbog njegove crkvene službe i svekolikih okolnosti u kojima je iznimnom predanosti tu službu vršio – kako o tome svjedoče i kler i puk – svakako nam je među svima njima najbliži lik blaženoga Alojzija Stepinca. Kao znak jubilejske obnove i ponovnoga duhovnoga buđenja vjere u hrvatskome narodu, i u ovoj ćemo godini iskreno i ustrajno moliti za njegovo proglašenje svetim i za njegov zagovor, posebno za pastire Crkve, da istom hrabrosti s Kristom vode Božji narod u zahtjevnosti vremena.

Stoga nam je zauzeti se za rast u vjeri, nadi i ljubavi, prema Bogu i svojemu narodu, svjesni da ljubav nikoga ne isključuje. Neka nam uzor žive vjere u Boga Stvoritelja, Spasitelja i Posvetitelja bude bl. Alojzije i svi sveci i blaženici Crkve u Hrvata: sveti Nikola Tavelić, sveti Leopold Bogdan Mandić, sveti Marko Križevčanin; blaženi Augustin Kažotić, blaženi Julijan iz Bala, blaženi Jakov Zadranin, blaženi Gracija iz Mula, blažena Ozana Koterska, blaženi Ivan Merz, Drinske mučenice: blažena Jula Ivanišević, blažena Bernadeta Banja, blažena Berchmana Leidenix, blažena Krizina Bojanc i blažena Antonija Fabjan; blažena Marija Propetoga Isusa Petković; blaženi Miroslav Bulešić, blaženi Serafin Glasnović Kodić, blaženi Anton Muzić, blaženi Alojzije Palić i blaženi Anton Durković.

Uzdajući se u njihov moćni zagovor, vjerujući da je Gospodin već primio njihove patnje, zazivamo i zagovor tolike naše braće i sestara svjedoka vjere iz našega naroda, ubijenih *in odium fidei* tijekom naše povijesti, posebice nedavne.

Na našu obvezu da te svjedoke upoznamo i, poglavito svojim življenjem, promičemo svjedočanstvo njihova života te širimo glas njihove svetosti, u novije nas vrijeme osobito pozivaju sveti Ivan Pavao II., Benedikt XVI., papa Franjo, i sami svjedoci krvavih progona mnoštva Kristovih vjernika za strašnih totalitarizama 20. stoljeća.

Što nam je, dakle, činiti?

17. Slavlje Jubilejske godine poziva nas da potvrdimo svoj kršćanski identitet kao pojedinci i kao zajednica Crkve. Papa Franjo snažno naglašava onu stranu našega kršćanstva koja se očituje kao zauzimanja za istinu, za opće dobro, pravednost i mir. To je moguće samo u iskrenoj ljubavi prema Bogu i bližnjemu, potvrđenoj djelima ljubavi prema najpotrebitijima naše ljudske i kršćanske brižnosti, a s kojima se poistovjetio i sâm Krist Gospodin. Različiti su načini na koje je to moguće učiniti: od osobne i zajedničke molitve, preko zauzetosti za ljude koji trebaju pomoć, do promicanja djela ljubavi i pravednosti u svoj širini društvenoga života.

To, u kršćanskoj odgovornosti za društvo, također znači: javno se založiti za dostojanstvo ljudske osobe i za potvrdu vrijednosti ljudskoga života od začeca do prirodne smrti; zauzimati se za naravni i za sakramentalni brak i muškarca i žene, u skladu s tim, za obitelj; promicati ispravan odgoj; podupirati nastojanja koja štite prava djeteta da ima roditelje i prava roditelja na odgajanje svoje djece; zastupati ljudska prava bez ugrožavanja vjerskih uvjerenja i slobode očitovanja vlastita uvjerenja i kulturalnoga, nacionalnoga i vjerničkoga identiteta; promicati kršćansku duhovnost i kulturu te poticati odgovore Božjemu pozivu u duhovna zvanja u Crkvi.

Ne smije se, međutim, nikada zaboraviti da je to moguće samo ako se s Božjom pomoći trajno odupiremo svakomu obliku zla, laži, nasilja, nepravde, pohlepe i manipulacije kojom se želi izobličiti i preokrenuti naravni moralni zakon te tako izopačiti društvene odnose sve do stvaranja humusa za ukorjenjivanje i dalje širenje zala našega vremena, kao što su: pobačaj i eutanazija, materijalizam i pozitivizam, nihilističko beznađe, diktatura relativizma, rodna ideologija i druge opasne zablude o Bogu, čovjeku i svijetu koje se suptilno promiču pa čak i nameću. I prošlost i sadašnjost potvrđuju da ideologije koje stvaraju i donose nepravedne zakone kojima se gazi dostojanstvo čovjeka izrabljuju najsiromašniji, a laž postavlja za nit vodilju u budućnost bez Boga, za posljedicu imaju razdor među ljudima, od obiteljskih razmimoilaženja i do međunarodnih ratnih sukoba.

Kakav humanizam i napredak?

18. I mi, u ovo naše vrijeme, zajedno sa svom Crkvom, želimo zauzeto i ustrajno njegovati kršćanski humanizam koji raste iz Božje ljubavi prema ljudima. Naša predanost razumijevanju, promicanju i obrani života svakoga ljudskog bića crpi svoj poticaj upravo iz te bezuvjetne Božje ljubavi prema čovjeku.¹³

13 Usp. *Humana communitas*. Pismo pape Franje predsjedniku Papinske akademije za život u povodu XXV. obljetnice njezina ustanovljenja (11. veljače 1994. – 11. veljače 2019.), 6. siječnja 2019.

Pred izazovima brzoga tehnološkog napretka, među kojima danas na poseban način svjedočimo razvoju programā tzv. 'umjetne inteligencije', s Papom naglašavamo: „Da bi potonji bili sredstva za izgradnju dobra i boljega sutra, moraju uvijek biti usmjereni na dobro svakoga čovjeka; moraju imati etičko nadahnuće. Etička odluka, naime, uzima u obzir ne samo ishode nekoga postupka, već i vrijednosti koje su u pitanju i dužnosti koje proizlaze iz tih vrijednosti.”¹⁴

Uza sve navedeno, a potaknuti povijesnom odgovornosti za opstanak hrvatskoga naroda i brigom za njegovu budućnost, kao i za vrjednote koje trebaju resiti državu Hrvatsku, i ranije smo na razne načine upozoravali, a i sada to činimo, na potrebu jasnoga i sustavnoga postupanja u rješavanju duboke 'demografske krize', nazvane i 'demografskim slomom' kojemu svjedočimo zbog sve većega pada broja živorođenih; pada broja stanovnika i poremećenosti dobne strukture stanovništva te s njom povezanih pitanja iseljavanja, useljavanja i suvremenih migracija. Želimo dati svoj konkretan prinos izradbi i implementaciji primjenjive, dugoročne i cjelovite strategije te nadstranačke politike demografske revitalizacije našega naroda.¹⁵

Bula proglašenja Jubileja poziva nas da u budućnost gledamo s nadom, ispunjeni oduševljenjem koje treba prenositi. To danas nedostaje i u hrvatskome narodu, a prva je posljedica „gubitak želje za prenošenjem života”. Znajući da su posrijedi duboki razlozi, jačani raznim ideologijama materijalizma, mi vjernici trebamo biti prvi u zagovaranju društvenoga povezivanja, štoviše, saveza koji će biti sposoban otklanjati pogubnost individualizma, ogorčenosti i besosjećajnosti.¹⁶

14 Govor pape Franje na zasjedanju skupine G7 o umjetnoj inteligenciji, Borgo Egnazia (Puglia), 14. lipnja 2024.

15 Usp. HBK, *Deklaracija sa Šestoga hrvatskog socijalnog tjedna*, Zagreb, 23. listopada 2021.

16 Usp. *Spes non confundit*, 9.

Poštivanje neotudivoga ljudskog dostojanstva

19. Crkva u svome nauku upućuje na četiri vidika ljudskoga dostojanstva i razlikuje: ontološko, moralno, društveno i egzistencijalno dostojanstvo. Ontološko dostojanstvo je temeljno, jer pripada osobi samom činjenicom da ju je Bog želio, stvorio na svoju sliku i uzljubio te se ono nikada ne može poništiti i vrijedi u svim okolnostima u kojima se pojedinci mogu susresti. Ono se na osobit način objavilo u Isusu Kristu, Božjemu Sinu koji je postao čovjekom.

Isus Krist je potvrdio da svaki čovjek posjeduje neprocjenjivo dostojanstvo i da to dostojanstvo nikada ne može biti izgubljeno. U Kristovu otajstvu utjelovljenja potvrđeno je također i dostojanstvo tijela i duše kao bitnih sastavnica koje određuju ljudsko biće, a svaka je osoba pozvana i na moralnoj razini očitovati ontološki značaj svoga dostojanstva i to u onoj mjeri u kojoj se vlastitom slobodom usmjerava prema istinskomu dobru. Papa Franjo, u enciklici *Fratelli tutti*, s posebnom ustrajnosti naglašava da čovjekovo dostojanstvo „nadilazi sve okolnosti” i poziva da ga se brani u svakome trenutku čovjekova postojanja, neovisno o bilo kakvim tjelesnim, psihičkim, društvenim ili čak moralnim nedostacima.¹⁷

Stoga smo kao kršćani pozvani javno se usprotiviti svemu što je u suprotnosti s dostojanstvom ljudske osobe. To su, ponajprije, čini koji se protive samomu životu i povrjeđuju integritet: ljudske osobe, kao što je oduzimanje života pri pobačaju ili eutanaziji, ali i ona postupanja koja povrjeđuju istinski smisao ljubavi ili su u suprotnosti s dostojanstvom ljudskoga sudjelovanja u nastajanju i rađanju ljudskoga života, kao što je pokušaj nadomještaja (‘surogatstva’) glede majčinstva.

Dužnost nam je protiviti se svakomu obliku nasilja nad bilo kojim čovjekom, nad djecom, ženama i muškarcima. Kršćanstvu su protivni svi oblici iskorištavanja, među kojima

su razni oblici trgovanje ljudima i prostitucija. Evanđelje otvara putove za uklanjanje neljudskih uvjeta života i rada, pri čemu je neprihvatljivo na rad i gospodarstvo gledati kao na puka sredstva i načine stjecanja osobnoga probitka.¹⁸ U tome smislu, o kojemu svjedoči cijela povijest i sadašnjost Crkve, zalažemo se za suzbijanje svih oblika bijede, za dostojan život starih i nemoćnih osoba kao i za dostojnu skrb za osobe s posebnim potrebama, čuvajući osjetljivost prema svima koji su na neki način ranjeni ili su lako ranjivi u društvu.

Promicati obiteljske vrjednote i neprihvatljivost rodne ideologije

20. Jedno od važnih pitanja za budućnost našega naroda svakako tiče se prihvaćanja i promicanja smisla koji izvire iz dara života, što je usko povezano s poimanjem braka i obitelji. I ovdje potvrđujemo potrebu zalaganja za poštivanje i vrjednovanje braka kao zajednice muškarca i žene i obiteljskoga zajedništva kao vrela milosti. Na tome počiva i svekolika ljudska civilizacija te želimo podsjetiti da se samo s povjerenjem u Gospodina stječe hrabrost rađanja i odgajanja novih naraštaja, za život Crkve i naroda.

Na osobit način pozivamo vjernike da u svojim obiteljima njeguju duh zajedništva koji se izražava u obiteljskoj molitvi i nedjeljnome euharistijskom zajedništvu. Osim toga, pozivamo sve vjernike da se pojedinačno i zajednički zauzmemo za promicanje odgoja u duhu kršćanskih vrijednosti i prava roditelja da budu prvi i povlašteni odgajatelji svoje djece.

To u konkretnome društvenom životu znači potvrđivanje ljudskih prava, bez ugrožavanja vjerskih uvjerenja i slobode očitovanja vlastitoga uvjerenja i kulturalnoga, nacionalnoga i vjerničkoga identiteta. Stoga nisu prihvatljivi danas rašireni pokušaji da se uvedu neka ‘nova prava’ koja su nedosljedna izvorno

¹⁷ Usp. Franjo, Enciklika *Fratelli tutti*, br. 213.

¹⁸ Usp. Drugi vatikanski koncil, Konstitucija *Gaudium et spes*, br. 27.

definiranim pravima u međunarodnim dokumentima. Riječ je o pokušaju 'ideološke kolonizacije' koja većini želi nametnuti određeno antropološko samoodređenje čovjeka i pokušaje da čovjek slobodno raspolaže samim sobom bez ikakvih ograničenja. Za nas kršćane sloboda je dar Božji koja nam omogućava slobodno darivanje drugomu u ljubavi, odricanje od samoga sebe radi drugoga, a ne traženje apsolutne, posvemašnje autonomije koja vodi u razoran subjektivizam i individualizam. Promicanjem shvaćanja roda koji je odvojen od spolne danosti, a što posljedično dovodi do mnoštva rodnih identiteta kao samodoživljaja sebe, nameće se antropologija koja ima izrazito ideološka obilježja.

U tome smislu, za nas kršćane je neprihvatljiva rodna ideologija koja nastoji zaniijekati najveću razliku između živih bića, onu spolnu. Nisu prihvatljiva ni razna redukcionistička poimanja ljudske spolnosti koja dovode u pitanje brak kao zajednicu života i ljubavi između muškarca i žene namećući oblike suživota koji su braku suprotni. Za nas kršćane nije prihvatljivo stvaranje društva u kojemu više nema spolnih razlika i naglašavanje da muški i ženski rod više nisu utemeljeni na biološkoj spolu, nego se razvijaju unutar određenoga društvenog surječja i kao takvi podliježu različitim socijalnim i drugim utjecajima.

Izjava Dikasterija za nauk vjere *Dignitas infinita* (2024.) jasno naglašava da je neprihvatljivo da se takve ideologije nameću poput određenoga jednonumlja koje određuje također kako treba odgajati djecu.

Svjedočenje vjere s posljedicama u društvu

21. Vjerovati znači prihvatiti preobražavajuću snagu Radosne vijesti u našem životu, jer istinska vjera nije prihvaćanje neke ideje ili ideologije, već susret sa živom Osobom koja duboko preobražava sve nas, otkrivajući nam pravi identitet djece Božje. Susret s Kristom obnavlja naše ljudske odnose, usmjeravajući ih ljubavlju prema većoj solidarnosti i bratstvu. Vjera, koja se rađa iz susreta s

Kristom, mijenja sve u nama i otkriva nam buduće određenje, istinu o našem pozivu u povijesti, smislu života, svijesti da smo putnici prema nebeskoj domovini.¹⁹

Istinska vjera nije nikada lagodna i individualistička, jer uvijek podrazumijeva duboku želju za promjenom svijeta, prenošenjem vrjednota, da tako iza sebe ostavimo svijet boljim nego što smo ga zatekli.²⁰ Vjera se očituje u tome da dopustimo da nas Bog ljubi i da na temelju toga iskustva i mi ljubimo Boga onom ljubavi koju nam je On darovao i očitovao. No, Božja ljubav prema nama istodobno izaziva u nama „prvu i temeljnu reakciju: željeti, tražiti i imati na srcu dobro drugih”.²¹ Iz vjere u Krista koji je postao siromašan proizlazi i naša briga za cjelovit razvoj onih najugroženijih i najranjivijih u ljudskome društvu.

Vjera, prožeta dvostrukom zapovijedi ljubavi prema Bogu i bližnjemu, služi pravednosti, pravu i miru. U zakonu Kristove ljubavi čovjek pronalazi odgovore na svoja traženja i shvaća zakon koji je upisan u dubinu njegove naravi te tako živi u punini slobodu na koju je pozvan. Mi kršćani pozvani smo uvijek iznova otkrivati novost svoje vjere i njezinu snagu prosudbe pred izazovima koje postavlja današnja kultura, jer vjera nije puki skup propisa koje moramo prihvatiti i potvrditi svojom svijesti, već življena spoznaja Krista, živi spomen njegovih zapovijedi i istina života. Vjera je odluka koja zahvaća sve što živimo; ona je: susret, dijalog, zajedništvo ljubavi i života vjernika s Isusom Kristom koji je Put, Istina i Život. Pozvani smo upraviti čvrst pogled na Gospodina Isusa jer samo u raspetome i uskrsnulome Isusu možemo pronaći odgovore na pitanja koja muče današnje ljude.²²

19 Usp. Benedikt XVI., Kateheza na općoj audijenciji, 17. listopada 2012.; enciklika *Bog je ljubav*.

20 Usp. Franjo, Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, br. 183.

21 *Isto*, br. 178.

22 Usp. Ivan Pavao II., Enciklika *Veritatis splendor*, br. 85-87.

Ispovijedati vjeru podrazumijeva javno svjedočenje i djelovanje u društvu, jer kršćanin nikada ne smije držati vjeru privatnim činom. Papa Benedikt XVI. naglašava da vjera bez ljubavi ne donosi ploda, „a ljubav bez vjere bila bi osjećaj prepušten na milost i nemilost sumnji. Vjera i ljubav uzajamno se zahtijevaju, tako da prva omogućuje drugoj da ostvari svoj put.”²³ Upravo u skrbi za one koji su potisnuti na rub društva ili isključeni prepoznajemo lice samoga Krista te smo im pozvani prvi priteći u pomoć svjedočeći snagu kršćanske ljubavi i dobrohotnosti.

Svaki kršćanin i kršćanka snagom vjere neka društvo izgrađuje vrijednosno, osobito živim svjedočenjem kršćanske ljubavi, zauzetošću u promicanju općega dobra i socijalne pravednosti, na što nas osobito poziva socijalni nauk Crkve. U tome smislu, pozivamo poglavito katoličke udruge da se zauzmu za promicanje kršćanskih vrijednosti u društvu. Ne bismo smjeli šutjeti i ostati zatvoreni u neki svoj osobni odnos s Bogom, nego smo pozvani snagom vjere i sakramentalnih darova djelatno se zauzeti za aktualiziranje Evanđelja u složenoj mreži društvenih odnosa. „Nije riječ jednostavno o tome da se dospije do čovjeka u društvu, čovjeka kao primatelja evanđeoskog navještaja, već *obogatiti i uskvasati samo društvo s Evanđeljem.*”²⁴ Brinuti se za čovjeka znači uključiti i društvo u misijsku i spasenjsku skrb.

Poziv na novi evangelizacijski zamah

22. Svijest da smo Kristovi vjernici potiče nas na evanđeosku hrabrost u suočavanju sa suvremenim izazovima koji nam svednevice kucaju na vrata. Među njima su i migracije iznimnih razmjera koji naš prostor čine novim domom i životnim ozračjem za mnoge useljenike iz drugih krajeva svijeta, iz drugih kultura, drugih jezika i naroda, religijskih i svjetonazorskih vrijednosnih sustava. U sve-

mu što se događa pokušavamo prepoznavati Božje naume i usklađivati ih s našom odgovornosti, uvijek idući putem dobra. Stoga shvaćamo zahtjevnost usklađivanja različitosti koje se susreću.

Zajedničko dobro uključuje mir, tj. postojanost i sigurnost pravedna poretka. Prema tome, pretpostavlja se da mjerodavne vlasti, poštenim sredstvima, jamče sigurnost društva i njegovih članova.²⁵

Treba očekivati da će nositelji odgovornih služba, svjesni višeslojnosti poteškoća, mudro i s potrebnom osjetljivošću provoditi useljeničku politiku koja obogaćuje, a ne ugrožava, kako starosjedioce tako i one koji dolaze. Pred bilo kojom bijedom i potrebama migranata, tamo gdje im je ugrožena egzistencija pa i sigurnost života nema izgovora za nedjelovanje. U svakome čovjeku koji je ugrožen, ugrožen je Isus koji kuca na vrata našega srca.

Kristovi vjernici u hrvatskome narodu koji je tijekom svoje povijesti bio suočen s pojavama i valovima iseljavanja, a i sam je bio prognjan i iseljavan u brojnim svojim sinovima i kćerima, u svakome bratu čovjeku gleda Božje dijete, osobu, stvorenu kao neponovljivo biće, na „sliku i priliku Božju” (*Post 1, 26-28*). Po svome poslanju „Crkva (...) putuje zajedno s čitavim čovječanstvom te sa svijetom proživljava istu zemaljsku sudbinu. Ona postoji kao kvasac i tako reći kao duša ljudskoga društva, koje se treba u Kristu obnoviti i preobraziti u Božju obitelj.”²⁶

U tim novim okolnostima koje imaju obilježja globalnosti, te tako – još i više – zahvaćaju i druge narode i države, mi ne zaboravljamo svoju pozvanost da budemo evangelizacijskim kvascem naših novih sugrađana koji se iz najrazličitijih razloga zakonito useljavaju u našu domovinu. I dok svakomu čovjeku želimo evanđeoskom jasnoćom i

23 Benedikt XVI., Apostolsko pismo *Porta Fidei*, br. 14.

24 Papinsko vijeće 'Iustitia et pax', *Kompendij socijalnog nauka Crkve*, br. 62.

25 Usp. *Katekizam Katoličke crkve*, br. 1909.

26 Drugi vatikanski koncil, Konstitucija *Gaudium et spes*, br. 40.

čovjekoljubljem posvjedočiti svoju kršćansku vjeru i dati „obrazloženje nade koja je u nama“ (1Pt 3, 8-17), istodobno potičemo na sve odgovorne u našoj društvenoj zajednici na trajnu i zauzetu skrb, da bi se svakomu od te novopridošle braće i sestara olakšalo živjeti i štitilo dostojanstven život i rad.

III. BUDUĆNOST - LJEPOTA KOJA PRIVLAČI I ODUŠEVLJAVA

Djelovanje Duha

23. Spomen obično vežemo za čudesna djela nebeskoga Oca, prisutnost uz Sina koji ostaje s nama do svršetka svijeta (usp. Mt 28, 20), a Duh Sveti, koji je sveza ljubavi, očituje se i djeluje u raznolikosti darova raspirujući u nama nadu i otvarajući neslućene prostore budućega snagom koja nadvladava i smrt, kao posljednjega neprijatelja (usp. 1Kor 15, 26).

Najsnažnija i najuvjerljivija provjera naših težnja i nadanja o postizanju sreće, o ispunjenju čežnja, svakako je susret s granicama među kojima najizazovnijom ostaje smrt. S njom je povezana i konačna prosudba života.

Mi vjerujemo i puni smo pouzdanja, jer smo Kristovi, jer smo s njim i u njemu. Naš je Bog darovao svoga Sina koji se za nas predao u smrt, da bismo po ljubavi iz smrti prešli u život. Snagom ljubavi ostajemo zagledani u vječnost; samo je ljubav istinska ljepota; samo se ona svemu nada, u konačnici sve privlači, sve povezuje i oduševljava.

Zahvalnost i prošnja

24. U zahvalnosti se osvrćući na prošlost u kojoj prepoznajemo svoje kršćanske i narodne korijene, molimo Gospodina da nam sadašnjost bude blagoslovljena, a budućnost usmjerena dobru i istini, u skladu s njegovom voljom.

Nalazeći se na određenoj razmeđi vremena u kojemu se mijenjaju obrasci društvenih odnosa, svjesni smo da nas je Bog postavio

na mjesto i u vrijeme u kojemu on u svojoj providnosti računa s nama. Sigurno je da će Božja ljubav pobijediti sile zla, jer „na kraju ostaje ljubav“ (1Kor 13, 13), jer je sâm Bog ljubav (usp. 1Iv 4, 16).

Tijekom stoljetne, kao i nedavne prošlosti naše Crkve i naroda, osvjedočili smo se u snagu ljubavi, molitve, zajedništva i solidarnosti, obiteljskih vrijednosti i kršćanskih krjeposti. Molimo stoga Gospodina, Gospodara povijesti i života, da naš narod podupire i krijepi na putu istine, pravednosti i mira, u izgradnji 'kulture života'!

Posveta Presvetomu Srcu Isusovu

25. Isus Krist isti je „jučer, danas i uvijek“ (Heb 13, 8). Njegovu Presvetom Srcu, iz kojega izvire njegova božanska ljubav prema nama; Srcu, u kojemu je izvorište naše vjere i ono vrelo koje održava živima naša kršćanska uvjerenja²⁷, iz svoga srca upravljamo molitve da sadašnji naraštaji ne iznevjere polog vjere i istinsku ljubav prema Katoličkoj crkvi, domovini i narodu, koja je plod dara Božje ljubavi u Isusu Kristu, izlivena u naša srca po Duhu Svetome.

Odlučili smo Presvetomu Srcu Isusovu posvetiti sve nas i našu domovinu. Pozivamo, dakle, sav Božji narod i njegove pastire, sve prezbitere i đakone, redovnike i redovnice, sve Bogu posvećene osobe, svakoga vjernika i vjernicu da na svetkovinu Presvetoga Srca Isusova, 27. lipnja Jubilejske 2025. godine, budemo dionici posvete našega naroda i domovine Presvetomu Srcu Krista Gospodina.

Prema jubileju 2041. godine

26. Tko ne poznaje povijest spasenja i svoju narodnu povijest, ne poznaje ni svoj pravi identitet i najčešće ponavlja pogreške prošlih naraštaja. Povijest Hrvata obilježena je kršćanskom kulturom i uskom povezanosti s Katoličkom crkvom. Ovo je prigoda podsjetiti se

²⁷ Usp. Franjo, Enciklika *Dilexit nos*, br. 32.

ne samo na davnu, srednjovjekovnu prošlost Hrvata i Hrvatskoga kraljevstva, kneževine Huma i Bosanskoga kraljevstva, nego i na sve ono što je hrvatski narod prošao u tijeku svoje burne povijesti, od svojih početaka pa sve do uspostave neovisne Hrvatske, novoga življenja slobode u zajedništvu s europskim narodima te njezina ulaska u zajedništvo europskih država.

Koliko li je puta na našim usnama bio vapaj psalmista u hodočasničkoj pjesmi: „Da nije Gospodin za nas bio [...] kad se ljudi digoše proti nama, žive bi nas progutali! [...] Blagoslovljen Gospodin koji nas ne daje za plijen zubima njihovim!” (Ps 124, 2-3.6). Obnova vjere zalag je da nas kao naroda neće nestati jer vjera daje snagu za novi život.

S pogledom koji seže i malo dalje, uz Božju ćemo se pomoć, Jubilejske 2041. godine, iznova spominjati misije opata Martina, prvih dođira našega naroda s kršćanskim navještajem i začetaka naših odnosa s Petrovom Stolicom.

Hodočasnici nade

27. U hodu ovom Jubilejskom godinom, kao *hodočasnici nade*, na našim drevnim kršćanskim tragovima i u krilu Crkve, pozivamo sve naše vjernike na hrvatsko nacionalno hodočašće u Rim koje će se, kako se nadamo u Gospodinu, ostvariti od 5. do 12. listopada 2025. Bit će to prigoda da i mi, poput milijuna drugih hodočasnika koji će doći u Vječni Grad, pohodimo njegove Bazilike apostolskih prvaka sv. Petra i sv. Pavla i druga sveta mjesta te još jedanput obnovimo vjernost Katoličkoj crkvi, Kristovu namjesniku i Petrovu nasljedniku.

Vrijedno je podsjetiti i na stihove Dantea Alighierija koji u *Božanstvenoj komediji* spominje Hrvata u liku ganuta hodočasnika kako motri otisak Kristova lica na Veronikinu rupcu:

*„Poput onoga koji možda iz Hrvatske dođe da
vidi našu Veroniku,
po svojom vjekovječnom čežnjom nezasićen, kaže
u misli, dok se pokazuje /rubac/:*

*‘O Gospode moj, Isuse Kriste, pravi Bože, tako li
je, dakle, izgledalo lice tvoje!’²⁸*

Obnovljeni u vjeri, kao Kristovi vjernici, u svojim ćemo sredinama, u mjesnim Crkvama, u našim društvenim zajednicama, nastaviti i dalje zauzeto izgrađivati svoju uključenost u promicanje istinskoga zajedništva sa svim ljudima, pozorni na ekumenska nastojanja i međureligijski dijalog, na njegovanje mirna i plodonosna sklada te na stvaranje ozračja međusobnoga poštovanja i povjerenja.

U Jubilejsku 2025. godinu i Crkva u Hrvata, kao dio Sveopće Crkve, ulazi pod sigurnim vodstvom Duha Svetoga, u ozračju nedavno zaključene XVI. redovite opće skupštine Biskupske sinode o sinodalnosti. Uistinu: „Cijeli sinodalni hod, ukorijenjen u Predaji Crkve, odvijao se u svjetlu Koncilskoga učiteljstva. Drugi vatikanski koncil bio je zapravo kao sjeme posijano u njivu svijeta i Crkve. Svakodnevni život vjernika, iskustvo Crkava u svakome narodu i kulturi, višestruka svjedočanstva svetosti, promišljanja teologa, bili su tlo na kojemu je ona klijala i rasla. Sinoda 2021. – 2024. nastavlja crpsti energiju toga sjemena i razvijati njegovu nutarnju snagu. Sinodalni hod zapravo provodi ono što je Koncil naučavao o Crkvi kao otajstvu i Božjemu narodu, pozvanomu na svetost s pomoću trajnoga obraćenja koje proizlazi iz slušanja Evanđelja. U tome smislu predstavlja pravi čin daljnjega prihvaćanja Koncila; produžuje njegovo nadahnuće i ponovno pokreće njegovu proročku snagu za današnji svijet.”²⁹

Iznova otkrivajući svoje sinodsko poslanje, u sinodskome procesu koji je „i proces učenja, tijekom kojega Crkva bolje upoznaje samu sebe i prepoznaje oblike pastoralnoga djelovanja, najprikladnije za poslanje koje joj je povjerio

28 Dante, *Raj*, XXXI. pjev., 103–108.

29 Završni dokument drugog zasjedanja XVI. redovite opće skupštine Biskupske sinode (2. – 27. listopada 2024.) „Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje, poslanje”, br. 5.

njezin Gospodin³⁰, i mi, Crkva u Hrvatā, osjećamo snažan poziv na obnavljanje i potvrđivanje svoje vjere u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu; vjeru u evanđeoski, apostolski i koncilski nauk, vjeru u puninu katoličkoga bogoštovlja i u puninu crkvene uprave sa Zborom biskupa s Rimskim prvo-svećenikom na čelu.

Upravljeni prema budućnosti

28. Kada u slavlju jubilejā upravljamo zahvalan pogled na Isusa Krista, Raspetoga i Uskrsnuloga, oči naše duše upravljene su k blaženoj vječnosti. U nadi darovanoj po otajstvu Kristova uskrsnuća, čvrsto uvjereni u milosrdnu ljubav nebeskoga Oca, upravljani smo budućnosti. Na putu prema vječnoj domovini nosi nas radost Kristovih učenika koji ga susreću u lomljenju euharistijskoga kruha i žele svim ljudima prenijeti poruku radosti: Krist je Gospodin živ i pripremio je dom u zajedništvu konačne ljubavi svima koji mu vjeruju i koji ga ljube.

U krilu Očevu, u zajedništvu Oca, Sina i Duha Svetoga, sa svima svetima i blaženima konačni je cilj, smisao i ostvarenje svakoga djeteta Božjega. Tu nam je budućnost otvorio Krist svojim uskrsnućem od mrtvih i pozvao nas da se ne bojimo poći njegovim putem, sve do sretne vječnosti. Stoga, jer je budućnost u Božjim rukama, onima koji njemu i u njega vjeruju i njega slave ništa ne može konačno nauditi, pa ni sama smrt. A cilj zemaljskoga života nije tek produžiti dane na zemlji, nego doći u život vječni, Božjom milošću i slobodnom suradnjom u božanskoj istini, dobroti i divoti.

Ispovijest vjere Hrvata katolika

29. S pouzdanjem u Božju dobrotu i milosrđe, kao i u zagovor Blažene Djevice Marije i svih svetaca i blaženika hrvatskoga naroda,

30 Franjo, *Govor na otvaranju prve kongregacije XVI. Redovite opće skupštine Biskupske sinode o sinodalnosti*, 2. listopada 2024.

nadamo se da ćemo godinu sveopćega jubileja, skupa sa spomenom nacionalnoga jubileja, dostojno proslaviti svečanim skupom s obnovom krsnih zavjeta i obećanja koja smo kao narod toliko puta u povijesti potvrdili, a koja i danas očitujemo dragim nam ispovjednim izriječkom:

„Čvrsto vjerujem u Boga Oca i Sina i Duha Svetoga! Životom želim potvrditi svoj krsni savez s Bogom i tako obnoviti sveti i pradjedovski zavjet vjere u Isusa Krista i vjernosti Katoličkoj Crkvi. Svoju odluku polažem u bezgrešno srce presvete Bogorodice Marije! Najvjernija odvojetnice, na braniku stoj, čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom!“

Čestitka i blagoslov

30. Predraga braćo i sestre, u nadolazećoj svetkovini Božića slavimo Otajstvo vječne Očeve Riječi koja je uzela našu ljudsku narav i ušla u vremenitost, u našu ljudsku povijest. Tim je svjetlom obasjana i prožeta sva naša ljudska stvarnost, sva naša prošlost, sadašnjost i budućnost. Uistinu, u toj Riječi „bijaše život i život bijaše ljudima svjetlo; i svjetlo u tami svijetli i tama ga ne obuze“ (*Iv* 1, 4-6).

Po daru novoga života, primljenoga u krštenju, jačanoga Duhom za hod prema vječnosti, hranjenoga euharistijom, hranom besmrtnosti, mi smo znakovi nade, posebice kao Crkva, Kristovo Tijelo.

U ozračju duboke radosti koja nas ispunja zbog spoznanja da nas je tako i toliko Bog ljubio i ljubi, ostajući u nama po svome Duhu, svima vam od srca želimo sretan Božić zavičajući na sve vas blagoslov i moleći da vam blagoslovom ispunjena bude cijela nova, Jubilejska 2025. godina.

Vaši biskupi
Hrvatske biskupske konferencije
i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Dano na Prvu nedjelju došašća, 1. prosinca 2024. godine

SVETA STOLICA

PORUKA PAPE FRANJE ZA 39. SVJETSKI DAN MLADIH

24. studenoga 2024.

Oni što se uzdaju u Gospodina hode i ne umaraju se

Dragi mladi!

Prošle smo godine započeli hod nade ususret Velikom jubileju razmišljajući o Pavlovu izrazu: "Radujte se u nadi" (Rim 12, 12). Upravo kako bismo se pripravili za jubilejsko hodočašće 2025. godine, ove smo se godine dali nadahnuti prorokom Izaijom, koji kaže: »Al' onima što se u Gospodina uzdaju [...] hode i ne more se« (Iz 40, 31). Ovaj izraz preuzet iz takozvane Knjige utjehe (Iz 40-55), koja najavljuje kraj izraelskog sužanjstva u Babilonu i početak novoga doba nade i novog rođenja za Božji narod, koji se može vratiti u svoju domovinu zahvaljujući novom "putu" koji, u povijesti, Gospodin utire svojoj djeci (usp. Iz 40, 3).

I mi danas živimo u vremenima obilježenim dramatičnim prilikama koje tjeraju na očaj i sprječavaju nas da s mirom gledamo u budućnost: tragedija rata, društvene nepravde, nejednakosti, glad, iskorištavanje ljudi i stvarenoga svijeta. Najveću cijenu često plaćate upravo vi mladi, koji osjećate neizvjesnost budućnosti i ne nazirete sigurnu perspektivu za svoje snove, izlažući se tako opasnosti da živite život bez nade, da postanete zarobljenici dosade i melankolije, ponekad uvučeni u iluziju poroka i destruktivne stvarnosti (usp. Bula *Spes non confundit*, 12). Zato, predragi, želim da, kao što je bio slučaj s Izraelom u Babilonu, i do vas dopre poruka nade: i danas Gospodin pred vama otvara put i poziva vas da njime idete s radošću i nadom.

1. Hodočašće života i njegovi izazovi

Izaija prorokuje o "hodu bez umora". Razmišljajmo, dakle, o ta dva aspekta: hodanje i umor.

Naš je život hodočašće, putovanje koje nas tjera onkraj nas samih, putovanje u potrazi za srećom, a kršćanski život je, na poseban način, hodočašće ususret Bogu, našem spase-nju i punini svega dobra. Ciljevi, postignuća i uspjesi na tom putu, ako su samo materijalni, nakon početnog trenutka zadovoljstva ipak nas ostavljaju gladne i željne dubljeg smisla. Ne zadovoljavaju, naime, u potpunosti našu dušu, zato što nas je stvorio Onaj koji je beskonačan. Stoga u nama prebiva čežnja za transcendencijom, stalni nemir koji nas tjera na ostvarenje viših težnji, nečeg "većeg". Zato, kao što sam vam više puta rekao, vama mladima ne može biti dosta to da "gledate život s balkona".

Normalno je, ipak, da i kad na svoja putovanja krenemo puni entuzijazma, prije ili kasnije počnemo osjećati umor. U nekim slučajevima uzrok tjeskobe i unutarnjeg umora predstavljaju društveni pritisci koji nas tjeraju postići određene standarde uspjeha u učenju, na poslu i u privatnom životu. To izaziva tugu: živimo u užurbanosti ispraznog aktivizma koji nas vodi do toga da dane ispunimo s bezbroj stvari, a opet osjećamo kao da nam nikad ne polazi za rukom učiniti dovoljno i da nikako ne možemo biti na visini zadatka. Taj umor često prati dosada. To je ono stanje bezvoljnosti i nezadovoljstva koje osjećaju svi oni koji se ne pokrenu, ne odlučuju, ne biraju, nikad ne riskiraju i radije ostaju u svojoj zoni komfora, zatvoreni u sebe, promatrajući i prosuđujući svijet skriveni iza ekrana, a da nikad ne "uprljaju ruke" problemima, drugim ljudima i životom. Ta vrsta umora je poput betona u koji nam zapnu stopala, koji se na kraju stvrdne, sputa nas, paralizira i onemogućuje nam ići naprijed. Draži mi je umor

onih koji su u pokretu nego dosada onih koji stoje i nemaju volje pokrenuti se!

Rješenje za umor, ma koliko to nevjerojatno zvučalo, nije mirovanje na mjestu i odmor. Odgovor na to, radije, jest krenuti na put i postati hodočasnici nade. Ovo je moj poziv za vas: hodite u nadi! Nada pobjeđuje svaki umor, svaku krizu i svaku tjeskobu i daje nam snažan poticaj ići naprijed, jer to je dar koji primamo od samoga Boga: On naše vrijeme ispunjava smislom, obasjava naš put, pokazuje nam smjer i cilj života. Apostol Pavao upotrijebio je sliku trkača koji na trkalištu trči ne bi li osvojio nagradu (usp. 1 Kor 9, 24). Oni od vas koji su sudjelovali na nekom sportskom natjecanju – ne kao gledatelji, već kao sudionici – znaju dobro kolika je unutarnja snaga potrebna da se stigne do cilja. Nada je upravo nova snaga koju nam Bog ulijeva, koja nam omogućuje ustrajati u utrci, koja nam daje “izdići pogled” onkraj teškoća sadašnjeg časa i usmjerava nas prema određenom cilju: zajedništvu s Bogom i punini vječnoga života. Ako postoji lijep cilj, ako život ne vodi u ništavilo, ako ništa od onoga što sanjam, planiram i ostvarujem nije izgubljeno, tada vrijedi ići i znojiti se, svladavati prepreke i suočiti se s umorom, jer konačna nagrada je čudesna!

2. Hodočasnici u pustinji

Na hodočašću života neizbježno će biti izazova s kojima nam se valja uhvatiti u koštac. U davna vremena na dugim se putovanjima trebalo suočiti s različitim godišnjim dobima i promjenom klime. Trebalo je prijeći prekrasne livade i svježe šume, ali i snijegom prekrivene planine i vrele pustinje. I za vjernike je, dakle, hodočašće života i putovanje do daleke destinacije zamorno, kao što je to za izraelski narod bilo putovanje pustinjom prema Obećanoj zemlji.

Tako je i sa svima nama. I za one koji su primili dar vjere, bilo je sretnih trenutaka kad je Bog bio prisutan i kad ste osjetili njegovu blizinu i prisutnost, kao i onih drugih trenutaka kad ste doživjeli iskustvo pustinje. Može

se dogoditi da nakon početnog oduševljenja u učenju ili radu, ili zanosa u nasljedovanju Krista – bilo u braku, svećeništvu ili posvećenom životu – uslijede trenuci krize zbog kojih se život čini kao teško putovanje pustinjom. Ti trenuci krize, međutim, nisu izgubljeno ili beskorisno vrijeme, već se mogu pokazati kao važne prilike za rast. To su trenuci čišćenja nade! U krizama se ruše mnoge lažne “nade”, one koje su premalene za naše srce. Razotkrivaju se i tako ostajemo kao goli, sami sa sobom i temeljnim pitanjima života, lišeni svih iluzija. I u tom trenutku svaki se od nas može zapitati: na kojim nadama temeljim svoj život? Jesu li one istinite ili su to puke iluzije?

U tim trenucima Gospodin nas ne ostavlja; pristupa nam očinski i uvijek nam daje kruh koji nam daje novu snagu i omogućuje nam ponovno krenuti na put. Sjetimo se da je narodu u pustinji dao manu (usp. Izl 16), a umornom i obeshrabrenom proroku Iliji dvaput je dao pečen kruh i vodu da može putovati „četrdeset dana i četrdeset noći sve do Božje gore Horeba“ (usp. 1 Kr 19, 3-8). U tim je biblijskim pričama vjera Crkve vidjela predoznačen dragocjeni dar euharistije, pravu manu i istinsku popudbinu (viaticum) koju nam Bog daje da nas okrijepi na našem putu. Kao što je rekao blaženi Carlo Acutis, Euharistija je autoput za nebo. Tom je mlađiću euharistija bila najvažniji dnevni zadatak! Na taj način, prisno sjedinjeni s Gospodinom, hodamo i ne umaramo se, zato što on ide s nama (usp. Mt 28, 20). Pozivam vas da ponovno otkrijete veliki dar euharistije!

U neizbježnim trenucima umora na našem hodočašću ovim svijetom, naučimo, dakle, odmarati se poput Isusa i u Isusu. Onaj, koji svojim učenicima preporučuje odmor nakon povratka iz svoje misije (usp. Mk 6, 31), zna za vašu potrebu za odmorom tijela, vremenom za razonodu, za druženjem s prijateljima, za bavljenje sportom kao i za snom. No, postoji dublji odmor, a to je odmor duše, koji mnogi traže, a malo ih nalazi, a koji se nalazi samo u Kristu. Znajte da svaki unutarnji umor može naći okrijepu u Gospodinu

koji vam govori: "Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni. Ja ću vas odmoriti" (Mt 11, 28). Kad vas svlada umor na vašem putu, vratite se Isusu, naučite se odmarati u njemu i ostati u njemu, jer oni što se "u Gospodina uzdaju... hode i ne more se" (Iz 40, 31).

3. *Od turista do hodočasnika*

Dragi mladi, poziva koji vam upućujem jest ovaj: krenite na put, otkrivati život, tragovima ljubavi, tražite Božje lice. Ali ono što vam preporučujem jest ovo: ne idite na put kao obični turisti, već kao hodočasnici. Neka vaše putovanje, naime, ne bude tek površno prolaženje kroz život, u kojem ne uočavate ljepotu onoga što susrećete, ne otkrivajte značenje putova koje ste prošli, hvatajući kratke trenutke i prolazna iskustva zabilježena na selfiju. Tako čine turisti. Hodočasnik pak čitavim svojim bićem uranja u mjesta koja susreće, pušta im da mu progovore i postanu dijelom njegova traganja srećom. Jubilejsko hodočašće, dakle, želi postati simbolom unutarnjeg putovanja na koje smo svi pozvani da bismo došli do konačnog cilja.

Tim se stavovima pripremamo za Godinu Jubileja. Nadam se da će mnogi od vas moći hodočastiti u Rim i proći kroz Sveta vrata. Svima će, u svakom slučaju, biti pružena mogućnost poduzeti to hodočašće i u pojedinim partikularnim Crkvama i tako ponovno otkriti brojna mjesna mjesta milosti u kojima sveti i vjerni Božji narod njeguje svoju vjeru i pobožnost. Nadam se da će to jubilejsko hodočašće za svakog od nas postati »trenutak živog i osobnog susreta s našim Gospodinom Isusom Kristom, "Vratima spasenja"« (bula *Spes non confundit*, 1). Pozivam vas da ga proživite s tri osnovna stava: zahvaljivanjem, da se vaše srce otvori za hvalu za darove koje ste primili, prije svega za dar života; traženjem, tako da to putovanje izražava stalnu želju da se traži Gospodina i da se ne ugasi žeđ srca; i na kraju pokorom, koja nam pomaže zaviriti u svoju nutrinu kako bi smo prepoznali pogrešne putove i izbore koje ponekad činimo, te da se tako možemo obratiti Gospodinu i svjetlu njegova evanđelja.

4. *Poslani kao hodočasnici nade*

Ostavljam vam još jednu sliku koju vrijedi uzeti k srcu na vašem putu. Kad se dođe do Bazilike svetog Petra u Rimu, prolazi se trgom okruženim kolonadom, djelom velikog arhitekta i kipara Gian Lorenza Berninija. Ta kolonada, kao cjelina, izgleda kao veliki zagrljaj: predstavlja dvije raširene ruke Crkve, naše Majke, koja prihvaća svu svoju djecu! U ovoj nadolazećoj Svetoj godini nade sve vas pozivam da doživite zagrljaj milosrdnog Boga, da doživite njegovo oprostjenje, oprostjenje svih naših "nutarnjih dugova", kao što je to bila tradicija u prigodi biblijskih Svetih godina. I tako prihvaćeni od Boga i prepороđeni u njemu, postanite i vi sami raširene ruku za mnoge svoje prijatelje i vršnjake kojima je potrebno da, kroz vašu toplu otvorenost prema njima, osjete ljubav Boga Oca. Neka svaki od vas pruži "makar i samo osmijeh, gestu prijateljstva, bratski pogled, iskreno slušanje, nesebično služenje, znajući da to, u Isusovu Duhu, može postati sjeme nade za primatelje" (ondje, 18) te tako postanete neumorni misionari radosti.

Na tom putu, uzdignimo pogled, očima vjere, prema svecima koji su nas prethodili na tome putu, koji su stigli do cilja i daju nam svoje ohrabrujuće svjedočanstvo: »Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao. Stoga, pripravljen mi je vijenac pravednosti kojim će mi u onaj Dan uzvratiti Gospodin, pravedan sudac; ne samo meni nego i svima koji s ljubavlju čekaju njegov pojavak« (2 Tim 4, 7-8). Primjer svetaca i svetica nas privlači i podupire.

Samo hrabro! Sve vas nosim u srcu i povjeravam hod svakoga od vas Djevici Mariji, da po njezinu primjeru umijete strpljivo i s pouzdanjem iščekivati ono čemu se nadate, nastavljajući put kao hodočasnici nade i ljubavi.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 29. kolovoza 2024., spomen Mučeništva svetog Ivana Krstitelja.

FRANJO

NOTA DIKASTERIJA ZA NAUK VJERE O DUHOVNOM ISKUSTVU VEZANOM ZA MEĐUGORJE

“Kraljica Mira”

Prethodne napomene

1. Stigao je trenutak da se zaključi duga i složena povijest oko duhovnih fenomena Međugorja. Radi se o povijesti koju su pratila mimoilazna mišljenja biskupa, teologa, povjerenstava i analitičara.

Zaključci koji se izriču u ovoj Noti smještaju se u kontekst onoga što je određeno važećim *Normama za postupanje u razlučivanju navodnih nadnaravnih fenomena* (Dikasterij za nauk vjere, 17. svibnja 2024.; dalje u tekstu: *Norme*). Stoga je perspektiva ove analize znatno drukčija od one korištene u ranijim studijama.

Važno je odmah na početku razjasniti da zaključci ove *Note* ne podrazumijevaju prosudbu o moralnom životu navodnih vidjelaca. S druge strane, treba se prisjetiti da, kada se prepozna djelovanje Duha za dobro Naroda Božjega „usred” nekog duhovnog iskustva od svoga početka do danas, karizmatički darovi (*gratiae gratis datae*) – koji bi mogli biti povezani s tim iskustvom – da bi mogli djelovati ne zahtijevaju nužno moralnu savršenost uključenih osoba.

2. Iako u sveukupnosti poruka povezanih s ovim duhovnim iskustvom nalazimo mnogo pozitivnih elemenata koji pomažu shvatiti poziv Evanđelja, pojedine bi poruke – prema mišljenju nekih – predstavljale proturječja ili bi bile povezane sa željama ili interesima navodnih vidjelaca ili drugih osoba. Ne može se isključiti da se to moglo dogoditi u manjem broju poruka i ta nas činjenica podsjeća na ono što kazuju *Norme* ovog Dikasterija: da se takvi fenomeni „katkad čine povezanim sa zbunjujućim ljudskim iskustvima, s nepreciznim izrazima s teološkoga gledišta ili s interesima koji nisu posve legitimni”

(*Norme*, br. 14). Ovo ne isključuje mogućnost kakve pogreške „prirodnoga reda koja nije nastala zbog zle namjere, nego zbog subjektivne percepcije fenomena” (*ibid.*, čl. 15,2°). Kao primjer takvog nepreciznog mističnog jezika i u konačnici netočnog s teološkog gledišta, među porukama vezanima uz Međugorje (usp. *Raccolta completa dei messaggi della Regina della Pace. „Vi supplico: convertitevi!”*, [Camerata Picena, Ancona, 2024.]; u nekim slučajevima prijevod je poboljšán nakon usporedbe s originalnim tekstom) možemo spomenuti izdvojen izraz „vas moj Sin, jedan i trojstveni, ljubi” (2. studenoga 2017.). Nije neobično da se u mističnim tekstovima koji žele izraziti prisutnost cijelog Trojstva u misteriju utjelovljene Riječi upotrebljavaju neprikladne riječi poput ovih. U ovom slučaju, treba razumjeti da se u Sinu koji je postao čovjekom manifestira ljubav jednog i trojstvenoga Boga (usp. Dikasterij za nauk vjere, “*Trinità Misericordia*”. *Lettera al Vescovo di Como circa l’esperienza spirituale legata al Santuario di Maccio [Villa Guardia]*, 15. srpnja 2024.). Uz to, čitatelj će imati na umu da svaki put kad se u ovoj *Noti* spominju Gospine „poruke”, to uvijek znači „navodne poruke”. Kako bismo razlučili događaje povezane s Međugorjem primarno uzimamo u obzir postojanje jasno provjerenih plodova i analizu navodnih marijanskih poruka.

Plodovi

3. Neposredan učinak fenomena povezanih s Međugorjem bio je veliki i rastući broj štovatelja u cijelome svijetu i brojnih osoba koje onamo hodočaste iz najrazličitijih krajeva.

Pozitivni se plodovi nadasve očituju u promicanju zdrave prakse vjerničkog života, u

skladu s tradicijom Crkve. U kontekstu Međugorja, to se odnosi kako na one koji su bili daleko od vjere tako i na one koji su do tada površno prakticirali vjeru. Mjesto je posebno po velikom broju takvih plodova: brojna obraćenja, učestali povratak sakramentalnoj praksi (euharistija i sakrament pomirenja), brojna zvanja za svećenički, redovnički i bračni život, produbljivanje vjerničkog života, intenzivnija molitvena praksa, brojna pomirenja supružnika te obnova bračnog i obiteljskog života. Valja spomenuti da se takva iskustva događaju nadasve u kontekstu hodočašća na mjesta povezana s prvotnim događajima, radije nego tijekom susreta s „vidiocima“ radi prisustva navodnim ukazanjima.

4. Intenzivan svakodnevni pastoral u župi Međugorje povećao se zbog „međugorskog fenomena“. U župi možemo svakodnevno promatrati molitvu različitih dijelova krunice, svetu misu (uz brojna slavljenja čak i za vrijeme običnih dana u tjednu), klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu, brojne ispovijedi. Izvan župne crkve se nalaze dva križna puta, velika dvorana za katehezu i kapelica klanjanja. Osim uobičajenog sakramentalno – duhovnog života, u Međugorju se odvijaju različite redovne aktivnosti, primjerice godišnji seminari različitih vrsta, Festival mladih (Mladifest), duhovne vježbe za svećenike, za bračne parove, organizatore hodočašća te za voditelje centara mira i molitvenih skupina.

Desetljećima župa Međugorje također nastavlja biti važna destinacija za hodočasnike. Za razliku od drugih mjesta štovanja povezanih s ukazanjima čini se da osobe idu u Međugorje nadasve kako bi obnovile svoju vjeru, radije nego zbog nekih preciznih i konkretnih razloga; zabilježena je čak i prisutnost grupa pravoslavnih kršćana i muslimana.

5. Mnogi su vjernici otkrili svoje zvanje za svećeništvo ili za posvećeni život u kontekstu „međugorskog fenomena“. Priče tih osoba su vrlo raznolike, ali se pronalaze u istom duhovnom iskustvu osjećajući se pozvani-

ma da na ovakav način slijede Isusa. Neki su otišli u Međugorje kako bi spoznali volju Božju u svom životu, neki samo iz znatiželje ili ne vjerujući uopće. Potom, određeni broj osoba izvješćuje da su primili milost zvanja uz jaku želju da se sasvim predaju Bogu dok su bili na brdu navodnih ukazanja, a drugi u klanjanju pred Presvetim.

Mnogim se osobama život promijenio nakon što su prihvatile međugorsku duhovnost u svojoj svakodnevici (poruke, molitvu, post, klanjanje, svetu misu, ispovijed...) i zbog toga se odlučili za svećeničko ili redovničko zvanje. Neki osjećaju da su u Međugorju primili konačnu potvrdu zvanja koje je sazrijevalo već neko vrijeme. Također, ima mnogo slučajeva otkrića posebnih zvanja izvan Međugorja, ali u kontekstu grupa inspiriranih duhovnošću i čitanjem knjiga povezanih s ovim iskustvom.

Mnogo je istinskih obraćenja osoba udaljenih od Boga i od Crkve, koje su iz života obilježenog grijehom prešli u radikalne egzistencijalne promjene vođene Evanđeljem. U kontekstu Međugorja izvješćuje se i o brojnim ozdravljenjima.

Mnogi su drugi otkrili ljepotu kršćanskog života. Međugorje je za mnoge postalo mjesto koje je Bog izabrao za obnovu njihove vjere: ima dakle onih koji ovo mjesto doživljavaju kao novi početak svog duhovnog puta. U drugim slučajevima mnogi su uspjeli prebroditi svoje duhovne krize zahvaljujući iskustvu Međugorja. Drugi izvješćuju o želji koja se rodila u kontekstu Međugorja, da se daruju duboko u službu Bogu u poslušnosti prema Crkvi ili s većom zauzetošću u životu vjere u vlastitoj župi. U međuvremenu su u mnogim zemljama u cijelome svijetu nastale brojne grupe marijanske pobožnosti i molitve koje su nadahnute duhovnim iskustvom Međugorja. Također, nikle su i karitativne inicijative vezane uz različite zajednice i udruge, posebice one koje se brinu za siročad, ovisnike o drogama, alkoholičare, mlade s različitim problemima, osobe s invaliditetom.

Od posebnog značaja je prisutnost mnogih mladih, mladih parova i odraslih koji u Međugorju preko Gospe nanovo otkrivaju kršćansku vjeru, to iskustvo ih usmjerava prema Kristu u Crkvi. Svjedočanstvo snažne prisutnosti mladih u Međugorju su godišnji Festivali mladih (Mladifest).

Osim ovih konkretnih plodova, mjesto se doživljava kao prostor velikog mira, sabranosti, iskrene i duboke pobožnosti koja se brzo i lako širi.

Zaključno se može sažeti da su plodovi povezani s ovim duhovnim iskustvom pozitivni i da su se s vremenom odvojili od iskustva navodnih vidjelaca. Njih se više ne doživljava kao središnje posrednike "međugorskog fenomena", usred kojeg Duh Sveti čini mnoge lijepe i pozitivne stvari.

Središnji vidovi poruka

Kraljica Mira

6. Iako Gospa za sebe najčešće upotrebljava ime Majke, prema različitim nazivima (Majka Crkve, Majka Božja, Majka pravednih, Majka svetih, itd.), najoriginalniji naslov je „Kraljica Mira” (usp. poruka od 16. lipnja 1983.). Ovaj naslov nudi teocentričnu i vrlo bogatu viziju mira, prema kojoj mir ne znači samo odsustvo rata već ima duhovno, obiteljsko i društveno značenje. Doista, mir o kojem je riječ ostvaruje se ponajprije zahvaljujući molitvi, ali se širi i misionarskom zauzetošću. Jedno od prevladavajućih obilježja duhovnosti koja proizlazi iz poruka je pouzdanje u Boga putem potpunog pouzdanja u Mariju, da bi bili oruđe mira u svijetu. Poruke o ovoj temi su brojne. Ovdje donosimo neke od njih:

„Draga djeco, došla sam k vama i predstavila se kao Kraljica Mira jer me šalje moj Sin. Želim vam, draga djeco, pomoći. Pomoći vam da dođe mir” (10. kolovoza 2012.).

„Mir, mir, mir i samo mir! Mir mora zavladatai između Boga i čovjeka, ali i između ljudi” (26. lipnja 1981.).

„Draga djeco! Bez molitve nema mira. Zato vam kažem, draga djeco, molite pred križem za mir” (6. rujna 1984.).

„Sve vas pozivam da odgovorno molite za mir. Molite, draga djeco, dok mir ne zavlada svijetom i dok mir ne zavlada u srcima ljudi i u srcima sve moje djece. Budite moji nositelji mira u ovom nemirnom svijetu, budite moj živi znak, znak mira” (5. kolovoza 2013.).

„Draga djeco! Danas vas sve, koji ste čuli moju poruku mira, pozivam da je s ozbiljnošću i s ljubavlju ostvarite u životu. Mnogo je onih koji misle da puno čine pričajući o porukama, a ne žive ih. Ja vas, draga djeco, pozivam na život i na promjenu svega onoga što je u vama negativno, da se sve pretvori u pozitivno i u život” (25. svibnja 1991.).

„Griješite kad u budućnost gledate misleći samo na ratove, kazne i zlo. Ako stalno mislite na zlo, već ste na putu da ga sretnete. Za kršćanina postoji samo jedan stav prema budućnosti: nada u spasenje. Vaš je zadatak prihvatiti božanski mir, živjeti ga i širiti” (10. lipnja 1982.).

„Današnji svijet živi usred jakih napetosti i hoda na rubu katastrofe. Može se spasiti samo ako nađe mir, ali mir može imati samo povratkom Bogu” (15. veljače 1983.).

„Ovdje sam se predstavila kao Kraljica Mira da vam svima kažem da je mir potreban za spasenje svijeta. Samo u Bogu se nalazi istinska radost iz koje proizlazi istinski mir. Zato tražim obraćenje” (16. lipnja 1983.).

„Nosite mir u vašim srcima. Njegujte ga kao cvijet koji je potreban vode, nježnosti i svjetlosti” (25. veljače 2003.).

Mir koji izvire iz ljubavi

7. Ovaj mir nije sam sebi svrha niti izražava najvišu kršćansku vrijednost. To je plod življene ljubavi koja je najveća i najljepša vrлина. Riječ je o ljubavi koja se prepušta ljubavi

Božjoj i izražava se u bratskoj ljubavi koja izbjegava svađe, ne sudi i oprašta:

„Ljubite jedni druge. Budite braća među sobom i izbjegavajte svaku svađu“ (25. prosinca 1981.). „Draga djeco! I danas vas želim pozvati na oprost. Opraštajte, djeco moja! Opraštajte drugima, opraštajte sebi“ (13. ožujka 2010.). „Draga djeco! Ovo je vrijeme zahvalnosti. Danas od vas tražim ljubav, ne tražite greške i krivnje u drugima i ne sudite ih“ (4. svibnja 2020.).

Ova ljubav, koja nam omogućuje donijeti mir u svijet, također podrazumijeva ljubav za one koji nisu katolici. Istina je, ne radi se o predlaganju sinkretizma ili tvrdnji da su „sve religije jednake pred Bogom“. Ipak, sve su osobe ljubljene. Ovo se najbolje razumije u ekumenskom i međureligijskom kontekstu Bosne i Hercegovine, obilježene strašnim ratom s jakim religijskim elementima.

„Vi ste na zemlji podijeljeni, ali svi ste moja djeca. Muslimani, pravoslavci, katolici, svi ste jednaki pred mojim Sinom i preda mnom. Svi ste moja djeca. To ne znači da su sve religije jednake pred Bogom, ali ljudi jesu. Međutim, nije dovoljno pripadati Katoličkoj Crkvi da bi bili spašeni: potrebno je poštivati volju Božju [...]. Kome je malo dano, od njega će se malo tražiti“ (20. svibnja 1982.). „Vi niste pravi kršćani ako ne poštujete svoju braću koja pripadaju drugim religijama“ (21. veljače 1983.). Ipak, ne zaboravlja se na nužnost da „očuvate pod svaku cijenu katoličku vjeru za sebe i za svoju djecu“ (19. veljače 1984.).

Kralj Mira

8. Naslov „Kraljica Mira“ odgovara onome „Kralj Mira“ koji se pripisuje Isusu:

„Pozivam vas, draga djeco, da vaš život bude sjedinjen s Njim. Isus je Kralj Mira i samo On vam može dati mir koji tražite. Ja sam s vama i prikazujem vas na poseban način Isusu“ (25. prosinca 1995.). „U svojim rukama imam malog Isusa – Kralja mira“ (25. prosinca

2002.). „S velikom radošću vam nosim Kralja Mira da vas On blagoslovi svojim blagoslovom“ (25. prosinca 2007.).

Samo Bog

9. Poruke pružaju snažnu teocentričnu viziju duhovnog života i često pozivaju na pouzdano predanje Bogu koji je ljubav:

„Draga djeco! Danas vas pozivam na potpuno predanje Bogu. Sve što činite i sve što posjedujete predajte Bogu, da On zagospodari u vašem životu kao Kralj svega [...] ne bojte se“ (25. srpnja 1988.).

„Draga djeco! Danas vas pozivam da ovaj tjedan živite po riječima: JA LJUBIM BOGA! Dragi djeco, ljubavljete ćete postići sve, pa i ono što mislite da je nemoguće“ (28. veljače 1985.).

„Draga djeco! Pozivam vas na potpuno predanje Bogu. Neka sve što posjedujete bude u rukama Božjim. Tako, samo tako ćete imati radost u srcu. Dječice, radujte se u svemu što imate. Bogu zahvaljujte jer je sve dar Božji vama. Tako ćete u životu moći zahvaljivati za sve i otkriti Boga u svemu, i u najmanjem cvijetu“ (25. travnja 1989.).

10. U svjetlu svega navedenog, možemo prepoznati srž poruka u kojima Gospa ne stavlja samu sebe u središte već se pokazuje da je sasvim usmjerena prema našem sjedinjenju s Bogom:

„Eto, zato sam s vama, da vas poučim i približim Božjoj Ljubavi“ (25. svibnja 1999.).

„Vas pozivam da ljubite najprije Boga, Stvoritelja vaših života, a onda ćete i u svima Boga prepoznati i ljubiti“ (25. studenoga 1992.).

„Ja sam s vama i pred Bogom zagovaram svakoga od vas, da bi se vaše srce otvorilo Bogu i ljubavi Božjoj“ (25. ožujka 2000.).

„Vas sve pozivam da rastete u Božjoj ljubavi kao cvijet koji osjeti tople zrake proljeća“ (25. travnja 2008.).

„Nemojte se pokolebati u vjeri i pitati zašto jer mislite da ste sami i ostavljeni, već otvorite vaša srca, molite i čvrsto vjerujte i tada će vaše srce osjetiti Božju blizinu i da vas Bog nikada ne napušta i da je u svakom trenutku kraj vas” (25. prosinca 2019.).

11. Zato Marija poziva na susret s Bogom koji je uvijek prisutan u svakodnevnom životu:

„Tražite znakove i poruke, a ne vidite da vas Bog poziva svakim jutarnjim izlaskom sunca da se obratite i vratite na put istine i spase-nja” (25. rujna 1998.). „Neka vam pšenična polja govore o milosrđu Božjem prema svakom stvorenju” (25. kolovoza 1999.). „Bog vas želi spasiti i šalje vam poruke preko ljudi, prirode i mnogih stvari koje vam mogu samo pomoći da shvatite da trebate mijenjati smjer svoga života” (25. ožujka 1990.).

Kristocentričnost

12. Marijin se zagovor i djelovanje pokazuju jasno podređeni Isusu Kristu koji je autor milosti i spasenja u svakoj osobi:

„Napose, dječice, jer vas želim povesti bliže Isusovu Srcu. Dječice, zato vas danas pozivam na molitvu posvećenja Isusu, mom dragom Sinu, da bi svako vaše srce bilo njegovo” (25. listopada 1988.). „Ne dopustite da vas zavede sjaj svijeta. Otvorite se svjetlu Božanske Ljubavi, Ljubavi moga Sina. Odlučite se za njega: On je Ljubav, On je Istina” (2. svibnja 2016.). „Pozivam vas, draga djeco, danas zato što ste se udaljili od Isusa, jer ste stavili u drugi plan Isusa i zanemarili ste Ga. Zato vas pozivam da se odlučite za Njega i da stavite Isusa na prvo mjesto u vašem životu” (24. travnja 2017.). „Želim vas obnavljati i voditi svojim Srcem Srcu Isusovu, koje i danas za vas trpi i poziva vas na obraćenje” (25. listopada 1996.). „Samo ako se približite Isusu shvatit ćete neizmjernu ljubav koju ima za svakog od vas” (25. veljače 1998.). “[I danas] vas sve pozivam da vaša srca plamte što žešćom ljubavlju prema Raspetome i ne zaboravite da je iz ljubavi prema vama dao

svoj život kako biste vi bili spašeni” (25. rujna 2007.).

13. Marija zagovara, ali Krist je onaj koji daje snagu. Stoga, čitavo se njezino majčinsko djelovanje sastoji u tome da nas potakne da idemo ka Kristu.

“[Jer će] vam On dati snage i radosti u ovo vrijeme. Ja sam vam mojim zagovorom [i molitvom] blizu” (25. studenoga 1993.). „Moje ruke vam pružaju moga Sina koji je Izvor bistre vode. On će oživjeti vašu vjeru i očistiti vaša srca” (2. listopada 2014.). „Otvorite srca i predajte svoj život Isusu da On djeluje preko vaših srdaca i učvrsti vas u vjeri” (23. svibnja 1985.).

Marija govori ponizno o svojim riječima u odnosu na Vječnu Riječ, čije nas riječi života djelotvorno preobražavaju: „Draga djeco! Ja vam govorim kao Majka: jednostavnim riječima [...]. A moj Sin, koji je od vječne sadašnjosti, On vam govori riječima života i sije ljubav u otvorena srca” (2. listopada 2017.).

Djelovanje Duha Svetoga

14. Mnoge poruke pozivaju na prepoznavanje važnosti traženja pomoći od Duha Svetoga:

„Ljudi griješe kada se utječu samo svecima da bi nešto tražili. Važno je moliti se Duhu Svetom da siđe na vas. Tko njega ima, ima sve” (21. listopada 1983.).

„Počnite zazivati Duha Svetoga svaki dan. Najvažnije je moliti se Duhu Svetom. Kada Duh Sveti siđe na vas, tada se sve mijenja i postaje vam jasno” (25. studenoga 1983.).

„Prije Mise treba moliti Duha Svetoga. Molitve Duhu Svetom trebaju uvijek pratiti Misu” (26. studenoga 1983.).

„Ljudi mole na pogrešan način. Odlaze u crkve i svetišta da bi tražili neku materijalnu milost. Malobrojni, naprotiv, traže dar Duha

Svetoga. Najvažnija stvar za vas je iskati da siđe Duh Sveti jer ako imate dar Duha Svetoga imate sve" (29. prosinca 1983.).

Poziv na obraćenje

15. U porukama se stalno pojavljuje poziv za napuštanje svjetovnog načina života i pretjerane navezanosti na zemaljska dobra, zajedno s čestim pozivima na obraćenje, što otvara mogućnost pravoga mira u svijetu. Čini se da je obraćenje srž Gospine poruke: „Draga djeco! Danas vas pozivam na obraćenje. To je najvažnija poruka koju sam ovdje dala" (25. veljače 1996.).

„Moje srce gori ljubavlju za vas. Jedina riječ koju želim reći svijetu je ova: obraćenje, obraćenje. Kažite to svoj mojoj djeci. Samo molim obraćenje" (25. travnja 1983.).

„Draga djeco! Danas vas sve želim oviti svojim plaštem i povesti sve prema putu obraćenja. Draga djeco, molim vas dajte Gospodinu svu svoju prošlost, sve zlo koje se nataložilo u vašim srcima" (25. veljače 1987.).

„Ne možete reći da ste obraćeni, jer vaš život mora postati svakidašnje obraćenje" (25. veljače 1993.).

„Probudite se iz umornog sna vaše duše i recite Bogu svom snagom 'Da'. Odlučite se na obraćenje i svetost" (25. ožujka 2001.).

„Obraćajte se dječice, i kleknite u tišini vašega srca. Stavite Boga u središte vašega bića" (25. svibnja 2001.).

„Draga djeco! I danas vas s velikom radošću u svom srcu pozivam na obraćenje [...]. Bog želi obratiti čitav svijet i pozvati ga na spasenje i put prema Njemu koji je početak i konac svakog bića" (25. lipnja 2007.).

Težak teret zla i grijeha

16. Istovremeno je prisutno ustrajno poticanje da se ne podcijeni težina zla i grijeha i da

se uzme s velikom ozbiljnošću Božji poziv na borbu protiv zla i protiv utjecaja Sotone. Potom, drugi učestali poziv je onaj da se ne bojimo pred kušnjama. Navješćuje se, ovisno o slučaju, da je sadašnjost vrijeme milosti i vrijeme kušnje. Ovaj posljednji element je izražen, povremeno, i vrlo jakim tonovima: posvuda je očaj, sve ruši itd., i povezan je nadalje s manjkom vjere i udaljenošću od Boga velikog dijela ljudi. Odatle se rađa poziv da se Bogu prikažu sve patnje i teškoće kako bi donijele plodove milosti i unutarnje utjehe:

„Ja ne plačem samo zato što je Isus umro. Plačem zato što je Isus umro dajući svoju krv do posljednje kapi za sve ljude, ali mnoga moja djeca ne žele izvući iz toga ikakvu korist" (1. travnja 1983.).

„Okrenite se, draga djeco, i vidjet ćete koliki je grijeh zavladao ovom zemljom. Zato molite da Isus pobijedi" (13. rujna 1984.).

„Draga djeco! Znaete da sam vam obećala oazu mira, a ne znate da pokraj oaze postoji pustinja, gdje sotona vreba i želi iskušati svakog od vas. Draga djeco, samo molitvom možete pobijediti svaki utjecaj sotone na svome mjestu [gdje živite]. Ja sam s vama, ali vam ne mogu oduzeti vaše slobode" (7. kolovoza 1986.).

„U koje god mjesto ja idem, a sa mnom je i moj Sin, tamo me dostigne i sotona. Dopustili ste, a da toga niste bili svjesni, da u vama prevlada i vama zagospodari [...]. Ne predajte se, djeco moja! Obrišite s moga lica suze koje prolijevam promatrajući što činite. Pogledajte oko sebe! Nađite vremena da se približite Bogu u Crkvi. Dođite u kuću vašeg Oca. Nađite vremena da se okupite u obitelji i da od Boga molite milost. [...] Ne gledajte prijezirno siromaha koji vas moli za koru kruha. Ne tjerajte ga od vašeg punog stola. Pomozite mu! I Bog će vama pomoći [...]. Vi ste, djeco moja, sve ovo zaboravili. Tome je pridonio i sotona. Ne predajte se! [...]. Neću vas dalje prekoravati; želim vas umjesto toga pozvati još jednom na molitvu, na post i na pokoru" (28. siječnja 1987.).

„Draga djeco, danas vas na poseban način pozivam na molitvu i odricanje jer, sada kao nikad, sotona želi [...] zavarati što više ljudi na putu smrti i grijeha. Zato, draga djeco, pomozite da moje Bezgrešno Srce zavlada u svijetu grijeha” (25. rujna 1991.).

„Ne dopustite da vas Sotona razvlači i radi od vas što hoće. Pozivam vas da budete odgovorni i odlučni i posvetite Bogu svaki dan” (25. siječnja 1998.).

„Sada kao nikad prije sotona želi ugušiti svojim zaraznim vjetrom mržnje i nemira čovjeka i njegovu dušu. U mnogim srcima nema radosti jer nema Boga ni molitve. Mržnja i rat rastu iz dana u dan. Pozivam vas, dječice, počnite iznova sa zanosom hod svetosti i ljubavi, jer ja sam radi toga došla među vas. Budimo skupa ljubav i praštanje za sve one koji znaju i hoće ljubiti samo ljudskom ljubavlju, a ne onom neizmjernom Božjom ljubavlju” (25. siječnja 2015.).

17. Gospa ukazuje na priliku za okončanje rata, ali to zahtjeva suradnju kršćana darom njihovih života. Ovo podrazumijeva snažan poziv na odgovornost:

„Pričate, a ne živite: zato, dječice, i ovaj rat tako dugo traje. Pozivam vas da se otvorite Bogu i da u svom srcu živite s Bogom [...]. Dragi djeco, ne mogu vam pomoći ako ne živite Božje zapovijedi, ako ne živite Misu, ako se ne klonite grijeha” (25. listopada 1993.). Ipak, četiri mjeseca kasnije izriče zahvalnost naglašavajući iznova vrijednost suradnje vjernika: „Svi ste mi pomogli da se što prije završi ovaj rat” (25. veljače 1994.). Važnost sudjelovanja vjernika se pojavljuje i u drugim kontekstima: „Svi trebate svojim životom i svojim primjerom raditi na širenju spasenja” (25. svibnja 1996.).

Molitva

18. Na ovom je putu molitva temeljena. U porukama je poticaj na molitvu stalan i uporan: „Pozivam vas iznova da se odlučite za moli-

tvu, jer ćete molitvom moći živjeti obraćenje. Svaki će od vas, u jednostavnosti, postati sličan djetetu koje je otvoreno ljubavi Očevoj” (25. srpnja 1996.).

„[I danas] vas pozivam da kratkim i žarkim molitvama ispunite vaš dan. Kad molite vaše srce je otvoreno i Bog vas ljubi posebnom ljubavlju i daje vam posebne milosti. Zato iskoristite ovo milosno vrijeme i posvetite ga Bogu više nego ikad do sada” (25. srpnja 2005.).

19. Zajedno s molitvom često se pojavljuje poziv na post, ali je protumačen kao dobrovoljni prinos uz druge tjelesne žrtve: „Ako ste u poteškoći ili u potrebi, dođite k meni. Ako nemate snage postiti o kruhu i vodi možete se odreći drugih stvari. Osim hrane, bilo bi dobro odreći se televizije, jer ste nakon gledanja televizijskih programa rastreseni i ne možete moliti. Također se možete odreći alkohola, cigareta i drugih užitaka. Sami znate što trebate učiniti” (8. prosinca 1981.).

Misa kao središte

20. Molitva vjernika svoj vrhunac nalazi u Euharistijskom slavlju:

„Misa je najuzvišeniji oblik molitve. Nikad nećete uspjeti shvatiti veličinu Mise” (13. siječnja 1984.). „Draga djeco! I danas vas na poseban način želim pozvati na Euharistiju. Neka Misa bude centar vašeg života! Posebno, draga djeco, neka Euharistija bude u vašim obiteljima: obitelj mora ići na Svetu Misu i slaviti Isusa. Isus mora biti središte vašeg života!” (15. lipnja 2018.). „Sveta Misa, dječice, neka vam ne bude običaj nego život, živjeti svaki dan svetu Misu osjetit ćete potrebu za svetošću” (25. siječnja 1998.). „Ne zaboravite da je u Euharistiji koja je srce vjere moj Sin uvijek s vama. Dolazi vam i lomi kruh s vama jer, djeco moja, radi vas je umro, uskrsnuo i iznova dolazi” (2. svibnja 2016.).

21. Poruka koja slijedi dobro naglašava manju vrijednost samih ukazanja u odnosu na Euharistiju, golemo duhovno blago:

„Bliže sam vam tijekom Mise nego tijekom ukazanja. Mnogi hodočasnici bi željeli biti prisutni u sobici ukazanja i zato se tiskaju oko župnog ureda. Kada se budu gurali pred tabernakulom kao sada pred župnim uredom razumjet će sve, razumjet će prisutnost Isusovu, jer pričestiti se je više nego biti vidjelac“ (12. studenoga 1986.).

Bratsko zajedništvo

22. Međugorska duhovnost nije individualistička. S jedne strane, živi se posebice u zajedničkim događajima kao što su hodočašća i molitveni susreti; s druge strane, u porukama je, zajedno s molitvom, stalno prisutan poziv na konkretnu bratsku ljubav koja prati, daruje, služi, oprašta i koja je blizu siromasima.

„To je jedina istina i to je istina koju vam je moj Sin ostavio. Ne trebate je puno razmatrati. Od vas se traži [...] da ljubite i dajete“ (2. siječnja 2015.).

„Pozivam vas, dječice, da u ovo vrijeme vidite kome je potrebna vaša duhovna ili materijalna pomoć. Svojim primjerom, dječice, bit ćete ispružene Božje ruke, koje čovječanstvo traži“ (25. veljače 1997.).

„Odaberite potom jedan dan u tjednu i posvetite ga siromasima i bolesnima: nemojte ih zaboraviti“ (23. siječnja 1984.).

„Draga djeco! Pozivam vas na ljubav prema bližnjemu, na ljubav prema onomu od koga vam dolazi zlo. Tako ćete ljubavlju moći prosuditi nakane srdaca. Molite i ljubite, draga djeco: ljubavlju možete učiniti i ono što mislite da je nemoguće“ (7. studenoga 1985.).

„Draga djeco! Danas vas pozivam na ljubav, koja je Bogu odana i ugodna. Dječice, ljubav sve prihvaća, sve što je tvrdo i gorko, radi Isusa koji je ljubav. Zato, draga djeco, molite Boga da vam dođe u pomoć [...]. Bog može oblikovati vaš život i vi ćete rasti u ljubavi. Slavite Boga, dječice, HVALOSPJEVOM LJUBAVI (1Kor 13), da bi ljubav Božja mogla

rasti iz dana u dan do svoje punine“ (25. lipnja 1988.).

„Vi tražite od moga Sina da vam bude milostiv, a ja vas pozivam na milosrđe. Tražite od njega da vam bude dobar i da vam prašta, a koliko vremena ja molim vas, svoju djecu, da praštate i volite sve ljude koje susrećete“ (2. ožujka 2019.).

Vid zajedništva u Međugorju proizlazi i u redovitom isticanju temeljne važnosti obitelji u kršćanskom životu: „Draga djeco! Molim vas da počnete mijenjati svoj život u obitelji. Neka obitelj bude skladni cvijet koji ja želim dati Isusu. Dragi djeco, svaka obitelj neka bude zauzeta u molitvi, a želim da se jednoga dana vide i plodovi u obitelji. Samo tako ću vas sve, kao latice, pokloniti Isusu u ostvarenju planova Božjih“ (1. svibnja 1986.).

23. Ova duhovnost zasigurno uključuje i eklezijalnu dimenziju, odnosno dimenziju zajedništva sa čitavom Crkvom, s pastirima te osobito sa Svetim Ocem:

„Dobro izvršavajte svoje dužnosti i činite ono što Crkva traži od vas.“ (2. veljače 1983.). „Ja molim svoga Sina da vam kroz ljubav udijeli zajedništvo po njemu, jedinstvo među vama, jedinstvo između vas i vaših pastira. Moj Sin vam se uvijek iznova daruje preko njih i obnavlja vašu dušu. To nemojte zaboraviti“ (2. kolovoza 2014.). „Molim vas kao svoju djecu: mnogo molite za Crkvu i za njene službenike, vaše pastire, da Crkva bude onakva kakvu je moj Sin želi: bistra kao izvorska voda i puna ljubavi“ (2. ožujka 2018.). „Molite za mog preljubljenog Svetog Oca, molite za njegovu misiju“ (17. kolovoza 2014.).

Radost i zahvalnost

24. Međugorska je duhovnost radosna, slavljenička i uključuje poziv da se živi radost nasljedovanja Krista, zahvaljujući i za male, lijepe stvari u životu:

„Draga djeco, pozivam vas na otvorenost Bogu. Vidite, dječice, kako se priroda otvara

i daje život i plod, tako i ja vas pozivam na život s Bogom i potpuno predanje Njemu. Dječice, ja sam s vama i neprestano vas želim uvoditi u radost života. Želim da svatko od vas otkrije radost i ljubav koja se nalazi samo u Bogu i koju samo Bog može dati" (25. svibnja 1989.).

„Draga djeco, danas vas pozivam da Bogu zahvaljujete za sve darove koje ste otkrili tijekom svog života, i za najmanji dar koji ste osjetili. Ja zahvaljujem s vama i želim da svi osjetite radost darova, i da Bog bude sve svakome od vas" (25. rujna 1989.).

„Molite, dječice, da vam molitva postane život. Tako ćete u vašem životu otkriti mir i radost koju Bog daje onima koji su otvorena srca prema Njegovoj ljubavi" (25. kolovoza 2007.).

„Tko moli, dječice, osjeća slobodu djece Božje i radosna srca služi na dobro bratu čovjeku. Jer Bog je ljubav i sloboda. Zato, dječice, kad vas žele staviti u okove i vama se služiti to nije od Boga, jer Bog je ljubav i daje Svoj mir svakom stvorenju" (25. listopada 2021.).

„Pronađite u prirodi mir i otkrit ćete Boga Stvoritelja kome ćete moći zahvaljivati za sva stvorenja" (25. srpnja 2001.).

„Želim da svaki od vas bude sretan ovdje na zemlji" (25. svibnja 1987.).

„Draga djeco! Molite i obnovite vaše srce da bi dobro koje ste posijali rodilo plodom radosti" (25. veljače 2024.).

„Trebam vas ujedinjene s mojim Sinom, jer želim da budete sretni" (2. svibnja 2015.)

Svjedočanstvo vjernika

25. U porukama se također nalaze žurni pozivi na osobno svjedočanstvo. Općenito je riječ o pozivima na svjedočenje vjere i ljubavi životom. U tome se može sažeti međugorska misionarska poruka. U tom pogledu, u mje-

sečnim porukama župi, Gospa se često obraća vjernicima nazivajući ih "apostoli moje ljubavi":

„Draga djeco, kao Majka vas molim da ustrajete kao moji apostoli [...]. Molim da po mome Sinu svjedočite ljubav Nebeskog Oca. Djeco moja, dana vam je velika milost da budete svjedoci ljubavi Božje. Danu odgovornost ne shvaćajte olako. Ne žalostite moje majčinsko Srce. Kao Majka želim se pouzdati u svoju djecu, u svoje apostole" (2. studenoga 2012.).

„Apostoli moje ljubavi, djeco moja, vi budite kao zrake sunca koje toplinom ljubavi moga Sina griju svijetu oko sebe. Djeco moja, svijetu su potrebni apostoli ljubavi" (2. listopada 2018.).

Osobito je lijepa poruka koja potiče na to da se pridaje manje važnosti spektakularnim znakovima, već da se ono u što se vjeruje očituje vlastitim životom: „Vi od mene tražite znak kako bi se vjerovalo u moju prisutnost. Znak će doći. Ali vi to ne trebate: vi sami morate biti znak za druge" (8. veljače 1982.).

Život vječni

26. U mnogim porukama je snažan poziv da se probudi želja za rajem i stoga da se traži krajnji smisao egzistencije u životu vječnom:

„Draga djeco, danas vas sve želim pozvati da se svaki od vas odluči za Raj" (25. listopada 1987.). „Bog me šalje da vam pomognem i da vas povedem prema raj, koji je vaš cilj" (25. rujna 1994.). „Želim od vas napraviti prelijepi buket spreman za vječnost" (25. srpnja 1995.). „Bez Njega nema budućnosti ni radosti, a iznad svega nema vječnog spasenja" (25. travnja 1997.). „Odlučite se za svetost, dječice, i mislite na raj" (25. svibnja 2006.). „U vašem srcu roditi će se želja za nebom. Radost će zavladata u vašem srcu" (25. kolovoza 2006.). „Vi ste toliko slijepi i navezani na zemaljske stvari i mislite na zemaljski život. Bog me je poslao da vas vodim prema vječnom

životu" (25. listopada 2006.). „Ne zaboravite da ste putnici na putu prema vječnosti" (25. studenoga 2006.). „Ne zaboravite da ste prolazni kao cvijet u polju" (25. siječnja 2007.). „Ne zaboravite da ste prolaznici na ovoj zemlji" (25. prosinca 2007.). „Sve je prolazno dječice, samo je Bog neprolazan" (25. ožujka 2008.). „Želim, dječice, da se svaki od vas zaljubi u vječni život koji je vaša budućnost" (25. siječnja 2009.).

Potrebna pojašnjenja

27. Sveukupnost poruka ima veliku vrijednost i drukčijim riječima izriče trajne pouke Evanđelja. Mali broj poruka se odaljava od ovih tako pozitivnih i poučnih sadržaja i čini se da čak dolazi do toga da im proturječe. Treba biti upozoran kako tih nekoliko zbudjujućih elemenata ne bi zasjenilo ljepotu cjeline. Kako bi se izbjeglo da ovo blago Međugorja bude kompromitirano, nužno je razjasniti neke moguće zabune koje mogu dovesti do toga da manje grupe iskrive dragocjen prijedlog ovog duhovnog iskustva, nadasve ako se poruke čitaju parcijalno.

Ovo nas dovodi dotle da se prisjetimo još jednog odlučujućeg načela: kada se prepozna djelovanje Duha Svetoga usred nekog duhovnog iskustva, to ne znači da je sve ono što pripada tom iskustvu lišeno svake nepreciznosti, nesavršenosti ili moguće zabune. Valja se iznova prisjetiti da se ovi fenomeni "katkad čine povezanima sa zbudjujućim ljudskim iskustvima, s nepreciznim izrazima s teološkoga gledišta ili s interesima koji nisu posve legitimni" (Norme, br. 14). To ne isključuje mogućnost kakve pogreške "prirodnoga reda koja nije nastala zbog zle namjere, nego zbog subjektivne percepcije fenomena" (*ibid.*, čl. 15,2°).

Vjernici moraju biti oprezni i razboriti u tumačenju i širenju navodnih poruka. Kako bismo sada pružili usmjerenje ukazujemo na neke poruke koje treba razmotriti s posebnom brigom, premda mnoge od njih mogu biti primjereno shvaćene u svjetlu sveukupnosti poruka.

Prijekori i prijetnje

28. U nekim se slučajevima čini kao da Gospa pokazuje neku razdraženost jer se nisu slijedile neke njezine upute; upozorava tako na prijeteće znakove i na mogućnost da se više ne ukazuje, iako se kasnije poruke nastavljaju bez prekida:

„Došla sam posljednji put pozvati svijet na obraćenje. Ubuduće se više neću ukazivati na zemlji. Ovo su moja posljednja ukazanja" (2. svibnja 1982.).

„Požurite s obraćenjem. Kad se očituje obećani znak na brdu, bit će prekasno" (2. rujna 1982.).

„Danas vas pozivam posljednji put. Sad je korizma i vi kao župa u korizmi možete se pokrenuti za ljubav mome pozivu. Ako to ne učinite, ne želim vam upućivati poruke" (21. veljače 1985.).

Ove poruke se trebaju primiti samo kao poziv da se ne odgađa ili kasni s obraćenjem, imajući na umu ono što kaže sveti Pavao: „Evo sad je vrijeme milosno, evo sad je vrijeme spasa" (2 Kor 6,2).

Zapravo, jedna od poruka pruža ispravno svjetlo za primjereno tumačenje onih koje smo citirali:

„Oni koji predviđaju katastrofe su lažni proroci. Oni kažu: 'U toj godini, u taj dan biti će katastrofa'. Ja sam uvijek govorila da će kazna doći ako se svijet ne obrati. Zato pozivam sve na obraćenje. Sve ovisi o vašem obraćenju" (15. prosinca 1983.).

Poruke župi

29. Postoje i drugi izrazi koji riskiraju da budu protumačeni na pogrešan način, kako se događa u porukama župi. Čini se kao da u njima Gospa želi kontrolu nad detaljima duhovnog i pastoralnog puta – zahtjevi dana posta ili upute o posebnim obvezama

za različita liturgijska vremena – odajući tako dojam da se želi staviti na mjesto redovitih župnih tijela. Ponekad proizađe, kako vidimo u porukama koje slijede, „posebna briga” koju Gospa želi vršiti nad župom, sve do toga da prekora kako se njezine pastoralne upute ne slušaju:

„Draga djeco! Ja sam ovu župu na poseban način izabrala i želim je voditi. U ljubavi je čuvam i želim da svi budete moji. Hvala vam što ste se večeras odazvali. Želim da uvijek budete u što većem broju sa mnom i mojim Sinom. Ja ću svakog četvrtka reći posebnu poruku za vas” (1. ožujka 1984.).

„Draga djeco! Sutra navečer (na svetkovinu Pedesetnice) molite za Duha istine. Posebno vi iz župe, jer vama je potreban Duh istine da možete prenositi poruke onakve kakve jesu, ne dodajući im ni oduzimajući bilo što, onako kako sam ja kazala” (9. lipnja 1984.).

„Draga djeco! Ovih dana (Došašća) vas pozivam na obiteljsku molitvu. U ime Božje ja sam više puta davala poruke, ali me niste slušali. Ovaj Božić će vam biti nezaboravan samo ako prihvatite poruke koje vam upućujem” (6. prosinca 1984.).

„Draga djeco! Želim vam upućivati poruke i zato vas danas pozivam da proživljavate i prihvatite moje poruke. Dragi djeco, volim vas i na poseban način sam izabrala ovu župu koja mi je milija nego ostale, gdje sam rado boravila, kad me je Svevišnji slao. Zato vas pozivam: prihvatite me, dragi djeco, da bi i vama bilo dobro. Slušajte moje poruke!” (21. ožujka 1985.).

„Danas je dan kada sam vam željela prestati upućivati poruke, jer me pojedinci nisu prihvatili. Župa se je pokrenula, i želim vam davati poruke kao nikada [ni u jednom mjestu] u povijesti, od nastanka svijeta” (4. travnja 1985.).

Takvi ponavljajući poticaji upućeni župljanima su razumljiv izraz snažne ljubavi navod-

nih vidjelaca prema njihovoj župnoj zajednici. Ipak, Gospine poruke ne mogu preuzeti redovito mjesto župnika, pastoralnog vijeća i sinodalno djelovanje zajednice u odlukama koje su predmet zajedničkog razlučivanja, zahvaljujući kojem župa raste u razboritosti, bratskom slušanju, poštivanju drugih i u dijalogu.

Neprestano inzistiranje na slušanju poruka

30. Osim čestih poticaja vjernicima u župi, općenito se čini da Gospa promiče tako ustrajno slušanje njezinih poruka da se ponekad taj poziv ističe više nego sam sadržaj poruka: „Draga djeco! Niste svjesni poruka koje vam preko mene Bog šalje. Daje vam velike milosti, a vi ne shvaćate” (8. studenoga 1984.). „Niste svjesni svake poruke koju vam dajem” (15. studenoga 1984.). Ovime se riskira da se kod vjernika stvore ovisnost i pretjerana očekivanja, što bi na kraju zasjenilo središnju važnost objavljene Riječi.

Ustrajavanje se stalno pojavljuje. Na primjer: „Živite moje poruke” (18. lipnja 2010.). „Živite moje poruke” (25. lipnja 2010.). „Živite ove poruke koje vam dajem kako bih vam mogla dati nove poruke” (27. svibnja 2011.). „Slijedite moje poruke [...] obnavljajte moje poruke” (17. lipnja 2011.). „Prihvatite moje poruke i živite moje poruke” (24. lipnja 2011.).

U nekim porukama, poput iduće, inzistiranje postaje žurno: „Dragi djeco, i danas vas Majka radosno poziva: budite moji nosioci, nosioci mojih poruka u ovom umornom svijetu. Živite moje poruke, odgovorno ih prihvaćajte. Dragi djeco, molite sa mnom za moje planove koje želim ostvariti” (30. prosinca 2011.).

Ovaj poticaj, koji se prilično često ponavlja, vjerojatno proizlazi iz ljubavi i velikodušnog žara navodnih vidjelaca koji su se, u dobroj volji, bojali da će Majčini pozivi na obraćenje i mir biti ignorirani. Ovo ustrajavanje postaje još problematičnije kada se poruke odnose na zahtjeve za koje nije vjerojatno da su nadnaravnog porijekla, kao kada Gospa daje

naredbe o datumima, mjestima, praktičnim vidovima i donosi odluke o običnim pitanjima. Iako poruke ovog tipa nisu česte u Međugorju, pronalazimo nekoliko onih koje se mogu objasniti jedino polazeći od osobnih želja navodnih vidjelaca. Sljedeća poruka je jasan primjer takvih zastranjujućih poruka:

„5. kolovoza slavi se drugo tisućljeće moga rođenja [...]. Molim vas da se intenzivno pripremite s tri dana [...]. U ovim danima ne radite“ (1. kolovoza 1984.).

Razumno je da vjernici, koristeći se razboritošću i zdravim razumom, ne shvaćaju ozbiljno ove detalje i ne pridaju im pažnju. Valja se uvijek prisjećati da se u ovom, kao i u drugim duhovnim iskustvima i navodnim nadnaravnim fenomenima, pozitivni i poučni elementi miješaju s elementima koje treba zanemariti, ali to ne smije dovesti do podcjenjivanja bogatstva i dobra prijedloga Međugorja u cjelini.

Gospa daje ispravnu vrijednost svojim porukama

31. Zapravo, sama Gospa poziva da se njezine poruke relativiziraju. Uistinu, jasno potvrđuje što moramo slušati: Evanđelje. Gospa često traži da se slušaju njezine poruke, ali istovremeno ih podređuje neusporedivoj vrijednosti objavljene Riječi u Svetom pismu. O tome su sljedeće opomene vrlo oštre i postaju središnji kriterij stava kojeg treba zauzeti prema porukama:

„Nemojte tražiti izvanredne stvari, radije uzmite Evanđelje, čitajte ga i sve će vam biti jasno“ (12. studenoga 1982.).

„Zašto postavljate toliko pitanja? Svi su odgovori u Evanđelju“ (19. rujna 1981.).

„Ne vjerujte lažljivim glasovima koji vam govore o lažnim stvarima, lažnom sjaju. Vi se, djeco moja, vratite Pismu!“ (2. veljače 2018.).

32. Gospin poziv na čitanje Svetog pisma je jedan od najčešće ponavljanih zahtjeva:

„Draga djeco! Danas vas pozivam da u svojim kućama svaki dan čitate Bibliju: neka bude na vidljivom mjestu, da vas uvijek potiče da je čitate i da molite“ (18. listopada 1984.). „Stavite, dječice, Sveto pismo na vidljivo mjesto u svojoj obitelji i čitajte ga i živite“ (25. kolovoza 1996.). „Stavite Sveto pismo na vidljivo mjesto u svojoj obitelji, čitajte ga, razmišljajte i učite kako Bog ljubi svoj narod“ (25. siječnja 1999.). „Pozivam vas, da čitajući Sveto pismo obnovite molitvu u svojim obiteljima“ (25. rujna 1999.). „Ne zaboravite, dječice, čitati Sveto pismo. Stavite ga na vidljivo mjesto i svjedočite svojim životom da vjerujete i živite Riječ Božju“ (25. siječnja 2006.). „Čitajte, meditirajte Sveto pismo i riječi u njemu napisane neka vam budu život“ (25. veljače 2012.). „Stavite Sveto pismo na vidljivo mjesto u vašim obiteljima i čitajte ga“ (25. siječnja 2014.). „Djeco moja, čitajte knjigu Evanđelja. To je uvijek nešto novo, to je ono što vas veže uz moga Sina koji je rođen da donese riječi života svoj mojoj djeci“ (2. studenoga 2019.).

33. S druge strane, sama Gospa potvrđuje da je svjedočanstvo kršćana, više nego poruke, pravo svjetlo za svijet:

„Želim da budete zauzeti u proživljavanju i prenošenju poruka. *Napose*, draga djeco, želim da budete svi Isusov odsjaj koji će svijetliti ovom nevjernom svijetu koji korača u tami. Želim da svi budete svjetlo svima i da u svjetlu svjedočite“ (5. lipnja 1986.).

34. Tako treba prepoznati da su poruke kojima Gospa neprestano traži slušanje, naposljetku, njezini uporni pozivi na obraćenje, na povratak Kristu, meditiranje njegove Riječi, na molitvu i traženje mira. Ništa nas od ovoga ne udaljava od Evanđelja i ne odvlači nam pozornost s njega. Dakle, nisu vjerni pravom duhu Međugorja oni koji su previše usredotočeni na izvanredne stvari i na navodne Gospine poruke te ne ulažu svoje vrijeme i svoje snage u molitvu s Riječju Božjom, u klanjanje Kristu, u služenje braći i u izgradnju mira posvuda.

35. Poruke koje pripisuju Mariji izraze „moj plan“ ili „moj projekt“ također predstavljaju određenu problematiku: „Svaki je od vas važan u mom planu spasenja“ (25. svibnja 1993.). „Dječice, ne zaboravite da ste važni u mom planu spasenja čovječanstva“ (25. lipnja 2022.). „Pozivam vas da molite [...] za moje planove“ (1. listopada 2004.). „I večeras vas pozivam da molite za moje planove [...] i moje projekte“ (2. rujna 2005.).

Ovi bi izrazi mogli zbuniti. U stvari, sve što Marija čini je uvijek u službi Gospodinova projekta i njegovog božanskog plana spasenja. Marija nema vlastiti plan za svijet i za Crkvu. Posljedično se ove poruke mogu tumačiti samo u ovom smislu: Gospa potpuno preuzima Božje planove, do te mjere da ih izražava kao svoje.

36. U tom pravcu, posebna se pozornost traži oko moguće neprikladne upotrebe riječi „posrednica“ u odnosu na Mariju. Premda je istinito da se u cjelini poruka vidi kako se sve pripisuje Isusu Kristu, dok Marija surađuje svojim majčinskim zagovorom, ipak se pojavljuju određeni izrazi koji se ne čine usklađeni s ovom cjelinom: „Ja sam posrednica između vas i Boga“ (17. srpnja 1986.). „Želim biti spona između vas i nebeskog Oca, vaša posrednica“ (18. ožujka 2012.).

Korišten na ovaj način, izraz „posrednica“ bi doveo do pogrešnog pripisivanja Mariji mjesta koje pripada jedino i isključivo Sinu Božjemu koji je postao čovjekom. To bi bilo u suprotnosti onome što tvrdi Sveto pismo kada kaže da je samo jedan „posrednik između Boga i ljudi, čovjek – Krist Isus, koji sebe samoga daje kao otkup za sve“ (1 Tim 2,5-6).

S druge strane, ove navodne poruke ne uspijevaju dobro izraziti, kako je pojašnjavao sveti Ivan Pavao II, da je Marijina suradnja „posredništvo, podređeno“ onom Kristovom (usp. *Redemptoris Mater* 39), na način da „niti što oduzima niti što nadodaje dostojanstvu

i djelotvornosti Krista, jedinoga Posrednika“ (*Lumen gentium* 62).

Ipak, u istoj poruci od 18. ožujka 2012. jasno proizlazi da ovo posredništvo ne zasjenjuje Kristovo jedinstveno posredništvo: radi se samo o „majčinskom zagovoru“ za nas: „Draga djeco! Dolazim među vas jer želim biti vaša majka, vaša zagovornica“.

S nama prema Kristu

37. Valja podsjetiti da sveukupnost poruka ima jak teocentričan i kristološki naglasak. Neke od poruka nude pomoć u tom smislu, jer ističu Marijin majčinski zagovor kao ključ njezine specifične i uvijek podređene uloge. Posebno su jasne sljedeće poruke u kojima Marija pokazuje da ona niti može niti hoće zamijeniti Isusa Krista:

„Ja ne raspolazem izravno božanskim milostima, ali dobivam od Boga sve što zaištem svojom molitvom“ (31. kolovoza 1982.).

„Molite i preko molitve susretnite se s mojim Sinom, da vam On da snagu, da vam On da milost“ (23. lipnja 2017.).

„Odlučite se za Isusa, odlučite se i idite zajedno s Njime u budućnost [...]. Sve vas želim voditi svome Sinu [...]. Odlučite se za Njega, stavite ga na prvo mjesto u svome životu“ (22. lipnja 2012.).

„Živeći moje poruke, želim vas dovesti svome Sinu. Svih ovih godina u kojima sam zajedno s vama *moj je prst uperen prema mome Sinu*, prema Isusu, jer vas sve želim dovesti k Njemu“ (28. prosinca 2012.).

Sljedeća poruka se može smatrati sažetkom Evandeoskog prijedloga preko Međugorja:

„Želim vas sve što više približiti Isusu i njegovom ranjenom srcu, da biste mogli shvatiti neizmjernu ljubav koja se darovala za svakog od vas. Zato, draga djeco, molite da bi iz vaših srdaca potekao izvor ljubavi na svakog čovjeka,

i na onog koji vas mrzi i prezire; tako ćete Isusovom ljubavlju moći pobijediti svu bijedu u ovom žalosnom svijetu, koji je bez nade za one koji ne poznaju Isusa" (25. studenoga 1991.). Posljedično, bitno je biti pozorni na ono što nas sveukupnost događanja u Međugorju podsjeća o poukama Evanđelja, ne upirući pogled u detalje nego u velike poticaje koji se pojavljuju u Gospinim porukama. U njihovom svjetlu, neke manje važne ili manje jasne tekstove treba čitati razborito.

Zaključci

38. Putem *nihil obstat* o duhovnom događaju, vjernici su „ovlašteni da ga se pridržavaju na razborit način" (*Norme*, čl. 22, §1: usp. Benedikt XVI, *Verbum Domini* 14). Iako ovo ne podrazumijeva izjavu o nadnaravnom karakteru fenomena o kojem je riječ (usp. *Norme*, čl. 22, §2), i podsjećajući da vjernici nisu obvezni vjerovati u njega, *nihil obstat* upućuje da potonji mogu primiti pozitivan poticaj za svoj kršćanski život preko ovog duhovnog prijedloga i dopušta javno štovanje. Takva odluka je moguća ukoliko su se mogli zabilježiti mnogi pozitivni plodovi usred nekog duhovnog iskustva, a da se u Narodu Božjem nisu raširili negativni ili rizični učinci.

Procjena obilnih i raširenih plodova koji su tako lijepi i pozitivni ne podrazumijeva proglašenje navodnih nadnaravnih događaja autentičnima, već se samo ističe da „usred" ovog duhovnog fenomena Međugorja Duh Sveti plodonosno djeluje za dobro vjernika. Dakle, poziva se cijeliti i širiti pastoralnu vrijednost ovog duhovnog prijedloga (usp. *Norme*, br. 17).

Osim toga, pozitivna procjena većine međugorskih poruka kao poučnih tekstova ne podrazumijeva proglašenje izravnog nadnaravnog porijekla. Posljedično, kada se spominju Gospine „poruke", to se mora uvijek razumjeti kao „navodne poruke".

39. Elementi prikupljeni u ovoj Noti omogućuju prepoznati da su ispunjeni uvjeti da se

nastavi s odlukom *nihil obstat*. Mostarsko-duvanjski biskup izdat će odgovarajući dekret. Apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje, koji će nastaviti obnašati povjerene mu funkcije, morat će provjeriti da u svakoj publikaciji koja prikuplja poruke bude uključena ova *Nota* kao *Uvod*. On će potom sam razlučiti moguće buduće poruke ili prošle poruke koje još nisu objavljene i morat će odobriti njihovo možebitno objavljivanje, u svjetlu gore ponuđenih pojašnjenja. Isto tako, poduzet će mjere koje smatra potrebnima i vodit će pastoralno razlučivanje kao odgovor na nove situacije koje bi mogle nastati, obavještavajući ovaj Dikasterij.

40. Iako mogu postojati različita mišljenja o autentičnosti nekih činjenica ili o nekim vidovima ovog duhovnog iskustva, crkvene vlasti su u mjestima gdje je takvo iskustvo prisutno pozvane cijeliti „pastoralnu vrijednost" te također promicati „širenje ovog duhovnog prijedloga" (*Norme*, br. 17). Procjenjujući razborito što se događa na vlastitom teritoriju, u svakom slučaju, ovlast svakog dijecezanskog biskupa da o tome odlučuje ostaje nepromijenjena (usp. *Norme*, čl. 7, §3). Iako su pozitivni plodovi ovoga duhovnog fenomena naširoko rasprostranjeni po cijelome svijetu, to ne niječe da mogu postojati grupe ili osobe koje, koristeći neprimjereno ovaj duhovni fenomen, postupaju pogrešno. Dijecezanski biskupi, svaki u svojoj biskupiji, imaju slobodu i ovlast donositi razborite odluke koje smatraju potrebnima za dobro Naroda Božjega.

41. U svakom slučaju, neka se ljudi koji idu u Međugorje snažno usmjere na to da prihvate kako se na hodočašća ne ide radi susreta s navodnim vidiocima, već radi susreta s Marijom, Kraljicom Mira i – vjerni ljubavi koju ona osjeća za svoga Sina – radi susreta s Kristom i kako bi ga slušali u meditaciji Riječi, sudjelovanjem u euharistiji i euharistijskom klanjanju, na način kako se to događa u mnogim svetištima diljem svijeta u kojima se s najrazličitijim naslovima časti Blažena Djevičica Marija.

42. Pročitajmo posljednju poruku, koja saži-
ma dragocjen kristocentričan smisao među-
gorskog prijedloga i prikazuje njegov najau-
tentičniji duh:

„Draga djeco, moje riječi su jednostavne
[...]. Ja vas pozivam svome Sinu. Samo On
može preobraziti očaj i patnju u mir i vedri-
nu. Samo On može dati nadu u najdubljim
bolima. Moj Sin je život svijeta. Što Ga bolje
upoznate, što Mu se više približite, više ćete
Ga voljeti, jer moj je Sin Ljubav. Ljubav mije-
nja sve, čini prelijepim i ono što vam se bez
ljubavi čini beznačajnim” (2. rujna 2018.).

*Kraljice Mira, moli da oni koji slobodno prihvaća-
ju duhovni prijedlog Međugorja mogu živjeti sve
sjedineniji s Isusom Kristom i da u njemu mogu
pronaći pravi mir srca.*

*Tebi povjeravamo i ovaj naš svijet opterećen “tre-
ćim svjetskim ratom u komadićima”. Kraljice
Mira, čuj molbu koja izlazi iz srca djece, mladih,
siromaha i svake žene i muškarca dobre volje.*

*„Hvala, Majko naša! Zagledani u tebe, koja si bez
grijeha, možemo nastaviti vjerovati i nadati se da
ljubav pobjeđuje mržnju, da istina pobjeđuje laž,
da oprost pobjeđuje uvredu, da mir pobjeđuje rat.
Neka tako bude!” (Franjo, Molitva Mariji Bez-
grješnoj, 8. prosinca 2022.).*

*Vrhovni svećenik Franjo, u audijenciji dolje pot-
pisanom prefektu zajedno s tajnikom Doktrinar-
nog odsjeka Dikasterija za nauk vjere, odobrio je
dana 28. kolovoza 2024. ovu Notu te je naložio da
se objavi.*

*Dano u Rimu, u sjedištu Dikasterija za nauk vje-
re, 19. rujna 2024.*

Víctor Manuel kard. Fernández
Prefekt

Mons. Armando Matteo
Tajnik doktrinarnog odsjeka

Ex Audientia Die 28.08.2024
Franciscus

DEKRET BISKUPA PETRA PALIĆA U VEZI S DUHOVNIM ISKUSTVOM VEZANIM ZA MEĐUGORJE

- Uzimajući u obzir potrebu da se zaključi
razlučivanje o fenomenima vezanim uz po-
božnost prema Mariji „Kraljici Mira” u Me-
đugorju, posebno u svjetlu trenutne situacije
i odluka koje su već donesene u vezi s pa-
storalnim usmjerenjem, kao i potrebu da se
pruže neka objašnjenja s obzirom na ovo;

- U svjetlu *Normi za postupanje u razlučivanju
navodnih nadnaravnih fenomena*, koje je izdao
Dikasterij za nauk vjere 17. svibnja 2024.;

- Budući da je Sveti Otac Franjo već podue-
zeo mjere kako bi osigurao duhovnu pratnju
vjernika koji se žele pridržavati ovog duhov-
nog prijedloga;

- Budući da je Apostolski vizitator, koji bo-
ravi na tom mjestu, izrazio vrlo pozitivno
mišljenje o duhovnom ozračju i izrazima po-
božnosti u Međugorju;

- Prihvaćajući sinovskom poslušnošću *Notu
„Kraljica mira – o duhovnom iskustvu vezanom
za Međugorje”*, koju je odobrio Sveti Otac Fra-
njo, 28. kolovoza 2024., a koju je izdao Dika-
sterij za nauk vjere, 19. rujna 2024., kojom se,
s obzirom na navedeno duhovno iskustvo,
izjavljuje „da su ispunjeni uvjeti za nastaviti
s odlukom *nihil obstat*“;

- Imajući na umu pozitivnu ocjenu, ali i pojaš-
njenja koja se izražavaju u navedenoj *Noti* o

porukama vezanim uz duhovno iskustvo Međugorja, posebno o tome da skup poruka pripisanih Kraljici Mira iz Međugorja ima veliku duhovnu vrijednost i izražava, različitim riječima, stalni evanđeoski nauk, uvijek stavljajući u središte pouzdanje u Boga kroz potpuno pouzdanje u Mariju, da se bude oruđe mira;

- Svjestan drugih pozitivnih i ne manje važnih aspekata ovih poruka – dobro istaknutih u navedenoj *Noti* – kao što su oni koji jasno stavljaju Marijin zagovor i djelovanje podređeni Isusu Kristu, tvorcu milosti i spasenja u svakoj osobi; oni koji nude snažnu teocentričnu viziju duhovnog života i pozivaju na vjerno pouzdanje u Boga koji je ljubav; oni koji se odnose na važnost traženja pomoći Duha Svetoga i potrebu napuštanja svjetovnog načina života te pretjerane navezanosti na zemaljska dobra uz učestale pozive na obraćenje, što su osnovni uvjeti za postizanje istinskog mira u svijetu; oni koji potiču na nepodcjenjivanje ozbiljnosti zla i grijeha te na borbu protiv zla i utjecaja Sotone; oni koji ističu da je temeljna kršćanska obveza molitva, zajedno s preporukom konkretne bratske ljubavi koja prati, daruje, služi, oprašta, blizu je siromasima, ne zaboravljajući nikada na crkvenu dimenziju zajedništva s cijelom Crkvom, s pastirima i također sa Svetim Ocem;

- S obzirom na obilje svjedočanstava vjernika i pastira o brojnim pozitivnim plodovima vezanim uz pobožnost prema Mariji „Kraljici Mira“;

- Na kraju, imajući u vidu činjenicu da ovaj fenomen uvelike nadilazi Mostarsko-duvanjsku biskupiju do te mjere da se pobožnost proširila cijelim svijetom;

ODLUČUJEM

- da ništa ne priječi (*nihil obstat*) „da se cijeni pastoralna vrijednost i da se promiče širenje ovog duhovnog prijedloga pa i mogućim hodočašćima“ (*Norme*, br. 17);

- da su vjernici, kad je u pitanju pobožnost prema Mariji „Kraljici Mira“, „ovlašteni da je se pridržavaju na razborit način“ (*Norme*, čl. 22, §1: usp. Benedikt XVI., *Verbum Domini*, br. 14), iako to ne podrazumijeva odobravanje nadnaravnog karaktera fenomena o kojemu je riječ (usp. *Norme*, čl. 22, §2), uz napomenu da vjernici nisu dužni vjerovati u to;

- da su svećenici ove Biskupije, prihvaćajući i poštujući odluku Crkve, slobodni pristati ili ne pristati uz ovaj duhovni prijedlog;

- da se Apostolskog vizitatora poštuje i sluša u odlukama koje će donositi u situacijama koje se mogu pojaviti.

Zbog široke rasprostranjenosti pobožnosti prema Mariji „Kraljici Mira“ po cijelom svijetu, ne dovodeći u pitanje ovlast svakog dijecezanskog biskupa da o ovoj stvari samostalno odlučuje sukladno čl. 7, §3 *Normi za postupanje u razlučivanju navodnih nadnaravnih fenomena*, određujem da se ovaj dekret objavi 19. rujna 2024.

Jedan primjerak dekreta neka se pošalje Dikasteriju za nauk vjere, a drugi Predsjedništvu Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.

Mostar, 19. rujna 2024.

Don Stipe Gale
kancelar

✠ Petar Palić
biskup

HRVATSKI BISKUPI

PRIOPĆENJE SA 69. ZASJEDANJA SABORA HBK

12. - 14. studenoga 2024.

Plenarno 69. zasjedanje Sabora Hrvatske biskupske konferencije (HBK) održano je od 12. do 14. studenoga 2024. godine u sjedištu HBK-a u Zagrebu, pod predsjedanjem zagrebačkog nadbiskupa Dražena Kutleše.

Na početku zasjedanja sudjelovali su kardinal Josip Bozanić i apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj, nadbiskup Giorgio Lingua, koji je srdačno pozdravio sve nazočne. Među gostima su bili delegat Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, banjolučki biskup Željko Majić, srijemski biskup Fabijan Svalina, subotički biskup Ferenc Fazekas te dvojica imenovanih biskupa, gospičko-senjski mons. Marko Medo i kotorski mons. Mladen Vukšić.

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, nadbiskup Kutleša, pozdravljajući nazočne članove HBK-a i goste, izrazio je dobrodošlicu u zajedništvo biskupskog zbora te je uputio čestitke dvojici novoimenovanih biskupa, zaželjevši im plodonosan rad na slavu Božju i na dobro povjerenih im duša. U najavi tema zasjedanja, nadbiskup Kutleša izrazio je radost zbog skorašnje beatifikacije fra Alojzija Palića, novog blaženika iz hrvatskoga naroda.

Nakon usvajanja zapisnika s izvanrednog zasjedanja održanog u lipnju, pomoćni biskup đakovačko-osječki Ivan Ćurić prikazao je tijek i glavne naglaske završnog dokumenta s drugog zasjedanja 16. skupštine Biskupske sinode, posvećene sinodalnosti u Crkvi, na kojoj je sudjelovao kao izaslanik Hrvatske biskupske konferencije. Posebno je naglasio važnost proučavanja sinodskih dokumenata i primjene sinodskih smjernica na svim razinama crkvenog života.

Na zasjedanju su biskupi posvetili posebnu pozornost najnovijoj enciklici pape Franje *Dilexit nos* („On koji nas uzljubi“), koja pruža dublje razumijevanje „ljudske i božanske ljubavi Srca Isusa Krista“. Predstavljani su glavni naglasci enciklike i njezin bogati sadržaj, uz poticaj da pobožnost prema Presvetom Srcu Isusovu zaživi obnovljenom snagom u našem narodu. U tom duhu, na Svetkovinu Presvetog Srca Isusova (27. lipnja) u Jubilarnoj 2025. godini, hrvatski će biskupi posvetiti narod i domovinu Presvetom Srcu Isusovu.

Na temelju odluka donesenih na ovogodišnjem proljetnom zasjedanju, formiran je tim stručnjaka koji je osmislio edukativni program o javnom nastupanju u medijima, namijenjen bogoslovima, đakonima, svećenicima te redovnicama i redovnicima. Istaknuto je kako bi formacija na području medijske pismenosti trebala započeti još u bogoslovnim sjemeništima i na teološkim učilištima. Program će se najprije primijeniti u okviru Đakonske pastoralne godine. Pripremu programa izradio je tim stručnjaka s Hrvatskog katoličkog sveučilišta.

Na zasjedanju se raspravljalo i o aktivnostima Hrvatskoga Caritasa u pružanju pomoći potrebitima. Posebno je naglašena vrlo uspješna humanitarna akcija Hrvatskog Caritasa pokrenuta za pomoć stradalima u poplavama koje su pogodile Bosnu i Hercegovinu početkom listopada. Nakon što je HBK preko Hrvatskog Caritasa uputila žurnu pomoć u iznosu od 100.000 eura, odaziv vjernika iz Hrvatske bio je vrlo velik te je prikupljeno oko 800.000 eura. Ta je akcija još jednom potvrdila velikodušnost i solidarnost hrvatskih vjernika prema ljudima u potrebi.

U osvrtu na tijek aktualnog trogodišnjeg ciklusa obiteljskog pastoralna, posvećenog obiteljima osoba s invaliditetom, istaknuto je kako se već uočavaju određeni rezultati. S ciljem unapređenja pastoralna osoba s invaliditetom, predloženi su konkretni koraci, poput inicijative za uklanjanje arhitektonskih prepreka u i oko bogoslužnih te pastoralnih objekata, kao i njihovu prilagodbu prema načelima univerzalnog dizajna. Naglašena je i nužnost osposobljavanja pastoralnih djelatnika i suradnika za rad s osobama s invaliditetom, što je potrebno uključiti u početnu i trajnu formaciju u crkvenim odgojno-obrazovnim ustanovama, uključujući i volontere. Istaknuta je također potreba za teološkom refleksijom o invaliditetu i pastoralnom pristupu osobama s invaliditetom te za njihovim aktivnim sudjelovanjem u pastoralnom životu Crkve.

Biskupi su upoznati s pripremama za proslavu Svete godine 2025. i obilježavanja 1100. obljetnice splitskih crkvenih sabora u vrijeme hrvatskog kralja Tomislava. U tijeku je priprema zajedničkog Pastirskog pisma biskupa Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine povodom ovog jubileja, čije je objavljivanje planirano početkom Došašća ove godine. Predviđeno je da će međunarodni znanstveni skup pod naslovom „Početci kraljevstva. Splitski crkveni sabori, Tomislav i njegovo doba o 1100. obljetnici“ biti održan od 8. do 10. svibnja 2025. godine u Splitu. Prijavljena su 44 sudionika, sveučilišna profesora i znanstvenika, iz devet zemalja.

Nacionalni katehetski ured HBK-a pripremio je priručnik za državno natjecanje iz vjeronauka za školsku godinu 2024./2025., posvećen nacionalnom jubileju 1100. obljetnice splitskih crkvenih sabora. Biskupima je također predstavljen dosadašnji tijek priprema za nacionalno jubilaro hodočašće u Rim, planirano od 5. do 12. listopada 2025. godine.

Na zasjedanju su donesene i neke odluke o službama i imenovanjima u tijelima Hrvat-

ske biskupske konferencije (HBK). Za novog predsjednika Biskupske komisije za ekumenizam i Odbora za odnose sa Židovima i muslimanima imenovan je bjelovarsko-križevački biskup Vjekoslav Huzjak. Dubrovački biskup Roko Glasnović imenovan je predsjednikom Vijeća HBK-a za katolički odgoj i obrazovanje, a požeški biskup Ivo Martinović predsjednikom Vijeća za život i obitelj. Predsjednici pojedinih komisija, vijeća i odbora HBK-a podnijeli su izvješća o radu od proteklog zasjedanja.

Dogovoren je i kalendar događanja za iduću, 2025. godinu. Zajedničko zasjedanje HBK-a i BK BiH održat će se u Zagrebu 20. siječnja, dok će izvanredno zasjedanje HBK-a biti održano 21. siječnja. Katehetsko-pastoralni kolokvij za svećenike održat će se od 25. do 26. veljače. Plenarno, 70. zasjedanje Sabora HBK-a predviđeno je od 28. do 30. travnja. Komemoracija žrtava Bleiburške tragedije i hrvatskog križnog puta održat će se 17. svibnja. Članovi HBK-a susrest će se s članovima Hrvatske redovničke konferencije 2. lipnja, a izvanredno zasjedanje HBK-a održat će se 3. lipnja. Jubilaro nacionalno hodočašće u Rim planirano je za razdoblje od 5. do 12. listopada, dok će jesensko redovito, 71. zasjedanje HBK-a biti održano od 21. do 23. listopada.

Na kraju prvoga dana zasjedanja, biskupi su slavili misno slavlje u Bogoslužnom prostoru bl. Alojzija Stepinca na zagrebačkom Kaptolu, koje je predvodio apostolski nuncij u Saveznoj Republici Njemačkoj, nadbiskup Nikola Eterović. Na kraju mise, predsjednik HBK-a, nadbiskup Kutleša, u ime svih biskupa čestitao je predvoditelju slavlja 25. obljetnicu biskupskog služenja. Potom je uslijedilo predstavljanje knjige nadbiskupa Eterovića, Tiha moć. Diplomacija Svete Stolice, u dvorani Vijenac Nadbiskupijskog pastoralnog instituta, kojem su nazočili svi članovi HBK-a.

Tajništvo HBK-a

ODGOVORNOST PREMA ZAJEDNIČKOM DOMU ODNOS KRŠĆANA PREMA SVEMU STVORENOM

Dokument Vijeća HBK-a za nauk vjere

Uvod

1. Ekološka kriza – znak vremena

Ekološka kriza kojoj svjedočimo predstavlja veliku opasnost za život mnogih ljudi. Osim toga, ona ima posljedice na društveni, ekonomski i politički život svih ljudi, ali i budućih naraštaja. Također, ona je nezaobilazan problem pred kojim se Kristovi vjernici nalaze zajedno sa svim ljudima te pred njime ne mogu zatvoriti oči. Sve radosti i nade, ali u isto vrijeme žalosti i tjeskobe građana na našem planetu Zemlji, istodobno su i radosti i nade, žalosti i tjeskobe kršćana (usp. GS 1). Ekološka kriza znak je vremena koji je Crkva pozvana tumačiti u duhu poziva Drugoga vatikanskog koncila: »Crkva je dužna da u svako vrijeme ispituje znakove vremena i tumači ih u svjetlu evanđelja tako da uzmogne odgovoriti na vječna ljudska pitanja o smislu sadašnjeg i budućeg života te o njihovu međusobnom odnosu, i to na način kako odgovara svakom pojedinom naraštaju« (GS 4). Ekološka kriza odnosi se na narušene odnose među živim organizmima i na odnose između živih organizama i okoliša. Ona obuhvaća i krizu koja se odnosi na onečišćenje okoliša i ubrzanje klimatskih promjena nastalih zbog antropogenih utjecaja.

S pravom se može postaviti pitanje: Kako se Kristov vjernik treba postaviti spram kompleksnih i različitih problema koji proizlaze iz ekološke krize? Ovim dokumentom želi se rasvijetliti uloga i odgovornost koju kršćani imaju u suočavanju s ekološkom krizom na temelju svojega kršćanskog poslanja na koje ih Bog poziva da ga ostvaruju, posebice u odnosu prema čovjeku i svemu stvorenomu.

2. Stvarnost ekološke krize

Papa Franjo u enciklici *Laudato si – O brizi za zajednički dom* u prvom poglavlju koje nosi naslov *Što se događa našem zajedničkom domu*, iznio je cjelokupan pregled problema koji proizlaze iz posljedica ubrzanih klimatskih promjena, koji su dio ekološke krize: zbrinjavanje otpada, porast razine mora, velika koncentracija stakleničkih plinova, dostupnost pitke vode, gubitak bioraznolikosti i dr. (usp. LS 17-61). Pritom papa Franjo polazi od konsenzusa koji vlada među znanstvenicima o tome da, osim prirodnih uzroka koji se događaju u zemljinu sustavu i izmjenjuju u velikim vremenskim razdobljima, postoje i antropogeni uzroci koji dovode do ekološke krize. Pokazalo se, naime, kako je ljudsko djelovanje prekomjernom emisijom stakleničkih plinova u atmosferu dovelo do ubrzanja klimatskih promjena. I u apostolskoj pobudnici *Laudate Deum* papa Franjo naglašava kako »nije više moguće sumnjati u ljudske – antropogene – uzroke klimatskih promjena« (LD 11).

Time izražava poštovanje autonomije znanosti i njezine metode koja se, »ako se doista obavlja znanstveno i prema ćudorednim načelima, nikad neće stvarno protiviti vjeri jer profane stvari i stvari vjere imaju izvor u istome Bogu« (GS 36). Odnos prema znanju o svijetu i ljudima komplementaran je s odnosom prema znanju o samome sebi, kako kaže sv. Ivan Pavao II. u enciklici *Vjera i razum*, jer »što više čovjek zna o stvarima i svijetu, to bolje spoznaje i samoga sebe u svojoj jedinstvenosti naravi te u isto vrijeme to hitnijim postaje pitanje o smislu stvari i same njegove egzistencije« (FR 1).

3. Kriza koja pogađa najslabije

Specifičnost ekološke krize jest u tome što ne obuhvaća jedan dio ljudskoga života i djelovanja, nego prožima sve njegove vidove. Posljedice ekološke krize najteže pogađaju sugrađane našeg planeta Zemlje, koji nemaju mogućnosti da se prilagode klimatskim promjenama nego, u najgorem slučaju, moraju napustiti svoje domove i uputiti se u krajeve u kojima mogu biti sigurni da će imati osnovne uvjete za život. Tiču se također svih onih sugrađana našega planeta Zemlje, koji bi također željeli imati pristup pitkoj vodi, električnoj energiji, a onda kvalitetnoj hrani, obrazovanju i drugomu. Prije svega, to je pitanje pravednosti koje se ne odnosi samo na naš naraštaj, nego i na buduće naraštaje. S pravom se može postaviti pitanje: Jesmo li učinili sve da naraštaji koji dolaze iza nas imaju u najmanju ruku jednake uvjete života kao i mi na našem planetu Zemlji?

4. Briga o stvorenom izraz je solidarnosti

Briga za stvoreno istodobno jest izraz solidarnosti s osobama koje su najpogođenije posljedicama ekološke krize. Dok će se s jedne strane stanovnici bogatijih zemalja lakše prilagoditi posljedicama klimatskih promjena, s druge strane stanovnici siromašnih zemalja i zemalja u razvoju vrlo će se teško u istoj mjeri moći prilagoditi. Naime, »mnogi siromašni žive u mjestima koja su posebno pogođena pojavama vezanima uz zatopljenje, i njihova sredstva uzdržavanja umnogome ovise o prirodnim dobrima i o onome što ekosustav daje, kao što su zemljoradnja, ribarstvo i šumska dobra. Oni nemaju drugih ekonomskih mogućnosti ili dobara, koji bi im omogućili prilagoditi se klimatskim promjenama i suočiti se s prirodnim katastrofama, i njihov pristup socijalnim uslugama i službama zaštite vrlo je ograničen« (LS 25). Briga za stvoreno stoga uključuje i solidarnost s građanima našega planeta Zemlje, koji žive u takvim krajevima. To je razlog zašto su klimatske promjene i ekološka kriza problemi koji se tiču i vjernika. Radi se ne samo o ugrožavanju dara koji nam je Bog svima darovao –

dara života na planetu Zemlji, nego općenito dostojanstva ljudskog života i pravednosti. To je ne samo ekološki i klimatski problem, već i moralni problem, koji zahtijeva novu solidarnost među narodima kako bi se ublažile posljedice klimatskih promjena (usp. MB 10).

5. Ekološka kriza je i crkveno pitanje

Također, to je razlog zašto sve složene probleme koji se tiču klimatskih promjena i ekološke krize treba promatrati i tumačiti u svjetlu brige za Božji dar stvorenoga i brige za najugroženiju braću i sestre. Ne radi se o tome da se Crkvu nastoji transformirati u ekološku organizaciju, nego o tome da se osvijesti uloga vjernika u očuvanju toga Božjeg dara zbog onih malenih koji su najugroženiji.

Osim toga, briga za stvoreno izraz je eklezijalnog zajedništva svih vjernika diljem svijeta. Osluškiivanje problema s kojima se suočavaju, primjerice kršćani koji žive na ugroženim područjima i zajednička suradnja oko očuvanja stvorenoga, snažan je izraz sinodalnog procesa koji je sastavni dio života Crkve. Sinodalnost pretpostavlja sudjelovanje svih vjernika u suočavanju s različitim izazovima s kojima se susreću, njihovo međusobno zajedništvo i ostvarivanje poslanja na koje Isus Krist poziva. Nemoguće je kao kršćanin ne suosjećati s braćom i sestrama u Kristu koji doživljavaju velike nevolje uzrokovane klimatskim promjenama. Njihove rane i nevolje istodobno su rane i nevolje koje pogađaju sve udove mističnoga Tijela Kristova, odnosno, sve članove Crkve.

Kako bi se istaknula uloga i odgovornost koju kršćani imaju u suočavanju s ekološkom krizom, u ovome dokumentu prvo će se sažeto iznijeti crkveni nauk o Bogu Stvoritelju, svemu stvorenomu i čovjeku, a potom će u drugom dijelu biti govora o načelima za život kršćana u kontekstu ekološke krize.

I. dio: Bog, čovjek i stvoreno

6. Bog Stvoritelj u Bibliji

Starozavjetni nauk o Bogu stvoritelju koji

stvara ni iz čega svjedoči o nadilaženju tadašnjih različitih mitskih predodžbi obilježnih mnogobožackim vjerovanjima u kojima se obično radilo o procesu stvaranja nakon završenih ratova božanstava. Posebice na temelju izvješća o stvaranju u Knjizi Postanka, starozavjetni pisci naglašavaju Božju neujetovanu slobodu, mudrost i ljubav u činu stvaranja. Osim toga, ističe se Božja uzvišenost spram čovjeka, jer je Božja veličina nedokučiva (usp. Ps 145,3). Sva stvorenja kao i sve stvaranje jest dobro (usp. Post 1).

Novi zavjet produbljuje starozavjetni nauk o Bogu Stvoritelju. Na nekoliko mjesta novozavjetni autori inzistiraju na Božjem stvarateljskom djelu koje se nastavlja. Sveti Pavao u Ateni pred filozofima govori o Bogu koji »nije daleko ni od koga od nas. U njemu doista živimo, mičemo se i jesmo (...)« (Dj 17,28). Timoteju se obraća podsjetivši ga da Bog »svemu život daje« (1 Tim 6,13).

Novozavjetni tekstovi ističu i unutrašnju vrijednost svakoga stvorenja koju ono prima od samoga Boga u činu stvaranja. Sve što postoji posjeduje vrijednost u sebi »jer sve je od njega i po njemu i za njega« (Rim 11,36).

7. Vjera Crkve u Boga Stvoritelja

U središtu kršćanske vjeroispovijesti jest Bog koji stvara nebo i zemlju. Sva stvorenja imaju svoj izvor u Bogu, a vrhunac u Isusu Kristu (KKC 280), te »ne postoji ništa što ne bi svoje postojanje dugovalo Bogu Stvoritelju« (KKC 338). Sve što postoji, sav vidljivi svijet, cjelokupan svemir, »razvija se u Bogu, koji ga svega ispunjava« (LS 233).

Stoga, kršćanski nauk ne dijeli ona vjerovanja koja u svemu stvorenom prepoznaju odraz jedinstvene povezanosti unutar jednog organizma, majke zemlje – Gaie, koja reducira cjelokupnu stvarnost na život bez transcencije, odnosno na život bez božanske objave. Iako se mogu naći zajednička polazišta i potrebno je voditi dijalog radi postizanja zajedničkog dobra sa svim ljudima dobre volje, u crkvenom nauku o odnosu spram stvore-

noga na prvom je mjestu Bog koji stvara.

Vjera Crkve u Boga Stvoritelja pretpostavlja vjeru u Boga koji ni iz čega svojom mudrošću i ljubavlju stvara ipak uređen i dobar svijet, pri čemu istodobno nadilazi sva stvorenja, prisutan je u stvorenjima i sva stvorenja uzdržava (usp. KKC 295-301).

Kada sv. Franjo moli, obraća se Gospodinu zahvaljujući mu za sestru i majku zemlju: »Hvaljen budi, moj Gospodine, za sestru našu, majku zemlju koja nas uzdržava i nama upravlja i izvodi plodove razne i šareno cvijeće i travu« (FI, str. 116-117). U središtu njegove molitve jest Bog koji stvara različita bića, a ona pak »odražavaju zraku beskonačne Božje mudrosti i dobrote« (KKC 339).

8. Presveto Trojstvo i stvaranje

Čin stvaranja čin je svih triju božanskih osoba. *Katekizam katoličke Crkve* jasno naglašuje: »Stvaranje je zajedničko djelo Svete Trojice« (KKC 292). Bog Otac Stvoritelj, po svojoj Rijeci – Sinu, stvara svijet u Duhu Svetomu – Životvorcu.

Posebnost novozavjetnog nauka o stvaranju jest tumačenje stvaranja u kristološkom ključu, odnosno u svjetlu spasiteljske uloge Isusa Krista. On je središnja točka cjelokupnoga stvaranja prema kojemu je sve usmjereno, jer u njemu je »sve stvoreno na nebesima i na zemlji, vidljivo i nevidljivo, bilo Prijestolja, bilo Gospodstva, bilo vrhovništva, bilo Vlasti – sve je po njemu i za njega stvoreno« (Kol 1,16). Kristova spasiteljska uloga nerazdvojiva je od njegove uloge u stvaranju: Otac stvara po Kristu, a Krist je svrha i cilj stvaranja. Stoga je kršćansko shvaćanje stvaranja i svrhe svega stvorenja obilježeno davanjem velike važnosti svakom čovjeku i svemu stvorenomu koji u Kristu tek ostvaruju svrhu svoga postojanja.

Kristova spasiteljska uloga usmjerena je prema konačnom dovršenju koje je započelo u novom stvaranju, odnosno u njegovom otkupiteljskom činu. Sve stvoreno, zajedno

s čovjekom, iščekuje konačno otkupljenje: »Doista, stvorenje sa svom žudnjom iščekuje ovo objavljenje sinova Božjih: stvorenje je uistinu podvrgnuto ispraznosti – ne po svojoj volji, nego zbog onoga koji ga podvrgnu – ali u nadi. Jer i stvorenje će se osloboditi robovanja i pokvarljivosti da sudjeluje u slobodi djece Božje. Jer znamo: sve stvorenje zajedno uzdiše i muči se u porođajnim bolima sve do sada. Ali ne samo ono! I mi koji imamo prvine Duha, i mi u sebi uzdišemo iščekujući posinstvo, otkupljenje svoga tijela« (Rim 8,18-23).

Duh Sveti u činu stvaranja jest počelo i snaga života kojom Otac djeluje, stvara i uređuje svijet. Duh Sveti daje život i trajno obnavlja zemlju: »Pošalješ li dah svoj, opet nastaju, i tako obnavljaš lice zemlje« (Ps 104,30). Također, Duh Sveti daje život svakom čovjeku nasuprot smrti uzrokovane grijehom: »Ta zakon Duha života u Kristu Isusu oslobodi me zakona grijeha i smrti« (Rim 8,2).

Papa Franjo u enciklici *Laudato si* sažima specifične uloge Oca, Sina i Duha Svetog u činu stvaranja: »Otac je krajnji izvor svega, on je temelj, pun ljubavi i objave, svega što postoji. Sin, njegov odraz, po kojemu je sve stvoreno, ujedinio se s ovom zemljom kada se utjelovio u krilu Marije. Duh, beskrajna sveza ljubavi, duboko je prisutan u samom središtu svemira, on nadahnjuje i iznjedruje nove putove. Svijet su stvorile tri Osobe, kao jedno božansko počelo, ali svaka od njih ostvaruje to zajedničko djelo u skladu sa svojim vlastitim identitetom« (LS 238).

9. Čovjek – suradnik u Božjem stvaranju

Kruna Božjeg stvaranja jest čovjek, biće stvoreno na »sliku Božju« (usp. Post 1,26), koje Bog poziva na suradnju. Stvoren kao muško i žensko te kao tjelesno i duhovno biće s razumom i slobodnom voljom, čovjek je pozvan surađivati u Božjem stvaralačkom djelu. Postavljen u vrt zemaljski, pozvan je da bude poput Vrtlara, Boga koji se brine o svemu stvorenom, a ne poput sebičnjaka koji ne vidi ništa osim svoje koristi. Upravo zbog

toga što je stvoren kao slika Božja, čovjek sudjeluje u brizi za sve stvoreno. Ovu posebnu ulogu Bog dodjeljuje čovjeku kako bi »sudjelovao u njegovom djelu, u njegovom projektu ljubavi i spasenja, dapače u njegovom vlastitom kraljevanju nad svemirom« (CS 25).

Opisujući Božje darivanje prekrasnog vrta čovjeku, starozavjetni pisci koriste termine *podložiti* i *vladati* koji su ponajprije usmjereni na to da Bog čovjeku daruje zemljopisni prostor u kojem može ostvariti svoje poslanje. *Podlaganje* i *vladanje* u ovom su kontekstu pojmovi iz vojničko-kraljevskog govora kojima biblijski pisci ističu kraljevsku ulogu koja je dodijeljena čovjeku. Nipošto se ne radi o odobravanju sebičnog i antropocentričnog pristupa iskorištavanju prirode. Papa Franjo upozorava na krivu interpretaciju koja je bila prisutna u povijesti kršćanstva: »Iako je istina da su kršćani katkad pogrešno tumačili Pisma, danas moramo snažno odbaciti shvaćanje prema kojem se iz činjenice da smo stvoreni na sliku i priliku Božju, i zadaće da sebi podložimo zemlju, može izvući zaključak o čovjekovoj apsolutnoj vladavini nad ostalim stvorenjima« (LS 67).

U kršćanskom tumačenju, kraljevska uloga koju je Bog povjerio čovjeku u brizi za njegovo djelo odnosi se na model upravljanja kraljevstvom kakvo je pokazao Isus Krist: žrtvi za druge. Dakle, »unutarnje značenje tog kraljevanja je, kao što Isus podsjeća svoje učenike, onaj služenja: samo dobrovoljnim žrtvovanjem kao žrtvenim darom Krist postaje kralj svemira, s križem kao svojim prijestoljem« (CS 59).

Primaran čovjekov zadatak jest »čuvati i obrađivati vrt« (Post 2,15), što nije moguće bez suradnje s Bogom, drugim ljudima i svim stvorenjima. Time je svijet u koji je postavljen čovjek svijet o kojem se treba brinuti, usavršavati ga i, kako smo u dokumentu *Čovjek stvoren* »na sliku Božju« – *njegova veličina i poziv* istaknuli, »stvorenje sve više upravljati prema njegovu Stvoritelju i Spasitelju«, o čemu će čovjek »pred Bogom 'polagati račun'« (ČS 22).

10. Čovjek – biće triju odnosa

Biblijski izvještaji o stvaranju tumače čovjeka kao biće odnosa »s Bogom, s bližnjim i sa zemljom« (LS 66). Čovjek je stoga prvenstveno biće odnosâ bez kojih ne može shvatiti svoju ulogu u Božjem planu stvaranja. On je »pozvan u zajedništvo trojstvenoga Boga, potom je usmjeren na interpersonalne odnose s drugim ljudima i smješten u univerzalnu zajednicu svih stvorenja« (CS 8).

Ti su odnosi toliko isprepleteni da je nemoguće narušiti jedan odnos a da se i ostali odnosi ne naruše. Učinjena nepravda prema bližnjemu jest istodobno narušavanje odnosa prema Bogu i zemlji. Manjak slavljenja Boga istodobno jest manjak poštovanja bližnjega i zemlje, a uništavanje zemlje istovremeno jest iskaz nepoštovanja Boga, koji je čovjeku darovao zemlju i bližnjega koji trpi posljedice uništavanja zemlje. Izvorno zamišljen sklad opisan u izvještaju o stvaranju, narušen je grijehom koji je čovjek učinio na đavolski poticaj »zato što smo si umislili da možemo zauzeti Božje mjesto i odbili priznati se ograničenim stvorenjima« (LS 66). Od toga trenutka odnosi na kojima se temelji ljudski život duboko su narušeni i vape za otkupljenjem. Oslabljena je ljubav prema Bogu, među ljudima se rodilo nepovjerenje i ljubomora, a odnos prema stvorenome neprestano je u opasnosti da postane odnos tiranina prema svojim podanicima. Grijeh je temeljna egzistencijalna stvarnost koja kontinuirano narušava sve odnose koje čovjek kao biće odnosa posjeduje. Stoga je prekomjerno iskorištavanje prirodnih izvora, iskazivanje nebrige za osobe pogođene ekološkom krizom i sama ekološka kriza u kojoj se čovječanstvo danas nalazi, također posljedica ljudskoga grijeha u čijoj se logici pojedine osobe, kao i prirodni izvori, poimaju kao objekti koji se mogu i trebaju iskoristiti.

11. Vrijednost stvorenoga

Sve stvoreno ima svoju unutarnju vrijednost jer ga je Bog stvorio i brine se za njega. U

izvještaju o stvaranju u Knjizi Postanka nakon svakog dana stvaranja pisac zaključuje: »I vidje Bog da je dobro« (usp. Post 1). Stoga se može zaključiti kako »svako stvorenje posjeduje vlastitu dobrotu i savršenost« (KKC 339), jer je Bog Stvoritelj sve stvorio i jer »Bog ljubi sva bića i ne mrzi ni jedno koje je stvorio, jer da je štogod mrzio, ne bi ga ni stvorio« (Mudr 11,24). Sve stvoreno proizlazi »iz Božje dobrote te ima u njoj udjela« (KKC 229). Sva stvorenja imaju vrijednost u sebi na temelju toga što ih je Bog stvorio, a ne na temelju procjene jesu li ona ili nisu od koristi za čovjeka. Upravo zbog toga »čovjek mora dobrotu koja je vlastita svakom stvorenju poštovati da izbjegne neurednu upotrebu stvari, jer bi time prezreo Stvoritelja i uzrokovao zlokobne posljedice za ljude i njihov okoliš« (Isto).

Time što je stvorenje poput dara povjerenog čovjeku, ne znači da je čovjeku nad njim omogućena potpuna dominacija (usp. Isto). Čovjek, kao kruna Božjeg stvaranja i slika Božja, pozvan je čuvati, obrađivati i brinuti se za zemlju.

II. dio: Načela za život kršćana u kontekstu ekološke krize

12. Zašto bi se kršćani trebali brinuti o svemu stvorenome?

Sastavni dio kršćanskog poziva jest i briga o svemu stvorenome. Bog daje čovjeku zadatak da se brine o svemu što je stvorio, odnosno da »obrađuje i čuva« povjereni mu vrt (usp. Post 2,15). Na taj način briga o svemu stvorenome nadilazi isključivo horizontalnu dimenziju ljudske egzistencije u kojoj se briga za sve stvoreno može motivirati hvaljevrijednim suosjećanjem sa svim živim bićima, s drugim ljudima koji su više izloženi posljedicama ekološke krize, i time da su sva živa bića međusobno povezana i ovisna jedna o drugima. Kršćanski pristup u brizi o svemu stvorenome inzistira na vertikalnoj dimenziji brige, odnosno na brizi utemeljenoj u Bogu koji se objavljuje u Isusu Kristu po Duhu Svetome. Bog stvara, on odlučuje u

život postaviti sva živa bića čime ona postaju neizostavan dio njegova prekrasna stvaralačkog plana, nerijetko nedohvatljiva ljudskom razumu.

Nekoliko je razloga zbog kojih bi se kršćani trebali brinuti o svemu stvorenome: briga o svemu stvorenome jest odgovor na Božji poziv; briga o svemu stvorenome briga je o Božjem stvaralačkom djelu koje odražava njegovu ljepotu; briga o svemu stvorenome jest nasljedovanje Isusa Krista, koji je svojim utjelovljenjem i otkupljenjem na križu iskazao predivnu brigu za čovjeka i sve stvoreno.

13. Briga o svemu stvorenome kao odgovor na Božji poziv

Ako se Bog proslavlja u svim stvorenjima koja imaju vlastitu vrijednost i ako je čovjeku dodijeljena uloga vrtlara koji čuva, obrađuje i brine se za zemlju, onda je sasvim razumljivo kako odnos kršćana prema stvorenomu ne može biti ništa drugo nego odnos brižnog čuvara i brižnog vrtlara prema darovanom mu vrtu.

Unutarnja motivacija za brigu o svemu stvorenom, očuvanju bioraznolikosti, smanjivanju emisije stakleničkih plinova i usvajanju novoga stila života suprotnoga nasilnom konzumerizmu (usp. LS 203), duboko je vjernički utemeljena. Odnos prema svemu stvorenomu sastavan je dio temeljnih odnosa koji tvore ljudsko biće i ne može biti prožet izrabljivačkom i konzumerističkom kulturom inspiriranom tehnokratskom paradigmom koja u svakom živom biću prepoznaje isključivo objekt podložan iskorištavanju. Vjernik upravo zbog Božjeg poziva na očuvanje i obrađivanje zemlje ne može nego promatrati sve stvoreno kao izraz Božje ljubavi. Stoga, »predanost vjernika zdravom okolišu za sve proizlazi direktno iz njihovog vjerovanja u Boga Stvoritelja« (MB 16). Radi se o »ozbiljnoj dužnosti brige za sve stvoreno« (Isto). Kao što je vjernik dužan njegovati odnos prema Bogu i bližnjemu, isto tako dužan je njegovati odnos prema svemu stvorenomu, što predstavlja neizostavan dio njegova vjerničkog identiteta: »Napose kršćani shvaćaju da je njihova

odgovornost u stvaranju i njihova dužnost prema prirodi i Stvoritelju bitan dio njihove vjere« (MB 15). Stoga, briga za sve stvoreno može biti velik doprinos svih kršćana rješavanju problema koji tište cijelo čovječanstvo pa je dobro »za čovječanstvo i svijet u cjelini da mi vjernici bolje prepoznamo ekološke obveze koje su plod naših uvjerenja« (LS 64).

14. Dijalog kao put prema očuvanju svega stvorenoga

Sa svima onima koji u brizi za očuvanje naše planeta Zemlje ne uočavaju vertikalnu dimenziju kršćanske objave, potrebno je voditi dijalog o zajedničkom pothvatu. Papa Franjo uputio je »hitan poziv na obnovu dijaloga o načinu na koji gradimo budućnost planeta« (LS 14). Radi se o pozivu koji »uključuje brigu da se cijela ljudska obitelj ujedini u traženju održivog i cjelovitog razvoja, jer znamo da se stvari mogu mijenjati« (LS 13). Stoga je dijalog jedini put prema ostvarivanju cilja koji obvezuje sve građane našeg planeta Zemlje: očuvanje svega stvorenoga.

15. Briga o svemu stvorenomu briga je o Božjem stvaralačkom djelu

Također, u kršćanskom pristupu očuvanju stvorenoga, sva živa bića odražavaju Božju ljepotu. Bog se u svemu stvorenomu objavljuje, a ljepota svega stvorenoga upućuje na njihova Stvoritelja, kao što naglašava sv. Augustin: »Ispitaj ljepotu zemlje, mora, prorijeđena i svugdje prisutna zraka; ispitaj ljepotu neba (...) ispitaj sve te stvari. Sve će ti odgovoriti: Gledaj nas samo i promotri kako smo lijepe! Njihova je ljepota kao njihov hvalospjev. No, ta stvorenja, tako lijepa a ipak promjenljiva, tko ih je stvorio ako ne netko tko je lijep a nepodložan mijeni?« (Sveti Augustin, *Sermones*, 241,2; PL 38, 1134; navedeno prema: KKC 32).

16. Sâm Bog je u Isusu Kristu iskazao brigu o čovjeku i svemu stvorenome

Vrhunac Božje brige za sve stvoreno jest Kristovo utjelovljenje. Sâm Bog se utjelovljuje u

stvorenome kao najmanji i najkrhkiji kako bi iskazao ljubav prema svome prekrasnom umjetničkom djelu, ocharavajućem vrtu u koji je postavio čovjeka, vrhunac svoga stvaralačkoga čina. Događaj utjelovljenja neodvojivo je povezan i s Kristovim otkupiteljskim činom koji je izvršio na križu. Drugi vatikanski koncil ističe: »Naime, riječ Božja, po kojoj je sve stvoreno, sama je postala tijelom tako da kao savršen čovjek sve spasi i u sebi uglavi. Gospodin je cilj ljudske povijesti, točka prema kojoj se usmjeruju želje povijesti i uljudbe, središte ljudskog roda, radost svih srdaca i punina njihovih težnji« (GS 45).

Stoga je sve stvoreno usmjereno prema konačnoj proslavi koju iščekuje kao što napominje sv. Pavao: »U Kristu obnoviti sve što je na nebu i sve što je na zemlji« (Ef 1,10). Sve je stvoreno, već pri stvaranju, usmjereno na nov život u konačnoj proslavi. Stoga cjelokupna priroda i sve stvoreno u sebi posjeduju duboku čežnju prema oslobođenju od grijeha koji sve prožima, kao što ističe sv. Pavao: »Jer i stvorenje će se osloboditi robovanja pokvarljivosti da sudjeluje u slobodi i slavi djece Božje. Jer znamo: sve stvorenje zajedno uzdiše i muči se u porođajnim bolima sve do sada« (Rim 8,21-22).

Sve stvoreno u kršćanskoj objavi zadobiva najveličanstveniji i najuzvišeniji status jer je sâm Bog odlučio stvoriti sva živa bića. Zbog toga ona imaju vlastitu vrijednost, odražavajući predivnu Božju ljepotu, jer se sâm Bog odlučio utjeloviti u svijetu i jer sve stvoreno iščekuje konačnu proslavu.

17. »Evangelizacijski kapital« brige za sve stvoreno

Sve navedeno pruža nemali kapital za razvijanje i usvajanje novih evangelizacijskih i pastoralnih strategija u 21. stoljeću, koje bi općenito u brizi za stvoreno inzistirale na naviještanju Radosne vijesti, Božje Riječi, Isusa Krista. U tom procesu posebnu ulogu imaju vjernici laici, jer u njihovu poslanju nije moguće odvojiti evangelizaciju od brige za sve stvoreno. Kada Drugi vatikanski koncil opisuje ulogu vjernika laika, tada ističe posebnost

njihove uloge u evangelizaciji na sljedeći način: »Ta evangelizacija, to jest Kristova poruka iznesena svjedočenjem života i riječju, zadobiva osebujno obilježje i posebnu učinkovitost iz toga što se izvršuje u uobičajenim okolnostima svijeta. (...) Stoga laici mogu i moraju pridonositi svoje dragocjeno djelovanje za evangelizaciju svijeta također kada su zaokupljeni vremenitim brigama« (LG 35).

Kršćanski pristup očuvanju svega stvorenoga može s jedne strane predstavljati velik poticaj očuvanju našega planeta Zemlje, koji se diljem svijeta uočava, a s druge strane istodobno može pridonijeti evangelizacijskoj zadaći Crkve. Ne predstavlja li stoga briga za sve stvoreno »evangelizacijski kapital«, odnosno temu koja može biti važan pokretač evangelizacijskog poslanja Crkve, posebice među našom braćom i sestrama koji iskazuju brigu oko svega stvorenoga, ali su se udaljili od Crkve? Nije li ova briga oko svega stvorenoga, koja se uočava u različitim ekološkim pokretima, velika prilika da u pastoralu i vjerničkoj crkvenoj praksi Crkva unutar prisutne horizontalne praktične brige za sve stvoreno pokaže da je kršćanska inspiracija vertikalno utemeljena u Bogu koji se u Isusu Kristu objavljuje u Duhu Svetome, u konkretnoj ljudskoj povijesti?

Hrvatski su biskupi prepoznali ovaj potencijal kada su među oblicima i sadržajima okupljanja posebnih zajednica ili živih vjerničkih krugova među ostalim naveli i »ekološku zajednicu« kao zajednicu koja »u našim danima može imati značajnu ulogu u stvaranju dubljeg vjerničkog odnosa prema stvorenom svijetu, što se može postizati bilo vlastitim inicijativama, bilo zauzetošću svih župljana, od djece, mladih i odraslih do udruživanja s drugim pokretima izvan župe i na širem planu« (HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA - NACIONALNI KATEHETSKI URED, *Župna kateheza u obnovi župne zajednice. Plan i program*, br. 89). Pritom je jasno naglašena evangelizacijska dimenzija ekološke zajednice unutar živih vjerničkih krugova na sljedeći način: »I ova zajednica ima šansu zahvaćanja (što) šireg kruga

župljana, počevši od najmanjih. Ona potiče župljane na uključivanje u razne pothvate na razini mjesta, odnosno gradske četvrti, a na crti razvijanja kulture življenja, stanovanja i zalaganja za opće dobro» (*Isto*).

Zaključak

18. Načela za kršćansku brigu za sve stvoreno

U nastavku donosimo načela koja mogu biti od pomoći kršćanima za jasnije razumijevanje kršćanskoga moralnog postupanja u svjetlu ekološke krize u kojoj se nalazimo. Praktične upute za provođenje ovih načela mogu se pronaći u dokumentu Međudikasterijske radne skupine Svete Stolice za cjelovitu ekologiju s nazivom *Na putu prema brizi za zajednički dom. Pet godina od Laudato si*.

1) Kršćani su pozvani brinuti se za sve stvoreno. Briga za sve stvoreno sastavni je dio vjerničkog identiteta, jer je čovjek biće odnosa »s Bogom, s bližnjim i sa zemljom« (LS 66).

2) S povjerenjem mogu se uzeti u obzir znanstvene činjenice o ljudskim uzrocima ubrzanja klimatskih promjena (usp. LS 23; LD 11) te o njima razmatrati kao *znakovima vremena* koje su kršćani u svjetlu evanđelja pozvani tumačiti (usp. GS 4).

3) Kršćanski angažman oko brige za sve stvoreno ima nekoliko posebnosti:

- a) neizostavno naglašava vertikalnu dimenziju koja pretpostavlja vjeru u Boga Oca Stvoritelja, koji se objavljuje u Sinu po Duhu Svetome;
- b) podrazumijeva shvaćanje da stvorenja imaju vlastitu vrijednost, jer ih je sâm Bog stvorio;
- c) prožet je pristupom koji u svemu stvorenome prepoznaje Božju ljepotu;
- d) zajedno sa svim stvorenjima s kojima je neodvojivo povezan, čezne za konačnom proslavom u Isusu Kristu.

4) U našim hrvatskim prilikama kršćanski angažman oko brige za sve stvoreno, osim evangelizacijske dimenzije, ima i društvenu

dimenziju. Svi su kršćani pozvani promicati zaštitu naših prirodnih izvora, poput voda i šuma koje su bitne kako za opstanak naroda tako i za kvalitetu života. Također, to podrazumijeva i promicanje održivih životnih stilova, zaštitu okoliša u skladu s naukom Crkve, te sudjelovanje u inicijativama koje promiču očuvanje naše prirodne baštine. Dobro je podsjetiti na rad Komisije »Iustitia et Pax« Hrvatske biskupske konferencije, koja je u nekoliko navrata izdala dokumente priopćenja u kojima se promiče zaštita voda, šuma, prava i dužnosti prema vodi i moru, zaštita javnih dobara i drugo (vidi sljedeće izjave: *Izjava o prijedlogu Zakona o strateškim investicijskim projektima RH*; *Izjava o promicanju javnog interesa i zaštiti javnih dobara*; *Neprihvatljivost predloženih izmjena zakona o vodama*; *Zabrinutost zbog zakona o vodama*; *Prava i dužnosti prema vodi i moru*).

19. Marija – uzor brige za sve stvoreno

Isusova majka Marija cijelim je svojim životom iskazala brigu o svome sinu Isusu Kristu, našem Spasitelju. Na sličan se način Marija, Kraljica Svega Stvorenja, brine za sve stvoreno koje je ranjeno, »kao što je probodena srca oplakivala Isusovu smrt, tako sada suosjeća s patnjom raspetih siromaha i stvorenja ovoga svijeta, satrvenih čovjekovom rukom« (LS 241). Također, »u njezinu proslavljenom tijelu, zajedno s Kristom uskrsnulim, dio stvorenoga svijeta dostigao je puninu svoje ljepote« (*Isto*). Mariju zato možemo shvatiti kao divan uzor brige za sve stvoreno i mudroga pogleda na ljepotu i vrijednost ovoga svijeta.

20. Kršćanska molitva sa svim stvorenim

Da bismo dublje shvatili smisao našega postojanja u stvorenome svijetu te zauzetije mogli obnašati svoje vjerničko poslanje u očuvanju i brzi za sve stvoreno, potrebna nam je podrška molitve. U tom smislu, razmišljanja o kršćanskoj odgovornosti prema svemu stvorenome zaključujemo molitvom pape Franje upućenu Bogu Stvoritelju:

»(...) Gospodine Božje, jedan i trojstven,
čudesno zajedništvo beskrajne ljubavi,
uči nas promatrati te
u ljepoti svemira,
gdje sve govori o tebi.
Probudi našu hvalu i našu zahvalnost
za sva bića što si ih stvorio.
Daj nam milost da oćutimo duboko jedin-
stvo sa svime što postoji.
Bože ljubavi, pokaži nam naše mjesto
na ovome svijetu

kao oruđa tvoje ljubavi
prema svim bićima na ovoj zemlji,
jer ti ni jedno od njih ne zaboravljaš. (...)
Gospodine, zahvati nas svojom moći i svo-
jim svjetlom,
pomozi nam da štitimo svaki život,
da pripravimo tlo za bolju budućnost,
da dođe tvoje Kraljevstvo
pravde, mira, ljubavi i ljepote.
Hvaljen budi!
Amen.« (LS 246)

Korišteni i preporučeni crkveni dokumenti

1. Drugi vatikanski koncil, Dogmatska konstitucija o Crkvi »*Lumen gentium*«, 1964. (LG)
2. Drugi vatikanski koncil, Pastoralna konstitucija o Crkvi u suvremenom svijetu »*Gaudium et spes*«, 1965. (GS)
3. Ivan Pavao II., *Mir s Bogom Stvoriteljem, mir sa svim stvorenim. Poruka pape Ivana Pavla II. za proslavu Sovjetskog dana mira*, 1989. (MB)
4. *Katekizam Katoličke crkve*, HBK – Glas Koncila, 1994. (KKC)
5. Ivan Pavao II., *Fides et ratio – Vjera i razum. Enciklika o odnosu vjere i razuma*, 1998. (FR)
6. Hrvatska biskupska konferencija – Nacionalni katehetski ured, *Župna kateheza u obnovi župne zajednice. Plan i program*, 2000.
7. International Theological Commission, *Communion and Stewardship. Human Person Created in the Image of God*, 2004. (CS)
8. Hrvatska biskupska konferencija – Komisija »*Iustitia et pax*«, *Prava i dužnosti prema vodi i moru*, 2008.
9. Hrvatska biskupska konferencija – Komisija »*Iustitia et pax*«, *Zabrinutost zbog zakona o vodama*, 2009.
10. Hrvatska biskupska konferencija – Komisija »*Iustitia et pax*«, *Neprihvatljivost predloženih izmjena zakona o vodama*, 2011.
11. Hrvatska biskupska konferencija – Komisija »*Iustitia et pax*«, *Izjava o promicanju javnog interesa i zaštiti javnih dobara*, 2012.
12. Vijeće franjevačkih zajednica Hrvatske i Bosne i Hercegovine, *Franjevački izvori*, 2012.
13. Hrvatska biskupska konferencija – Komisija »*Iustitia et pax*«, *Izjava o prijedlogu Zakona o strateškim investicijskim projektima RH*, 2013.
14. Papa Franjo, *Laudato si. Enciklika o brizi za zajednički dom*, 2015. (LS)
15. Vijeće Hrvatske biskupske konferencije za nauk vjere, *Čovjek stvoren »na sliku Božju« – njegova veličina i poziv*, 2019. (ČS)
16. Međudikaterijska radna skupina Svete Stolice za cjelovitu ekologiju, *Na putu prema brizi za zajednički dom. Pet godina od Laudato si*, 2022.
17. Papa Franjo, *Laudate Deum. Apostolska pobudnica o klimatskoj krizi*, 2023. (LD)

U Zagrebu, uz svetkovinu Isusa Krista Kralja Svega Stvoerenja 2024. godine

✠ Vlado Košić
sislački biskup
predsjednik Vijeća HBK-a za nauk vjere

PORUKA PREDsjedNIKA VIJEĆA HBK-A ZA KATEHIZACIJU I NOVU EVANGELIZACIJU NA POČETKU ŠKOLSKE I KATEHETSKE GODINE 2024./2025.

Da budemo brižni njegovatelji evanđeoskoga sjemena

*Draga djeco i mladi, dragi roditelji,
dragi katehete i vjeroučitelji,
braćo svećenici, redovnici i redovnice!*

Svako je vrijeme za nas kršćane veliko vrijeme, jer je vrijeme Božje – kairos koji ne smijemo propustiti. Na poseban će način to biti godina prema kojoj kročimo, a koju će papa Franjo – kao Jubilarnu godinu – započeti otvaranjem Svetih vrata bazilike sv. Petra u Rimu 24. prosinca 2024. godine. Koračajući prema Jubilarnoj godini, naslovljenoj Hodočasnici nade, u „simfoniji molitve“ kojom se čitava Crkva pripravlja na jubilej, rado, kao navjestitelji Kristove Riječi i njegova Kraljevstva, upućujemo Gospodinu molitvu „da budemo brižni njegovatelji evanđeoskoga sjemena“ (iz službene molitve Godine jubileja 2025.).

Hodočastiti prema drugome znači iznova otkriti sebe. Nije nikakva nepoznanica da je čovjek, željan pronaći sebe, uvijek bio vođen unutarnjim nemirom. Taj sveti nemir najčešće ga je upućivao na drugoga, na svijet oko sebe, u konačnici na Boga, u kojemu je mogao pronaći svoj izvor i svoj smisao. U susretu sa svime – s drugim čovjekom, sa svijetom i prirodom, s Bogom – čovjeku je bila dana moć stvaranja onoga što danas razumijemo kao kulturu u kojoj živi, u kojoj se razvija te koja mu pomaže uvijek iznova pronalaziti odgovor na pitanje njegovih osobnih potreba. Bilo je to i jest hodočašće prema drugomu koje je čovjeka vodilo na put prema sebi. Ono je satkano od najmanjega sjemena riječi pa sve do prepoznavanja veličine i ljepote drugoga te suživota s njim. Da je i danas važno slušati drugoga, nedavno nas je podsjetio papa Franjo tumačeći da prestati slušati glas drugoga znači pristupiti nekoj vrsti „duhovne“ gluhoće, koja negativno utječe i na naš od-

nos sa samima sobom, sa svijetom i s Bogom (usp. papa Franjo, Pismo o ulozi književnosti u formaciji, 17. srpnja 2024., br. 20).

Posebno se to čini važnim danas, kad svaki autoritet riječi drugoga biva potkapan suvremenim tehnološkim razvojem, pri čemu je dovoljno samo pogledati površnost online diskusije i komentara o raznim temama, što upućuje na činjenicu da cilj takve komunikacije nije razumijevanje poruke, još manje sporazumijevanje oko istoga, nego tek izražavanje vlastite reakcije, pri čemu riječi postaju izričaj odbacivanja drugoga, pa čak i mržnje prema njemu. Zbog svega toga, a najprije zbog toga što svijet postaje sve manje mjesto u koje bi se slijevale istina, dostojanstvo i dobro, potrebno je iznova učiti se pozornosti prema drugome i prema njegovoj riječi. Već je davno Emmanuel Levinas, nazvan najsvremenijim nesuvremenim misliocem, začetnik „ekstremnoga humanizma“ i ljubitelj „filozofije susreta“, govorio da je „ključ moralnoga djelovanja u licu drugoga i u susretu s njim“.

Crkva i njezin obnoviteljski duh. U vremenu u kojemu je u nestajanju autoritet riječi drugoga, ne čudi što je nestao Logos – utjelovljena Riječ, Bog, kao posljednji autoritet svega. Dok smo možda previše snage trošili kako bismo Boga ponovno vratili u kulturu koja ga ne želi i ne treba, zaboravili smo svrnuti pogled na sebe i na vlastiti odnos prema Bogu. Naš je najveći problem osjećaj da u našoj kršćanskoj vjeri više ne možemo otkriti novost poruke koju je donio Krist! Još smo uvijek nesvjesni riječi pape Benedikta XVI., koji je upozoravao da se suprotnost našoj vjeri ne nalazi u ateizmu ili u nekoj drugoj filozofskoj ili svjetonazorskoj misli. Vrijeme duha sinodalnosti u Crkvi uči nas da su ustvari potrebne

promjene unutar same Crkve. Sinodalnost je danas u Crkvi put, hodočašće Crkve prema samoj sebi, prema ponovnom otkrivanju Riječi Božje, kako bi se ona – obnovljena u sebi – uputila prema drugima, koji se nalaze u „predvorju naroda“ ili sasvim na marginama kršćanske kulture (usp. HBK, Da vaša radost bude potpuna. Kateheza i rast u vjeri u današnjim okolnostima, br. 64-65). S toga hodočašća prema drugima i prema Drugome, Crkva, tako obnovljena, pronalazi novu snagu za susret s kulturom koja Boga ne želi i ne treba te postaje iznova sposobna za navještaj „nepoznatoga Boga“ (usp. Dj 17,23).

Vjeronauk u školi nema alternativu. Jedno je od konkretnih mjesta susreta suvremene kulture i Crkve vjeronauk u školi. Zbog vrijednosti sadržaja kršćanske vjere koja se unutar njega prenosi, vjeronauk nema alternativu. On želi svemu onome što je danas bezimeno dati ime. Onima koji su u sumnji on pruža znakove nade. Onima koji traže vlastito mjesto u svijetu pruža mogućnost ukorijenjenosti u živo stablo Katoličke Crkve. Vjeronauk je postaja na životnom hodočašću djece i mladih na kojoj mogu susresti Isusa Krista, izvor žive vode, koja ne prestaje teći i kojom je životnu žeđ utažila Samarijanka, kasnija Kristova učenica (usp. Iv 4,1-42). Uvjereni smo da, uz veliku i svesrdnu pomoć naših vjeroučiteljica i vjeroučitelja, vašoj djeci, ali i vama, dragi roditelji, vjeronauk pruža sjemenje iz kojega klija smisao i nada na hodočašću života. Zbog toga vas sve pozivam da ne odustajete od upisa djece na vjeronauk u školi! Kateheza u župi lice je života zajednice. Kateheza nije samo strategija djelovanja unutar jedne župne zajednice. Ona je najprije svjedočanstvo darovanog i življenog iskustva vjere. Nikad se nećemo umoriti ponavljati da je čitava župna zajednica kateheta i istodobno katehizant. U toj zajednici posebnu ulogu, naravno, imaju svećenici, đakoni, posvećene osobe, vjernici laici. No ništa manje nije značajna uloga čitave zajednice. Ona je

ta koja svojom privlačnošću i načinom života otvara vrata onima koji traže mjesto na kojemu mogu pronaći sebe, sebe u Bogu, a time i samoga Boga. Kateheza je življena teologija, za koju je kardinal Walter Kasper rekao da je „misaona liturgija“. Vjera koja dolazi od slušanja, a koja u liturgijskom i slavljeničkom himnu doživljava svoj snažan i rječit navještaj, ulazi u srca vjernika kao predokus vječnosti. Liturgija tako postaje opjevani navještaj – dogmatika, a dogmatika opet misaona liturgija. Kateheza tako pripravlja za liturgiju, prema njoj vodi i uranja u liturgiju, koja upravo zbog toga postaje najljepšom katehezom. Nije li to poziv svima nama da lica naših župnih zajednica oslikamo novim katehetskim žarom, koji je sadržaj, navještaj, stalni i uvijek novi kairos – milosni trenutak u životu pojedinaca i čitave zajednice?!

Dragi roditelji i učenici, dragi vjeroučitelji i katehete, draga braćo svećenici, redovnici i redovnice! Na hodočašću vjere, u jubilarnoj 2025. godini, posebno ćemo se kao Crkva u hrvatskom narodu sjetiti i važnih postaja sinodalnoga hoda 925. godine. Taj hod svjedoči o suživotu društva i Crkve, iz kojega je oblikovana kultura čiji smo baštinici. Sjeme onoga vremena rađa mnogim plodovima sve do današnjih dana. Neka nas ta činjenica i iskustvo i danas hrabre da ne posustanemo sjeme evanđelja sijati u srca nadolazećih generacija djece i mladih. Naime, mi nismo samo baštinici povijesti, kulture i evanđelja, nego smo pozvani biti sijači Riječi, graditelji nove kulture i stvaratelji nove povijesti.

Đakovo, 27. kolovoza 2024

✠ Đuro Hranić
nadbiskup đakovačko-osječki
predsjednik Vijeća HBK-a za katehizaciju i
novu evangelizaciju

PORUKA PREDSDJEDNIKA HRVATSKOG CARITASA ZA NEDJELJU CARITASA, 15. PROSINCA 2024.

"Učitelju, što nam je činiti? (usp. Lk 3,12)"

Treća nedjelja došašća - Gaudete (Raduj se!) - na korak do Božića pere oči vjere kako bismo Boga prepoznali kao Boga radosti. Čudesan Bog! Bog radosti! Bog opijen radošću!

Radost je privilegirani put susreta s Bogom, s Bogom koji dolazi obnoviti svoju ljubav. „Ima nešto u Bogu što preporuča život, što ga tjera da ponovo krene tamo gdje je stao. Da pođe s mjesta na kojem stojimo, u kojem smo ukopani“, kaže Ermes Ronchi. Radost Božje blizine čini upravo to - vraća životu snagu.

Prorok Sefanija, jedan od najmanjih proroka, natopljen je radošću koja izvire iz Božje blizine. Njegove riječi hrabre Jeruzalem i sve oko njega - pa i nas danas - da maknemo svoje obrane i pustimo Boga u srce, kako bi u njemu potekla radost. Bog je taj koji nas oslobađa, koji nas vraća na put života. Ta radost nije samo emocionalna ili trenutna, ona je duboka, ona nas pokreće, ona mijenja smjer našeg života.

Naš je poziv otvoriti se toj radosti, dopustiti joj da se ulije u naše srce i proširi na sve oko nas. Na tom putu važno je prepoznati da radost ne može ostati samo u nama - ona mora biti podijeljena. Bog dolazi da bi nas ispunio, a ta ispunjenost znači poziv na darivanje. Nema prave radosti ako ne dijelimo s drugima.

Pustimo radost da poteče! Strahovi, nepovjerenje i ego kao da nas ukopavaju na mjestu. Svijet u kojem živimo često nas usmjerava na sebe, na vlastite interese, na želju za uspjehom ili posjedovanjem. Pitanje koje nas oslobađa i otvara radosti glasi: „Što nam je činiti?“

Traženje savjeta prvi je korak prema obraćenju, prema promjeni. No kako stojimo s pitanjima i traženjem savjeta? Današnji svijet

nudi bezbroj savjeta - kako biti uspješan u poslu, sportu, zdravlju, predstavljanju drugima, što je legitimno i vrijedno. Međutim, rijetko se traže savjeti o rastu u ljudskim kvalitetama, empatiji, ljubavi ili duhovnom sazrijevanju, onome što nas u konačnici vodi prema radosti, prema zdravoj osobnosti i društvu. Takve savjete ne daju agencije, nego ljudi koji su sami prošli put preobrazbe, koji izvlače odgovore iz izvora Božje mudrosti.

Ivan Krstitelj - zdenac mudrosti. Jedan od zdenaca mudrosti je Ivan Krstitelj, kojeg evanđelje opisuje kao čovjeka s dubokim korijenima u Bogu. Rođen je u Ein Karimu („zdenac u vinogradu“), no njegova mudrost dolazi iz pustinje, iz teškog puta do čistih i dragocjenih izvora Božje mudrosti. Ivan je osoba koja je prošla kroz surovost pustinje, te sada nudi mudrost onima koji dolaze žedni i žele piti na njegovu izvoru.

Ivanova bistra dubina nije prazna. Ljudi dolaze s upitnikom, koji, okrenut naopako, „postaje“ udica (? / i).

Pitaju, „love“ mudrost iz Ivanove dubine. Ljudi su uznemireni u savjesti i traže savjet. Pitanja koja mu postavljaju nisu banalna; jednostavna su, ali probijaju svakodnevnicu i pogađaju samu bit života. Ivan im ne savjetuje izvanredne stvari, već put koji ima moć preobraziti njihov život. On nije mudrac koji nudi teoretske savjete; on je praktičan i direktan. Njegov savjet svodi se na jedno: svatko neka izvrši svoju dužnost!

Mnoštvu kaže: Tko ima dvije haljine, neka jednu podijeli s onim tko nema. Tko ima hrane, neka dijeli s gladnima. Solidarnost nije prvenstveno pitanje milosrđa, već pravednosti.

Godišnje se u svijetu proizvede hrane za 20 milijardi ljudi – gotovo tri puta više nego što je potrebno. Problem je u nepravednoj raspodjeli.

Carinicima poručuje: Ne ubirite više nego što je određeno. Borite se protiv mita i korupcije, jer oni razaraju društvo i najviše pogađaju najsiromašnije. Poštenje je zahtjev pravde, a ne milosrđa.

Vojnicima savjetuje: Ne zlorabite svoju moć za zlostavljanje ili iznuđivanje, nego budite zadovoljni svojim plaćama. Ni u ovom slučaju ništa više od pravednosti.

Dragi prijatelji, naša sjena može se vidjeti u svakoj skupini koja dolazi Ivanu: mnoštvu, carinicima, vojnicima. S njima postavljamo pitanje: „Što nam je činiti?“

Odgovori, iako prilagođeni svakoj skupini, u srži su isti: ostvarite pravednost i ljubav!

Pravednost je krvotok zdravog društva. Gdje postoje zgrtanje, varanje i zlostavljanje, pravednost biva ugušena, a radost susreta s Bogom onemogućena. Pravednost se ne svodi samo na donošenje zakona, već na prepoznavanje i djelovanje prema stvarnim potrebama i nepravdama u društvu. Dužni smo onima koji nemaju kruha ni haljine, koji su izrabljivani ili nezaštićeni.

Obratiti se, što je zov došašća, znači promijeniti smjer – od okrenutosti prema sebi prema otvorenosti prema drugima. Od uzima-

nja prema davanju. To je put prema susretu s Bogom, koji nam se daruje. Božji dolazak među nas pokazuje nemoguće ali istinito: da smo Bogu važniji od Njega samoga. On ne dolazi da nas osudi, nego hita da nas spasi, da se u ljubavi za nas daruje.

Darovati je glagol ljubavi. Ljubav ima svoj red – ona počinje s pravednošću. Ljubav bez pravednosti je himba, a pravednost bez ljubavi nema snagu.

(Braćo i sestre), vrijeme pripreme za Božić, čežnje za Božjom toplinom i ljubavlju, usmjerava nas prema nutrini i prema potrebama drugih. U ovom milosnom vremenu pozvani smo očistiti svoje srce, otvoriti ga prema onima koji su u potrebi. Stoga, neka ova Nedjelja Caritasa – Ljubavi – bude poticaj za darivanje koje nas vodi prema pravom susretu s Bogom – izvorom prave radosti. U toj radosti darivanje postaje ne samo čin ljubavi, već put prema unutarljivoj preobrazbi. Pravednost i ljubav pozivaju na konkretan dar za najpotrebnije, što postaje put osobnog i društvenog ozdravljenja. Da bi se osjećao dobro, radosno, čovjek mora darivati.

Zahvalni, u ime malenih, za svaki čin ljubavi, želimo vam sretno putovanje prema Božiću!

✠ Bože Radoš, v.r.
varaždinski biskup
predsjednik Hrvatskog Caritasa

PORUKA PREDSJEDNIKA ODBORA HBK-A ZA PASTORAL POMORACA, POMORCIMA I RIBARIMA O BLAGDANU SV. NIKOLE 2024.

Poštovani pomorci i ribari!

Evo nas kao i svake godine do sada s porukom o blagdanu sv. Nikole, vašeg nebeskog zaštitnika. Poruka nipošto nije znak pukog običaja ili nekakvog protokola. Ona je znak naše blizine i zajedništva u Bogu.

Svima nam je poznata istina da je čovjek biće zajedništva. Od kolijevke do groba usmjereni smo jedni na druge. Najveći dar od Boga darovan čovjeku upravo je sam čovjek. Puni- na čovještva ostvaruje se u zajedništvu. Kako nas poučava sv. Pavao, svi smo mi pojedini samo udovi istog tijela, sudbinski vezani jedni za druge. Snaga jednog uda snaga je čitavog tijela i slabost jednog uda slabost je čitavog tijela. Ne možemo biti ni opstati jedni bez drugih.

Ako je itko znak te ljudske povezanosti, onda ste to upravo vi, pomorci i ribari, ljudi uzajamnosti, jedinstva i zavisnosti jednih od drugih. Plovite kao posada jednog istog broda, svaki usmjeren na drugoga, na njegov posao i stručnost. Uspjeh svakog pojedinog ovisi o uspjehu sviju zajedno. Razine zadataka i odgovornosti podijeljene su i različite za svakog pojedinog, ali nijedna zadaća koju obavljate nije bez odgovornosti i nipošto se ne smije umanjiti, zanemariti ili preskočiti. Solidarno služenje cjelini, uči nas život, nikada ne ide bez žrtve i samoodricanja. O njemu, uz niz čimbenika, najviše ovisi vaša uspješna i sretna plovidba. Vaša usklađenost i uzajamnost, vaša humanost, vaše čovjekoljublje, stručnost i zrelost, vaša oslonjenost na druge, vaša disciplina i samosvladavanje, vaša uklopljenost u posadu omogućuje brodu uspješnu plovidbu. Ljudi ste uzajamnosti, solidarnosti i povjerenja. Time i kao kršćani svjedočite kršćanski smisao života, nudite ga drugima koji to nisu, kao lijek protiv de-

humanizacije i urušavanja vrijednosti. Sveti Nikola, dobrotvor i uzor solidarnosti, osposobljuje nas za uvijek veću i jaču osjetljivost za druge, obdaruje nas pozornošću na njihov doprinos našoj sreći i spremnošću na žrtvu za dobro svih. Neka nas krijepi u življenju i svjedočenju evanđeoskih ideala i vrijednota koje Crkva nastoji promicati.

Vi sami najbolje znadete da plovidba nije uvijek uspješna. U brodolomima i nesrećama vi kao moreplovci možete pomoći onima kojima je pomoć na moru potrebna. Pomoć drugima u nevolji, spašavanje drugih smješta vas na stranu Krista, otkupitelja i spasitelja ljudskog roda. Izbavljajući druge iz straha i pogibelji, posrednici ste moći Uskrsloga, svjedoci njegove ljubavi koja usređuje i spašava. Isto tako navjestitelji ste Božjega djelovanja u Isusu Kristu, spasitelju čovječanstva, sol ste i kvasac preobrazbe svijeta ogrezlog u egoizmu i samodostatnosti. Sveti Nikola, pomoćnik i tješitelj nevoljnih, uzor je pomaganja potrebnima, u koje se svi možemo ubrojiti. Neka vam uvijek bude na pomoć, raspirujući vašu oslonjenost na Božje stvarateljsko, providonosno i otkupiteljsko djelo.

Premda ste dio čvrsto povezane brodske posade, na beskrajnim morskim prostranstvima obilježava vas iskustvo samoće i odvojenosti od drugih. Samoća može biti ubitačna, ali ona istodobno ima i odgojnu moć. U njoj dozrijeva i pročišćuje se pogled na stvarnost, ona ja kadra preobraziti čovjeka, pretvoriti ga u sudionika svakodnevnih i plodonosnih duhovnih vježbi. U njoj i po njoj lakše urastamo u Božje naume sa stvarnošću. Sveti Nikola, duhovni voditelj i naš prijatelj, svaku našu plovidbu može pretvoriti u duhovnu vježbu, u iskustvo Božje skrbi i brige za nas osobno. Prihvatimo ga kao prijatelja i povjeravamo mu se poput prijatelja.

Upućeni jedni na druge kao posada, ovisite i o mnogim drugima koji nisu izravno s vama na brodu, ali putuju s vama na razne načine. Prate vas nadzirući vaše mehaničke i elektroničke brodske naprave, podastirući vam vremenske prognoze, brinući se o vašem sigurnom prihvat u lukama, osiguravajući vam nove poslove, bilježeći iskustva drugih pomoraca, živih i pokojnih. Svijest o uključenosti mnogih u vašu sigurnu plovidbu rađa osjećaj zahvalnosti i povjerenja prema onima koji vas nevidljivo prate. Iskrena i dobronamjerna suradnja sa svima, povjerenje u ljude, u one koji su svojim djelima s nama, čisti i produbljuje naše povjerenje u Boga, našu oslonjenost na njegovo vodstvo i pomoć. Često smo poput noćnih ptica slijepi za ono što je samo po sebi najsajnije. Zatvaranje samo u sebe i svoj svijet, oslonjenost samo na vlastito iskustvo i stručnost otežava svaku plo-

vidbu, izbacuje iz tijekova života i njegova napretka. Sveti Nikola, u Bogu proslavljeni biskup, prozor nam je prema Bogu, prema njegovoj katkad teško zamjetljivoj prisutnosti, prema njegovu djelovanju po nama nevidljivim čimbenicima. Njegov lik, njegova sličica u našoj kabini ili novčaniku neka nam otvori oči uma i srca za nevidljivo, za ono što je neprolazno i što jedino ostaje.

S ovim mislima, poštovani pomorci i ribari, želim vam obilje Božjega blagoslova, blizinu Blažene Djevice Marije, Zvijezde mora, zagovor sv. Nikole, vašeg nebeskog zaštitnika, mirno more te uvijek iznova sretan povratak u luku.

✠ Ranko Vidović
hvarski biskup
predsjednik Odbora HBK-a za pastoral pomoraca

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA DESETOM POKRAJINSKOM VOJNO-REDARSTVENOM HODOČAŠĆU GOSPI SINJSKOJ

Svetište Gospe Sinjske, Sveti Joakim i Ana – roditelji BDM, 26. srpnja 2024.

Jr 3,14-17; Otp. pj.: Jr 31,10-12b.13; Mt 13,18-23

Draga braćo i sestre,

1. Naše deseto pokrajinsko hodočašće Gospi sinjskoj odvija se ove godine na blagdan svetih Joakima i Ane, roditelja Blažene Djevice Marije, Isusovih djeda i bake. Možemo i zamisliti s kakvom su pažnjom, ljubavlju i molitvom, silom prilika, više izdaleka nego iz blizine, Joakim i Ana pratili malog Isusa, kako su na njega pokušavali odgojno djelovati toplom riječju, primjerom života. Zdravom odgojnom klimom sredine, zemlje, kraja i običaja, u kojoj su sami odrasli i živjeli, i kojom su zračili, prenosili su i promicali naravne, prirodne, općeljudske, duhovne, religiozne, obiteljske, vrijednosti koje su Božjim prstom upisane u ljudsko srce.

U prvim godinama njegova života, Joakim i Ana nisu mogli biti s njime i njegovim roditeljima jer se Isus nakon rođenja u Betlehemu morao s Josipom i Marijom skloniti iz Betlehema, bježati preko opasne pustinje, poći u izbjeglištvo, daleko u tuđinu druge države i strane kulture, jezika i običaja, u Egipat. Kakva je to kultura srca pojedinca i skupine, i kakvu budućnost sanja i gradi sebi i drugima onaj kojemu je prijatna i smetnja tek začeto i nerođeno dijete, a velika konkurencija postaje mu tek malo i nepoznato novorođenče! Opustošeno srce ne preže ni pred krvavim zločinima. Rasrđeni kralj Herod dao je pobijati "od dvije godine naniže" sve dječake u Betlehemu i po svoj okolici. I tako je i sama sveta obitelj, odmah u startu, s iskustvom velikih nesigurnosti dalekog puta i križem izbjeglištva bila razdijeljena, razdvojena (Vidi Mt 2, 15-16). Isus započinje nositi

svoj križ, možemo slobodno reći, u trenutku svoga rođenja. I zato će mnoge starije crkve, svetišta i katedrale, ponajčešće bazilikalnoga stila, u obliku križa usađenog u zemlju u blizini prezbiterija neizostavno imati sliku ili reljef topline i idile Isusova rođenja u Betlehemu i njegove smrti na križu na Golgotском brdu.

Evandeoska idila zajedništva života u obitelji, duhovne i tjelesne blizine djedova, baka, roditelja, djece i drugih članova obitelji, unatoč svim tegobama i teškoćama, podsjeća nas i na vlastito djetinjstvo kad smo odrastali s djedovima i bakama, dok su naši roditelji radili i zarađivali kruh svagdašnji za svoju obitelj. Velika je milost i pravi privilegij imati djeda i baku u obitelji, s njima živjeti i odrastati, pod istim krovom ili u blizini... I nije to prošlost koja je nestala (nažalost ona sve više iščezava!) nego je to i stvarnost mnogih od nas na ovome hodočašću. I kad smo obvezama i (ne)prilikama odijeljeni od svojih obitelji, djedova i baka i drugih krvnih srodnika, kako je utješno i blagoslovljeno stanje znati da nas u našem životu, svakodnevno prate molitva, blagoslov i ljubav naših djedova i baka, našeg oca, naše majke, naših ukućana, starijih članova naših obitelji.

U suvremenoj kulturi, u kojoj je tradicionalna, klasična obitelj sve više razdijeljena, razjedinjena, papa Franjo je prije četiri godine, uz blagdan sv. Joakima i Ane uveo da se na četvrtu nedjelju mjeseca srpnja obilježava „Svjetski dan djedova i baka i starijih osoba“. U ovogodišnjoj poruci za taj dan s motom „*Ne napusti me u starosti (usp. Ps 71, 9)*“ papa

kaže: „Bog ne napušta svoje djece, nikada. Ni u podmaklim godinama i kad tjelesne sile slabe, kad kosa posijedi i društvena se uloga smanjuje, kad život postaje manje produktivan i prijeteći da se čini beskorisnim. On ne gleda na vanjštinu (usp. 1 Sam 16, 7) i ne oklijeva odabrati one koji se mnogima čine beznačajnima. On ne baca nijedan kamen; naprotiv, 'stariji' je kamen siguran temelj na koje se 'novi' može staviti kako bi zajedno tvorili duhovnu kuću (usp. 1 Pt 2, 5).“

Papa nadalje govori o opasnostima i razlozima osamljenosti i ostavljenosti starijih i vremenih osoba: „Danas ima mnogo žena i muškaraca koji traže svoje osobno ostvarenje u životu što je moguće autonomnijem i neovisnijem o drugima. Zajedničke pripadnosti su u krizi, a individualnost jača. Prijelaz s 'mi' na 'ja' kao da je nekako jedan od najjasnijih znakova našeg vremena. Obitelj, koja je prvo i najradikalnije pobijanje ideje da se sami možemo spasiti, jedna je od žrtava te individualističke kulture. Ali kako starimo i snage nas napuštaju, opsjena individualizma, iluzija da nikoga ne trebamo i da možemo živjeti bez veza pokazuju se onim što zapravo jesu; trebaš tuđu pomoć u svemu, ali sada si sam, bez pomoći, bez ikoga na koga se možeš osloniti. To je tužno otkriće do kojeg mnogi dođu kad već bude prekasno.

Usamljenost i odbačenost danas su uobičajene pojave u našem svijetu. Njihovi su uzroci mnogostruki: u nekim su slučajevima posljedica planiranog isključivanja, svojevrsne žalosne 'društvene zavjere'. U drugim pak slučajevima, nažalost, riječ je o vlastitoj odluci. U drugim im se, opet, slučajevima starije osobe podlažu, pretvarajući se da je riječ o samostalnoj odluci. Sve više „izgubili smo užitak i okus stvarnosti“ (enc. *Fratelli tutti*, 33) i teško nam je bilo što drugo uopće i zamisliti.”¹

„Ne propustimo pokazati nježnost djedovima, bakama i starijim osobama u našim

obiteljima, posjećujmo one koji su klonuli duhom i više se ne nadaju da je drugačija budućnost moguća. Sebičnom stavu koji vodi u odbacivanje i usamljenost suprotstavimo otvoreno srce i radosno lice onoga koji ima hrabrosti reći: 'Neću te ostaviti!' i izabрати drugačiji put.“²

2. Želio bih danas na ovome hodočašću koje je u sebi duboko duhovni, religiozni, molitveni osobni čin svakoga pojedinca istaknuti da se naše hodočašće odvija u *Godini molitve*. U „Nedjelju Božje riječi“ 21. siječnja ove godine, Papa je pozvao cijelu crkvu na aktivnu molitvenu pripremu za svetu jubilaru 2025. godinu „Molim vas da intenzivirate svoju molitvu kako biste se dobro pripremili proslaviti taj milosni događaj i iskusili snagu Božje nade. Zato danas započinjemo *Godinu molitve*, odnosno godinu posvećenu ponovnom otkrivanju velike vrijednosti i nasušne potrebe molitve u osobnom životu, u životu Crkve i svijeta.“

Za Katoličku Crkvu u hrvatskome narodu, 2025. godina ima i dodatne iznimno važne sadržaje. Katolička Crkva u našem narodu obilježiti će 1100. godina od održavanja splitskih nacionalnih Sabora u vrijeme hrvatskoga kralja Tomislava. Spomen na 1100. obljetnicu održavanja nacionalnih Sabora 925. - 928. godine u Splitu, podsjeća nas na duboke korijene našeg kršćanskog, vjerničkog, crkvenog i državno-političkog ustroja i uređenja i nacionalnoga identiteta. Vraća nas na bistre izvore Isusove poruke evanđelja koje se u našim stranama naviješta od samih njegovih početaka, sve tamo od „Djela apostolskih“.

Naše hodočašće, vojske, policije, branitelja, vatrogasaca, zajedno sa Vašim dušobrižnicima vojnim i policijskim kapelanima, svih Vas okupljenih iz Južne Hrvatske od Dubrovnika

1 Papa Franjo, „Ne napusti me u starosti“, IKA, (pristupljeno 25.srpnja 2024).

2. Isto

do Zadra, po deseti put u ovo Gospino svestište, je duboko molitveni vjernički čin kojeg obavljamo svake godine u potpunoj slobodi. Puno se danas raspravlja, govori o molitvi, načinu molitve, svrsi molitve, o mjestu gdje bi se trebalo moliti, kako moliti... Nama kršćanima, vjericima je uvijek model i Učitelj molitve sami Krist koji naviješta, propovijeda i traži kraljevstvo Božje u ljudskim srcima i dušama. Molitva je uvijek u središtu njegova života i djelovanja. Ona je javna i privatna, u sinagogi, na Genezaretskome moru, u Jeruzalemskome hramu, u dvorani posljednje večere, u Getsemanskome vrtu, u privatnoj obiteljskoj kući, na ulici u javnome prostoru među mnoštvom, na brdu preobraženja, u noći u osami, na groblju (Uskrišenje Lazara...), itd. Isus moli sam, moli s učenicima, moli s običnim svijetom, moli u svim životnim situacijama... Isusova molitva je uvijek duboko osobna molitva, bez obzira kad i gdje moli. Ona učvršćuje njegovu povezanost s Ocem i izgrađuje odnose s ljudima. On govori o molitvi, i upućuje nas kakva molitva treba biti. A na upit i traženje učenika on ih uči molitvu Oče naš... Mi smo danas ovdje svi kao molitelji. Želimo i hoćemo obnoviti naš molitveni duh. Uz sv. ispovijed, slavlje svete mise, žrtvu i napore, pješačenje, dolazak iz bliza i iz daleka, mi molimo zajedno s Isusom, javno i privatno, i uvijek duboko osobno.

3. Draga braćo i sestre, naša su hodočašća uvijek i na poseban način označena i Gospinom krunicom. Dok hodočastimo, krunica je uvijek u našim rukama, ona je također i dragi znak na našim prsima, na našim ramenima... Ona je to bila i u Domovinskome ratu. Ona je to i danas. Dok hodočastimo najčešće i najradije molimo krunicu. S Gospodinom se u molitvi, i javno i privatno, uvijek duboko osobno susrećemo upravo u molitvi krunice. „Krunica je najljepša molitva koju možemo uputiti Djevici Mariji. To je razmatranje faza života Isusa Spasitelja s njegovom Majkom Marijom i to je oružje koje nas štiti od zla i kušnji. Krunicu valja nositi u rukama ili u

džepu. Moleći ju podižemo pogled prema Gospi, znaku utjehe i sigurne nade”. (Papa Franjo u svom obraćanju na kraju Opće audijencije, 7. listopada 2020, na blagdan Gospe od Ružarija). Sve vas danas pozivam na ustrajnu molitvu krunice. Ako ju već molimo, nastavimo ju i dalje moliti. Ako možda još nismo započeli moliti krunicu, započnimo odmah, bez odlaganja. Na koncu ovog našeg hodočašća podijelit ćemo svima krunicu – da nam ona svima bude poticaj na molitvu. Jer molitva krunice je „kompendij cijele povijesti našega spasenja, moćno oružje protiv zla te učinkovito sredstvo za postizanje istinskog mira u našim srcima.”³.

4. Pod Gospinim vodstvom sigurno ćemo se susresti s Božanskim sijačem. S njime se i na svakom našem hodočašću uvijek i osobno susrećemo. On je onaj koji nas poučava kako hoditi na našem najvažnijem hodočašću – na hodočašću našega života. On, Božanski Sijač u svim važnim trenucima svoga života moli. On, Isus, „ne samo da želi da molimo kako On moli već nam jamči da, čak i ako su naši pokušaji molitve potpuno uzaludni i neučinkoviti, uvijek možemo računati na njegovu molitvu. Moramo biti svjesni ovoga: Isus moli za mene.”⁴

Draga braćo i sestre, neka molitva, a osobito molitva svete krunice, postane središtem, srcem našega života. Tako će u molitvi i po molitvi, uz Marijinu prisutnost i zagovor, sam Isus postati središtem našega života. Učinimo sve da se u našem životnom hodočašću otvorimo Božjem govoru, Božjoj Riječi: Da budemo plodno tlo, dobra zemlja, oni koji Božju Riječ slušaju i razumiju, pa da onda zaista urodimo dobrim, obilatim plodom. Amen.

3. Papa Franjo u svom obraćanju na kraju Opće audijencije, 17. svibnja 2023

4. Kateheza pape Franje na Općoj audijenciji, 2. lipnja 2021.

UVOD U SVETU MISU VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA POVODOM PROSLAVE DANA POBJEDE I SVETKOVINE NEBESKE ZAŠTITNICE VOJNOG ORDINARIJATA

Crkva Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta u Kninu, 5. kolovoza 2024.

Draga braćo i sestre,

okupljeni u Božjemu hramu, na Dan pobjede i Domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja i svetkovinu Vojne biskupije Gospe velikog hrvatskog krsnog zavjeta, u molitvenoj zahvalnosti pristupamo oltaru Gospodnjem. Pristupamo slavlju najsvetijeg središnjeg otajstva naše vjere. Posebice ovih dana, u nama se bude sjećanja na neizbrojive žrtve i Golgote našeg naroda na ovim prostorima, posvuda u Lijepoj našoj domovini, u drugim zemljama i krajevima gdje živimo "od stoljeća sedmog."

Što li smo sve podnijeli i podnosimo, proživjeli i proživljavamo, jer smo katolici u okriju rimske Crkve narod Božji s identitetom, s imenom i prezimenom - u zemlji Hrvatskoj!? Često sakaćeni, masakrirani, nasilno odnarođivani, sustavno uništavani, proskribirani, preodgajani, odvođeni u ropstvo, istjerivani sa vlastitih ognjišta... Uvijek s jednim ciljem kako bi ova lijepa zemlja udomila neke druge... Velik je i često neprotumačiv misterij zla! Je li to grijeh imati vlastiti dom i čuvati ga od uljeza i lopova, od nečasnih ljudi i politika loših namjera? I prije trideset godina nismo mi išli u tuđu zemlju, u tuđi kraj. U Domovinskom ratu legitimno smo branili i oslobađali svoju zemlju, svoj rod i dom, svoju obitelj!

Naša snaga i naš orijentir - "svjetlo stopama našim" je Božja riječ, živi Krist. Ono što želimo sebi, svome narodu želimo i molimo danas i svaki dan svim drugim narodima svijeta, svima nama i svima koji žive s nama. Život po mjeri evanđelja! Kristovo evanđelje je rješenje za nas i za sve koji su s nama i pored nas. Želimo i molimo da Božja riječ duboko prožme naše srce, dušu i naše biće... Sloboda djece Božje, Isusovih učenika. Krist je mir naš! Kršćanin je slobodan i u okovima, on je nepobjediv.

Draga braćo i sestre, svi Vi koji ste ranjeni na duši, tijelu, poglavito svi Vi koji ste nekoga izgubili u Domovinskom ratu. Vaši križevi, Vaše osobne Golgote, Vaše i naše smrti na križu, Vaša ranjenost i Vaša bol nisu razlog za beznade i očaj. Podnoseći ono što "nedostaje mukama Kristovim", u vjeri ujedinjeni s njegovom nekrvnom žrtvom na oltaru, noseći križeve i terete jedni drugima, kreativno gledamo u novu i bolju budućnost ovdje na zemlji u perspektivi vječnosti. U istini i ljubavi, čuvajmo krvlju i teškim žrtvama stečenu slobodu. Kristov mir - evanđeosko mirotvorstvo, život po Božjim zapovijedima - izgradnja civilizacije ljubavi, naša je obveza.

Oltaru Gospodnjem pristupimo čista srca. Pokajmo se za svoje grijehe!

PROPOVIJED ŠIBENSKOG BISKUPA MSGR. TOMISLAVA ROGIĆA
POVODOM DANA POBJEDE, DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI,
DANA HRVATSKIH BRANITELJA, DANA GOSPE VELIKOG
HRVATSKOG KRSNOG ZAVJETA - ZAŠTITNICE VOJNOG
ORDINARIJATA U RH

Knin, 5. kolovoza 2024.

Est 4, 17 n. P-r. Aa-bb, hh-kk; Lk 1, 26-38; 2Kor 4,7-15;

Hvaljen Isus i Marija!

Od srca pozdravljam sve nazočne ovdje u crkvi Gospe od Velikog hrvatskog krsnog zavjeta, sve u Kninu i sve koji nas prate putem Hrvatske Radio Televizije i drugih medija. - Dragi svi, braćo i sestre u vjeri Kristovoj! - Čestitam Vam današnji dan!

Dan pobjede i oslobođenja, Dan domovinske zahvalnosti i sjećanja, Dan hrvatskih branitelja, Dan Vojnog ordinarijata i Gospin dan, Marije Bogomajke! Dan molitve za mir! Dan kad pokušavamo pogledom unatrag sačuvati spomen na stradanja, na žrtve, na hrabrost branitelja, na ono što nas je tada održalo na životu i davalo snage izdržati, na tragove vjere, Božje pomoći, zanosa i radosti, spomen i molitva za one koji više nisu s nama nego se preseliše u vječnost. Molitva za sve žrtve. - Sve to u svjetlu Božje Riječi, da bi sačuvali jasnu sliku što je dobro, a što je zlo u Božjim očima, da bi živjeli po Božjem zakonu - u Savezu s Bogom.

1. Knjiga Esterina govori o mogućem istrebljenju Izraelskog naroda koji se nalazi u progonstvu. Sve je već smišljeno kako će se to izvršiti. Nikoga nema tko bi ih pred kraljem zagovorio da se zlo ne dogodi. Šanse su male, nikakve. Ostaje samo molitva da sve-mogući Bog može sve preokrenuti. Esterina molitva u smrtnoj tjeskobi kao da je molitva u tolikim situacijama Domovinskog rata, osobito na početku kad je sve izgledalo bezizlazno.

Estera, obuzeta smrtnom tjeskobom, uteče Gospodinu:... Ja sam iz knjiga roda moga, Gospodine, slušala da ti, Gospodine, ne prestaješ izbavljati sve koji ti se mile. I sada, pomozmi. Dođi u pomoć meni osamljenoj koja nema nikoga do tebe, Gospodine, Bože moj. Izbavi nas dakle iz ruku naših neprijatelja, obrati našu žalost u radost i boli naše u zdravlje.- I bi molitva uslišana. Po sebedarju i žrtvi branitelja, ustrajnoj molitvi tolikih po crkvama, kućama i skloništima, na Gospin blagdan došla je sloboda, zaustavljena su stradanja i razaranja. Trebalo je prionuti obnovi i povratku života. Bila je to snažna lekcija velikodušne žrtve, spremnosti dati život za svoj narod i Domovinu, te ustrajne nade i molitve da će Bog sve okrenuti na dobro. I danas nam treba ta ustrajnost molitve, pouzdanja, vapaja Bogu da sva nova iskušenja okrene na dobro, a da mi ustrajemo u molitvi i pouzdanju.

2. Sveti Pavao piše Korinćanima o krhkosti ljudskog bića, ljudske naravi koja je podložna zlu, da se zavesti, zna krivo izabrati što se pogotovo dogodi u vrijeme rata. Kao da nestane savjesti, kao da se izgubio kompas koji pokazuje dobro, ljubav, sreću, radost i zavlada zlo. Čovjek se sudari s besmisлом. Kako smo to nadvladali, odakle je došla snaga?

Pavao piše: Imamo blago u glinenim posudama, da izvanredna ona snaga bude očito Božja, a ne od nas. U svemu pritisnuti, ali ne pritiješnjeni; dvoumeći, ali ne zdvajajući; progonjeni, ali ne napušteni; obarani, ali

ne oboreni, u sebi nosimo po krštenju Krista umrlog i uskrslog. Vjera u Njegovu uskrsnu pobjedu kada je smrt nadvladao, kada je grob ostao prazan. Vjera u pobjedu dobra nad zlom, ljubavi nad mržnjom, svjetla nad tamom, smisla nad besmisлом, života nad smrću daje snagu i do danas svjedoči milost Božju.

Danas smo izloženi drugačijim pritiscima, obaranju po ideologijama koje niječu ljudsko dostojanstvo utemeljeno na slici Boga Stvoritelja. Ako zaboravimo da je čovjek slika Božja po darovanom razumu i slobodi za upravljanje stvorenim svijetom, da je Božji suradnik u djelu stvaranja koje i dalje traje, da je po obitelji: muškarcu, ženi i djetetu slika Presvetog Trojstva, da je Bog uzdigao ljudsko dostojanstvo do te mjere da ga je po daru spolnosti učinio suradnikom u stvaranju novog života s čime se ništa drugo ne može mjeriti. Da je čovjeka stvorio za vječnost, ne za prolaznosti i ništavilo. Ako to zaobiđemo, zanemarimo nećemo više imati na čemu temeljiti ljudsko dostojanstvo. Onda čovjek postaje roba, broj, statistika.

I u Domovinskom ratu, i u svakom ratu, najgora stradanja, zvjerstva dogode se kad se u drugome više ne vidi čovjeka.

Zato danas zahvaljujemo svemogućem Bogu što nas je iz svih tih nevolja izbavio, što nam daje sadašnji trenutak u kojem možemo prepoznati njegove milosti, darove, pomoć i blizinu. Krepost zahvalnosti otvara oči za bolje iščitati ono što je iza nas, a onda pomaže ispravnije se postaviti za ono što je pred nama.

3. U evanđelju Mariji dolazi anđeo Gabriel, naviješta, poziva, hrabri, obećava, ali i traži Marijin pristanak.

Već pozdrav otkriva njezino odabranje i poslanje: Milosti puna – Gospodin s tobom! Milosti puna, što to znači? Gospodin je s tobom, zato si milosti puna. Od njega imaš svaku milost i blagoslov jer je u tvojoj blizini, jer te je pronašao, jer nije dopustio da ikada budeš

izgubljena, grijehom ranjena. On će te voditi, On će se po tebi roditi u ovaj ranjeni svijet koji se stalno traži i za nečim žudi, a neispunjen ostaje.

Bezgrešna Djevica Marija i sama o pozdravu razmišlja, smetena. Što to znači? Što mi je činiti? Kako razumjeti misiju koju joj Bog povjerava? Da li je to moguće? Nazire se strah pred poslanjem i izabranjem. – Kako će to biti?

„Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga.“ Rodit ćeš Sina Svevišnjega koji će kraljevati do vijeka. Gledaj i tvoju rodicu Elizabetu, nerotkinju, staricu, ona nosi sina Preteču. Bogu ništa nije nemoguće!

Marija je puna milosti jer je uvijek Božja. Milosti puna jer je Gospodin s njom. Milosti puna jer će na nju sići Duh Sveti i svemoć Svevišnjega će ju osjeniti. Začet će Spasitelja i donijeti ga izgubljenom čovjeku. Sin Božji od nje uzima ljudsko tijelo, učovječuje se.

Sve to neće značiti da će Mariji, u svemu što je čeka, biti lako. Već od početka nadoći će nevolje, nerazumijevanja, napori, bijeg, ustrajni svakodnevni život pa sve do tragedije Velikog petka kada će svog Sina mrtvoga primiti u krilo. – I dalje ostaje milosti puna i bez grijeha jer je potpuno prihvatila volju Božju, ispunila što je Bog od nje tražio i nikada nije izabrala neki lakši put, svojevoljno odabirući nešto drugo kao dobro – a bez Boga, bez Božje volje.

U Mariji, ona golotinja grijeha, što je slika izgubljenog dostojanstva, biva pokrivena. Odjevena novom haljinom Božjeg dostojanstva bez premca. Njoj upućena riječ: Ne boj se! i Bogu ništa nije nemoguće! – odražava se u Marijinoj poslušnosti i kroz sve nevolje kroz koje će zbog toga proći, nikada ne gubeći nadu da je Bogu sve moguće. To će jednako trebati vjerovati i kod Betlehemske jaslje uz pjesmu anđela, poklon pastira i kraljeva, ali i u najgušćim tminama Kalvarijskog petka, sve do neizrecive radosti Uskrsnog jutra i nebeskog krunjenja za Kraljici neba i zemlje.

Slavimo Mariju, molimo joj se. Marijin DA slika je poslušnosti koja liječi. Ona je naš najveći putokaz i hrabrost u kršćanskom odazivu, u našoj želji da živimo iz vjere u čvrstoj povezanosti s Bogom. Po njoj i nama Gospodin govori: Ne bojte se!

Braćo i sestre, ako budemo htjeli živjeti iz vjere i pouzdanja u Boga, - od onih vrijednosti koje proistječu iz našeg krsnog zavjeta: ljubiti Boga, ljubiti brata čovjeka, ljubiti svoju Domovinu, graditi slogu i zajedništvo poštujući ljudsko dostojanstvo. - Ako to budemo znali svjedočiti i na mlađe vjeru prenositi onda možemo graditi bolju budućnost da se i oni koji su je pošli drugdje tražiti, vrate. Dao Bog da se naše mlade obitelji otvore životu, prihvaćanju novog života, pobjeđujući i strah i komotnost.

Svaki uloženi napor, svaka iskazana požrtvornost i velikodušnost, svaka sposobnost pojedinca ugrađena u to, svaki novi uspjeh - uvelike će opravdati i podnesene žrtve i učiniti ih još vrednijima. A najveći uspjeh biti će ako se vratimo Božjem zakonu, poštivanju

života i prihvaćanju života. Zaključujem Papinom molitvom za nadolazeći Jubilej 2025 godina od Isusova rođenja:

Oče, koji si na nebesima,
daj da vjera koju si nam darovao u svome Sinu Isusu Kristu,
našemu bratu, i plamen ljubavi, izlivene u naša srca po Duhu Svetom,
obnove u nama blaženu nadu u dolazak tvoga Kraljevstva.
Učini da nas tvoja milost preobrazi da budemo brižni njegovatelji evanđeoskoga sjemena koje će čovječanstvu i svemu stvorenomu podariti rast,
dok puni pouzdanja iščekujemo novo nebo i novu zemlju
i da se, nakon pobjede nad silama zla, zauvijek očituje tvoja slava.
Udijeli, molimo, da milost Jubileja oživi u nama, hodočasnici nade,
čežnju za nebeskim dobrima,
te na cijeli svijet izlije radost i mir našega Otкупitelja.
Tebi, vječno blagoslovljeni Bože, slava i hvala u sve vijeke vjekova. Amen.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA 25. POKRAJINSKOME HODOČAŠĆU HRVATSKE VOJSKE I POLICIJE U LUDBREG

Svetište Predragocjene Krvi Kristove, Ludbreg, 30. kolovoza 2024.

1Kor 1,17-25; Ps. 33,1-2.4-5.10-11; Mt 25, 1-13

Budnost i odgovornost

Draga braćo i sestre,

1. Četvrt stoljeća, iz sjeverozapadne Hrvatske katolički vjernici iz hrvatske vojske, policije, branitelja, zajedno s vojnim i policijskim kapelanima i drugim svećenicima, hodočaste u Svetište Predragocjene Krvi Kristove u Ludbreg. Našem hodočašću pridružuju se ove godine vatrogasci, pripadnici civilne zaštite, povijesnih postrojbi, vjernici iz više župa Varaždinske biskupije, drugih krajeva naše Domovine i susjednih zemalja. Naše hodočašće redovito se odvija u „Sveti petak“ u sklopu Devetnice - duhovne pripreve za proslavu Svete Nedjelje u Ludbreškome svetištu. U sjeverozapadnim dijelovima Lijepe naše, za hodočašće se upotrebljava i riječ proštenje, (odatle i prošteništa), što je povezano s bitnom sastavnicom hodočašća katoličkih vjernika, sakramentalnom svetom ispovijeđu i oproštenjem grijeha¹. Poznata je i jedna pučka uzrečica „Nema proštenja bez oproštenja!“ I mi stoga i danas kod dolaska u Svetište Predragocjene Krvi Kristove imamo prigodu za sakramentalnu svetu ispovijed. U dubini srca, u skrušenoj molitvi pred Bogom, u mjestu dragocjene relikvije Krvi Kristove, prije nego pristupimo oltaru Gospodnjem – gozbi ljubavi, prebiremo po svojoj nutrini, promatramo koliko je dobroga Bog po nama učinio u našem svakodnevnome životu, koliko i kakvog ulja ima u svjetiljki našeg života

ili je ulja ponestalo, pa nam se svjetiljke gase². U svijetlu Božje riječi promišljamo o svome životu. Milošću Božjom ojačani, želimo se vidjeti onako kako nas Bog vidi. U vlastitome ispitu savjesti o svome odnosu prema Bogu, ljudima, samome sebi, uočavamo i naše nesmotrenosti i nesnalaženja pred izazovima životnih situacija, vidimo manje i veće padove, vidljive i nama i drugima i one manje poznate. Savjest nas upozorava da su to grijesi – koji onečišćuju dušu, a oni teški oduzimaju nam krsnu milost³. Kao mrena na očima grijesi zasjenjuju jasnoću i bistrinu naših pogleda i odnosa prema Bogu i ljudima... I tu se onda iz dubina našega bića, na koljenima pred Bogom i samim sobom, uzdiže vapaj ranjene duše, često i slomljena srca, osobna molitva: „Ja se kajem Bože mili, od svakoga grijeha moga, moje srce gorko cvili jer uvrijedih tebe Boga“.

Pristupamo potom svećeniku koji nas čeka u tišini i diskretnosti ispovjedaonice. On je instrumenat - sredstvo Božje dobrote, kanal Božje milosti... I sam je svjestan svojih nedostataka, nesavršenosti, trajne potrebe Božje milosti i snage... I sam je potreban nutarnje revizije vlastitoga života, svakodnevnog nadolijevanja ulja u svjetiljku svoga života i apostolskoga poslanja... On nije gospodar Božjih tajni, otajstava vjere, evanđelja, Crkve, sakramenata... On je samo poslužitelj, „znak i sredstvo Božje milosrdne ljubavi prema

1 *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2024. Pristupljeno 29.8.2024. <<https://www.enciklopedija.hr/clanak/prostenje>>.

2 Vidi Mt, 25,8.

3 Katekizam Katoličke Crkve (KKC), br. 1446.

grješniku⁴. Od Boga odabran⁵, „uzet od ljudi za ljude“⁶ da ih u svijetlu i snazi Božje milosti vodi dobrome Bogu. U svakoj ispovijedi je uvijek troje na djelu: pokornik koji se ispovijeda, valjano zaređeni svećenik s ovlastima koja mu je udijelila Crkva koji prima pokornika i nevidljivi Trojstveni Bog. I nema toga grijeha kojega Bog neće oprostiti ako li se čovjek za njega iskreno kaje! „Milosrđe tvoje veće, nego moje sve krivine, tvoja milost pustit neće, skrušen grješnik da pogine“ – molimo i pjevamo u jednoj od naših pučkih pjesama! I na kraju ispovijedi svećenik, po ovlasti Crkve, u Božje ime izgovara riječi oslobađanja, odrješenja od grijeha. Redovito završava riječima, „I ja Te odrješujem od grijeha Tvojih, u ime Oca, i Sina, i Duha Svetoga“. U ime trojstvenoga Boga svećenik nam udjeljuje odrješenje. „Sva vrijednost sakramenta pokore jest da se u nama obnovi Božja milost i s Bogom nas sjedini dubokom ljubavlju.“⁷ Svrha i učinak ovog sakramenta je *pomirenje s Bogom*. Oni koji primaju sakrament Pokore i s religioznim raspoloženjem postižu ‘mir i spokoj savjesti zajedno s jakom duhovnom utjehom’. Sakrament pomirenja s Bogom donosi istinsko duhovno uskrsnuće, vraća dostojanstvo i dobra života djece Božje, od kojih je najdragocjenije Božje prijateljstvo.“⁸

2. Pristupajući sakramentu svete ispovijedi javljaju nam se mnoga pitanja, nedoumice... Sami, osobno u potpunoj slobodi se ispovijedamo, želimo se osloboditi nekih grijeha, navika, donosimo odluke da nećemo više to i tako činiti. I to i kažemo u riječima kajanja, ali kad se vratimo u životnu svakodnevicu često nastavljamo po starome. Manje-više teško se popraviti i ne ponoviti iste pogriješke. To nas može odvesti u malodušje u duhovnome životu. Sakrament sv. ispovijedi mogao bi se usporediti s održavanjem tjelesne higijene. Kad se umivamo, čistimo svoje tijelo od neči-

4 Vidi KKC, br. 1465.

5 Vidi Iv, 15, 16.

6 Heb, 5,1.

7 Rim 2, 5, 18

8 KKC br. 1468.

stoće, to ponekad činimo i više puta u danu. Zašto? Radi našega zdravlja i naših bližnjih. Kad se umivamo htjeli bismo uvijek biti čisti, ali ne prođe puno vremena, trebamo opet prati ruke, čistiti tijelo, redovito održavati higijenu. I dokad tako? Do smrti.

Sakrament sv. ispovijedi, je jedno od milosnih sredstava što nam ih Bog ostavlja za redovno održavanje higijene naše duše, duhovnoga života, duhovnoga rasta, trajnoga zajedništva i života s njim. Ispovijed je jedan od sedam sakramenata kojem možemo pristupiti više puta, kad god nas savjest poziva i upozorava da treba očistiti, urediti odnose s Bogom i ljudima, presložiti stvari, ponovno započeti. Ljudska narav je ranjena istočnim grijehom. Sklonost prema zlu je u nama. Sveti Pavao kaže: „Neposluhom jednoga čovjeka svi su postali grješnici.“⁹ Bog nam ostavlja, daje sredstva na raspolaganje da potaknuti i ojačani njegovom milošću uvijek budemo snažnoga duha, čvrsta i sigurna koraka, bistra pogleda, da kroz život hodimo zajedno s njime, bez straha i sigurni...

3. Gospodin Isus u Matejevu evanđelju¹⁰ kaže da će Kraljevstvo nebesko biti kao kad deset djevoja uzeše svoje svjetiljke i iziđoše u susret zaručniku. Pet ih bijaše ludih a pet mudrih, pet razboritih, a pet nerazboritih. Lude uzeše svjetiljke, ali ne uzeše sa sobom ulja. Mudre pak uzeše sa sobom u posudama u rezervi ulja. Ovo je jedna prisposoba – slika iz života Isusovih suvremenika. Svadbe su se tada odvijale u večernjim satima. Zaručnik je s pratnjom išao po djevojku i nikada se nije znalo kad će se vratiti u svoj dom, jer je veselje u djevojičnoj kući trajalo neplanski, dulje ili kraće vrijeme. Zatim je povratak svatova išao zaobilaznim cestama, kako bi mještani sudjelovali u radosti zaručnika koji stupanjem u brak prihvaćaju pred zajednicom građana i vjernika novu obvezu i imaju pravo na novu pažnju. Zaručnik iz današnjeg evanđelja je nepredviđeno otegnuo s dolaskom...

9 Rim 5,12

10 Vidi *Prisposoba o deset djevoja*, Mt, 25,1-13.

Što mu se dogodilo na putu ne znamo. Ulje u svjetiljkama se potrošilo, a djevice su od umora zaspale. Kad je o ponoći iznenada došao zaručnik, mudre djevice su nadolile ulja i s upaljenim svjetiljkama dočekale zaručnika. Lude nisu imale zaliha i njihove svjetiljke su se utrnule... Pokušale su ispraviti svoju pogrešku, poći u trgovinu i kupiti ulje za svjetiljke. Često naknadna pamet ništa ne koristi! Nastala je prava drama. Ove s upaljenim svjetiljkama, koje su donijele ulje sa sobom u rezervi, ulaze na gozbu, a one koje ga nemaju, bez svjetla, ostaju vani u mrkloj noći u tami, iza zatvorenih vrata. Nemaju pristupa na gozbu. Što nam Isus želi poručiti u ovoj prisposobi. U životu postoji jedno grozno i strašno kasno, prekasno! Ulje u ovoj evanđeoskoj prisposobi nije nikakav potrošni materijal nego je ono simbol - znak čovjekove spremnosti da čovjek cijeli svoj život usmjeri prema Evanđelju i Isusovoj osobi. I nije to stvar za neke povremene prigode, blagdanske ili nedjeljne svečanosti, nego to je trajna zadaća. Usmjeravati se prema Gospodinu Isusu, Spasitelju i Otkupitelju čovjeka, trajno, svakodnevno, neumorno, ustrajno! Uvijek imati sa sobom ulja u rezervi. Ne gubiti nadu, strpljivost, ne prepustiti se malodušju, uspavanosti, duhovnoj lijenosti! U sakramentu krštenja milosno smo pozvani na gozbu Jaganjčevu. Svaki trenutak života kojeg živimo je milost. Biti budan, odgovorno budan u svim fazama i trenucima života. S drugima, ponajprije domaćima u vjeri, ali i sa svima drugima, dijeliti radost i nadu. Obnavljati zalihe ulja u svjetiljci vlastitoga života! Naši veliki izvori i zalihe su Sveto Pismo, bogoslužje, hodočašće, osobna i zajednička molitva, redovita ispovijed, sakramenti...

4. Iščekivanje, „čekanje je čimbenik vremena“ piše njemački teolog bibličar Joachim Gnilka. „Mi stalno u životu moramo nešto čekati. Postoji prolazno i bitno čekanje. Bitno čekanje ispunja smisao čovjekova života. Takvo je bilo čekanje majki koje su se nadale nakon rata nestalim sinovima. Pametne djevice čekaju s osjećajem za bitno. To ne znači da je zemaljski život čekaonica za budući život, nego da ga trebamo živjeti odgovorno,

imajući na umu Boga koji dolazi. Čekanje na Boga pretpostavlja vjeru... Nihilist i ateist smatraju takvo čekanje besmislenim i rugaju mu se.“¹¹ S Crkvom prvih stoljeća čvrsto vjerujemo i nadamo se da Gospodin ponovno dolazi u slavi suditi žive i mrtve.¹² Svakim otkućajem sekunde, svaki i svaka od nas, bliži smo pragu – prijelaza u vječnost, kad ćemo se osobno s one strane naći pred licem Gospodnjim, pred samim Gospodinom. Osobno svaki pojedinac! I nikoga ne možemo delegirati da to učini za nas. A kad će biti njegov posljednji dolazak na kraju ljudske povijesti mi to ne znamo. Prva Crkva je vjerovala da je to uskoro, blizu.¹³ U susretu s njime bit ćemo suđeni po djelima milosrđa, a ne po svojim izvanrednim pothvatima. Potrebno je vjernički opredjeliti se za Isusa.¹⁴

Živjeti, kršćanski živjeti znači nadati se sa sigurnošću susretu s Gospodinom u vječnosti, ali i njegovu ponovnome dolasku u slavi s anđelima svojim. Moja osobna povijest, povijest moga života, kao i povijest cijelog čovječanstva ide k svome cilju koja je Bog. Ona će jednom doći svome cilju. Uza sve mrkline i tmine života znademo kamo su naše tračnice života usmjerene i kamo vode. Unatoč svim životnim udarcima, neprilikama koje nas na putu snalaze, mi znademo tko nas u luci očekuje. Ne znamo kad će Gospodin doći, ali je izvjesno da će doći. Evo razloga zašto smo danas na hodočašću. Evo razloga zašto činimo pobožne vježbe, zašto pravimo reviziju vlastitoga života u svijetlu Božje riječi. Evo razloga zašto želimo živjeti budno i odgovorno! „Bdijte dakle jer ne znate dana ni časa“ zaključuje Isus prisposobu o mudrim i ludim djevicama.¹⁵

S prvom Crkvom, u vjerničkoj nadi i žarkoj molitvi i mi danas ponavljamo: *Marana tha, Dođi Gospodine Isuse.*

11 J. Gnilka: *Das Matthäusevangelium* 2,354.

12 Vidi *Posljednji sud*, Mt 25, 31-46.

13 Otkr. 22,20.

14 Vidi Mt. 10,32-33.

15 Mt 25, 13.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA 32. VOJNO-REDARSTVENOM HODOČAŠĆU HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA U MARIJU BISTRICU

Marija Bistrica, 6. listopada 2024.

Jr 31,31-34; 1Sol 5,16-24; Lk 11, 1-13;

„Gospodine, nauči nas moliti“

1. Poštovani vjernici i hodočasnici, nalazimo se danas na mjestu molitve. Na mjestu gdje su naraštaji prije nas, a njih slijedimo i mi, dolazili s jednim i najvažnijim ciljem: moliti! U današnjem Evanđelju susrećemo Isusa kao molitelja i učitelja molitve. Svima nam je dobro poznato kako je cijeli Isusov život bio protkan molitvom kao dubokim osobnim odnosom s nebeskim Ocem. Početak njegova javnog djelovanja počinje u pustinjskoj osami molitve i posta; izbor dvanaestorice učinjen je nakon povlačenja na molitvu, hod prema drvu križa osnažen je molitvom u Getseman-skom vrtu. Nadalje, Isus moli za nas u svojoj Velikosvećeničkoj molitvi. Bog moli za ljude! On ozdravlja i vraća u život prethodno moleći. Isus bez prestanka moli. Ne samo da Bog moli nego i uči ljude kako valja moliti. Za vrijeme svoga zemaljskog hoda Isus je, mogli bismo reći, otvorio *školu molitve* svojim apostolima, učenicima, a preko njih i svima nama! Isusova molitva Bogu jest naša radost. On, i nakon svoga Uzašaća na nebu, ostaje s nama. Ostaje s nama u molitvi, jer On, „kao čovjek, moli Oca, i kao Bog, čovjek i Bog, pokazuje mu svoje rane kojima nas je otkupio. Isusova je molitva tu, s našim tijelom; On je jedan od nas, Bog čovjek koji moli za nas. To nam mora dati sigurnost, dapače, veliku radost.“¹

1 Papa Franjo, *Isusova molitva Bogu jest naša radost*, Nagovor pape Franje prije Molitve Kraljice neba, nedjelja, 16 svibnja 2021; dostupno na: <https://www.vaticannews.va/hr/papa/news/2021-05/papa-franjo-isusova-molitva-bogu-jest-nasa-radost.html>, (pristupljeno: 3.10. 2024.).

Evanđelist nam Luka u današnjem evanđelju donosi Isusovu pouku o molitvi. Često nam se čini da znamo odgovor na pitanje što je to molitva i možda vrlo lako izgovaramo poznate definicije: molitva je razgovor s Bogom ili molitva je odnos s Bogom, molitva je uzdizanje duše k Bogu ili molitva je prebivanje pred Bogom. Svi ovi izričaji o molitvi govore o tome da je molitelj onaj koji je okrenut prema Drugome, prema Bogu, koji je usmjeren i zagledan u toga Drugog. Ta usmjerenost, ta zagledanost u Drugoga, u Boga, otkriva nam samu čovjekovu bit, otkriva nama ono najdublje središte našega bića u kojemu prebiva Bog. I upravo nam ta stvarnost otkriva da nismo sami sebi dostatni i da smo upućeni na Drugoga, na Boga koji je u meni dublje od moje *najdublje* nutrine.² Možemo sa sigurnosti reći kako u molitvi, spoznajući svoju najdublju dubinu i susrećući u njoj Boga, spoznajemo zapravo sami sebe, spoznajemo tko smo zapravo mi. Molitva prati naš život, ona je dah života koji daje smisao svakomu našem djelovanju.³

2. Molitva je stoga čin poniznosti i nesebičnosti jer molitelj, dok moli, usmjerava svoj pogled u onoga drugog, čime izlazi iz svoga zatvorenog kruga usmjerenosti na sebe, bilo

2 Usp. A. Augustin, *Ispovijesti* III, 6. 11.

3 Papa Franjo, *Molitva je dah koji daje smisao svakom našem djelovanju*, nagovor pape Franje na općoj audijenciji, srijeda, 9 lipnja 2021; dostupno na: <https://www.vaticannews.va/hr/papa/news/2021-06/papa-franjo-opca-audijencija-09-lipnja-2021-molitva-daje-smisao.html>, (pristupljeno: 3.10.2024.).

da je molitva zagovorna: dok molim za drugoga, ili pak prosidbena: dok tražim nešto za sebe od drugoga. I naši međuljudski odnosi počivaju na iskazivanju blizine jednih prema drugima. Blizina koja drugomu govori: kada si ti slab, ja ću za tebe biti jak; i obrnuto: kada moje snage klonu, znam da od nekoga mogu tražiti pomoć. Ona nas osposobljava da nosimo bremena jedni drugima kako bismo na taj način ispunili Kristov zakon ljubavi, upravo onako kako nas poziva apostol Pavao: „Nosite jedni bremena drugih i tako ćete ispuniti zakon Kristov!” (Gal 6, 3).

3. Molitva je temelj naših međuljudskih odnosa. Ona je zajednički nazivnik za one tri riječi koje su potrebne za dobar obiteljski život, kako naglašava papa Franjo u svojoj Katehezi na Općoj audijenciji (13. svibnja 2015.): *molim, hvala i oprost*. Stoga i poznajemo molitvu kao prosidbenu kada nešto molimo za sebe ili drugoga, kao hvalbenu dok zahvaljujem za primljene milosti i uslišane želje srca te oprosnu kada izričem svoje kajanje za učinjeno zlo i propušteno dobro. I kao što se u obitelji u našim naravnim odnosima isprepliću tri riječi: *molim – hvala – oprost* tako se i u molitvi pred licem Božjim uzdiže molitveni troplet naše prošnje, zahvaljivanja i kajanja. Taj troplet nalazimo u mnogim simbolima naše hrvatske kulture i naših nacionalnih obilježja. Naš narod je oduvijek znao pod čijim znakom, pod čijom zastavom treba u svome životu hoditi: Zastavom Krista uskrsnuloga koji nas je svojim križem i uskrsnućem preporodio na novi život, život koji treba njegovati, čuvati i braniti od začeca do prirodne smrti.

Naš hrvatski vojnik, policajac, branitelj, vatrogasac, to zna i zato smo tu da Bogu po Mariji uputimo svoje prošnje i zahvale kajuci se za svoje nedosljednosti u življenju svoje vjere.

4. Jednom je Isus na nekome mjestu molio i čim presta, reče mu jedan od učenika: „Gospodine nauči nas moliti” – čuli smo u Evanđelju. Kakva je to bila Isusova molitva da su

učenici poželjeli da ih nauči moliti? Kakav je Isus bio dok je molio? Je li nas ikada privukao netko svojom molitvom tako da smo sami htjeli moliti? Možda bi odgovor na to pitanje trebali potražiti u svojoj prošlosti dok smo još bili djeca. Jesam li gledao svoga oca ili majku u molitvi? Možda se ne mogu sjetiti osobnoga iskustva, ali, ako pogledamo oko sebe na našim euharistijskim sastancima na koje roditelji dolaze sa svojom djecom, mogli bismo prepoznati kako je dijete zagledano u svoga oca ili majku koji su na koljenima u molitvi. Dijete gleda svoje roditelje dok mole i sami žele moliti. No, to ne mogu poželjeti ako toga nema, ako roditelji ne mole. O svome osobnom iskustvu, iskustvu vlastite zagledanosti u svoje roditelje, lijepo nam je svjedočanstvo ostavio papa sv. Ivan Pavao II. Majka svetoga Ivana Pavla II. zvala se Emilija Kaczorowska. Njegov otac, imenom Karol, bio je profesionalni vojnik. Karol i Emilija vjenčali su se 1906. godine i dobili troje djece. Najstariji, Edmund, liječnik, umro je u 26. godini nakon što se razbolio od šarlaha zaražen u bolnici gdje je u to vrijeme liječio bolesnike. Drugo dijete, kći Olga, umrla je nedugo nakon dolaska na svijet. Bračni par Wojtyła posvetio se Djevici Mariji tijekom trudnoće budućega pape, kada su odbili liječnikov savjet za pobačaj kako bi zaštitili Emilijino već bolesno srce. Emilijina primalja ostavila nam je pisano svjedočenje da je tijekom porođaja majka budućega pape željela otvoriti prozore. Nije bilo riječ o svježemu zraku, već o tome da se u tome trenutku iz obližnje crkve čulo pjevanje marijanskih litanija. „Želim da prva stvar koju moje dijete čuje bude himna Gospi”, objasnila je Emilia primalji.

Budući Papa u dobi od osam godina izgubio je majku. Umrla je 13. travnja 1929. Ostao je sam sa svojim ocem. Nakon Emilijine smrti, njegov otac povjerio je svoga mladog sina Gospi od Kalvarije, rekavši dječaku pred Gospinom likom: „Od danas će ona biti tvoja majka.”

Papa Ivan Pavao II. često će se kasnije prisjećati: „Godine mog djetinjstva i mladosti prvenstveno su povezane s likom moga oca.”

Bio je on vojnik, rođen 1879., koji je godine 1900. započeo vojnu službu u Wadowicama. Nakon godine, kao desetnik, bio je upućen u Lavov u pješačku kadetsku školu. Godine 1903. svršio je vojnu službu u činu narednika i mogao se vratiti kući. Međutim, odlučio je ostati u vojsci kao profesionalni vojnik te je služio kao dočasnik u Wadowicama i Krakovu. Preminuo je 1941., u 63. godini života, od zatajenja srca. Pokopan je pored svoje supruge. Govoreći o svome ocu, Ivan Pavao II. je posvjedočio: „Mogao sam ga pažljivo promatrati i vidio koliko je zahtijevao od sebe samoga... To je bilo izuzetno važno u vrijeme koje toliko znači za jednog adolescenta.(...) Gledajući ga, naučio sam da ljudi trebaju biti zahtjevni prema sebi i posvetiti se ispunjavanju svojih obveza.” Opisao ga je kao „čovjeka visoke kulture, anđeoske dobrodušnosti i strpljivosti”. Bio je on iskreni domoljub koji se u jeku Prvoga svjetskog rata, 1915. godine, upisao u poljske legije, nastavivši vojnu službu u slobodnoj Poljskoj. Svojemu je sinu usadio u srce vlastito domoljublje, učeci ga domoljubnim pjesmama i čitajući mu ulomke iz trilogije velikoga poljskog književnika Henryka Sienkiewicza. Otac mladoga Karola bio je svojemu sinu uzor života neprestane molitve. Ivan Pavao II. nazvao je taj primjer svoga oca svojim „prvim kućnim sjemeništem”.⁴

Dana 7. svibnja 2020. godine otvorena je kauza za proglašenje svetima roditelja pape svetoga Ivana Pavla II. – Karola Wojtyle starijega i Emilije Kaczorowske.

Draga braćo i sestre, ovo današnje Evanđelje propituje nas u koga su to zagledana naša djeca, naši mladi, jer ono što gledaju to će i poželjeti biti i oponašati. Poželjet će naučiti riječi koje mi izgovaramo, činiti djela koja mi odrasli činimo, podržavati one vrijednosti za koje mi živimo i dajemo svoj život: za Boga, za obitelj, za domovinu.

⁴ Eryk Łażewski, John Paul II's parents: *He couldn't have wished for a better mom and dad*, dostupno na: <https://aleteia.org/2017/05/20/john-paul-iis-parents-he-couldnt-have-wished-for-a-better-mom-and-dad/>; (pristupljeno: 3.10. 2024.).

U koga sam ja sada zagledan?

Ovim hodočašćem svjedočimo da je naš pogled usmjeren prema nebeskoj Majci i njezinu sinu Isusu Kristu. Samo pred njima hrvatski vojnik, policajac i hrvatski branitelj prigiba svoje koljeno, samo pred njima otvara svoju dušu i izriče molitvu za sebe, svoju obitelj, svoje roditelje, za svoju djecu, svoje bližnje, za svoju Domovinu.

5. Isus uči svoje učenike kako moliti i izgovara riječi *Očenaša*. Čovjek uči moliti. To je proces koji traje cijeli život. Molitva koja počinje s naučenim i izgovorenim obrascima vjere treba prerasti i postati molitvom srca, molitvom života sve do one punine na koju sv. Pavao poziva Solunjane: „Bez prestanka se molite!” (1 Sol 5,17). Moliti bez prestanka znači živjeti svoj život i Bogu ga prikazivati kao ugodan dar po Kristu, i s Kristom i u Kristu. Na kršćanskim roditeljima je zadaća da svoju djecu nauče moliti, dajući im svojim primjerom, riječju i djelima sigurno sredstvo u borbi protiv napasti i zamamnosti lažnih proroka koji obećavaju lagodan život i sreću. U školi molitve koja počinje u obitelji čovjek stječe ispravnu sliku o sebi, raste u svojem identitetu djeteta Božjega, uči razlučivati duhove u svjetlu evanđelja i stječe sposobnosti za život u slobodi. Čovjek molitve je poput „kuće sagrađene na stijeni”, kako čitamo u Matejevu Evanđelju: „Zapljušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi i sruče se na tu kuću, ali ona ne pada. Jer – utemeljena je na stijeni” (Mt 7, 25), ukorijenjen je u Božjoj Riječi. Nije stoga neobično što su hrvatski biskupi na čelu sa zagrebačkim nadbiskupom Franjom Kuharićem i papinim izaslanikom, kardinalom Franjom Šeperom, za jubilarnu *Branimirovu godinu*, 2. rujna 1979., uzeli geslo: „Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi misu” kada je istaknut i Hrvatski zavjetni križ kao znak naše ukorijenjenosti u vjeri u Isusa Krista, znak našega krsnog saveza s Bogom i naše vjernosti Katoličkoj crkvi.⁵

⁵ Usp. *Ispovijest vjere Hrvata katolika*.

I danas katolik u Hrvatskoj staje pod stijeg Isusa Krista i preuzima odgovornost za svoju budućnost, budućnost svoga naroda, Domovine, obitelji. Današnji očevi i majke pozvani su stati na prvu crtu obrane obiteljskih vrijednosti, kao što su i vojnkinje i vojnici u pravo vrijeme stali u obranu Domovine. To nije moguće bez ustrajne molitve u obitelji gdje će djeca učiti od svojih roditelja kako se moli, gdje će učiti kako živjeti kao kćeri i sinovi svoga nebeskog Oca. Na početku nove školske, akademske, katehetske, pastoralne i vjeronaučne godine treba naglasiti kako je najbolji način prenošenja vjere kada se djecu

i mlade nauči samo jedno: znati moliti! To je najveći uspjeh svih naših nastojanja u prenošenju vjere i ako se ustrajno budemo trudili oko njegova ostvarenja, mi i naši najbliži, nema straha za budućnost našega naroda i naše Domovine!

Neka nam u tome našem nastojanju pomogne moćni zagovor Presvete Bogorodice Djevice Marije, Kraljice svete krunice, u čije Bezgrješno Srce polažemo ovu svoju odluku. „Najvjernija odvjernice na braniku stoj. Čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom.“ Amen.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA PRIGODOM STOTE OBLJETNICE ROĐENJA NADBISKUPA MSGR. JOSIPA UHAČA (1924. – 2024.)

Brseč, crkva sv. Jurja, 19. listopada 2024.

Ef 1,15-23; Ps 8,2-3a.4-7; Lk 12, 8-12;

„Duh Sveti poučit će vas u taj čas što valja reći“

Draga braćo i sestre,

1. Evanđelje današnjega dana naglašava nam snažnu poruku koja je prevažna za naš kršćanski život. Ona je posve „duhovska“, a to znači ohrabrujuća, prožeta optimizmom koji nam samo Isus može pripćiti. I ne samo pripćiti nego i darovati: pred najrazličitijim izazovima našega kršćanskog života, a ima ih mnoštvo i svakodnevni su, mogu biti itekako teški i zahtjevni, svima onima koji su Kristovi Gospodin obećava: „Ne budite zabrinuti kako ćete se ili čime braniti, što li reći! Ta Duh Sveti poučit će vas u taj čas što valja reći“ (Lk 12, 11-12).

Duh nas Božji i inače poučava, uvijek nas poučava. On je onaj tihi, ali uporni Učitelj koji nikada ne odustaje od svojega poslanja koje-

ga je također najavio Isus: „Molit ću Oca i poslat će vam drugoga Branitelja, Duha istine“ (Iv 14,16-17). Tako je naš život u potpunosti *duhovski*, sav i u svemu prožet nazočnošću Kristova i Očeva Duha, Duha Svetoga – treće božanske osobe, koji nas ne samo brani nego nas i nadahnjuje, osobito u kušnjama, što nam i kako nam valja reći, govoriti. Duh tješitelj je Duh Istine. Štoviše, Duh Božji uvođi nas „u svu istinu“ – ne bojeći se njezine oštrice i težine. I upravo tu, u istini, krije nas i tješi kako bismo bili dionici Božje istine i njegova života.

2. Da bismo živjeli kršćanski, kao osobe koje životom svojim svjedoče da su Kristove – prožete Kristovim Duhom – od nas se očekuje i traži osobna suradnja, od svakoga pojedinačno. Nitko to ne može učiniti umjesto nas.

Isusove riječi o Duhu koji će nas poučiti „što valja reći“ u danome trenutku riječi su koje preobražavaju. To su riječi koje Duh Oca i Sina Isusa Krista ponavlja u nama, u našem srcu, u našoj savjesti. Njih valja čuti, slušati, slijediti jer one u nama, u našem srcu pobuđuju iste božanske duhovske osjećaje i nakane. Zato je važno svaki dan njima se hraniti.¹ A to se ostvaruje *čitajući i razmatrajući Riječ Božju, klanjanjem i molitvom*. Ta nam tri čina pomažu da u sebi pripravljamo – priredimo mjesto i način čuti, slušati i odjelotvoriti glas i poticaje Svetoga Duha.² „Čak i kada govorimo lijepe riječi jedni drugima postajemo jedni za druge odjek blagog glasa Tješitelja.“³ To bi mogao i trebao biti program života svakoga od nas: „*slušanje i razmatranje Božje Riječi, klanjanje i molitva* u tišini nisu teške stvari i svi ih mogu činiti“.⁴ Osvrnimo se ovdje ukratko na te tri „stvari“, ta tri „zadatka“.

3. Prvi zadatak: *slušanje i razmatranje Božje riječi*: Mi kao vjernici jednostavno ne možemo bez Božje riječi, ne možemo „bez njene blage snage koja, kao u nekom razgovoru, dotiče srce, utiskuje se u dušu, obnavlja je Isusovim mirom koji nas čini nemirnima kad je o drugima riječ. Pogledamo li Božje prijatelje, svjedoke Evanđelja u povijesti, vidimo da je za sve njih Božja riječ bila od presudne važnosti. Sjetimo se prvog monaha, svetog Antuna pustinjaka, koji je, snažno pogođen jednim odlomkom iz evanđelja dok je sudjelovao na misi, ostavio sve zbog Gospodina; sjetimo se svetog Augustina, u čijem je životu došlo do velikog preokreta kad je Božja riječ ozdravila njegovo srce; sjetimo se svete Terezije od Djeteta Isusa, koja je otkrila svoj poziv čita-

1 Usp. Papa Franjo, Nagovor uz molitvu Kraljice neba, 19. svibnja 2024.; dostupno na: <https://www.vatican.va/content/francesco/hr/angelus/2024/documents/20240519-regina-caeli.html> (pristupljeno: 16. 10. 2024.).

2 Isto.

3 Isto.

4 Papa Franjo, „Božja riječ može i naše srce potpuno promijeniti“, Homilija Svetoga oca na nedjelju Božje Riječi 21. siječnja 2024.; dostupno na: <https://ika.hkm.hr/novosti/papa-bozja-rijec-moze-i-nase-srce-potpuno-promijeniti/> (pristupljeno: 16. 10. 2024.).

jući poslanice svetog Pavla. I sjetimo se svetog Franje Asiškog, koji, nakon molitve, čita u evanđelju da Isus šalje svoje učenike propovijedati te uzvikuje: «Ovo je ono što hoću, ovo je ono što tražim, ovo želim cijelim srcem izvršiti.» (...). Isusova riječ, „oslobađajući nas od teretâ prošlosti i sadašnjosti, pomaže nam rasti u istini i ljubavi: ona oživljava srce, potresa ga, čisti od licemjerjâ i ispunja nadom. Sama Biblija potvrđuje da je Božja riječ konkretna i plodonosna: „kao dažd i snijeg“ za tlo (usp. *Iz 55, 10-11*); „poput vatre“, „slična malju što razbija pećinu“ (*Jr 23, 29*); poput oštrog mača koji „prosuduje nakane i misli srca“ (*Heb 4, 12*); poput nepropadljivog sjemena (*1 Pt 1, 23*) koje, malo i skriveno, klija i donosi plod (usp. *Mt 13*). «U riječi Božjoj je pak tolika moć i sila da je ona [...] hrana za dušu, čisti i trajni izvor duhovnog života (Drugi vatikanski sabor, Dogmatska konstitucija *Dei Verbum*, 21).»⁵

Drugi zadatak: *klanjanje*. To je to privilegirano vrijeme u kojemu sam u osobnome i dubokome susretu s euharistijskim Isusom. Sav uronjen u njega, s njim i za njega. Promatrati Isusa, stati pred njega, klanjati mu se u euharistiji: to nije gubljenje vremena, već davanje smisla vremenu. To je važno, naglašava papa Franjo: klanjanje nije gubljenje vremena, već davanje smisla vremenu. To znači ponovno pronaći smjer u životu u jednostavnosti tišine koja jača srce.⁶ Klanjanje je izraz naše ljubavi prema Bogu. *Voljeti znači klanjati se*. Klanjanje – to je onaj prvi odgovor koji možemo dati

5 Papa Franjo, „Moliti znači dopustiti Duhu da promijenjeni naša srca“, Riječi iz *Predgovora* knjizi „Come Gesù ci ha insegnato. La preghiera dei pellegrini di speranza“ („Kako nas je Isus poučavao. Molitva hodočasnika nade“) naslov je knjige u nakladi kuće „Edizioni San Paolo“ u kojoj su prikupljena razmišljanja pape Franje, neka dosad neobjavljena, o molitvi. Dostupno na: <https://www.vaticannews.va/hr/papa/news/2024-10/papa-franjo-knjiga-predgovor-molitva-isus-hodocasnici-nade.html> (pristupljeno: 16. listopada 2024.).

6 Maria Isabel Telleria Tapia, „Sjećanja na suradnju s mons. Uhačem u Apostolskoj nuncijaturi u Kinshasi i u Rimu“ u: Milan Simčić – Bernard Franković - Emil Svažić, *Josip Uhač. Život i djela*, Zbornik radova, Riječka nadbiskupija, Rijeka, 2009., str. 120, 122.

na besplatnu i iznenađujuću Božju ljubav. Klanjati se, naime, znači u vjeri priznati da je samo Bog Gospodin i da o nježnosti njegove ljubavi ovise naši životi, put Crkve, sudbina povijesti. On je smisao života.⁷

Konačno, treći zadatak: *molitva*. Nezamisliv je kršćanski život bez molitve. Molitva otvara naše srce Gospodinu i, kada Duh uđe, mijenja iznutra naš život. Stoga moramo moliti, otvoriti svoja srca i ostaviti prostora za Duh Božji, za Duha Svetoga. Molimo se Isusu, Ocu, Gospi, ali, ne govorimo često u molitvi Duhu Svetomu. Naprotiv, Duh Sveti mijenja naše srce, ulazi u naše srce i mijenja ga. On je taj koji nas pomazuje svojom prisutnosti i pomazanje Duhom Svetim čini da dobro razumijemo stvarnost Crkve i otajstvo Boga.⁸

Draga braćo i sestre, dok se danas u ovome svetom misnom slavlju spominjemo našega pokojnog brata, čovjeka, kršćanina, nadbiskupa, apostolskoga nuncija, sina ovoga kraja naše Domovine i našega naroda, Josipa Uhača, ne možemo doli posve utemeljeno zaključiti da je on u svome životu i djelovanju primjerno, rekao bih uzorno ostvarivao sva ova tri "zadatka". Uvijek iznova otvarajući svoje srce vodstvu Isusova Duha, on je dopuštao da mu taj Duh progovori, da ga vodi i da ga poučava u brojnim izazovima

7 Jure Bogdan, Propovijed u hrvatskoj crkvi svetoga Jeronima u Rimu na sv. Misi zadušnici prigodom 90. obljetnice rođenja nadbiskupa msgr. Josipa Uhača, Rim, 6. travnja 2014., dostupno na: <https://www.sveti-jeronim.org/propovijed-u-hrvatskoj-crkvi-sv-toga-jeronima-na-sv-misi-zadusnici-prigodom-90-obljetnice-rodenja-nadbiskupa-msgr-josipa-uhaca/>, (pristupljeno: 16. 10. 2024).

8 Papa Franjo, „Moliti znači dopustiti Duhu da promijeni naša srca“, Riječi iz Predgovora knjizi „Come Gesù ci ha insegnato. La preghiera dei pellegrini di speranza“ („Kako nas je Isus poučavao. Molitva hodočasnika nade“) naslov je knjige u nakladi kuće „Edizioni San Paolo“ u kojoj su prikupljena razmišljanja pape Franje, neka dosad neobjavljena, o molitvi. Dostupno na: <https://www.vaticannews.va/hr/papa/news/2024-10/papa-franjo-knjiga-predgovor-molitva-isus-hodocasnici-nade.html>(pristupljeno: 16. listopada 2024).

s kojima se suočavao u različitim djelovima svijeta u odgovornoj i osjetljivoj nuncijevoj službi – poslanika Svetoga oca, a kasnije i u Kongregaciji za evangelizaciju naroda, kao njezin tajnik. Tako je savjesno, odgovorno, tiho, ali ustrajno, samozatajno i vrlo plodno i primjerno služio Crkvi: od Pakistana, preko Afrike, Španjolske, Njemačke, Rima... Bio je čovjek i jednoga i drugoga i trećega zadatka: *Čovjek slušanja i vršenja Božje Riječi, čovjek klanjanja, čovjek molitve*. Svatko od nas koji smo se s njim suretali i poznavali ga u to se duboko mogao uvjeriti.

Dopustite mi ovdje danas iznijeti i dvije kratke zgode koje ocrtavaju duhovni profil Josipa Uhača. U blizini Papinskoga hrvatskog Zavoda sv. Jeronima u Rimu, u ulici Via del Corso, nalazi se i crkva San Giacomo. U središtu Rima crkve su uglavnom po cijeli dan otvorene. Znao sam više puta ući u tu crkvu i tamo u klupama vidjeti kako sjedi ili kleči stariji sijedi gospodin. Bio je to Josip Uhač. Iz svoga stana i ureda u palači Propagande na Španjolskome trgu znao je izići, povući se u molitvu gdje mu nitko „ne smeta“. Kasnije mi je priznao da je za teška pitanja koja je rješavao u Kongregaciji odgovore tražio u molitvi pred Presvetim u crkvi.

I druga zgoda. Na blagdan sv. Stjepana 1997. njegova domaćica sestra milosrdnica Emila pozvala me da hitno dođem k nadbiskupu Uhaču u stan jer mu je jako loše. Požurio sam se ne znajući u kakvu ću ga stanju pronaći. Slagao je osobne stvari u ručni kovčeg, odložio ga je na pod pred kapelicom i onda ušao u svoju kućnu kapelicu. Kleknuo je i desetak minuta u tišini molio. „Idemo“, rekao mi je. Kamo? Otpratio sam ga i smjestio u kliniku Agostino Gemelli. Tamo je za nepuni mjesec preminuo.

Osoba s kojom je godinama blisko surađivao iz prve ruke svjedoči: „Moju je pažnju privlačila njegova finoća, dobrota i pobožnost. Kadkad bi me nuncij msgr. Riberi pozvao da promatram u kapeli msgr. Uhača u velikoj sabranosti, uronjena u molitvu, što je

on činio svaki dan poslijepodne. (...) U više sam ga navrata čula govoriti o potrebi da se dademo voditi Duhom Svetim ne samo u osobnom životu, nego poglavito i u životu Crkve. Tumačio nam je kako prije važnih odluka treba učiniti sve prema našim ljudskim mogućnostima da bismo primili svjetlo, ali prije nego što prijeđemo u akciju treba u molitvi uporno tražiti pomoć Duha Svetoga, bez žurbe, sve dok ne primimo prosvjetljenje i mir koji Duh ulijeva u dušu, jer su to znakovi njegove svete volje. Samo onda možemo djelovati odvažno, ustrajno i uvijek smireno. Često je ponavljao kako treba da Duh Sveti vodi Crkvu i crkvene ljude.“⁹

Eto svima nama snažne poruke ovoga Božjeg čovjeka, vjernoga služitelja Crkve, iskrenoga domoljuba, ponosnoga sina ove mjesne riječke Crkve i ovoga lijepog kraja naše domovine Hrvatske. Sve nas je zadužio svojom vjernosti i služenjem Crkvi, svjedočanstvom svoga kršćanskog, vjerničkog života, svojom

9 Maria Isabel Telleria Tapia, „Sjećanja na suradnju s mons. Uhačem u Apostolskoj nuncijaturi u Kinshasi i u Rimu“ u: Milan Simčić – Bernard Franković - Emil Svažić, Josip Uhač. Život i djela, Zbornik radova, Riječka nadbiskupija, Rijeka, 2009., str. 120, 122.

ljubavi prema Katoličkoj crkvi i svojoj Hrvatskoj domovini.

„Svi koji su poznavali Josipa Uhača o njemu svjedoče da je u svim razdobljima svoga života, čvrsto vjerovao u Isusa, da je on Sin Božji. Ostavio nam je divni primjer vjere i nasljedovanja Isusa. Od njega imamo što i svi možemo puno naučiti. Radosni smo da je Božja providnost dala Hrvatskome narodu u presudnim vremenima Josipa Uhača, čovjeka Crkve, širokih obzorja, duboko ukorjenjena u svoj dom i rod. (...) Kad svi arhivi budu dostupni vjerujemo da će tek tada u punome svijetlu biti još jasnije vrline tihog, samozajtajnog čovjeka, radosnog svećenika pravog duhovnika u Gospodnjem vinogradu, pastira, Josipa Uhača.“¹⁰ Pokoj vječni daruj mu, Gospodine. I svjetlost vječna svjetlila njemu. Počivao u miru Božjem. Amen.

10 Jure Bogdan, Propovijed u hrvatskoj crkvi svetoga Jeronima u Rimu na sv. Misi zadušnici prigodom 90. obljetnice rođenja nadbiskupa msgr. Josipa Uhača, Rim, 6. travnja 2014., dostupno na: <https://www.sveti-jeronim.org/propovijed-u-hrvatskoj-crkvi-svetoga-jeronima-na-sv-misi-zadusnici-prigodom-90-obljetnice-rodenja-nadbiskupa-msgr-josipa-uhaca/>, (pristupljeno: 16. 10. 2024).

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA DEVETOM POKRAJINSKOME HODOČAŠĆU HRVATSKE VOJSKE I POLICIJE U ILOK

Crkva Sv. Ivana Kapistrana, Ilok, 23. listopada 2024.

Ef 3,2-12; Otpj. pj.: Iz 12,2-3.4bcd.5-6; Lk 12,39-48;

„Kome je god mnogo dano, od njega će se mnogo iskati (Lk 12,48)“

Draga braćo i sestre,

Evandjelje koje smo upravo navijestili poziva nas da u svomu životu gajimo dva važna stanja našeg duha ili dvije kreposti, vrline, koje su nam prijeko potrebne za naš kršćanski, štoviše za naš ljudski život. Prva od njih je budnost; druga pak zahvalnost.

1. Budnost je stanje bdijenja, trezvenosti. To je stanje trajne pozornosti koja se bori protiv obarmrlosti, uljuljanosti, osrednjosti i iravnodušja. Ukratko: koja se bori od svih onih stanja koja nas odvlače od realnosti i konkretnosti života. U toj se konkretnosti, ispunjenoj raznim izazovima, odvija naša svakodnevica. Tu smo u trajnoj borbi u kojoj su u igri i naša ovozemaljska i naša vječna sreća i spasenje. Zato je budnost važna. I baš zato budnost ima svoje važno, svoje presudno mjesto u našem kršćanskom životu. Gospodin nas često u Evandjelju poziva na budnost: „Budni budite!“ (Lk 21,36). On na nju poziva svoje učenike. Ni oni nisu bili imuni na pomankanja budnosti.

U dramatičnim trenutcima Isusova života nisu ostali budnima, nisu uspjeli ostati budni kraj njega. Ista ta tromost, umrtvljenost, obarmrlost može obuzeti i nas. To je taj opasni san osrednjosti – rekli bismo „mamurluk“ osrednjosti do kojega se dolazi kada zaboravimo prvu ljubav i idemo dalje po inerciji, vodeći računa samo o mirnom životu. Ali, bez žara ljubavi prema Bogu, ne čekajući njegovu novost, postajemo osrednji, mlaki,

svjetovni. To uništava našu vjeru, jer vjera je suprotnost osrednjosti. Vjera je žarka želja za Bogom, stalna hrabrost za obraćenje, hrabrost za ljubav i stalni hod naprijed.¹

Vjera je lijek koji liječi takvo stanje. „Vjera nije voda koja gasi, ona je vatra koja žari. Isus ne podnosi mlakost. Stoga je potrebno trgnuti se iz tog sna, a to možemo učiniti bdijući u molitvi, jer moliti znači upaliti svjetlo u noći, znači uskladiti se s Gospodinom. Molitva omogućuje Bogu da nam bude blizu, te nas stoga oslobađa samoće i daje nadu. Molitva daje kisik životu; kao što ne možemo živjeti ako ne dišemo, tako ne možemo biti kršćani ako ne molimo.“² Molitva je lijek ne samo za manjak ili izostanak budnosti, nego i za ravnodušje. Mlakost rađa ravnodušjem a „ravnodušje je san onoga koji se ne zanima za druge nego je usredotočen samo na sebe. Kada se krećemo samo oko sebe i svojih potreba, kad smo ravnodušni na potrebe drugih, noć ulazi u naše srce te ono postaje mračno. Ubrzo se počinjemo žaliti na sve, onda se osjećamo svačijom žrtvom, i na kraju se u svemu stvaraju zavjere.

¹ Vidi Papa Franjo, „Nemojmo popuštati snu osrednjosti i ravnodušja“, propovijed na Misi s novim kardinalima, Vatikan, 29. studenoga 2020; dostupno na: <https://www.vaticannews.va/hr/papa/news/2020-11/papa-franjo-misa-konzistorij-kardinali-dosasce-blizina-budnost.html>, (pristupljeno: 21. 10. 2024).

² Isto.

Čini se da je ta noć pala na mnoge koji se žale za sebe, i ne zanimaju se za druge.³

Papa Benedikt XVI. ističe da budnost znači „s jedne strane da se čovjek ne zatvara u sadašnjem trenutku, prepuštajući se opipljivim stvarima, već gleda dalje od trenutka i njegovih hitnosti. Poanta je imati na oku Boga kako bi od Njega primio kriterije i sposobnost da djelujemo na pravedan način. S druge strane, budnost prije svega znači otvorenost prema dobru, istini, Bogu, usred svijeta koji je često neobjašnjiv i zahvaćen snagom zla. Znači da čovjek svom snagom i velikom prisebnošću nastoji činiti ono što je ispravno, ne živeći prema vlastitim željama, već prema usmjerenju vjere“.⁴

Eto, zašto Gospodin u današnjem Evanđelju inimizira na budnosti. Zato nam on govori da budemo pripravnici, da budemo vjernici i razumni upravitelji. Upravitelj čega? Upravitelj svoga života, svojih odluka, svojih izbora i odabira. Upravitelji koji upravljaju onim temeljnim i neprolaznim vrijednostima u našim životima koji, pa makar i uz teškoće i žrtve, zavrijeđuju Božju pohvalu i nagradu koja se očituje u neizmjernom Božjem povjerenju koje nam povjerava sve ono što ima – a to je samoga sebe: „Blago onome služi kojega gospodar kada dođe nađe da tako radi. Uistinu, kažem vam, postaviti će ga nad svim imanjem svojim“ (Lk 12, 44).

Zbog svega toga, draga braćo i sestre, nikad dovoljno i nikad previše u našem životu vjere koja se hrani molitvom i koja onda našu budnost održava živom, te ne dopušta da se u naš život uvuče osrednjost, ravnodušje, mlakost i lakomislena opuštenost koja uvijek vodi u hladnoću i prema Bogu i prema bližnjemu.

2. Drugo stanje našeg duha ili krepost oko koje nam se valja ozbiljno potruditi jest zahvalnost. Ako smo nositelji zahvalnosti, i svijet postaje

³ Usp. Isto.

⁴ Joseph Ratzinger-Benedikt XVI., *Isus iz Nazareta*, II: Od ulaska u Jeruzalem do uskrsnuća, str. 333-334.

bolji; možda samo malo, ali to je upravo onoliko koliko je dovoljno da bi mu se dalo malo nade. Stoga, nemojmo zaboraviti brojne, bezbrojne razloge zbog kojih imamo zahvaliti Bogu i svojim bližnjima: „Bili smo u nečijoj zamisli prije nego smo naučili misliti; bili smo voljeni prije nego smo naučili voljeti; bili smo željeni prije nego što se u našem srcu pojavila želja. Ako život gledamo tako, tada 'hvala' postaje vodilja naših dana. Mnogo puta zaboravljamo reći to 'hvala'“.⁵ A baš to 'hvala' uvijek je izričaj naše zahvalnosti. Ono gradi civilizaciju ljubavi međusobnog uvažavanja i poštovanja dobra i dostojanstva jednih prema drugima: „Ponekad se“ – poručuje nam papa Franjo - „stječe dojam da postajemo civilizacija loših manira i loših riječi, kao da su one znak emancipacije. Čujemo ih mnogo puta i u javnosti. Uljudnost i sposobnost zahvaljivanja promatraju se kao znak slabosti, ponekad pobuđuju čak nepovjerenje. Protiv te tendencije treba se boriti u samom okrilju obitelji. Moramo postati nepopustljivi kada je riječ o odgoju za zahvaljivanje, za zahvalnost: dostojanstvo osobe i društvena pravednost imaju u tome svoje ishodište. Ako se u obiteljskom životu zanemaruje taj stil, izgubit će se i u životu društva. Zahvalnost je, nadalje, za vjernika u samom srcu vjere: kršćanin koji ne zna zahvaliti je osoba koja je zaboravila Božji jezik, govor evanđelja. To je loše! Sjećamo se Isusovog pitanja, kada je ozdravio desetoricu gubavaca a samo se jedan vratio zahvaliti (usp. Lk 17, 18).“⁶

„Jednom sam prilikom“, kaže Papa, „čuo jednu stariju osobu, vrlo mudru, vrlo dobru, jednostavnu, ali s onom mudrošću pobožnosti, života, kako govori: 'Zahvalnost je biljka

⁵ Kateheza pape Franje na Općoj audijenciji 30. prosinca 2020.; dostupno na: <https://www.vaticannews.va/hr/papa/news/2020-12/papa-franjo-opca-audijencija-molitva-zahvale-potres-hrvatska.html>, (pristupljeno: 21. 10. 2024).

⁶ Kateheza Pape Franje na Općoj audijenciji, 13. svibnja 2015.; dostupno na: https://www.vatican.va/content/francesco/hr/audiences/2015/documents/papa-francesco_20150513_udienza-generale.html, (pristupljeno: 21. 10. 2024):

koja raste samo na tlu plemenitih duša". Ta plemenitost duše, ta Božja milost u duši potiče nas na zahvalnost uzvratiti zahvalom. To je cvijet plemenite duše!""⁷

Zahvalnost gleda na ukupnost našega života, na ukupnost darova koji smo od Boga primili. A od Boga smo sve primili. I ništa nemamo što od Boga nismo primili. „Što imaš a da nisi primio“ (1 Kor 4,7) i: „Kako ste primili Gospodina Krista Isusa, tako nastavite u njemu živjeti; u njemu čvrsto ukorijenjeni, na njemu stalno naziđivani i učvršćivani vjerom, kako ste poučeni, obilujte sa zahvalnošću!“ (Kol 2, 6-8) – poručuje nam sveti Pavao. Upravo se od nas kršćana, Kristovih vjernika očekuje da budemo zahvalni. Zašto? Odgovor na to pitanje glasi: Jer smo u svoje živote primili Boga, primili Krista! A to je ono najveće i najvažnije što smo mogli primiti, što nam je moglo biti darovano! U njega se stalno valja „naziđivati i učvršćivati vjerom“. Bog nam je svima iskazao neizmjereno veliko povjerenje objavivši nam se u Isusu Kristu kojeg smo u vjeri prihvatili kao svog Gospodina i svoga Boga. I zaista, svima nam je mnogo dano, mnogo nam je darovano. To sa sobom nosi veliku odgovornost za sadržaj i način našega života. Kako smo živjeli i živimo, kako smo upravljali i upravljamo darovanim nam životom, darovanim nam darovima koje svatko od nas posjeduje u ovoj ili onoj mjeri? A mnogo nam je darovano! Zato Gospodin u današnjem Evanđelju poručuje: „Kome je god mnogo dano, od njega će se mnogo iskati. Kome je mnogo povjerenje, više će se od njega iskati!“ (Lk 12, 48). Svatko od nas se treba svaki dan podsjećati da je Bog ušao u naš život, da je Bog dotaknuo naš život, te se truditi ne biti ravnodušnima, niti polovično živjeti vjeru koja dobiva, ali ne daje, koja prima dar, ali ne čini se darom.⁸

7 Isto

8 Papa Franjo, „Bez milosrdnih djela vjera je mrtva“, propovijed na nedjelju Božanskog milosrđa, 11. travnja 2021., dostupno na: <https://www.vaticannews.va/hr/papa/news/2021-04/papa-franjo-propovijed-nedjelja-bozjega-milosrdja.html> (pristupljeno: 21. 10. 2024).

Tako se očituje naša velikodušnost. Tako se očituje naše milosrđe prema drugim ljudima. Jer: „Primili smo milosrđe, postanimo milosrdni. Bez djela milosrđa vjera umire (usp. Jk 2,17).“⁹

3. Draga braćo i sestre, primjer sveca kojeg danas slavimo, svetog Ivana Kapistrana upravo nas podsjeća na ove dvije kreposti, ova dva stanja duha: Sveti Ivan Kapistranski je bio, vojni dušobrižnik. Pozivao je na **budnost** vojnike kojima je služio. Pozivao ih je na **budnost u onom duhovnom smislu riječi** da kao kršćani ne upadnu u staje malodušja i mlakosti, nego da vode svoju kršćansku borbu kako bi svoj život trajno usklađivali s Kristovim Evanđeljem. Pozivao ih je nadalje i na **budnost u onom fizičkom smislu riječi** u borbi za obranu kršćanske civilizacije i kršćankih vrijednosti pred opasnošću koja je prijetila i kojoj se valjalo suprostaviti.

Nadalje, kao vojni dušobrižnik sveti Ivan Kapistran, navješćujući Kristovo Evanđelje milosrđa, navješćivao je i čovjekovu dubinsku potrebu **zahvalnosti** Bogu za sva primljena dobročinstva te na taj način na spoznaju milosrdnog Božjeg lica koje uvijek progovora kroz naše konkretno milosrđe i naša djela kršćanske ljubavi. U to, kao što to vrlo dobro znademo, upravo u ovom dijelu naše Domo-vine spada i polaganje života za drugoga, žrtva vlastitog života u borbi za ljudske i Božje vrijednosti pred raznim ugrozama i Kapistranova i našega vremena. Od svakog od nas Gospodin i danas očekuje takvu trajnu i nesebičnu borbu da u sebi i oko sebe gradimo krepost budnosti i krepost zahvalnosti u izgradnji kršćanske civilizacije ljubavi. Moli-mo se danas našem svetom zaštitniku onom molitvom kojom mu se obraćaju kapelani diljem svijeta koji su u službi vojnih i redarstvenih snaga:

„O slavni sveti Ivane, čovječe Božji i Crkve, vođo hrabrih četa, mi vojni kapelani Oružanih snaga kopna, neba i mora molimo ti

9 Isto.

se istim žarom koji si imao kad si zazivao Gospodina da vodi ljude da čuvaju kršćansku civilizaciju. I mi, iz svete dužnosti prema Bogu i domovini, pozvani smo podržati nove generacije u traženju i obrani vrhunskih vrijednosti pravde i mira. Nauči nas voljeti naše vojnike kao što si ih ti volio, osjećati ih bližnjima i braćom, razumjeti ih u njihovim ljudskim i duhovnim težnjama. Pomozi nam da u srce naših postrojbi unosimo isti žar vjere i dosljednosti našeg svjedočanstva. To naši vojnici traže od nas i to im moramo

ponuditi. Tebi se dakle, nebeski zaštitniče, utječemo; od tebe, o serafski apostole, molimo i po tvojim zaslugama iščekujemo Darove Svetoga Duha. Amen.”¹⁰

10 *Molitva vojnih kapelana Svetom Ivanu Kapistranu*, u: San Giovanni da Capestrano, sacerdote francescano, patrono dei cappellani militari, dostupno na: <https://www.vaticannews.va/it/santo-del-giorno/10/23/san-giovanni-da-capestrano--sacerdote-francescano--patrono-dei-c.html>, (pristupljeno: 21. 10. 2024).

HOMILIJA ZAGREBAČKOG NADBISKUPA MSGR. DRAŽENA KUTLEŠE PRIGODOM DANA SJEĆANJA NA ŽRTVU VUKOVARA

Memorijalno groblje žrtava iz Domovinskog rata, Vukovar, 18. studenoga 2024.

Draga braćo i sestre!

Ako postoji nešto u našoj osobnoj ili nacionalnoj povijesti što nas može vratiti pravim vrijednostima, probuditi u nama snagu ljubavi i podsjetiti nas na uzvišene ideale radi kojih smo spremni žrtvovati vlastite živote, tada je to sjećanje na sve ono čega je ovaj grad Vukovar postao simbolom. Gdje god se ovih dana nalazili, osjećaji su isti: duboko poštovanje, zajedništvo, ponos i odlučnost da se unatoč svim poteškoćama nastavi dalje – s istom hrabrošću i istim zanosom kojima se Hrvatska branila 1991. godine.

Žrtva naših poginulih branitelja ima duboku sličnost s Kristovom žrtvom, što je dojmljivo prikazano u kenotafu zavjetne crkve Svete Mati Slobode na zagrebačkom Jarunu. Na južnoj stijeni kenotafa stoje uklesane riječi s potpisom naših poginulih branitelja: „Ako vam je težak stijeg čestitosti, utaknite ga u zemlju gdje počivaju naše kosti – mi ćemo ga držati.”¹ Ove riječi označavaju snagu žrtve, bude ponos i pozivaju na trajnu odgo-

vornost za ideale čestitosti i domoljublja za koje su naši branitelji dali svoje živote. Oni nas i danas pozivaju na vjernost istini, pravdi i slobodi, s porukom da njihova žrtva ostaje trajna potpora u nošenju s izazovima čestita života.

Draga braćo i sestre, Krist nas je naučio dubokoj istini: „Ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod“ (Iv 12,24). Upravo su te riječi nade, prožete vjerom i ljubavlju, bile usađene u srca naših branitelja. Znali su da smisao njihove žrtve postaje vidljiv tek u svjetlu njezina dovršenja. Jer vrijedi umrijeti samo za ono za što vrijedi i živjeti, za stvarnosti koje našem postojanju daju ljepotu i puninu. Te nas istine uče razlikovati ono što je doista važno od onoga što na kraju gubi svoju vrijednost. Samo s takvom jasnoćom možemo ispuniti život pravim smislom i trajnim nadahnućem.

Dok danas promišljamo o vrijednostima za koje vrijedi položiti život, osvrćući se na rane i ožiljke ovoga grada i drugih mjesta gdje se Hrvatska branila u Domovinskom ratu,

1 Autor teksta je B. Prosenjak.

prepoznamo u tim tragovima pretrpljena zla četverostruko značenje. Prepoznamo u njima: svjedočanstvo našeg identiteta, znamenja pobjede, znakove spasonosne patnje te izvor ozdravljenja i budućnosti našega naroda.

1. Rane kao dokaz identiteta

U ljudskom iskustvu rane i ožiljci neizbježan su dio života, duboko utkani u identitet pojedinca i naroda. Evanđelja svjedoče da je Isus, čak i nakon uskrsnuća, na svome proslavljenom tijelu nosio preobražene rane razapinjanja i ponižavajuće smrti. Upravo su te rane, nakon uskrsnuća, postale znakovi po kojima su ga učenici prepoznali kao Uskrsloga – onoga s kojim su jeli i pili, u čijoj su blizini učili. Toma je povjerovao tek kada je vidio Isusove rane. Isusove rane postale su jedini siguran znak prepoznavanja, i čini se da je upravo to htio. Nije uskrsnuo bez rana jer je želio da ga poistovjetimo s njima – tim trajnim pečatom ljubavi i žrtve koju je za nas podnio. Jedino su rane izdržale oganj smrtno kušnje.

Kao što je Krist podnio fizičke rane razapinjanja te emocionalne rane izdaje i odbacivanja, tako i pojedinci, ali i čitavi narodi prolaze kroz vlastite križeve, patnje i izdaje. Povijest Hrvatske obilježena je brojnim ranama koje su oblikovale identitet i duh našeg naroda. Među njima, Vukovar se ističe kao simbol tih rana, svjedočanstvo naše povijesti i našeg dostojanstva.

Rane Vukovara opominju nas i podsjećaju na to tko smo i za što se zauzimamo. Mi nismo agresori, nego žrtve; nismo napadači, nego branitelji; nismo narod koji prisvaja tuđe, nego narod koji brani svoje. Pokušaji da nam se nametne drukčiji identitet, da nas se odvoji od naših korijena i vrijednosti, nisu prestali ni danas. U vremenu općeg idejnog, zakonodavnog, jezičnog, vrijednosnog i moralnog meteža pozvani smo zastati i zapitati se: za što smo spremni položiti svoj život?

Odgovor je jasan: vjera, obitelj i domovina. Te vrijednosti čine srž našeg osobnog i na-

rodnog identiteta. One nas pozivaju da se odupremo, u svijetu u kojem je sve prisutniji gubitak vjere u Boga stvoritelja, uzdržavatelja i sudca i ujedno gubitak želje za prenošenjem života, najvećega Božjeg dara na zemlji. S istom odvažnošću s kojom su naši branitelji stali u obranu života, domova i slobode, pozvani smo zauzimati se za budućnost utemeljenu na Božjoj istini, ljubavi i otvorenosti životu. Samo ćemo tako ostati vjerni svomu i religioznom i nacionalnom identitetu.

2. Rane kao znamenja pobjede

U antičko doba ožiljci su bili znakovi vrline i snage. Svaki heroj s ponosom ih je isticao kao tragove pobjeda o kojima su se pričale zgone i prenosila svjedočanstva o junaštvu i izdržljivosti.

Rane i ožiljci Vukovara postali su trajan simbol našega kolektivnog sjećanja. Svjedočanstva o vrlinama vukovarskih heroja – o njihovoj izdržljivosti i neslomljivoj vjeri u ideale slobode i života – ostala su duboko ukorijenjena u našoj svijesti. Njihovi ožiljci govore o nadljudskoj snazi duha, snazi zajedništva i otpora pred bičem zla.

Njihovu herojstvu pridružujete se i vi, dragi Vukovarci i Vukovarke, koji ste s istom hrabrošću, u godinama nakon rata, nastavili zaustavljati „tenkove“ osвете u svojim srcima te gasiti plamen osporavanja i oganj obezvrjeđivanja podnesene patnje. Heroji ste svi vi koji ste ovdje odlučili ostati ili se vratiti unatoč svemu što vam je otelo snove. Heroji možemo biti svi mi živeći ideale za koje su naši branitelji položili svoje živote.

Ovo mjesto posebna pijeteta poziva nas na molitvu – molitvu za oprostjenje zbog naše nepostojanosti, ljudske nezahvalnosti i nedostatka razumijevanja. Često smo svojom ravnodušnošću ili nerazumijevanjem nanosili nove ožiljke onima koji su već bili ranjeni nepravdom i mržnjom.

Danas vas, dragi branitelji, očevi i majke Vukovara, ali i svih mjesta na kojima se branio

život, molimo za oprostjenje i za vašu pomoć. Nismo uvijek bili svjesni onoga što vi već odavno znate: kad god smo dopustili da se osjetite poniženima ili zapostavljenima zbog vašeg otpora kulturi smrti, odrekli smo se vlastita mira i blagoslova. Vi ste u svojim bolima nosili boli svih slabih i ranjivih, svih onih koji su trebali i još uvijek trebaju zaštitu – kako pojedinaca, tako i institucija ove zemlje.

Ljubav kojom ste to činili daje nam nadu da za nove početke nikad nije kasno. Ona nas uči da je moguće oduprijeti se smrti i snagom duha osmisliti svaku patnju.

3. Rane kao simboli spasonosne patnje

Duboko čašćenje Isusovih rana zauzima središnje mjesto u srcu kršćanske vjere. Te rane nisu samo fizički tragovi njegovih patnjâ; one su božanski simbol njegove beskrajne ljubavi i otkupiteljske žrtve. Isusov odgovor na naša pitanja o smislu patnje nikada nije apstraktan. On i danas supati s patnicima svakoga vremena i prostora.

Zato i Vukovar, u crkvi sv. Filipa i Jakova, ima i štuje svojeg ranjenog Isusa. Ranili su ga isti oni koji su i vas ranjavali i ubijali. On ne dopušta da se zlo zaboravi kao činjenica, ali nas istodobno poziva da u podnesenim ranama prepoznamo „milost pomazanja njegovih supatničkih rana“.²

Krist je nakon uskrsnuća mogao biti bez rana razapinjanja, ali zar bi se odrekao tih sjajnih odlička svoje ljubavi? Kad pred Ocem moli za svoj narod, ne treba izreći ni jednu riječ; dovoljno je da pokaže svoje ruke, noge i otvoren bok. Uči nas da postoji čudesna jednostavnost zagovorne molitve onih koji pate. Dovoljno je uzdignuti srce k Bogu i svoje patnje sjediniti s njegovima za spas svijeta.

Sveti Ivan Pavao II. govorio je da u svakome čovjeku prebiva „svijet patnje“, ali da

² Iz *Molitve pred likom „Ranjenog Isusa“* koji je izložen na javno štovanje u crkvi sv. Filipa i Jakova u Vukovaru.

se on „u naše doba možda više nego ikada preobražava u naročitu ‘patnju svijeta’, svijeta koji je više nego ikada promijenjen napretkom ljudskog rada, a istodobno je kao nikad prije ugrožen ljudskim zabludama i grijesima.“³

Draga braćo i sestre, u ovom vremenu, kada patnjama svijeta pridonose mnoge zablude i grijesi, potrebna nam je mudrost naših branitelja koji su se u svojoj slabosti otvarali djelovanju Božjih spasonosnih snaga. Potrebna nam je njihova ustrajnost u podnošenju onoga što zbunjuje i što je uzrok zla.⁴

Oni koji otkriju spasenjsko značenje trpljenja u stanju su nadvladati osjećaj da je patnja beskorisna. Pretrpljena patnja naše je branitelje trajno povezala s ranama svijeta koje i danas krvare. Naša se kultura teško nosi s osjećajem beskorisnosti patnje koji je sve više prožima i vodi u beznađe. Trebamo svjetlo mudrosti i snagu Duha Svetoga da bismo shvatili kako patnja pripada otajstvu čovjeka, jer rasti možemo samo u onoj mjeri u kojoj se duhovna snaga usavršava u patnji (usp. 2Kor 12,9).

U kontekstu hrvatske povijesti još uvijek se suočavamo s bolnom stvarnošću neprocesuiranja pa čak i nagrađivanja onih koji su svojim zločinima nanosili nepravdu našem narodu. Takva situacija nije samo društveni izazov, već i duboko teološko pitanje koje zahvaća samu srž pravde, oprostjenja i pomirenja. Bog nas poziva da se s tim ranama suočimo otvorena srca, spremna na oprostjenje onima koji ga iskreno i skrušeno traže. To oprostjenje, međutim, ne smije značiti zanemarivanje istine i pravde. Istina i pravda temelj su iscjeljenja i izgradnje novoga povjerenja i mira, dok oprostjenje omogućuje duhovno oslobođenje i obnovu zajedništva.

4. Rane kao izvor ozdravljenja

Dragi sinovi i kćeri Vukovara, trideset i tri

³ Ivan Pavao II., Apostolsko pismo *Salvifici doloris*, 11. veljače 1984., br. 8.

⁴ Usp. *Salvifici doloris*, 23.

godine nakon nezamislivih razaranja, vaša srca i dalje govore glasnije od vaših rana. Dolazimo u Vukovar jer to ovdje možemo doživjeti. Na ovom svetom mjestu dopuštamo da naše osobne i kolektivne rane progovore u tišini, da nas dotaknu u dubini srca, umjesto da o njima samo razglabamo u svojim mislima, za radnim stolovima ili u sabornici. Na svim tim mjestima analiziramo, tražimo uzroke i tražimo riječi kojima bismo izrazili ono što nas boli. Sve je to potrebno, ali nije dovoljno. Jedino na ovom mjestu pijeteta naše rane mogu početi zacjeljivati, jer ovdje dopuštamo da nas dirnu u srž i da kroz njih živimo.

Kristova žrtva, koju danas slavimo za duše i u spomen na naše branitelje, podsjeća nas na duboku istinu: rane, ako im to dopustimo, mogu postati izvor života i iscjeljenja drugima. Na ovom svetom mjestu prepoznajemo tu radosnu vijest trpljenja koju nastavljaju živjeti „svi oni što trpe zajedno s Kristom sjedinjujući svoja ljudska trpljenja s njegovom spasiteljskom patnjom“.⁵

Otpor naših branitelja agresiji kojoj su bili izloženi svjedoči da snaga patnje i duhovna veličina koju ona skriva neusporedivo nadvisuju naše ljudske snage. Tako je bilo 1991., a tako je i danas. Ako nas plaši nesrazmjer naše krhkosti i izazova koji su pred nama, svjedočanstvo onih koji su branili Vukovar govori da nemoguće postaje mogućim onima koji vjeruju u ideale za koje vrijedi živjeti i umrijeti. U svakoj rani koju nosimo skriven je potencijal za nešto veće od same boli.

Ovaj grad Heroj svjedoči o tome jer dopušta da nam rane naše daleke i bliže povijesti progovore i otkriju i naše današnje ranjivosti. I kao pojedinci i kao društvo smo krhki; mnogo toga u nama i među nama nije dostojno dara mira i slobode za koje su mnogi dali svoje živote. No, Vukovar nas, u svom mirnom i dostojanstvenom trpljenju, poziva da u njegovim ranama dotaknemo i vlastite sla-

bosti te pođemo naprijed, ohrabreni nadom u snagu života.

Svatko od nas, iako ranjen, može postati iscjeliteljem ako s vlastita križa pogleda i osjeti svijet onako kako ga je Isus s križa gledao i osjećao. Promatrajući vukovarskog ranjenog Isusa, lako ćemo otkriti zašto je bio spreman podnijeti križ. Njegovim pogledom promatrajmo sve koji pate: od rana usamljenosti, depresije, bolesti, zlostavljanja, zaborava, siromaštva. Neka nas njegova ljubav vodi da u vlastitim ranama prepoznamo izvor nade i snage, ne samo za nas, nego i za one koji traže naše suosjećanje i pomoć.

Draga braćo i sestre, neka nas ovaj spomen-dan i ovaj misni spomen-čin Kristove žrtve otvore nadi i perspektivi jedne životvornije budućnosti u kojoj ćemo i preko svojih rana osjetiti obnoviteljsku snagu Božje milosti.

Stijeg čestitosti ne smije nam biti težak, a ako nam je težak, oslonimo se na Isusove rane i na rane naših branitelja koje nas obvezuju. Pozvani smo ponijeti taj stijeg odavde u nove izazove, s obnovljenom sviješću da se treba žrtvovati i živjeti za one vrijednosti za koje nam ni u jednom trenutku ne bi bilo teško položiti svoje živote.

Dragi Vukovarci i Vukovarke, ne očekujte da će vas današnji svijet razumjeti, jer on ne može i ne želi shvatiti dubinu vaše patnje. Jedini koji doista može razumjeti dubinu vaših boli jest ranjeni Isus. U njemu je vaša najveća utjeha i snaga, jer on dijeli vaše trpljenje i nudi nadu u uskrsnuće.

Nama ostaje veliko i važno pitanje: za što smo spremni dati svoje živote? Što volimo više od samoga života? Jesmo li danas spremni žrtvovati se za domovinu, za obitelj, za svoju vjeru? Već postavljanje ovog pitanja može biti velik čin hrabrosti u zapadnom društvu koje više ne prepoznaje vrijednosti za koje bi vrijedilo umrijeti a time, dugoročno gledano, ništa za što bi vrijedilo živjeti. Odgovoriti na to pitanje s uvjerenjem

⁵ *Salvifici doloris*, br. 26.

u besmrtnosti, znači biti spreman na neprihvatanje, izolaciju i, često, na osudu. Zdrava društva i kulture poštuju i čuvaju svoju prošlost prenoseći povijest i tradiciju na mlade naraštaje. Takva društva nadahnjuju ljude na žrtvu za zajedničko dobro, za ideale i moralne vrline koje daju smisao životu. Nasuprot tome, društva i kulture koje to nisu sposobne činiti nemaju budućnost. Ta tužna sudbina čeka i nas, ako u srcima ponovo ne zapalimo plamen ljubavi i žrtve za ono što je doista vrijedno umiranja.

Zaključimo podsjećanjem da su prije gotovo četrnaest stoljeća naši očevi u ovoj zemlji stvorili svoj dom, zasijali sjeme kršćanstva koje i danas donosi plodove. Danas se nalazimo u posebnom razdoblju naše povijesti, u vremenu koje će pokazati jesmo li u stanju svjetlo vjere i slobode nositi na duge staze i prenijeti ga novim naraštajima.

Opstali smo i stojimo danas na ovom povijesnom tlu drevne Hrvatske. Ovdje smo da iskažemo poštovanje onima koji su utkali

svoje živote u povijesni tijek naše domovine kako bi očuvali vjeru, nacionalni identitet i dostojanstvo, omogućivši ovom narodu da živi uzdignute glave.

Njihova žrtva daleko nadilazi naše skromne mogućnosti da tome nešto dodamo ili oduzmemo, ali dostojno je i pravedno da im to priznanje iskažemo. Ugledajmo se stoga na one koji su slavno živjeli i umrli „za križ časni i slobodu slavnu“, i preuzmimo na sebe zadaću za koju su oni dali najveći dokaz ljubavi i odanosti. Danas ovdje jasno potvrđujemo: oni nisu živjeli i umrli uzaludno. Njihova žrtva obvezuje nas na zauzimanje za to da ova zemlja, vođena Božjom providnošću, doživi novo preporođenje slobode, poštenja i dobrote.⁶

Neka nam u tome pomogne zagovor Majke Božje Kraljice Hrvata, svetoga Josipa, zaštitnika Hrvatske, blaženoga Alojzija i tolikih mučenika i svjedoka vjere našega naroda. Amen.

⁶ Odlomak je nadahnut slavnim i svezremenskim govorom A. Lincolna u Gettysburgu, SAD, 1863. godine.

Memorijalno groblje žrtava iz Domovinskog rata u Vukovaru.

Foto: Đakovačko-osječka nadbiskupija

IZ UREDA VOJNOG ORDINARIJATA

KLASA: 070-02/24-02/02
URBROJ: 512-07-24-5
Zagreb, 23. srpnja 2024.

VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA
- svima -

PREDMET: 32. nacionalno hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistricu
- obavijest, daje se

Poštovana braćo svećenici,

zahvalni Bogu što pripadnici Hrvatske vojske, policije i hrvatski branitelji već 32 godine hodočaste u hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje u Mariju Bistricu, i ove godine, u nedjelju 6. listopada 2024., Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj organizira hodočašće u drago nam svetište.

Dolazak u svetište u Mariju Bistricu predviđen je između 07.00 i 08.00 sati. Hodočašće će započeti mogućnošću pristupa sakramentu svete ispovijedi u prostoru crkve na otvorenom bl. Alojzije Stepinac, u vremenu od 08.00 sati do svete mise. Stoga molimo sve vojne i policijske kapelane da budu na raspolaganju za podjelu sakramenta svete ispovijedi te ponesu albu i štolu bijele boje. U autobusima obavijestite hodočasnike o mogućnosti svete ispovijedi i pripremite ih za pristupanje ovom sakramentu kako bi što dublje doživjeli hodočašće i posjet nacionalnom marijanskom svetištu u Mariji Bistrici. Pobožnost križnog puta na bistričkoj Kalvariji započet će u 08.30 sati, a euharistijsko slavlje s početkom u 10.00 sati na prostoru crkve na otvorenom bl. Alojzije Stepinac predvodit će vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan. Nakon svete mise, za sve sudionike hodočašća, u prostoru svetišta je predviđen zajednički ručak.

U prilogu ovog dopisa dostavljamo Vam program hodočašća, a poštom će Vam biti dostavljeni i plakati za hodočašće. Budući da se radi o hodočašću koje obuhvaća dragovoljno uključivanje pripadnika postrojbi Hrvatske vojske i policije, molimo Vas da u svojim postrojbama, odnosno upravama, animirate djelatnike na sudjelovanje, a broj prijavljenih osoba, radi poduzimanja daljnjih organizacijskih radnji, dostavite Vojnom ordinarijatu u RH pismenim putem, najkasnije do petka 20. rujna 2024. godine.

Osobe za kontakt ispred Vojnog ordinarijata u RH su gosp. Ivan GALIĆ, voditelj MUP-ove Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom, tel. 01/2426-525, mob. 099/489-1808 i bjn Ivica KRIŠTO, voditelj MORH-ova Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu u RH, tel. 68-640, mob. 098/197-3797.

Prilog: kao u tekstu
MM/RS

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti e-poštom:
1. Naslovu
2. Pismohrani, ovdje.

KLASA: 070-02/24-02/09
URBROJ: 512-07-24-26
Zagreb, 2. listopada 2024.

PREDMET: Duhovne vježbe za djelatnike Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj, djelatnike Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu u Republici Hrvatskoj (MORH), djelatnike Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj (MUP) i pomoćnike vojnih i policijskih kapelana
- obavijest, daje se

Poštovani,

obavještavamo Vas kako Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj sukladno Planu dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2024. godinu (KLASA: 820-01/23-01/02, URBROJ: 512-07-23-39 od 21. studenoga 2023.) organizira jesenske duhovne vježbe za djelatnike Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj, djelatnike Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu u Republici Hrvatskoj (MORH), djelatnike Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj (MUP) i pomoćnike vojnih i policijskih kapelana, koje će se održati **u razdoblju od 12. do 15. studenoga 2024.** u Policijskom odmaralištu Valbandon kraj Pule.

Djelatnici se za duhovne vježbe prijavljuju putem obrasca koji dostavljamo u prilogu ovog dopisa. Popunjen obrazac prijave **obvezno dostaviti najkasnije do ponedjeljka 14. listopada 2024.** na adresu elektroničke pošte: robert.stipetic@morh.hr ili LOTUSOM (ROBERT STIPETIĆ/USR/EDOK).

Službeni prijevoz organiziran je iz Zagreba. Skup sudionika koji putuju organiziranim prijevozom iz Zagreba planiran je 12. studenoga 2024. u 12:00. sati u zgradi sjedišta Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj, Ksaverska cesta 12. Polazak je planiran nakon zajedničkog ručka koji je u 12.30 sati, a dolazak sudionika u Valbandon istog dana do 18:00 sati.

Osoba za kontakt i daljnje informacije je Robert Stipetić, kancelar Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj, tel 01/4568-642.

Prilog: Obrazac za prijavu

MM/RS

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti e-poštom žurno:
svim djelatnicima
pismohrani, ovdje.

KLASA: 070-02/24-02/08
URBROJ: 512-07-24-34
Zagreb, 7. listopada 2024.

VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA

SVIM VJERNICIMA VOJNOG ORDINARIJATA U RH

Draga braćo svećenici,

radosna srca javljam Vam da je papa Franjo imenovao generalnog vikara Vojnog ordinarijata u RH don Marka Medu, novim gospićko-senjskim biskupom. Zahvalni smo Trojedinom Bogu za izbor novog biskupa iz naše biskupije.

Preporučujem Vama i svim vjernicima Vojnog ordinarijata da se spominjete izabranog gospićko-senjskog biskupa msgr. Marka Mede u svojim molitvama i u svetoj misi s vjernicima, da ga Gospodin krijepi i Duhom Svetim jača za povjerenu mu službu. Također, u svoje molitve trajno uključite i sve potrebe naše Vojno-redarstvene biskupije.

O danu i mjestu biskupskog ređenja bit ćete pravovremeno obaviješteni.

Srdačno Vas pozdravljam u Gospodinu,

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti e-poštom:

1. Naslov
2. Pismohrana

KLASA: 070-02/24-02/08
URBROJ: 512-07-24-38
Zagreb, 24. listopada 2024.

**VOJNIM KAPELANIMA
POLICIJSKIM KAPELANIMA**
- svima -

PREDMET: Obilježavanje Dušnog dana
- uputa i poziv, dostavlja se

Braćo svećenici, vojni i policijski kapelani,

sukladno tradiciji služenja svetih misa za poginule i preminule hrvatske branitelje u sklopu obilježavanja svetkovine Svih Svetih i Dušnog dana, u svojim kapelanijama upriličite slavlje svetih misa zadušnica, u dogovoru sa zapovjednicima postrojbi odnosno načelnicima Policijskih uprava, u vrijeme koje je najprikladnije u postrojbi odnosno Upravi. Savjetujemo da to bude između 30. listopada i 3. studenoga 2024. godine.

Središnja sveta misa zadušnica za sve poginule i preminule hrvatske branitelje na razini Vojnog ordinarijata u RH održat će se u zavjetnoj crkvi Sveta Mati Slobode na zagrebačkom Jarunu, u subotu 2. studenoga 2024. u 10.00 sati.

Pozivam sve vojne i policijske kapelane iz zagrebačkog vojnog i zagrebačkog policijskog dekanata da sukladno mogućnostima sudjeluju u Euharistijskom slavlju koje će predslaviti biskup vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan.

Molim Vas da svoje sudjelovanje potvrdite do 29. listopada u Vojni ordinarijat putem elektroničke pošte (e-mail: robert.stipetic@morh.hr; ili putem LOTUS-a). Potrebno je ponijeti svoju albu. Očekujemo također sudjelovanje svih pomoćnika vojnih i policijskih kapelana iz zagrebačkog vojnog i policijskog dekanata.

MM/RS

S poštovanjem,

msgr. Marko Medo
generalni vikar
i imenovani gospićko-senjski biskup

Dostaviti e-poštom:
1. Naslovu
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 820-01/24-01/02
URBROJ: 512-07-24-45
Zagreb, 27. studenoga 2024.

- SVIM VOJNIM KAPELANIMA -

PREDMET: Plan dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2025.,
- dostavlja se
Izrada Planova dušobrižništva Vojnih kapelanija i dostava
na odobrenje vojnom ordinariju u RH
- traži se

Poštovani,

u prilogu dostavljamo Plan dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2025. godinu, KLASA: 820-01/24-01/02, URBROJ: 512-07-24-43, od 27. studenoga 2024. godine.

Molimo da temeljem dostavljenog Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2025. pristupite izradi planova Vaših Vojnih kapelanija. Obveza donošenja godišnjeg plana dušobrižništva Vojnih kapelanija propisana je odredbom članka 7. stavka 4. Izmjena i dopuna Sporazuma o broju i sjedištu vojnih kapelanija te provedbi dušobrižničke skrbi pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske, od 13. listopada 2017. koja glasi:

„Aktivnosti vojnih kapelana u provedbi pastoralnih djelatnosti provodit će se na temelju Godišnjeg plana svake kapelanije odobrenog od vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj te Godišnjeg plana rada Oružanih snaga, a provedba će se usuglašavati s nadležnim zapovjednicima zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga radi osiguranja prava sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga u planiranim aktivnostima.“

Radi ujednačenog pristupa izradi Planova dajemo sljedeće smjernice.

Plan dušobrižništva Vojne kapelanije potrebno je izraditi u formi *Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2025. godinu*, što znači da Plan treba biti iskazan tablično po točkama:

1. Hodočašća
2. Duhovne vježbe
3. Duhovno-rekreativni programi za djecu s teškoćama u razvoju djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika OS RH
4. Teološko-pastoralna izobrazba
5. Proslava državnih blagdana, crkvenih blagdana i svetkovina
6. Ostalo.

Prilikom definiranja aktivnosti Vaše Vojne kapelanije u točkama od 1. do 5., polazište je u aktivnostima koje su definirane Planom dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2025. godinu, što znači da iz pojedinih točaka preuzimate aktivnosti u kojima će Vaša Vojna kapelanija sudjelovati, a čiji je nositelj Vojni ordinarijat.

Uz aktivnosti čiji je nositelj Vojni ordinarijat, također dodajete i aktivnosti planirane na razini zapovjedništva/ postrojbe u okviru koje djeluje Vaša Vojna kapelanija (primjer: lokalna hodočašća, dane grana OS RH, proslave obljetnica ratnih postrojbi i sl.).

U točki 6. navodite ostale aktivnosti koje nisu obuhvaćene točkama od 1. do 5. a koje planirate provoditi. Primjer:

- seminari profesionalne etike i drugih moralno etičkih pitanja;
- tribine na aktualne teme – korizma/ došašće/ druge posebne prigode;
- aktivnosti vezane uz suradnju s mjesnim biskupom i župnikom, itd.

Aktivnosti iz dostavljenog Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2025. pod točkom 6. *Međunarodne aktivnosti dušobrižništva* ne preuzimate i ne navodite u Planu dušobrižništva Vojnih kapelanija, budući u navedenim aktivnostima sudjelujete isključivo po pozivu Vojnog ordinarijata u RH.

Radi lakšeg postupanja Predložak Plana (tablica) bit će Vam dostavljen putem LOTUSA. Nakon što Plan izradite, isti je potrebno najkasnije do 17. prosinca 2024. dostaviti na odobrenje vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj.

Za daljnja pitanja ili informacije kontakt osoba je kancelar Robert Stipetić, tel: 01/4568-642.

Prilog: - kao u tekstu.

MM/RS

Uz pozdrav,

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti:
naslovu (e-poštom)
pismohrani, ovdje.

KLASA: 820-01/24-01/02
URBROJ: 512-07-24-46
Zagreb, 27. studenoga 2024.

POLICIJSKIM KAPELANIMA
- svima -

PREDMET: Nacrt Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2025.
za Ministarstvo unutarnjih poslova RH
- dostavlja se
Izrada Planova dušobrižništva Policijskih kapelanija i dostava
na odobrenje vojnom ordinariju u RH
- traži se

Poštovani,

u prilogu Vam dostavljamo nacrt Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2025. godinu za Ministarstvo unutarnjih poslova RH (KLASA: 820-01/24-01/02, URBROJ: 512-07-24-44, od 27. studenoga 2024.), izrađen sukladno Planu dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2025. godinu.

Molimo da temeljem dostavljenog nacrta Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2025. za MUP pristupite izradi plana Vaše Policijske kapelanije.

Radi ujednačenog pristupa izradi Plana dajemo sljedeće smjernice. Plan dušobrižništva Policijske kapelanije potrebno je izraditi po točkama:

1. Hodočašća
2. Duhovne vježbe
3. Svete Mise, Sakramenti, Blagoslovi
4. Teološko-pastoralna izobrazba
5. Obilježavanje državnih blagdana, crkvenih blagdana i svetkovina, obljetnica i svečanosti
6. Ostale aktivnosti.

Prilikom definiranja aktivnosti Vaše Policijske kapelanije polazište je u aktivnostima koje su definirane Planom dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2025. godinu, što znači da iz pojedinih točaka preuzimate aktivnosti u kojima će Vaša Policijska kapelanija sudjelovati, a čiji su izvršitelji Vojni ordinarijat, Policijski dekanati i kapelanije.

Uz aktivnosti čiji je nositelj Vojni ordinarijat, također dodajete i aktivnosti planirane na razini Policijske uprave u okviru koje djeluje Vaša Policijska kapelanija (primjer: lokalna hodočašća, proslave obljetnica ratnih jedinica policije i sl.).

Zadaće i aktivnosti potrebno je usuglasiti sa voditeljem MUP-ove Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH i sa načelnikom Policijske uprave u kojoj djeluje Vaša Policijska kapelanija.

U točki 6. navodite ostale aktivnosti koje nisu obuhvaćene točkama od 1. do 5. a koje planirate provoditi. Primjer:

- seminari profesionalne etike i drugih moralno etičkih pitanja;
- tribine na aktualne teme – korizma/došašće/druge posebne prigode;
- aktivnosti vezane uz suradnju s mjesnim biskupom i župnikom, itd.

Radi lakšeg postupanja Predložak Plana dušobrižništva policijske kapelanije bit će Vam dostavljen putem elektronske pošte. Nakon što Plan izradite, isti je potrebno najkasnije do 17. prosinca 2024. dostaviti Ordinarijatu u dva primjerka na odobrenje vojnog ordinarija u Republici Hrvatskoj.

Za daljnja pitanja ili informacije kontakt osoba je kancelar Robert Stipetić, tel: 01/4670-659, e-pošta: robert.stipetic@morh.hr.

Prilog: - kao u tekstu.

MM/RS

Uz pozdrav,

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti:
naslovu (e-poštom)
MUP, Samostalnoj službi za suradnju s VO
pismohrani, ovdje.

KLASA: 130-01/24-01/02

URBROJ: 512-07-24-8

Zagreb, 2. prosinca 2024.

- VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA
- DJELATNICIMA VOJNOG ORDINARIJATA U RH
- MUP - SAMOSTALNA SLUŽBA ZA SURADNJU S VO
- MORH - SAMOSTALNI ODJEL ZA POTPORU VO
- POMOĆNICIMA VOJNIH I POLICIJSKIH KAPELANA
- svima -

**PREDMET: Predbožićni susret svećenika i djelatnika Vojnog ordinarijata;
Zahvala msgr. Marku Medu i oproštaj s Vojnom biskupijom**
- obavijest i poziv, dostavlja se

Draga braćo svećenici, pomoćnici kapelana, djelatnici Ordinarijata,

s radošću Vas pozivamo na predbožićni susret i tradicionalno božićno čestitanje svećenika i djelatnika Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj. Ovom prigodom zahvalit ćemo također msgr. Marku Medu na dosadašnjoj službi u Vojnoj biskupiji.

Susret će se održati u prostorijama Vojnog ordinarijata u utorak 17. prosinca 2024. godine, s početkom u 10,30 sati.

Raspored:

10,30 sati koncelebrirana Sveta misa, predvodi msgr. Marko Medo

Nakon Svete mise slijedi prigodni domjenak.

Svećenike molimo da sa sobom ponesu albe. Svećenici će moći uzeti prigodne tiskane materijale za blagoslov obitelji (kalendari, naljepnice, planer za 2025., pastirsko pismo biskupa HBK i BK BiH „Na kršćanskim temeljima, u zajedništvu Crkve, hodočasnici nade“).

Za ovu prigodu poziv je upućen i na ured Ministra obrane, Ministra unutarnjih poslova, Ministra hrvatskih branitelja, Načelnika Glavnog stožera OS, Glavnog ravnatelja policije, Zapovjednika HVU „Dr. Franjo Tuđman“, Načelnika Policijske akademije „Prvi hrvatski redarstvenik“ ...

Molimo da svoj dolazak potvrdite putem elektroničke pošte: robert.stipetic@morh.hr, najkasnije do 14. prosinca 2024. g.

JB/RS

Uz pozdrav u Gospodinu,

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti e-poštom:

- vojnim i policijskim kapelanim i pomoćnicima kapelana, svima
- djelatnicima Vojnog ordinarijata u RH
- Samostalnom odjelu za potporu Vojnim ordinarijatu u RH (MORH)
- Samostalnoj službi za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH (MUP)
- pismohrani, ovdje.

OPROST I MOLITVE ZA SVETKOVINU SVIH SVETIH I DUŠNI DAN¹

Razdoblje od 1. do 8. studenog Crkva je obdarila potpunim oprostom „koji se može namijeniti jedino za duše u čistilištu“ (*Priručnik o oprostima. Odredbe i povlastice*, Split, 2015., conc. 29 §1).

Što je oprost?

Sveti papa Pavao VI. u apostolskom pismu *Sacrosancta Portiunculae ecclesia* definira oprost „što ga Crkva dijeli pokornicima kao očitovanje divnoga općinstva svetih koje, u jedinstvenu vezu Kristove ljubavi, otajstveno povezuje Blaženu Djevicu Mariju i zajednicu vjernika, bilo onu slavnu u nebu, ili onu koja živi u čistilištu, ili onu putujuću na zemlji.

Naime, oprost koji se podjeljuje po Crkvi umanjuje ili potpuno briše kaznu koja čovjeku na neki način priječi postizanje intimnijega sjedinjenja s Bogom. Stoga raskajani vjernik nalazi djelotvornu pomoć u ovom osobitu obliku ljubavi Crkve da bi mogao svući staroga čovjeka i obući novoga, 'koji se obnavlja za spoznanje po slici svoga Stvoritelja' (Kol 3, 10)".

U istom Apostolskom pismu Papa nastavlja: „Crkva izlazi ususret vjernicima koji se u duhu pokore trude postići takvu 'nutarnju preobrazbu' samim tim što nakon grijeha žele ponovno postići onu svetost kojom su se prvi put u Kristu zaodjenuli na krštenju. Podjeljujući oproste Crkva pozdravlja i gotovo majčinskim zagrljajem prihvaća svoju slabu i nekaku djecu. Oprost, dakle, nije nekakav prečac koji nam omogućuje da izbjegnemo nužnu pokoru za grijeh; ona je više čvrsti

oslonac što ga pojedini vjernici, potpuno svjesni vlastite slabosti pa prema tome ponizni, nalaze u mističnomu tijelu Kristovu koje se cijelo 'ljubavlju, primjerom i molitvom trudi oko njihova obraćenja' (*Konstitucija Lumnen gentium*, 11).“

Što je to djelomični, a što potpuni oprost?

Apostolska konstitucija *Indulgentiarum doctrina* svetoga pape Pavla VI. u odredbama tumači:

„Br. 1. Oprost je otpuštenje pred Bogom vremenite kazne za grijehе kojih je krivica već izbrisana; to otpuštenje vjernik, prikladno raspoložen i uz određene uvjete, postiže posredovanjem Crkve koja, kao poslužiteljica otkupljenja, ovlašteno dijeli i primjenjuje blago Kristovih i svetačkih zadovoljština.

Br. 2. Oprost je djelomičan ili potpun, već prema tome oslobađa li djelomično ili potpuno od vremenite kazne koja se duguje za grijehе.

Br. 3. I djelomične i potpune oproste uvijek se može namijeniti za pokojne kao molitvu. (...)

Br. 6. Potpuni se oprost može dobiti samo jednom dnevno. (...) Djelomični se pak oprost može dobiti više puta dnevno, osim ako je izričito drugačije navedeno.“

Potpuni oprost za pokojne

Indulgentiarum doctrina, br. 8, ističe se kako „pri podjeljivanju oprosta crkvenoj vlasti nije cilj samo pomoći vjernicima da podnesu kazne za grijeh, nego i potaknuti ih da vrše djela pobožnosti, pokore i ljubavi, posebno djela koja pridonose povećanju vjere i općemu dobru“. Govoreći o oprostima za pokojne, u istom broju Konstitucija naglašava da „ako pak vjernici oproste namjenjuju za pokojne, tada

¹ Tomislav HAČKO, Oprost i molitve za svetkovinu Svih svetih i Dušni dan, dostupno na: <https://www.zg-nadbiskupija.hr/liturgijski-pastoral/oprost-i-molitve-za-svetkovinu-svih-svetih-i-dusni-dan-36088> (pristupljeno 30. 10. 2023.).

na uzvišen način njeguju ljubav i, uzdižući svoj duh k Bogu, mudrije uređuju zemaljske stvari.“

Uvjeti za postizanje oprosta od 1. do 8. studenog

Conc. 29 §1 Potpuni oprost, koji se može namijeniti jedino za duše u čistilištu, podjeljuje se vjerniku koji:

1° od 1. do 8. studenog pobožno pohodi groblje i, makar i samo u duhu, moli za pokojne
2° na dan kada se slavi spomen svih vjernika

pokojnika (ili, uz dopuštenje ordinarija, prethodne ili sljedeće nedjelje, odnosno na svetkovinu Svih svetih) pobožno pohodi crkvu ili kapelu te tamo izmoli Oče naš i Vjerovanje.

§2 Djelomični oprost, koji se može namijeniti jedino za duše u čistilištu, podjeljuje se vjerniku koji:

1° pobožno pohodi groblje i, makar i samo u duhu, moli za pokojne

2° pobožno izmoli Jutarnju ili Večernju *oficija* za pokojne ili zaziv Pokoj vječni

OTPUŠTANJE CENZURE ZBOG POBAČAJA U 2025. GODINI

„Tko nešto poduzme radi pobačaja upada, ako dođe do učinka, u izopćenje unaprijed izrečeno“ (kan. 1398). No, Katekizam Katoličke crkve dodaje da „Crkva time ne kani suziti područje milosrđa. Ona iznosi na vidjelo težinu počinjenog zločina, nenadoknadivu štetu učinjenu ubijenom nevinom biću, njegovim roditeljima i cijelome društvu“ (br. 2272).

Prema općim kanonskim normama u izopćenje upadaju one katoličke osobe koje su svjesno i slobodno, fizički i moralno, sudjelovale u zločinu učinkovitog pobačaja. Redovitom vlašću mogu otpustiti cenzuru: ordinarij (tj. dijecezanski biskup, generalni i biskupski vikar i viši redovnički poglavari) u sakramentu ispovijedi i izvan njega; a samo u sakramentu ispovijedi svaki biskup i kanonik pokorničar (usp. kan. 1355, § 1; 508, § 1). Da bi vjernici u našoj biskupiji mogli lakše dobiti otpuštenje cenzure zbog pobačaja i zatim odrješenje od grijeha, ovime prenosim odluku pape Franje koju je objavio u apostolskom pismu *Misericordia et misera* 20. studenog 2016. u br. 12: „podjeljujem od sada nadalje svim svećenicima, po snazi njihove službe, ovlast da daju odrješenje onima koji nešto poduzmu oko grijeha pobačaja“, a kojom svim svećenicima koji imaju ovlast za ispovijedanje (jurisdikciju), a nije im prestala, daje ovlaštenje da vjernike koji su počinili grijeh i kazneno djelo pobačaja odrješe od grijeha i cenzure izopćenja. Neka ispovjednici na primjeren način pokornicima predoče ozbiljnost i težinu počinjenog grijeha te im, prema njihovim prilikama, odrede odgovarajuću spasonosnu pokoru.

✠ Jure Bogdan, biskup
vojni ordinarij u RH

POST I NEMRS U 2025. GODINI

Katoličkim vjernicima preporučujemo post i molitvu kao dragocjeno sredstvo na putu zajedništva s Bogom i služenja braći ljudima.

POST I NEMRS obvezuju vjernike na Pepelnicu i Veliki petak. Uzdržavanje od mesne ili druge hrane obvezuje na sve petke u godini, osim ako se petkom slavi neka svetkovina (kan. 1251).

NEMRS koji obvezuje svakog petka može se, osim u korizmi, zamijeniti – u cjelosti ili djelomično, drugim oblicima pokore, osobito karitativnim djelima, odricanjem od pića, pušenja, zabave, kao i vježbama pobožnosti (kan. 1253; Službene vijesti HBK, 1/ 1994., str. 10).

Zakon NEMRSA obvezuje one koji su navršili 14. godinu života, a zakon POSTA obvezuje sve punoljetne osobe do započete 60. godine života (kan. 1252).

U skladu s kanonskim odredbama podjeljujem za 2025. godinu oprost od nemrsa članovima obitelji i njihovim uzvanicima u slučajevima kad se petkom slavi vjenčanje ili neka druga obiteljska svečanost ili se žaluje zbog smrti (kan. 87).

✠ Jure Bogdan, biskup
vojni ordinarij u RH

MOLITVENE NAKANE PAPINE SVJETSKE MOLITVENE MREŽE I NAŠIH BISKUPA ZA 2025. GODINU

SIJEČANJ

Papina: Za pravo na obrazovanje.

Molimo za migrante, izbjeglice i one koji su ratom pogođeni, da im pravo na obrazovanje, koje je nužno za izgradnju boljeg svijeta, uvijek bude poštovano.

Biskupska: Put nade.

Da Jubilejsku godinu živimo ustrajući na putu nade produbljujući vjernost Kristu i pripadnost Crkvi te čuvajući u ljubavi sveti pradjedovski zavjet.

VELJAČA

Papina: Za svećenička i redovnička zvanja.

Molimo, da crkvena zajednica rado prihvati želje i sumnje onih mladića i djevojaka koji osjećaju poziv da služe Kristovu poslanju u svećeničkom ili redovničkom zvanju.

Biskupska: Prihvaćanje života kao Božji dar.

Da u zahvalnosti prihvaćamo život kao Božji dar, s pouzdanjem u Gospodina proničemo u otajstvo boli i trpljenja te uvijek budemo spremni priteći u pomoć svima koji trpe.

OŽUJAK

Papina: Lijek za obitelji u krizi.

Molimo, da slomljene obitelji mogu otkriti lijek svojim ranama po opraštanju, ponovnom otkriću darova jednih spram drugih, pa i u njihovoj različitosti.

Biskupska: Radost u dara roditeljstva.

Da očevi i majke radosno žive dar roditeljstva, odgovorno se brinu za rast, odgoj i duhovno dobro svoje djece, moleći zagovor bl. Djevice Marije i sv. Josipa.

TRAVANJ

Papina: Za korištenje novih tehnologija.

Molimo, da uporaba novih tehnologija ne zamijeni ljudske odnose, da poštuje dostojanstvo osobe i pomogne nam da se suočimo s krizama našeg vremena.

Biskupska: Božje milosrđe izvor života.

Da u otajstvu Kristove smrti i uskrsnuća spoznamo neizmjereno blago Božjega milosrđa te ga prihvaćamo kao izvor oprostjenja i života u njegovoj milosti.

SVIBANJ

Papina: Za uvjete na radu.

Molimo, da u radu svaka osoba može naći svoje ispunjenje, da se obitelji mogu dostojno uzdržavati i da društvo bude humanije.

Biskupska: Put vjere vođen duhom Svetim.

Da se na putu vjere dopustimo voditi svjetlom Duha Svetoga, po uzoru na Presvetu Bogorodicu, poniznu službenicu Gospodnju.

LIPANJ

Papina: Da svijet raste u sućuti.

Molimo, da svaki od nas može naći utjehu u osobnom odnosu s Isusom, i da iz njegova Srca uči kako imati sućuti za svijet.

Biskupska: Neprolaznost poslanja.

Da svećenici, redovnici i redovnice obnovljenom svetošću života očituju neprolaznu novost poslanja koje im Bog u Crkvi povjerava, a svi koji osjećaju Božji zov u svećeništvo i redovništvo odgovore nesebičnim predanjem.

SRPANJ

Papina: Za formaciju u razlučivanju.

Molimo, da ponovno naučimo kako razlučivati, da znamo izabrati životne putove i odbaciti sve što nas udaljuje od Krista i evanđelja.

Biskupska: Iskazivanje ljubavi.

Da ljepotu bratske ljubavi požrtvovno iskazujemo starijima i nemoćnima, služeći im zahvalno u njihovim potrebama, kako se nikada ne bi osjetili osamljenima i napuštenima.

KOLOVOZ

Papina: Za zajednički suživot.

Molimo, da društva u kojim se suživot čini težim ne podlegnu napasti sukoba zbog etničkih, vjerskih ili ideoloških razloga.

Biskupska: Za napredak hrvatskog društva.

Da, vođeni evanđeoskom odgovornošću za svijet, budemo zauzeti u izgradnji pravednosti, zajedništva i svekolikoga napretka hrvatskoga društva, zahvalni za sve koji su svoje živote darovali za slobodu naše domovine.

RUJAN

Papina: Odnos prema stvorenju.

Molimo, da nadahnuti svetim Franjom iskusimo međusobnu ovisnost sa svim stvorovima koje Bog ljubi i koji su vrijedni ljubavi i poštivanja.

Biskupska: Briga za cjelovit razvoj djece.

Da škole i sve obrazovne ustanove u našoj domovini budu mjesta istinske brige za cjelovit razvoj djece, jamčeći skrb za njihov duhovni rast i osjetljivost za hrvatsku kršćansku kulturu i baštinu.

LISTOPAD

Papina: Za suradnju različitih vjerskih predaja.

Molimo se da vjernici različitih vjerskih predaja mogu zajedno raditi na obrani i promicanju mira, pravde i ljudskog bratstva.

Biskupska: Obiteljska molitva

Da svakodnevna obiteljska molitva bude središte zajedništva u našim obiteljima i put prema njihovoj skladu i duhovnomu zdravlju.

STUDENI

Papina: Za sprječavanje samoubojstva

Molimo, da oni koji su napastovani samoubilačkim mislima mogu naći potporu, brigu i potrebnu ljubav u svojoj zajednici i da budu otvoreni ljepoti života.

Biskupska: Nada u vječni život.

Da nas spomen na naše pokojne okrijepi nadom u vječni život i pouzdanjem u Gospodina u svim životnim kušnjama.

PROSINAC

Papina: Za kršćane u područjima sukoba.

Molimo se da kršćani koji žive u područjima rata ili sukoba, naročito na Bliskom istoku, mogu biti sjeme mira, pomirenja i nade.

Biskupska: Snaga Kristovog utjelovljenja.

Da u otajstvu Kristova utjelovljenja otkrijemo snagu Božjega čovjekoljublja te ljubav koju nam je Krist iskazao radosno dijelimo sa svima koje Bog izvodi na naš životni put.

DEKRETI I IMENOVANJA

SRPANJ - PROSINAC 2024.

s. Martina Vugrinec, SMI razriješena je službe tajnika ordinarijata – vicekancelara u Kuriji Vojnog ordinarijata u RH, s danom 30. rujna 2024. godine (KLASA: 811-01/24-01/01, URBROJ: 512-07-24-8, od 17. rujna 2024.).

s. Nikoleta Koščak, SMI imenovana je na službu tajnika ordinarijata – vicekancelara u Kuriji Vojnog ordinarijata u RH, s danom 1. listopada 2024. godine (KLASA: 811-01/24-01/01, URBROJ: 512-07-24-9, od 17. rujna 2024.).

fra Stipan Klarić, OFM imenovan je na službu kapelana policijske kapelanije „Sveti Vlaho“ za PU dubrovačko-neretvansku, s danom 1. listopada 2024. godine (KLASA: 811-01/24-01/01, URBROJ: 512-07-24-11, od 25. rujna 2024.).

don Antonio Mikulić imenovan je vojnim kapelanom za 42. hrvatski kontingent (HRV-CON) u NATO operaciji potpore miru KFOR na Kosovu, s danom 21. studenoga 2024. godine (KLASA: 811-01/24-01/01, URBROJ: 512-07-24-16, od 6. studenoga 2024.).

o. Danijel Čolo, OCD imenovan je privremenim upraviteljem vojne kapelanije „Sveti Ivan od Križa“ u Velikoj Buni, za vrijeme trajanja NATO operacije potpore miru KFOR na Kosovu na koju je poslan vojni kapelan don Antonio Mikulić, s danom 21. studenoga 2024. godine (KLASA: 811-01/24-01/01, URBROJ: 512-07-24-17, od 6. studenoga 2024.).

IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI

DAN VOJNE KAPELANIJE „SVETI ILIJA PROROK“ U PETRINJI

Vojna kapelanija „Sveti Ilija prorok“ u petrinjskoj vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ je u petak 19. srpnja proslavila svoga nebeskoga zaštitnika. Proslava Dana kapelanije je započela svečanom procesijom od zapovjedništva vojarnje do kapelice sv. Ilije. Misno slavlje je predvodio vojni kapelan iz Đakova vlč. Vladislav Mandura. S njim u konceleciji je bilo desetak svećenika. Posluživao je u liturgiji trajni đakon Sisačke biskupije Vjekoslav Uvalić.

Na proslavi Dana kapelanije sudjelovali su zapovjednik Gardijske mehanizirane brigade brigadir Mirko Stošić, zapovjednik 1. mehanizirane bojne „Tigrovi“ pukovnik Marko Krpan, zapovjednik 2. mehanizirane bojne „Gromovi“ bojnik Mirko Muhek, te ostali pripadnici Hrvatske vojske. Također su sudjelovali zamjenik sisačko-moslavačkog župana Mihael Jurić, zamjenik gradonačelnice Grada Petrinje Ivan Prskalo, predstavnici policije, vatrogasaca, pripadnici obitelji pokojnih branitelja, braniteljskih udruga i drugi uzvanici. Pjevanje je animirao zbor Marijine legije iz Petrinje „Kraljica od Sabe.“

U propovijedi se vlč. Vladislav Mandura osvrnuo na liturgijska čitanja tumačeći lik i djelo sv. Ilije, kao i sve ono što je prolazio kroz život. Propovjednik je pozvao prisutne da usporede svoje životne situacije sa životom sv. Ilije i načinom kako je Bog kod njega uvijek djelovao i izvodio na dobro. Sv. Ilija je mislio da ga je Bog ostavio, ali je Bog došao u obliku blagog lahora. Bog djeluje i kad ne osjećamo njegovu blizinu. Vlč. Mandura je

rekao: „Postoji u čovjeku nešto što je veće od čovjeka, što je u čovjeku sveto, uzvišeno, što je bit. To je ono Božansko. Čovjek u čovjeku susreće Boga.“

„Ne smijemo nikada reći ne mogu više. Uvijek mogu, uvijek sam dijete Božje. Od Boga smo pozvani i od Boga uzljubljeni i na to nas poziva sveti Ilija. Ilija je znao reći pravo u oči i odgovorno raditi svoje poslanje. Nažalost danas toga nedostaje i istina se prekraja, a ne govori se direktno i kako jest.“ Vlč. Vladislav je na kraju pozvao prisutne da nam sveti Ilija bude nadahnuće u životu za jasnoću življenja kreposnog kršćanskog života i znati stati iza naših vjerskih uvjerenja. Time postajemo slični sv. Iliji i svjedočimo da smo djeca Boga koji nas je stvorio i koji nas vodi.

Nakon popričesne molitve prisutnima se obratio domaći vojni kapelan don Branko Čagelj. Zahvalio se Bogu na lijepom vremenu i što je sve prošlo dobro u ovogodišnjoj proslavi. Zahvalio se posebno vlč. Manduri što je predslavio ove godine misno slavlje, kao i kolegama svećenicima na odazivu. Don Branko je zahvalio svima koji su pomogli u pripremi za Dan kapelanije na bilo koji način. Don Branko je naglasio da je skupljena milostinja namijenjena za obitelj jednog pripadnika kapelanije kojemu je dio kuće izgorio, pozvao je sve one koji još žele da mogu pomoći.

Nakon misnog blagoslova nad sve prisutne su zazvali i mladomisnički blagoslov ovogodišnji mladomisnici Sisačke biskupije vlč. Damir Vrbešić i vlč. Frano Bijelić.

DESETO POKRAJINSKO HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA GOSPI SINJSKOJ

Sveta misa u crkvi Gospe Sinjske, Sinj, 26. srpnja 2024.

Foto: Petar Malbaša

Gospino sinjsko svetište svake godine okuplja mnoštvo vjernika koji u tome svetištu prepoznaju mjesto osobite Božje prisutnosti i milosti. Iz godine u godinu, još tamo od 1715. i pobjede nad Turcima, u svetište dolaze mnogi vjernici kako bi pred slikom Gospe Sinjske zahvalili Bogu i Isusovoj Majci Mariji za sva primljena dobročinstva te molili za milost i pomoć u svome životu. Svetište Gospe Sinjske mjesto je gdje osobito rado dolaze i hrvatski vojnici, policajci, branitelji i vatrogasci iskazujući Bogu molitve i prošnje za svoje obitelji, prijatelje, narod i domovinu, tražeći Božju pomoć za svoj obiteljski i profesionalni život.

Stoga je i ove godine u petak, 26. srpnja 2024., u organizaciji Vojnog ordinarijata održano je

Pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Čudotvornoj Gospi Sinjskoj. Deseto po redu, hodočašće je ove godine okupilo hrvatske vojnike iz svih grana Oružanih snaga, od Dubrovnika do Zadra, policijske službenike iz policijskih uprava splitsko-dalmatinske, dubrovačko-neretvanske, zadarske i šibensko-kninske, hrvatske branitelje, hrvatske vatrogasce, pripadnike Civilne zaštite i povijesnih postrojbi Hrvatske vojske (Društvo Poljičana sveti Jure – Priko; Hajdučka družina Mijata Tomića), članove Viteškog alkarskog društva Sinj. Zapovjednik ovogodišnjeg hodočašća bio je zapovjednik 93. krila HRZ-a brigadir Krešimir Ražov.

Na hodočašću su sudjelovali zapovjednici i časnici Hrvatske vojske, načelnici policije,

Svečana ulazna procesija, Sinj, 26. srpnja 2024.

Foto: MUP RH

Sinj, 26. srpnja 2024.

Foto: MUP RH

Zapovjednik hodočašća brigadir Krešimir Ražov zapalio je zavjetnu svijeću

Foto: MUP RH

Soeta misa u crkvi Gospe Sinjske, Sinj, 26. srpnja 2024.

Foto: MUP RH

predstavnicima hrvatskih branitelja, predstavnicima Hrvatske vatrogasne zajednice, gradonačelnik Grada Sinja, drugi hodočasnici i vjernici. Liturgijsko pjevanje predvodile su policijska klapa „Sveti Mihovil“ i klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“.

Ovogodišnje hodočašće započelo je okupljanjem hodočasnika ispred franjevačkog samostana u Sinju. Već u 8.00 ujutro pa sve do kraja svete mise bilo je moguće pristupiti sakramentu pomirenja u ispovjednom prostoru. Svečana ulazna procesija krenula je u 10 sati iz samostanskog dvorišta do crkve Gospe Sinjske. Procesiju je glazbeno pratio Orkestar OS RH. U 10.30 sati koncelebriranu svetu misu predslavio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, u zajedništvu s generalnim vikarom Vojnog ordinarijata u RH don Markom Medom, gvardijanom i upraviteljem sinjskog Svetišta fra Marinkom Vukmanom OFM, biskupskim vikarom za pastoral MORH-a i OS RH don Slavkom Rajičem, biskupskim vikarom za pastoral MUP-a i Redarstvenih službi vlč. Franom Musićem, vojnim i policijskim kapelanima i drugim svećenicima. Zapovjednik hodočašća brg Krešimir Ražov na početku svete mise upalio je zavjetnu svijeću hodočašća. Gvardijan samostana u Sinju fra Marinko Vukman pozdravio je sve okupljene i zaželio dobrodošlicu.

Vojni ordinarij u propovijedi je rekao: „Naše deseto pokrajinsko hodočašće Gospi sinjskoj odvija se ove godine na blagdan svetih Joakima i Ane, roditelja Blažene Djevice Marije, Isusovih djeda i bake.

Možemo i zamisliti s kakvom su pažnjom, ljubavlju i molitvom, silom prilika, više izdaleka nego iz blizine, Joakim i Ana pratili malog Isusa, kako su na njega pokušavali odgojno djelovati toplom riječju, primjerom života. Zdravom odgojnom klimom sredine, zemlje, kraja i običaja, u kojoj su sami odrasli i živjeli, i kojom su zračili, prenosili su i promicali naravne, prirodne, općeljudske, duhovne, religiozne, obiteljske, vrijednosti koje su Božjim prstom upisane u ljudsko srce (...)

Evandeoska idila zajedništva života u obitelji, duhovne i tjelesne blizine djedova, baka, roditelja, djece i drugih članova obitelji, unatoč svim tegobama i teškoćama, podsjeća nas i na vlastito djetinjstvo kad smo odrastali s djedovima i bakama, dok su naši roditelji radili i zarađivali kruh svagdašnji za svoju obitelj. Velika je milost i pravi privilegij imati djeda i baku u obitelji, s njima živjeti i odrastati, pod istim krovom ili u blizini.... I nije to prošlost koja je nestala, (nažalost ona sve više iščezava!), nego je to i stvarnost mnogih od nas na ovome hodočašću. I kad smo obvezama i (ne)prilikama odijeljeni od svojih obitelji, djedova i baka i drugih krvnih srodnika, kako je utješno i blagoslovljeno stanje znati da nas u našem životu, svakodnevno prate molitva, blagoslov i ljubav naših djedova i baka, našeg oca, naše majke, naših ukućana, starijih članova naših obitelji...“

Biskup Bogdan u propovijedi se osvrnuo na rastući individualizam u suvremenoj kulturi u kojoj tradicionalna, klasična obitelj postaje sve više razdijeljena i razjedinjena. Pritom je citirao papu Franju i njegovu ovogodišnju poruku prigodom Svjetskog dana djedova i baka i starijih osoba: „Danas ima mnogo žena i muškaraca koji traže svoje osobno ostvarenje u životu što je moguće autonomnijem i neovisnijem o drugima. Zajedničke pripadnosti su u krizi, a individualnost jača. Prijelaz s ‘mi’ na ‘ja’ kao da je nekako jedan od najjašnjih znakova našeg vremena.

Obitelj, koja je prvo i najradikalnije pobijanje ideje da se sami možemo spasiti, jedna je od žrtava te individualističke kulture. Ali kako starimo i snage nas napuštaju, opsjena individualizma, iluzija da nikoga ne trebamo i da možemo živjeti bez veza pokazuju se onim što zapravo jesu; trebaš tuđu pomoć u svemu, ali sada si sam, bez pomoći, bez ikoga na koga se možeš osloniti. To je tužno otkriće do kojeg mnogi dođu kad već bude prekasno. Usamljenost i odbačenost danas su uobičajene pojave u našem svijetu. Njihovi su uzroci mnogostruki: u nekim su slučajevima posljedica

Sinj, 26. srpnja 2024.

Foto: MUP RH

Sinj, 26. srpnja 2024.

Foto: MUP RH

planiranog isključivanja, svojevrsne žalosne 'društvene zavjere'. U drugim pak slučajevima, nažalost, riječ je o vlastitoj odluci. U drugim im se, opet, slučajevima starije osobe podlažu, pretvarajući se da je riječ o samostalnoj odluci. Sve više 'izgubili smo užitek i okus stvarnosti' (enc. Fratelli tutti, 33) i teško nam je bilo što drugo uopće i zamisliti."

Biskup je u tom smislu ohrabrio okupljene vjernike: „Ne propustimo pokazati nježnost djedovima, bakama i starijim osobama u našim obiteljima, posjećujemo one koji su klonuli duhom i više se ne nadaju da je drugačija budućnost moguća. Sebičnom stavu koji vodi u odbacivanje i usamljenost suprotstavimo otvoreno srce i radosno lice onoga koji ima hrabrosti reći: 'Neću te ostaviti!' i izabrati drugačiji put."

Biskup Bogdan u nastavku propovijedi podsjetio je kako je papa Franjo 21. siječnja ove godine, u Nedjelju Božje riječi otvorio Godi-

nu molitve, u svrhu aktivne molitvene priprave za svetu jubilarnu 2025. godinu. Stoga je Vojni ordinarij govorio i o važnosti molitve u svakodnevnom životu kršćanina:

„Puno se danas raspravlja, govori o molitvi, načinu molitve, svrsi molitve, o mjestu gdje bi se trebalo moliti, kako moliti... Nama kršćanima, vjernicima je uvijek model i Učitelj molitve sami Krist koji naviješta, propovijeda i traži kraljevstvo Božje u ljudskim srcima i dušama. Molitva je uvijek u središtu njegova života i djelovanja. Ona je javna i privatna, u sinagogi, na Genezaretskome moru, u Jeruzalemskome hramu, u dvorani posljednje večere, u Getsemanskome vrtu, u privatnoj obiteljskoj kući, na ulici u javnome prostoru među mnoštvom, na brdu preobraženja, u noći u osami, na groblju (Uskrišenje Lazara...), itd. Isus moli sam, moli s učenicima, moli s običnim svijetom, moli u svim životnim situacijama... Isusova molitva je uvijek duboko osobna molitva,

bez obzira kad i gdje moli. Ona učvršćuje njegovu povezanost s Ocem i izgrađuje odnose s ljudima. On govori o molitvi, i upućuje nas kakva molitva treba biti. A na upit i traženje učenika on ih uči molitvu Oče naš... Mi smo danas ovdje svi kao molitelji. Želimo i hoćemo obnoviti naš molitveni duh. Uz sv. ispovijed, slavlje svete mise, žrtvu i napore, pješačenje, dolazak izbliza i izdaleka, mi molimo zajedno s Isusom, javno i privatno, i uvijek duboko osobno.“

Biskup je u tom kontekstu spomenuo i važnost krunice: „Draga braćo i sestre, naša su hodočašća uvijek i na poseban način označena i Gospinom krunicom. Dok hodočastimo, Krunica je uvijek u našim rukama, ona je također i dragi znak na našim prsima, na našim ramenima... Ona je to bila i u Domovinskome ratu. Ona je to i danas. Dok hodočastimo najčešće i najradije molimo krunicu. S Gospodinom se u molitvi, i javno i privatno, uvijek duboko osobno susrećemo u molitvi krunice... Sve vas danas pozivam na ustrajnu molitvu krunice. Ako ju već molimo, nastavimo ju i dalje moliti. Ako možda još nismo započeli moliti krunicu, započnimo odmah, bez odlaganja. Na koncu ovog našeg hodočašća podijelit ćemo svima krunicu – da nam ona svima bude poticaj na molitvu.“

„Draga braćo i sestre, neka molitva, a osobito molitva svete krunice, postane središtem, srcem našega života. Tako će u molitvi i po molitvi, uz Marijinu prisutnost i zagovor, sam Isus postati središtem našega života. Učini-

mo sve da se u našem životnom hodočašću otvorimo Božjem govoru, Božjoj Riječi: Da budemo plodno tlo, dobra zemlja, oni koji Božju Riječ slušaju i razumiju, pa da onda zaista urodimo dobrim, obilatim plodom“, potaknuo je biskup Bogdan okupljene na završetku propovijedi.

Na kraju svete mise biskup Bogdan predvodio je posvetnu molitvu Gospi Sinjskoj: „Dobra naša Majko, Čudotvorna Gospe Sinjska, od srca ti zahvaljujemo za bezbrojne darove i milosti kojima stoljećima obasipaš hrvatski narod. Molimo te, milostiva naša Majko, da i nas, članove Vojne biskupije u Republici Hrvatskoj, štitiš i zagovaraš. Najprije te molimo za ustrajnost u vjeri, da živimo sukladno svom krštenju i drugim sakramentima. Preporučujemo Gospe Sinjska tvom zagovoru sve hrvatske vojnike, policajce, vatrogasce, branitelje i svakog stanovnika naše lijepe Domovine. Posvećujemo ti svoja srca i duše, misli i osjećaje, riječi i djela, sve svoje dobre namjere i želje, sav svoj rad i svaki trenutak svoga života. Prikazujemo ti danas, na ovom hodočašću, svoju posebnu molitvu za pravedni mir u cijelom svijetu. Isprosi blagoslov svima nama. Udijeli nam blagodat obiteljskoga, nacionalnog i vjerničkog zajedništva kao predokus zajedništva s tobom u Kraljevstvu tvoga Sina, koji s Ocem i Duhom Svetim vlada po sve vijeke vjekova. Amen.“

Poslije svete mise hodočasnici su imali prigodu za zajedničko druženje u samostanskom dvorištu i vrijeme za osobnu pobožnost u svetištu.

33. GODIŠNJICA TRAGIČNIH DOGAĐAJA U DALJU, ALJMAŠU I ERDUTU

Prvog kolovoškog dana prije 33 godine srpski su pobunjenici uz pomoć JNA napali šire područje Dalja, Aljmaša i Erduta te započeli prodor u Dalj. Policajci Policijske postaje Dalj s pripadnicima Zbora narodne garde i civilne zaštite, neusporedivo slabije naoružani, pružali su otpor i nisu prihvatili ultimatum za bezuvjetnu predaju. Za to je vrijeme trajao masovni zbjeg civila koji su se izvlačili prema obali Dunava kako bi se šlepovima izvukli i stigli do Osijeka. Nakon višesatnog otpora i teških borbi, policijska postaja Dalj je zauzeta čime je ujedno pao i cijeli Dalj. Tragično je poginulo dvadeset hrvatskih policajaca, petnaest pripadnika Zbora narodne garde i četiri pripadnika Civilne zaštite.

Službeni program obilježavanja 33. godišnjice ovih događaja započeo je u četvrtak 1. kolovoza u jutarnjim satima u Aljmašu spuštanjem vijenaca iz plovila u Dunav u spomen na prognano stanovništvo Aljmaša, Dalja i Erduta. Program je nastavljen u dvorištu vinarije Erdut gdje su upaljene svijeće kod spomen obilježja poginulim pripadnicima prve satnije, prve bojne, treće gardijske brigade Hrvatske vojske.

Ispred Postaje granične policije Dalj održan je središnji komemorativni program. Polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća ispred spomen obilježja, poginulim hrvatskim braniteljima počast su odali: obitelji poginulih branitelja, potpredsjednik Vlade RH i ministar obrane Ivan Anušić, izaslanik potpredsjednika Vlade RH i ministra unutarnjih poslova državni tajnik Tomislav Bilandžić, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, izaslanik potpredsjednika Vlade i ministra hrvatskih branitelja državni tajnik Darko Nekić, načelnici policijskih uprava, predstavnici civilne zaštite, predstavnici udruga hrvatskih branitelja, saborski zastupnici, izaslanstva Osječko-baranjske županije i lokalnih vlasti.

Hrvatsku himnu svečano je izvela policijska klapa „Sv. Mihovil“, a potom su pročitana imena poginulih branitelja. Molitvu za poginule hrvatske branitelje predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. „Upravljam svoje oči na križ Isusa Krista, raspetog i uskrslog, i vjerom koja traga govorimo: Ovo nije svršetak. Naš Bog je Bog živih. Mrtvo tijelo odlazi a ostaju nam imena ovih ljudi, koja s dubokim poštovanjem izgovaramo i za njih molimo: Gospodine, Bože, sjeti se njihovih imena što su ih od ljudi primili, po kojima ih prepoznavamo i nakon njihove smrti, imena što si ih ti upisao u dlan svoje ruke“, molio je biskup Bogdan.

Po završetku komemoracije, u Poduzetničko-razvojnom centru Općine Erdut održana je promocija knjige „Aljmaš, Dalj i Erdut u Domovinskom ratu“, autora Frane Tokića i Marina Banovića. Poslije promocije, biskup msgr. Jure Bogdan služio je svetu misu za dušnicu u crkvi sv. Josipa u Dalju. S biskupom su koncelebrirali župnik u Dalju vlč. Ante Mihaljević, policijski i vojni kapelani, i drugi svećenici.

U propovijedi je biskup rekao: „Braćo i sestre, što nam je činiti? Više nego ikada osjećamo kako nam je sada potrebno mirno, dostojanstveno i hrabro nastaviti svjedočiti za istinu o Dalju, o Domovinskome ratu, bez mržnje, u ljubavi prema istini. Konceptija ove godine, kao i dosadašnjih godina, dostojanstvena je komemoracija tragičnog događaja iz Domovinskog rata. Isto tako, i osobno i zajednički molimo. Mi smo kršćani i mi čvrsto vjerujemo u Božji sud i Božju pravdu. Božji sud je različit od ljudskih sudova, po svojoj apsolutnoj pravednosti i transparentnosti, ali i velikoj Božjoj ljubavi i milosrđu. Čuli smo Isusa danas u Evandjelju. On govori o Kraljevstvu Božjem u prisposobi, i kaže da je Kraljevstvo Božje slično ribaru koji je bacio mrežu i u nju

ulovio i dobru i lošu ribu. Nakon ulova ribar čisti ribe i odstranjuje dobre od loših. Ovakvo je i sa Kraljevstvom Božjim. Isus u ovoj prisposodbi naviješta Božji sud. Božjem oku, srcu i mudrosti ništa ne može promaknuti. Ono što je dobro i plemenito, pozitivno i čestito, što znano ili neznanu bit će nagrađeno; a ono što je zlo...ono će biti kažnjeno; i svako će primiti po svojim djelima.

U toj vjeri smo kršteni i odgojeni, u toj vjeri smo danas ovdje okupljeni oko Gospodnjeg oltara u Dalju. Molimo danas za duše hrvatskih branitelja Dalja, redarstvenike, pripadnike Zbora narodne garde, civilne zaštite, sve stradale u Domovinskom ratu... Neka dobri i milosrdni Bog primi sve dobro koje su za zemaljskoga života učinili. Kao što smo činili u tijeku rata, u vrijeme teške agresije na Hrvatsku, kada smo žarko sklapali ruke i čvrsto se držali zajedno i danas molimo zajedno. U vremenu ogromnih patnji i ratnih stradanja, imali smo visoki stupanj povjerenja i zajedništva, suradnje i solidarnosti. To je bilo okrunjeno slobodom i nezavisnošću zemlje, iako su se tomu protivili brojni svjetski moćnici.“

Biskup je u propovijedi posebno pohvalio izdavanje knjige „Aljmaš, Dalj i Erdut u Domovin-

skom ratu“, rekavši kako je „ona Bogu vrijedno djelo jer donosi svjedočanstvo onoga što se dogodilo – ne da mrzimo niti potičemo mržnju, nego da naučimo nešto iz povijesti kako se ne bi više dogodilo.“

„Ne komemoriramo svake godine ove događaje kako bismo mrzili niti da učimo naše mlade da mrze, već da bismo naučili uživati vlastitu slobodu i kako bismo naučili izgraditi bolju budućnost...Želimo živjeti kao kršćani, neka nam svima u našem nastojanju da živimo po Kristovom učenju pomaže dragi Bog“, zaključio je svoju propovijed biskup Bogdan.

Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sveti Mihovil“.

I ove je godine održana Memorijalna utrka Dalj '91. na kojoj su sudjelovali policijski službenici, vojnici i civilna zaštita, a na igralištu Osnovne škole Dalj odigran je i tradicionalni malonogometni turnir „Dalj '91“. Sudionici utrke i malonogometnog turnira zahvalnice su uručili izaslanik potpredsjednika Vlade i ministra unutarnjih poslova dr. sc. Davora Božinovića, državni tajnik Tomislav Bilandžić, glavni ravnatelj policije Nikola Milina i načelnik Policijske uprave osječko-baranjske Ladislav Bece.

DAN POBJEDE U KNINU 2024.

Budnica ulicama grada Knina u izvedbi Orkestra Oružanih snaga RH, 5. kolovoza 2024.

Foto: MORH/T. Brandt

U ponedjeljak, 5. kolovoza 2024., u Kninu se održala središnja proslava Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 29. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“. Vojna biskupija također je toga dana proslavila i svetkovinu svoje nebeske zaštitnice Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta.

Na svečanoj proslavi sudjelovali su brojni hrvatski branitelji – sudionici operacije Oluja, obitelji poginulih, umrlih i nestalih hrvatskih branitelja, pripadnici Hrvatske vojske i policije, i građani iz svih krajeva Lijepa naše koji su došli u kraljevski grad Knin proslaviti ovaj veliki dan. Na središnjem programu obilježavanja sudjelovali su predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga RH Zoran Milanović, pred-

sjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković, predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, zastupnici u Hrvatskom saboru, potpredsjednici Vlade i ministri u Vladi, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general pukovnik Tihomir Kundid sa suradnicima, glavni ravnatelj policije Nikola Milina sa suradnicima, predstavnici županijske i lokalne vlasti, i drugi.

Prema već predviđenom programu proslave „Oluje“, program je tradicionalno započeo u ranim jutarnjim satima budnicom ulicama grada Knina u izvedbi Orkestra Oružanih snaga RH. U 9 sati su ispred spomenika hrvatske pobjede „Oluja 95“ na Trgu dr. Ante Starčevića obitelji poginulih, umrlih i nestalih branitelja, hrvatski ratni vojni invalidi, ratni zapovjednici i predstavnici udruga iz

Spomenik hrvatske pobjede „Oluja 95“, Knin 5. kolovoza 2024.

Foto: MORH/T. Brandt

Na Kninskoj tvrđavi, 5. kolovoza 2024.

Foto: MORH/T. Brandt

Domovinskog rata, visoka državna i druga izaslanstva položili vijence i upalili svijeće. Molitvu za poginule u operaciji „Oluja“, za sve hrvatske branitelje i za sve stradale tijekom Domovinskog rata predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan.

„Da bismo našoj braći i sestrama koji nam bijahu bliski i dragi, a koji nas u obrani Domovine napustiše iskazali poštovanje i počastili njihov život i djelo, ujedinjeni u vjeri da oni žive u vječnosti, stojimo u hrvatskom kraljevskom gradu Kninu, na Trgu Ante Starčevića, kod spomenika hrvatske pobjede „Oluja 95“ i molimo za njihove duše (...) U znak naše nade da će Bog svakome od njih i nama svima dati novi i besmrtni život u nebu, u zajedništvu sa svima svetima, i za svjedočanstvo naše vjere u uskrsnuće blagoslivljamo ovaj spomenik i sve vas nazočne u ime Oca i Sina i Duha Svetoga“, molio je biskup Bogdan.

Središnja svečanost nastavljena je na stadionu NK Dinara i na Kninskoj tvrđavi.

U 9:44 sati na kninskoj tvrđavi podignuta je hrvatska zastava, uz pjevanje hrvatske himne. Pročitana je povjesnica VRO Oluja te imena 243 poginula i 2 nestala u toj akciji. Imena su čitali Pere Eranović i Krešimir Šimić, sinovi poginulih hrvatskih branitelja. Nakon održane minute šutnje za sve poginule u operaciji, kraljevski grad Knin preletili su VBA Rafale koji su toga dana nadletjeli cjelokupni teritorij Republike Hrvatske u znak zahvalnosti hrvatskim braniteljima.

U sklopu programa na stadionu NK Dinara uslijedila su obraćanja predsjednika Republike, Hrvatskog sabora i Vlade, a u ime hrvatskih branitelja govorio je umirovljeni general pukovnik Slavko Barić.

U zračnom programu obilježavanja prelet su imale akrobatska grupa „Kрила Oluje“ i MIG 21, i to iz simboličnog razloga što je taj avion pružao zračnu potporu kopnenim snagama tijekom operacije „Oluja“. MIG 21 ovim preletom odlazi u povijest, te započinje era Rafalea.

U 12 sati slavljena je sveta misa u crkvi Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta. Euharistijsko slavlje za domovinu predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, dok su koncelebrirali šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić, umirovljeni šibenski biskup Ante Ivas, generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikari za pastoral u Vojnome ordinarijatu, vojni i policijski kapełani, franjevci iz Knina i drugi svećenici.

U uvodnome govoru, na početku sv. mise biskup Bogdan je rekao: „Draga braćo i sestre, okupljeni u Božjemu hramu, na Dan pobjede i Domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja i svetkovinu Vojne biskupije Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta, u molitvenoj zahvalnosti pristupamo oltaru Gospodnjem. Pristupamo slavlju najsvetijeg središnjeg otajstva naše vjere. Posebice ovih dana, u nama se bude sjećanja na neizbrojive žrtve i Golgote našeg naroda na ovim prostorima, posvuda u Lijepoj našoj domovini, u drugim zemljama i krajevima gdje živimo ‘od stoljeća sedmog’. Što li smo sve podnijeli i podnosimo, proživjeli i proživljavamo, jer smo katolici u okrilju Rimske Crkve, narod Božji s identitetom, s imenom i prezime- nom – u zemlji Hrvatskoj!? Često sakaćeni, masakrirani, nasilno odnarođivani, sustavno uništavani, proskribirani, preodgajani, odvođeni u ropstvo, istjerivani sa vlastitih ognjišta.... Uvijek s jednim ciljem kako bi ova lijepa zemlja udomila neke druge.... Velik je i često neprotumačiv misterij zla! (...)

Naša snaga i naš orijentir – ‘svijetlo stopama našim’ je Božja Riječ, živi Krist. Ono što želimo sebi, svome narodu želimo i molimo danas i svaki dan svim drugim narodima svijeta, svima nama i svima koji žive s nama. Život po mjeri evanđelja! Kristovo evanđelje je rješenje za nas i za sve koji su s nama i pored nas. Želimo i molimo da Božja riječ duboko prožme naše srce, dušu i naše biće...” Biskup Rogić u propovijedi je protumačio misna čitanja: „Knjiga Esterina govori o mogućem istrebljenju Izraelskog naroda koji se nalazi u progonstvu. Sve je već smišljeno

Na Kninskoj tvrđavi, 5. kolovoza 2024.

Foto: MORH/T. Brandt

Program svečanosti na stadionu NK Dinara, Knin 5. kolovoza 2024.

Foto: MORH/T. Brandt

kako će se to izvršiti. Nikoga nema tko bi ih pred kraljem zagovorio da se zlo ne dogodi. Šanse su male, nikakve. Ostaje samo molitva da svemogućí Bog može sve preokrenuti. Esterina molitva u smrtnoj tjeskobi kao da je molitva u tolikim situacijama Domovinskog rata, osobito na početku kad je sve izgledalo bezizlazno. Estera, obuzeta smrtnom tjeskobom, utječe se Gospodinu: 'Ja sam iz knjiga roda moga, Gospodine, slušala da ti, Gospodine, ne prestaješ izbavljati sve koji ti se mile. I sada, pomози. Dođi u pomoć meni osamljenoj koja nema nikoga do tebe, Gospodine, Bože moj. Izbavi nas dakle iz ruku naših neprijatelja, obrati našu žalost u radost i boli naše u zdravlje.' I bi molitva uslišana. Po sebedarju i žrtvi branitelja, ustrajnoj molitvi tolikih po crkvama, kućama i skloništima, na Gospin blagdan došla je sloboda, zaustavljena su stradanja i razaranja. Trebalo je prionuti obnovi i povratku života."

„Sveti Pavao piše Korinćanima o krhkosti ljudskog bića, ljudske naravi koja je podložna zlu, da se zavesti, zna krivo izabrati što se pogotovo dogodi u vrijeme rata. Kao da nestane savjesti, kao da se izgubio kompas koji pokazuje dobro, ljubav, sreću, radost i zavlada zlo. Čovjek se sudari s besmisлом. Kako smo to nadvladali, odakle je došla snaga? Pavao piše: Imamo blago u glinenim posudama, da izvanredna ona snaga bude očito Božja, a ne od nas. Vjera u Njegovu uskrsnu pobjedu kada je smrt nadvladao, kada je grob ostao prazan. Vjera u pobjedu dobra nad zlom, ljubavi nad mržnjom, svjetla nad tamom, smisla nad besmisлом, života nad smrću daje snagu i do danas svjedoči milost Božju."

Biskup je podsjetio kako se „i u Domovinskom ratu, i u svakom ratu, najgora stradanja, zvjerstva dogode se kad se u drugome više ne vidi čovjeka. Zato danas zahvaljujemo svemogućem Bogu što nas je iz svih tih nevolja izbavio, što nam daje sadašnji trenutak u kojem možemo prepoznati njegove milosti, darove, pomoć i blizinu. Krepost zahvalnosti otvara oči za bolje iščitati ono što je

iza nas, a onda pomaže ispravnije se postaviti za ono što je pred nama."

Biskup Rogić potom se osvrnuo na evanđeoski izvještaj o Navještenju: „U evanđelju Mariji dolazi anđeo Gabrijel, naviješta, poziva, hrabri, obećava, ali i traži Marijin pristanak. Već pozdrav otkriva njezino odabranje i poslanje: Milosti puna – Gospodin s tobom! Milosti puna, što to znači? Gospodin je s tobom, zato si milosti puna. Od njega imaš svaku milost i blagoslov jer je u tvojoj blizini, jer te je pronašao, jer nije dopustio da ikada budeš izgubljena, grijehom ranjena. On će te voditi, On će se po tebi roditi u ovaj ranjeni svijet koji se stalno traži i za nečim žudi, a neispunjen ostaje. (...) Sve to neće značiti da će Mariji, u svemu što je čeka, biti lako. Već od početka nadoći će nevolje, nerazumijevanja, naponi, bijeg, ustrajni svakodnevni život pa sve do tragedije Velikog petka kada će svog Sina mrtvoga primiti u krilo. - I dalje ostaje milosti puna i bez grijeha jer je potpuno prihvatila volju Božju, ispunila što je Bog od nje tražio i nikada nije izabrala neki lakši put, svojevóljno odabirući nešto drugo kao dobro - a bez Boga, bez Božje volje."

Msgr. Rogić potaknuo je okupljene da se utječu Mariji, da u njoj nalaze svoj uzor i zagovor: „Slavimo Mariju, molimo joj se. Marijin 'da' slika je poslušnosti koja liječi. Ona je naš najveći putokaz i hrabrost u kršćanskom odazivu, u našoj želji da živimo iz vjere u čvrstoj povezanosti s Bogom. Po njoj i nama Gospodin govori: 'Ne bojte se!' Braćo i sestre, ako budemo htjeli živjeti iz vjere i pouzdanja u Boga, - od onih vrijednosti koje proistječu iz našeg krsnog zavjeta: ljubiti Boga, ljubiti brata čovjeka, ljubiti svoju Domovinu, graditi slogu i zajedništvo poštujući ljudsko dostojanstvo. - Ako to budemo znali svjedočiti i na mlađe vjeru prenositi onda možemo graditi bolju budućnost da se i oni koji su je pošli drugdje tražiti, vrata.

Dao Bog da se naše mlade obitelji otvore životu, prihvaćanju novog života, pobjeđujući i strah i komotnost. Svaki uloženi napor, svaka

Soeta misa u crkvi Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zaujeta u Kninu, 5. kolovoza 2024.

Foto: MORH/T. Brandt

Gospa Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta u Kninu, 5. kolovoza 2024.

Foto: MORH/T. Brandt

Gospa Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta u Kninu, 5. kolovoza 2024.

Foto: MORH/T. Brandt

iskazana požrtvovnost i velikodušnost, svaka sposobnost pojedinca ugrađena u to, svaki novi uspjeh – uvelike će opravdati i podnese ne žrtve i učiniti ih još vrjednijima. A najveći uspjeh biti će ako se vratimo Božjem zakonu, poštivanju života i prihvaćanju života.“

Liturgijsko pjevanje predvodile su klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“ i policijska klapa „Sveti Mihovil“. Prije završnog blagoslova otpjevana je hrvatska himna. Nakon službenog programa, nastavljena je proslava Dana pobjede uz zajedničko druženje.

25. POKRAJINSKO HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA U LUDBREG

U sklopu programa proslave ludbreške Svete nedelje koji se održava u Ludbregu od 24. kolovoza do 1. rujna, do zavjetne kapele Predragocene Krvi Kristove u Ludbregu danas su hodočastili hrvatski vojnici, policajci i branitelji.

Ludbreško proštenišće, jedino euharistijsko svetište u Hrvatskoj, izgrađeno je po zavjetu Hrvatskog Sabora učinjenog davne 1739. godine u vrijeme dok je u Moslavini harala epidemija kuge. U svetište se hodočasti tije-

kom čitave godine, a velika proštenja u čast Svete Krvi Isusove održavaju se uoči prve nedjelje mjeseca rujna, kada se okupi najveći broj hodočasnika. U to vrijeme se već tradicionalno održava hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Ludbreg. Ove godine, 25. po redu pokrajinsko hodočašće u Ludbreg okupilo je djelatnike policijskih uprava sa sjevera Hrvatske: PU zagrebačke, PU varaždinske, PU međimurske, PU krapinsko-zagorske, PU bjelovarsko-bilogorske,

Svečana procesija od župne crkve do zavjetne kapele u Ludbregu, 30. kolovoza 2024.

Foto: MUP RH

Ludbreg, 30. kolovoza 2024.

Foto: MUP RH

PU koprivničko-križevačke, pripadnike 2. mehanizirane bojne „Pume“ Gardijske oklopno-mehanizirane brigade i druge pripadnike vojarne u Varaždinu, pripadnike Topničko-raketne pukovnije iz Bjelovara, hrvatske branitelje, vatrogasce, pripadnike civilne zaštite i hrvatskih povijesnih postrojbi, članove Međunarodnog policijskog udruženja (IPA) iz Mađarske, Austrije i Slovenije. Na svetoj misi su također sudjelovali i drugi vjernici, pripadnici Varaždinske biskupije.

Hodočašće je započelo svečanom procesijom od župne crkve do zavjetne kapele. U procesiji za križem i zastavama koje su nosili pripadnici Počasno zaštitne bojne, išli su i pripadnici Orkestra HV koji su svojim sviranjem uveličali ovo slavlje. Hodočasnici su za vrijeme trajanja hodočašća imali prigodu za svetu ispovijed.

Poslije pobožnosti križnoga puta, središnje euharistijsko slavlje predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan u koncelebraciji s generalnim vikarom Vojnog ordinarijata don Markom Medom, biskupskim vikarom za pastoral u MUP-u vlč. Franom Musićem, župnikom Župe Presvetog Trojstva u Ludbregu vlč. Kristijanom Stojkom i župnikom in solidum vlč. Petrom Mlakarom, vojnim i policijskim kapelanom iz Varaždina vlč. Ivi-com Horvatom, drugim vojnim i policijskim kapelanima i svećenicima. Zavjetnu svijeću 25. pokrajinskog hodočašća zapalio je na početku misnog slavlja načelnik PU međimurske Ivan Sokač. Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sveti Mihovil“.

Biskup Bogdan u propovijedi je rekao: „Četvrt stoljeća, iz sjeverozapadne Hrvatske katolički vjernici iz Hrvatske vojske, policije i braniteljskih udruga zajedno s vojnim i policijskim kapelanima i drugim svećenicima dolaze na pokrajinsko hodočašće u svetište Predragocjene Krvi Kristove u Ludbreg. Našem hodočašću pridružuju se ove godine vatrogasci, pripadnici civilne zaštite, povijesnih postrojbi, vjernici iz više župa Varaždinske biskupije, drugih krajeva naše Domovine i susjednih zemalja. Naše hodočašće se redo-

vito odvija u ‘Sveti petak’ u sklopu Devetnice – duhovne priprave za proslavu Svete Nedjele u Ludbreškome svetištu. U sjeverozapadnim dijelovima Lijepe naše, za hodočašće se upotrebljava i riječ ‘proštenje’ (odatle i ‘proštenište’), što je povezano s bitnom sastavnicom hodočašća katoličkih vjernika, sakramentalnom svetom ispovijedi i oproštenjem grijeha. Poznata je i jedna pučka uzrečica: ‘Nema proštenja bez oproštenja!’ I mi stoga i danas kod dolaska u Ludbreg u svetište Predragocjene Krvi Kristove, imamo prigodu za sakramentalnu svetu ispovijed. U dubini svoga srca, u skrušenoj molitvi pred Bogom, u mjestu dragocjene relikvije Krvi Kristove, prebiremo po svojoj nutrini, promatramo koliko je dobrog Bog po nama učinio u našem svakodnevnome životu, koliko i kakvog ulja ima u svjetiljki našeg života. U svijetlu Božje riječi promišljamo o svome životu. Milošću Božjom ojačani, želimo se vidjeti onako kako nas Bog vidi. U vlastitome ispitu savjesti, o svome odnosu prema Bogu, ljudima, samome sebi, uočavamo i naše nesmotrenosti i nesnalaženja pred izazovima životnih situacija, vidimo manje i veće padove, vidljive i nama i drugima i one manje poznate. Savjest nas upozorava da su to grijesi – koji onečišćuju dušu. Kao mrena na očima zasjenjuju jasnoću i bistrinu naših pogleda i odnosa prema Bogu i ljudima. I tu se onda iz dubina našega bića, na koljenima pred Bogom i samim sobom, uzdiže uzdah i vapaj ranjene duše, često i slomljena srca, osobna molitva: ‘Ja se kajem Bože mili, od svakoga grijeha moga, moje srce gorko cvili jer uvrijedih tebe Boga.’“

„Sakrament sv. ispovijedi je jedno od milosnih sredstava što nam ih Bog ostavlja za redovno održavanje higijene naše duše, duhovnoga života, duhovnoga rasta. Ispovijed je jedan od sedam sakramenata kojem možemo pristupiti više puta, kad god nas savjest poziva i upozorava da treba očistiti, urediti odnose s Bogom i ljudima, presložiti stvari, ponovno započeti. Ljudska narav je ranjena istočnim grijehom. Sklonost prema zlu je u nama. Bog nam ostavlja, daje sredstva na raspolaganje da uvijek budemo snažnoga duha, čvrsta i

Vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predslavi svetu misu u zavjetnoj crkvi na otvorenom u Svetištu Predragocjene Krvi Kristove, Ludbreg, 30. kolovoza 2024.

Foto: MUP RH

sigurna koraka, bistra pogleda, da kroz život hodimo zajedno s njime, bez straha i sigurni.“

Biskup Bogdan potom se nadovezao na Isusovu prisposobu o deset mudrih i ludih djevice iz današnjeg Evanđelja: „Ovo je jedna prisposoba – slika iz života Isusovih suvremenika. Svadbe su se tada odvijale u večernjim satima. Djevojke su zaručnika trebale dočekati s upaljenim svjetiljkama i on je prolazeći između svjetiljki ulazio u svadbenu dvoranu na gozbu. Međutim, on je nepredviđeno otegnuo s dolaskom... Što se dogodilo na putu, ne znamo. Ulje na svjetiljkama se potrošilo, a djevice su od umora zaspale. Kad je o ponoći iznenada došao zaručnik, mudre djevice su nadolile ulja i s upaljenim svjetiljkama dočekale zaručnika. Lude nisu imale zaliha i njihove svjetiljke su bile izgašene. I tada nastaje prava drama. Ove s upaljenim svjetiljkama, koje su donijele ulje sa sobom u rezervi, ulaze na gozbu, a one koje ga nemaju, bez svjetla, ostaju vani u mrkloj noći, u tami, iza zatvorenih vrata. Nemaju pristupa na gozbu.“

„Što nam Isus želi poručiti u ovoj prisposobi“, upitao je biskup i nastavio: „U životu postoji jedno grozno i strašno ‘kasno, prekasno’! Ulje u ovoj prisposobi nije nikakav potrošni materijal nego je ono simbol – znak čovjekove spremnosti da čovjek cijeli svoj život usmjeri prema Evanđelju i Isusovoj osobi. I nije to stvar za neke povremene prigode, blagdanske ili nedjeljne svečanosti, nego je to trajna zadaća. Usmjeravati se prema Gospodinu Isusu, Spasitelju i Otkupitelju čovjeka, trajno, svakodnevno, ustrajno. Imati sa sobom uvijek ulja u rezervi. Ne gubiti nadu, strpljivost, ne prepustiti se malodušju. ‘Svaki trenutak života je milost’, rekao je židovski pisac Elie Wiesel. Milost je biti pozvan na gozbu, svadbu Jaganjčevu, ali biti uvijek budan, dijeliti s drugima radost i nadu. Naše zalihe ulja, naši resursi su Sveto pismo – Božja riječ, bogoslužje, proštenje, hodočašće, molitva, ispovijed, sakramenti...“

Na kraju svete mise, vlč. Ivica Horvat pozdravio je sve sudionike hodočašća i pozvao na zajedničko druženje.

Svetište Predragocjene Krví Kristove, Ludbreg, 30. kolovoza 2024.

Foto: MUP RH

DAN POLICIJSKE KAPELANIJE „SVETI MARKO KRIŽEVČANIN“

U petak 6. rujna u Koprivnici proslavljen je Dan policijske kapelanije „Sveti Marko Križevčanin“. Svetu misu u crkvi sv. Nikole biskupa predslavio je biskupski vikar za pastoral MUP-a i redarstvenih službi RH vlč. Frano Musić. U koncelebraciji su bili dekan koprivničkog dekanata vlč. Dominik Vukalović, policijski kapelan PU koprivničko-križevačke vlč. Ozren Bizek, ostali policijski kapelani i drugi svećenici. Misnom slavlju prisustvovali su župan koprivničko-križevačke županije Darko Koren, zamjenik župana Ratimir Ljubić, zamjenica gradonačelnika Grada Koprivnice Ksenija Ostriž, voditelj Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP) Ivan Galić sa suradnicima, načelnik Policijske uprave koprivničko-križevačke Marijan Kirin sa suradnicima, predstavnici braniteljskih udruga, obitelji poginulih i preminulih policajaca te ostali vjernici.

U svojoj propovijedi vlč. Frano je sve prisutne podsjetio na neraskidivu povezanost

svetaca i mučenika s Gospodinom koja i nas okuplja u vjeri. Uzeti Boga sebi za zaštitnika najveće je naše blago i mudrost. Riječi iz Knjige Mudrosti koje govore o dušama pravednika koji su „za malo muke zadobili dobra velika“, predstavljaju paradoks razumljiv jedino očima vjere. Isti paradoks nalazimo u Isusovim riječima „tko izgubi život svoj poradi mene, taj će ga spasiti“, naglasio je vlč. Frano. Također, Isusov poziv „hoće li tko za mnom, neka se odreče samoga sebe“, poziv je da i mi poput svetaca i mučenika budemo spremni za izgradnju novoga identiteta. Takva Isusova logika suprotna je svijetu jer on govori iz perspektive vječnosti, zaključio je. Na kraju, zahvaljujući svim djelatnicima policijske uprave na svemu što čine za dobro bližnjih, vlč. Frano je zaželio da sve prisutne prožme dah vječnosti po zagovoru sv. Marka Križevčanina.

Na misi je pjevao zbor mladih župe bl. Alojzija Stepinca iz Koprivnice.

Crkva sv. Nikole biskupa u Koprivnici, 6. rujna 2024.

FOTO: MUP RH

DAN HRVATSKE RATNE MORNARICE

Dan Hrvatske ratne mornarice, Split, 18. rujna 2024.

FOTO: Ured predsjednika Republike Hrvatske/ Tomislav Bušljeta

Povodom Dana Hrvatske ratne mornarice i 33. obljetnice njenog utemeljenja, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je u srijedu, 18. rujna, svetu misu u crkvi sv. Ante u Splitu. U zajedništvu s biskupom bili su kapelani don Branimir Projić i don Hrvoje Relja.

Biskup je u propovijedi rekao: „Ljubav i poštovanje prema poginulim i preminulim hrvatskim braniteljima, povodom 33. obljetnice ustanovljena Hrvatske ratne mornarice, okupili su nas na molitvu u crkvu sv. Ante. U sklopu proslava Dana Hrvatske ratne mornarice kao i u drugim istaknutim danima i proslavama u našoj Domovini, molitveni spomen na poginule i preminule hrvatske branitelje zauzima istaknuto mjesto. Pohod njihovim grobovima, spomen-obilježja po našim selima i gradovima, paljenje svijeća i polaganje cvijeća, molitve, cvijeće na moru, rijekama

i jezerima diljem Lijepe naše, znak su naše duboke povezanosti s onima koji su prošli ‘vrata smrti’, koji su prešli na drugu stranu, na drugu obalu... Slavlje euharistijske žrtve – svete mise za njihove duše znak su našeg duhovnog zajedništva i povezanosti s njima... Sjećamo se danas zajedništva, nacionalnog zanosa i ponosa devedesetih godina koji je prožimao našu naciju u obrani vlastite slobode i neovisnosti. Spominjemo se međusobne solidarnosti, povezanosti, složnosti... Velikodušnost, požrtvovnost, časno izvršavanje vlastite zadaće i pod cijenu vlastitoga života trajne su vrijednosti koje crpimo iz spomena na ljude i događaje u našoj Domovini prije 33 godine! Na tome smo im zahvalni. Ovaj grad i kraj su platili visoku cijenu slobode.“

Vojni ordinarij se u propovijedi na osobit način osvrnuo na Hvalospjev ljubavi iz prvog

čitanja toga dana: „Hvalospjev ljubavi koji smo pročitali u prvom čitanju, izaziva u nama divljenje, oduševljenje, ali i duboki osjećaj zahvalnosti. Moramo prije svega zahvaliti Gospodinu što nam je dao ovaj tekst koji nam pokazuje najljepši ideal za naš život. Tada mu moramo zahvaliti jer ljubav postoji među nama, a svijest o tome za nas je izvor radosti.“

Istaknuvši kako je u krštenju Božja ljubav razlivena u našim srcima, biskup je potaknuo okupljene da gaje u sebi tu ljubav koja mora poprimiti one značajke koje Pavao navodi u svome hvalospjevu. „Ljubav nije nešto iluzorno, već mora biti ukorijenjena u našem stvarnom postojanju. Iz dana u dan, ljubav i milosrđe moraju se očitovati u našim svakodnevnim djelima, ljubav se mora očitovati kao velikodušna, dobronamjerna, nezavidna, ne tašta, ne ponosna, čista; da sve opravdava, vjeruje, nada se i trpi. Ovo je vrlo žurni poziv koji nam Pavao upućuje: ‘Čeznite za višim darima.’ Taj poziv odgovara najdubljoj

želji našeg srca, onoj da u potpunosti živimo ljubav koju nam je Bog dao“, zaključio je biskup u popovijedi.

Svečano obilježavanje nastavljeno je u Kaštelanskom zaljevu gdje je Predsjednik Republike Zoran Milanović u more položio lovorov vijenac u spomen na sve poginule hrvatske mornare. Molitvu za poginule predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan.

Svečano postrojavanje pripadnika Hrvatske ratne mornarice i središnja svečanost održala se u vojarni „Admiral flote Sveto Letica-Barba“. Povodom Dana HRM dodijeljena su odlikovanja, promaknuća i pohvale. Na svečanosti su govore održali predsjednik RH Zoran Milanović, zapovjednik Hrvatske ratne mornarice komodor Damir Dojkić i državni tajnik u Ministarstvu obrane, izaslanik potpredsjednika Vlade i ministra obrane Drago Matanović. Na obilježavanju je pjevala klapa HRM „Sveti Juraj“.

Dan Hrvatske ratne mornarice, Split, 18. rujna 2024.

FOTO: MORH/G. Resovac.

DAN POLICIJSKE KAPELANIJE „SV. MATEJA“ U BJELOVARU

Odavanje počasti na sve poginule, nestale i umrle hrvatske redarstvenike PU bjelovarsko-bilogorske, ispred spomenika u Bjelovaru, 20. rujna 2024.

Foto: MUP RH

Koncelebriranom svetom misom u katedrali sv. Terezije Avilske u Bjelovaru, u petak 20. rujna, proslavljen je Dan policijske kapelanije sv. Mateja, apostola i evanđeliste. Policijska kapelanija sv. Mateja time obilježava 15 godina od osnutka i djelovanja u Policijskoj upravi bjelovarsko-bilogorskoj. Svetu misu predvodio je vojni biskup msgr. Jure Bogdan u zajedništvu s biskupskim vikarom za pastoral u MUP-u Franom Musićem, policijskim kapelanima Ozrenom Bizekom i Ivanom Grinišinom i župnikom u Garešnici Dejanom Totom.

Vojni ordinarij u propovijedi je najprije predstavio sveca pod čijom je zaštitom ova kapelanija: „O sv. Mateju ne znamo mnogo, gotovo pa sve stane u netom naviješteni ulomak iz prvoga od četiriju Evanđelja, čije se

autorstvo po tradiciji Crkve pripisuje upravo Mateju apostolu. Crkveni posvjениčar Euzebije Cezarejski izvješćuje: ‘Matej, koji je isprva propovijedao među Židovima, kada je odlučio poći drugim narodima na svom je materinskom jeziku napisao Evanđelje što ga je naviještao: tako je s napisanim htio nadomjestiti – onima od kojih se odvajao – ono što su gubili njegovim odlaskom’ (Hist. Eccl. III, 24, 6). Euzebije se pritom uvelike oslanja na stariji spis biskupa Papije iz Hijerapolija u Frigiji koji potječe oko 130. godine i vrlo je pouzdan. U tome se spisu Matej apostol poistovjećuje s piscem prvoga Evanđelja.“

Biskup se na osobit način osvrnuo na Isusov poziv Mateju, koji je opisan u evanđelju (Mt 9,9-13): „Za jednoga od mnogobrojnih boravaka u carinarnici, gdje se prikupljeni novac

od poreza brojio, događa se Isusov neočekivani poziv Mateju da ga slijedi, da pođe za Njim. Odgovor je veličanstven, u trenutku, bez okolišanja i dvojbi: Matej spremno i odlučno ustaje i ide za Isusom. Cijeli život stane u nekoliko riječi: 'On usta i pođe za Njim' Sažeto, da sažetije ne može biti. Matejeva spremnost pokazuje da treba ostaviti sve, opipljivo i vidljivo, materijalno koje mu je jamčilo sigurnost, izvor prihoda za život; treba napustiti sve prijašnje i prihvatiti Onoga koji je jedini jamac i izvor pravoga bogatstva koje nije podložno zubu vremena i «ne može ga nagristi moljac ni rastočiti hrđa». To je blago na nebesima koje se ne stječe ljudskom domišljatosti i naporom, a posebno ne nečasno ili izrabljivanjem. Dovoljan je samo trenutak u susretu s Isusom da Matej shvati da ne smije ustrajati u onome što je dotada činio. O nenadanome Isusovu pozivu Mateju cariniku živo govori Carravaggiova slika 'Pozivanje sv. Mateja'.

Na osnovi ovoga biskup Bogdan nastavio je promišljanje o načinu kako Bog traži čovjeka i želi uspostaviti razgovor s njime: „Bog traži čovjeka i obraća mu se, poziva ga u njegovoj svakodnevici. Isus je živa Božja Riječ upućena svakomu čovjeku, On je blizina Očeva, Lice milosrđa. Čovjeku je, ma koliko bio grješnik, uvijek otvoren put do Božje ljubavi i prijateljstva, dakako ako prihvati Božji poziv i krene putem obraćenja.“

Msgr. Bogdan napomenuo je kako susret s Isusom mijenja živote u potpunosti. Tako je bilo u apostolsko vrijeme, ali tako je i danas. Jedan od takvih susreta u vjeri dogodio se i mladome Savlu koji je na putu za Damask susreo Isusa uskrslog. Od tog susreta on prestaje biti Savao progonitelj i postaje Pavao

navjestitelj Radosne vijesti. Napustivši svoje prijašnje ponašanje, Pavao sada potiče vjernike na radikalnu ljubav.

Svjestan kako se u međusobnim odnosima često javljaju teškoće, biskup Bogdan citirao je riječi sv. Pavla upućene Efežanima: „Zaklinjem vas ja, sužanj u Gospodinu: sa svom poniznošću i blagošću, sa strpljivošću živite dostojno poziva kojim ste pozvani! Podnosite jedni druge u ljubavi; trudite se sačuvati jedinstvo Duha svezom mira!“

„Neka nam sv. Matej pomogne da tako živimo u svojim obiteljima, na poslu i s onima koje svakodnevno susrećemo“, zaključio je msgr. Bogdan.

Na sv. misi sudjelovali su načelnik PU bjelovarsko-bilogorske Jakob Bukvić sa suradnicima, pripadnici hrvatske policije i Hrvatske vojske, predstavnici vatrogasne zajednice, pripadnici ATJ Lučko, hrvatski branitelji i obitelji poginulih branitelja, bivši načelnici PU bjelovarsko-bilogorske, župan Bjelovarsko-bilogorske županije Marko Marušić i predstavnici civilnih vlasti, i drugi vjernici.

Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sveti Matej“.

Na kraju sv. mise, kapelan policijske kapelanije sv. Mateja Damir Vrabec obratio se svima prisutnima i zahvalio što su uveličali Dan policijske kapelanije.

Nakon svete mise kod spomen obilježja ispred zgrade PU bjelovarsko-bilogorske položeno je cvijeće i zapaljane su svijeće u spomen na sve poginule, nestale i umrle hrvatske redarstvenike PU bjelovarsko-bilogorske.

ZADUŠNICA ZA MARICU STANKOVIĆ U MADŽAREVU

Misu zadušnicu za Maricu Stanković u sklopu vjersko-kulturne manifestacije „Dani službenice Božje Marice Stanković“ predvodio je u subotu, 21. rujna, u crkvi sv. Vida i Jurja u Madžarevu vojni ordinarij u RH Jure Bogdan. Suslavio je domaći župnik i policijski kapelan Vjekoslav Vidaček.

Msgr. Bogdan u svojoj je homiliji polazeći od lika sv. Mateja, apostola i evanđelista čiji se blagdan slavio toga dana, govorio o zaokretu života onih koji susretnu Isusa. Taj zaokret ide u samu bit osobe određujući njezin identitet Kristovog učenika. Apostol Matej doživio je taj zaokret u susretu s Isusovom ljubavlju koja od grešnika čini apostola spremnog svjedočiti za Isusa i mučeničkom smrću.

U nastavku homilije biskup Bogdan kazao je kako povijest proteklih 20 stoljeća svjedoči da se susret sa živim, uskrslim Kristom događa u životima mnogih ljudi koji nisu Isusa susreli u zemaljskom, povijesnom obličju. U tom kontekstu propovjednik je u nastavku govorio o apostolu Pavlu koji od progonitelja kršćana, u namjeri da očuva vjernost svom židovskom identitetu, susrevši uskrsloga Krista doživljava zaokret života. On postaje onaj koji će, ne samo biti Isusov apostol, apostol naroda, jedan od glavnih autora Svetog pisma Novog zavjeta, već će za Isusa i kršćansku vjeru položiti i svoj život.

„Susret s Isusom osobno, u vjeri, je proces koji traje od Isusovih vremena sve do danas“, rekao je msgr. Bogdan te napomenuo kako je takav susret s Isusom u vjeri doživjela i Marica Stanković. „Marica Stanković je bila osoba koja je u središte svojega razmišljanja, života i djelovanja stavila Isusa Krista. Ona je u vjeri susrela Isusa Krista kao spasitelja i otkupitelja“, naglasio je biskup. Protumačio je u nastavku da susret s Isusom spasiteljem

i otkupiteljem ne briše ljudsku narav kršćana koji se i dalje bore s grijehom i slabostima, ali su svjesni i koriste sredstva spasenja koja im je Bog ostavio u svojoj Crkvi.

Istaknuo je nadalje msgr. Bogdan kako je Marica Stanković hranila svoju dušu sakramentima, riječju Božjom te je tako ohrabrena ustajala u obranu vjere, Crkve, a između ostalog, i u obranu bl. Alojzija Stepinca. „Onaj tko u Boga vjeruje, onaj tko je Isusa susreo u vjeri nije fanatik, ali je hrabar čvrst, postojan, stabilan i nepopustljiv, on ide naprijed“, kazao je završno propovjednik dodavši kako je takav život stil onih koji su zapaljeni iznutra, Duhom Božjim. „Oni su Božji ljudi, koji su sposobni tu vatru prenijeti i na druge“, rekao je msgr. Bogdan i zaključio molitvom da i svi okupljeni budu obnovljeni žarom koji su nosili oni koji su susreli Isusa u vjeri.

Na kraju mise župnik Vidaček zahvalio je msgr. Bogdanu na slavlju mise, zahvalio je gradonačelniku Siniši Jenkaču na dolasku i podršci, kao i svim organizatorima Dana službenice Božje Marice Stanković u Madžarevu.

Msgr. Bogdan je prije završnog blagoslova još jednom potaknuo na čuvanje uspomene na duhovne, crkvene i nacionalne velikane hrvatskog naroda poglavito 20. stoljeća koji su svojim životom i djelom svjedočili pripadnost Isusu Kristu, a „ako su mogli oni, možemo i mi“, kazao je biskup Jure Bogdan.

Nakon mise održan je koncert duhovne glazbe „Oj, pođi dušo na Božji put“ na kojem su sudjelovali: Klapa Marof, ženski vokalni ansambl „Zipka“ također iz Novog Marofa i ujedinjeni domaći zborovi – Zbor Župe sv. Vida i Jurja u Madžarevu i Zbor „Kraljica mira“ filijalne crkve Kraljice Mira u Podrutu koji vodi Tajana Salaj.

DAN POLICIJE U POLICIJSKOJ UPRAVI ZAGREBAČKOJ

U utorak 24. rujna obilježen je Dan policije u PU zagrebačkoj. Tom prigodom, svetu misu u kapeli Majke Božje Kamenitih vrata predvodio je vlč. Tomislav Hačko, vicepostulator za kauze beatifikacije i kanonizacije Zagrebačke nadbiskupije, uz koncelebraciju policijskog kapelana vlč. Ivana Grinišina. Na svetoj misi su se okupili djelatnici Policijske uprave zagrebačke zajedno s načelnikom Policijske uprave Markom Rašićem.

Vlč. Hačko zahvalio se na pozivu i čestitao svim djelatnicima Policijske uprave zagrebačke Dan policije kojim slave blagdan njihovog moćnog zaštitnika sv. Mihaela te je pozvao na svetost i očuvanje mira i sigurnosti.

U homiliji se dotaknuo savršenstva, što se može činiti kao težak zadatak. Često se očekuje od policijskog službenika da bude savršen, da čovjek radi besprijekorno. Stvoreni smo na Božju sliku i to je naše ogledalo u koje se ogledamo svakoga dana. Da bi se što više približili Bogu potrebno je slušati i vršiti Božju riječ. Ako je čovjek ponizan, istinit, pravedan, vjeran i mudar onda je to sigurno

put koji nas vodi do Gospodina, odnosno do svetosti i savršenosti.

Nakon svete mise svi su se okupili ispred spomen ploče s imenima poginulih i nestalih redarstvenika Policijske uprave zagrebačke, gdje su položili vijence i zapalili svijeće. Počast su odali načelnik Policijske uprave zagrebačke Marko Rašić zajedno sa svojim suradnicima.

Molitvu za poginule i nestale redarstvenike, njihove obitelji predvodio je policijski kapelan vlč. Ivan Grinišin: „Izbor Sv. Mihovila za zaštitnika hrvatske policije obvezuje nas da ne ostanemo samo na tom vanjskom činu i vanjskom obilježju, nego da u sebi nosimo duh Sv. Mihaela, da u svom svakodnevnom životu koristimo duhovno oružje, a to znači da nam je u borbi protiv zla i izgradnje naše osobnosti, ljudske i kršćanske, potrebna Božja Riječ te povjerenje u Boga. To je izbor koji ima svoju dinamiku i želju: svakog dana biti bolji! Nikakve mjere neće moći promijeniti čovjeka bez njegove unutarnje duboke promjene koja se događa u srcu. Stoga nam je potreba svakodnevna molitva.“

DAN POLICIJE U POLICIJSKOJ UPRAVI VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ

U utorak, 24. rujna, povodom proslave Dana policije i nebeskoga zaštitnika policije Sv. Mihaela, svečano misno slavlje u crkvi sv. Filipa i Jakova u Vukovaru, predslavio je don Ivan Begović, policijski kapelan kapelanije „sv. Euzebije i Polion“ PU vukovarsko-srijemske. Na početku misnoga slavlja sve nazočne pozdravio je gvardijan franjevačkog samostana fra Tonio Vučemilović, te čestitao djelatnicima i djelatnicima Policijske uprave vukovarsko-srijemske Dan policije.

U homiliji je don Begović između ostaloga istaknuo da s posebnim ponosom, izražava zahvalnost prema svim policijskim službenicima, čuvarima reda, mira i sigurnosti, da njihova prisutnost u gradu Vukovaru - simbolu hrvatske boli i ponosa, nije slučajna, jer Vukovar nas uvijek podsjeća na krajnje granice ljudske hrabrosti, ustrajnosti i žrtve, te da u policijskom pozivu prepoznaje isti duh nesebičnosti, istu hrabrost koja je potrebna da bi se život stavio u službu drugih.

Sveta misa u crkvi sv. Filipa i Jakova, Vukovar, 24. rujna 2024.

FOTO: MUP RH

Nadalje je istakno da svaka generacija ima svoje izazove, a današnje vrijeme traži ljude čvrste vjere, nepokolebljive ljubavi prema Bogu i domovini.

Također je istaknuo da je policijski rad često nevidljiv, neprimjetan, ali njegova vrijednost je neizmjerana, da bez njihove predanosti, naše društvo ne bi moglo uživati u slobodi i sigurnosti, te da policijska služba nije samo svakodnevni posao, nego je to poziv koji zahtijeva čistoću srca, ljubav prema bližnjemu i spremnost na žrtvu. Baš kako su Isusovi učenici bili pozvani da budu svjetlo svijeta, tako su i policajci pozvani da budu svjetlo u tamnim trenucima, oslonac kada vlada nesigurnost, i glas pravедnosti.

Na samom kraju don Begović je istaknuo da se trebamo moliti za obitelji policijskih službenika, koje dijele teret i brige policijskog poziva,

kao i za poginule branitelje koji su dali najviše što čovjek može dati – svoj vlastiti život.

Prije završnoga blagoslova, policijski kapelan Policijske kapelanije „Sv. Euzebije i Polion“ PU vukovarsko-srijemske don Ivan Begović, kratko i prigodno se obratio riječima zahvale svim prisutnima na svetoj misi, koji su svojom nazočnošću uveličali svečanost obilježavanja sv. Mihovila i Dana policije, te čestitao je svim djelatnicama i djelatnicima Policijske uprave vukovarsko-srijemske, Dan policije.

Na misnome slavlju osim policijskih i državnih službenika, bio je i načelnik Policijske uprave vukovarsko-srijemske Ante Zovak, njegov zamjenik Ivan Groznica, te predstavnici Hrvatske vojske, Civilne zaštite, Vatrogasaca i Civilne vlasti u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Pjevanje je animirao Župni zbor sv. Filipa i Jakova iz Vukovara.

PROSLAVA SV. MIHOVILA ARKANĐELA I DANA POLICIJE U POLICIJSKOJ UPRAVI SPLITSKO-DALMATINSKOJ

U srijedu 25. rujna, Policijska uprava splitsko-dalmatinska svečano je proslavila blagdan svojeg nebeskog zaštitnika sv. Mihovila arkanđela. Obilježavanje je započelo u ranim jutarnjim satima na gradskom groblju Lovrinac kod Središnjeg križa gdje su položeni vijenci i zapaljene svijeće za poginule hrvatske branitelje. Kapelani policijske kapelanije sv. Mihovila arkanđela don Marko Trogrlić i don Hrvoje Relja održali su za pokojne molitvu odrješenja.

Obilježavanje je nastavljeno u predvorju zgrade PU splitsko-dalmatinske gdje je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio molitvu odrješenja zasve poginule policajce iz PU splitsko-dalmatinske. Počast poginulim i nestalim policajcima odao je načelnik PU splitsko-dalmatinske Marko Srdarević sa suradnicima.

U 10 sati Vojni ordinarij služio je svetom misu u crkvi sv. Obitelji, u propovijedi je biskup istaknuo sv. Mihovila kao uzora svim policajcima: „U knjizi Otkrivenja arkanđeo Mihovil opisan je u punini i snazi svoga poslanja... Jedan anđeo, samo jedan anđeo, protiv sveopćeg, univerzalnog zla! Kao osobe koje su u službi mira, očuvanja sigurnosti svih građana naše Domovine, sigurno i Vi dragi policajci i policajke osjećate silinu i dosjetljivost mnogovrsnih zala i poroka protiv kojih se borite. Imamo ponekad osjećaj kao da je zlo i iznutra i izvana veće i jače od dobra i kao da ono nadilazi naše snage i sposobnosti.“

Biskup Bogdan ohrabrio je okupljene djelatnike policije istaknuvši kako vjerujemo da dobro uvijek pobjeđuje zlo, tako i sv. Mihovil jer mu Bog daje vlast i snagu, uvijek svladava svog neprijatelja. Policajac, koji sebe stavlja u službu dobra, ne mora stoga biti malodušan pred zlom koje susreće u svome poslu već može učiti od sv. Mihovila kako biti pošten, čestit, hrabar i jak, blag i susretljiv prema ne-

voljnima i potrebnima, a odlučan i nepotkupljiv prema zlima.

U zajedništvu s biskupom bili su policijski kapelani don Marko Trogrlić i don Hrvoje Relja i župnik Župe sv. Obitelji fra Kristijan Kovačević TOR. Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sv. Mihovil“.

Neposredno nakon sv. mise u prostorima Župe sv. Obitelji održan je prigodni susret s pripadnicima obitelji poginulih hrvatskih redarstvenika.

U 12 sati u Vili Dalmacija održana je svečana akademija povodom Dana policije. Na svečanosti su govore držali načelnik PU splitsko-dalmatinske Marko Srdarević, zamjenik gradonačelnika Grada Splita Antonio Kuzmanić i zamjenik župana Splitsko-dalmatinske županije Ante Šošić.

O ovoj prigodi pozdravnu riječ uputio je i biskup Jure Bogdan: „Sve vas najsrdačnije pozdravljam i čestitam vam vaš Dan i Dan naše policijske kapelanije sv. Mihovila arkanđela koja djeluje pri PU splitsko-dalmatinskoj. Dopustite mi da Vam uputim par riječi kao vojni biskup u Republici Hrvatskoj. Ovo je prigoda progovoriti o našoj pastoralnoj skrbi – skrbi za pripadnike Hrvatske vojske, policije i članove njihovih obitelji. Organizirana dušobrižnička skrb katoličkih vjernika vojnika i redarstvenika u hrvatskome narodu s vojnim svećenicima izrasta na našim prostorima iz višestoljetne tradicije i prakse. Drugi Vatikanski sabor izražava puno razumijevanje i poštovanje prema vojničkoj službi u promicanju mira: ‘Oni pak koji služeći domovini vrše vojničku službu neka se smatraju službenicima sigurnosti i slobode naroda, i ako ispravno vrše tu dužnost, istinski pridonose učvršćenju mira.’ U novim društvenim prilikama, uslijed velikih promjena u

Sv. Mihovil u PU splitsko-dalmatinskoj, 25. rujna 2024.

FOTO: MUP RH

svijetu, kao i u društvenome shvaćanju naravi i uloge vojske i policije u svakodnevnoj stvarnosti, isto tako uložiti i službi Katoličke Crkve u suvremenome svijetu u promicanju pravde i izgradnji mira, u skladu s naukom Drugog vatikanskog sabora, papa Ivan Pavao II. dao je nove naglaske i smjernice za dušobrižništvo katoličkih vjernika vojnika i redarstvenika. U mnogim zemljama uspostavljani su vojni ordinarijati s biskupima na čelu ili vojni vikarijati. Vojni ordinarijat nije ekskluziva Hrvatske ili manjeg broja nekih zemalja ili država. To je standard i doseg slobode vjere u zemljama i demokracijama na svim kontinentima.“ Msgr. Bogdan se govoreći o povijesti Vojnog ordinarijata, na kraju posebno osvrnuo na sadašnje stanje u PU

splitsko-dalmatinskoj: „Pri Policijskoj upravi splitsko-dalmatinskoj djeluje naša policijska kapelanija posvećena sv. Mihovilu arkanđelu. Ona ima u prizemlju zgrade Policijske uprave kapelicu koju sam blagoslovio 2019. godine. Tu se svakoga jutra u 7.30 sati okupljaju djelatnici na sv. misi. Tu se dijele sveti sakramenti te su kapelani don Marko i don Hrvoje na raspolaganju svim zaposlenicima ove Uprave i članovima njihovih obitelji za njihove duhovne potrebe. Želim od srca da se to tako nastavi dalje.

U istome duhu međusobnog poštovanja i služenja jednih drugima. Čestitam Vam svima Vaš dan i želim obilježiti Božjeg blagoslova svima Vama kao i članovima Vaših obitelji!“

SREDIŠNJA PROSLAVA DANA POLICIJE I BLAGDANA SV. MIHOVILA ARKANĐELA

U petak, 27. rujna, svečano je obilježen Dan policije i blagdan nebeskog zaštitnika policije – sv. Mihovila. Obilježavanje je započelo na zagrebačkom Gradskom groblju Mirogoj gdje je visoko izaslanstvo Ministarstva unutarnjih poslova i Ravnateljstva policije zapalilo svijeće i položilo vijence za poginule, preminule i nestale hrvatske branitelje te za žrtve iz Domovinskog rata. U izaslanstvu su sudjelovali potpredsjednik Vlade RH i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović sa suradnicima i glavni ravnatelj policije Nikola Milina sa suradnicima. Položeni su vijenci i zapaljene svijeće i na grobu dr. Franje Tuđmana, prvog Predsjednika RH.

Obilježavanje Dana policije nastavljeno je na Policijskoj akademiji u kapelici sv. Mihaela gdje je s početkom u 10.30 sati vojni ordinarijat u RH msgr. Jure Bogdan služio svetu misu za poginule, nestale i preminule hrvatske redarstvenike. U zajedništvu s biskupom bio je biskupski vikar za MUP i kapelan na Policijskoj akademiji vlč. Frano Musić. Misnom slavljem su uz predstavnike iz Ministarstva

unutarnjih poslova i Ravnateljstva policije, sudjelovali mnogi pripadnici policije, polaznici Policijske akademije i djelatnici Ministarstva unutarnjih poslova, i drugi.

Biskup Bogdan svim prisutnima je čestitao Dan policije i blagdan sv. Mihovila te je u propovijedi istaknuo: „Zašto je sv. Mihovil zaštitnik policije? Stari ga zavjet spominje kao zaštitnika Božjega naroda, a poslanice Novoga zavjeta kao anđela Posljednjega suda, odnosno kao onoga koji prati duše u nebo. No, na osobit način o njemu govori Knjiga Otkrivenja, kako čusmo u prvom čitanju. Sveti se Mihovil bori protiv zla, protiv sotone i njegovih slugu od početka stvaranja do eshatona. U toj su borbi Božji anđeli pobjednici.“ Biskup je podsjetio kako riječ policajac označava osobu koja je u službi općeg dobra koje uključuje mir, pravednost i sigurnost pravnog poredka. Upravo stoga je papa Pio XII. izabrao sv. Mihovila za zaštitnika policajaca. „Od sv. Mihovila možemo naučiti koje bi vrline trebale krasiti policajca u najboljem smislu te riječi: to su poštenje i čestitost,

Pred kapelicom na Policijskoj Akademiji u Zagrebu

FOTO: MUP RH

hrabrost i jakost, promicanje dobra i suzbijanje zla, blagost i susretljivost prema nevoljnicima i potrebnima, a odlučnost i nepotkupljivost prema zločincima i kriminalcima. Sveti Mihovil je uzor svakom policajcu. On je uzor svakome kršćaninu.“

Poslije svete mise, održana je svečana akademija u Koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski. Istaknutim pojedincima i skupinama dodijeljene su zahvalnice, priznanja, godišnje nagrade i medalje za izuzetne pothvate tijekom protekle godine.

DAN GRADA BJELOVARA

U nedjelju 29. rujna, grad Bjelovar je proslavio Dan Grada i Dan bjelovarskih branitelja. Proslava Dana grada usko je vezana uz obljetnicu bitke za bjelovarsku vojarnu (29. rujna 1991.), što predstavlja jedan od najznačajnijih dana u povijesti Bjelovara.

Obilježavanje 29. rujna svake godine okuplja branitelje, obitelji poginulih i građane Bjelovara, podsjećajući ih na velike žrtve koje su položene za slobodu. Svečanost je započela u 08.00 sati polaganjem zajedničkog vijenca i paljenjem svijeća kod spomen obilježja ispred zgrade policijske uprave. U spomen na sve poginule, nestale i umrle hrvatske po-

licajce uz obitelji, počast svim hrabrim policijskim službenicima koji su dali svoj život u stvaranju slobodne i neovisne Republike Hrvatske odali su i izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora i saborski zastupnik Miro Totgergeli, izaslanik predsjednika Vlade RH i ministra hrvatskih branitelja Dinko Tandra, župan Bjelovarsko-bilogorske županije Marko Marušić i zamjenica Marija Jungić dok ispred Grada Bjelovara gradonačelnik Dario Hrebak sa suradnicima, zamjenik načelnika Policijske uprave bjelovarsko-bilogorske Robert Posavac sa suradnicima te predstavnici hrvatske vojske i udruga proisteklih iz Domovinskog rata.

Spomenik poginulim braniteljima, Spomen-područje Barutana, Bjelovar, 29. rujna 2024.

FOTO: Grad Bjelovar

U 09.30 sati mimohod pobjednika krenuo je iz središnjeg gradskoga parka prema spomen području Barutana, gdje je 29. rujna 1991. godine poginulo 11 hrabrih bjelovarskih branitelja. Na spomen području Barutana održana je komemoracija za poginule branitelje nakon čega je održana sveta misa zadušnica.

Svetu misu pred kapelicom na Barutani predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan u zajedništvu s mjesnim župnikom vlč. Franjom Faltakom i drugim svećenicima. Pod misom je pjevao mješoviti zbor župe sv. Ane iz Bjelovara. U propovijedi je biskup rekao: „Povijest grada Bjelovara, povijest ovoga područja naše domovine sve tamo od rimskih vremena do danas, poglavito posljednjih stoljeća, obilježena je susretima naroda i kultura, sukobima vojski i osvajača, ideologija i politika, rušenja i građenja, sve do naših dana. Sve je to duboko ugrađeno u svijest i podsvijest ljudi ovoga kraja, u mentalitet ljudi, svakodnevni život i običaje, kulturu, javni život, međuljudske odnose... Kao i drugi dijelovi naše domovine i ovaj kraj imao je više ne-

mira i nesigurnosti, više ratova, otvorenih ili latentnih sukoba nego razdoblja mira i sigurnosti kad se moglo normalno razvijati, unapređivati život i poboljšavati standard ovoga kraja i njegovih stanovnika. Uza sve to, ovaj kraj dao je ogroman doprinos u obrani domovine, hrvatskoj kulturi, privredi, politici, športu, čuvanju ljudskoga dostojanstva, kršćanskog, vjerničkog identiteta i katoličke duše našeg naroda. Kako li je samo na ovome području dvadeseto stoljeće obilježeno burnim događanjima, krvavim sukobima, od Kraljevine SHS, Drugog svjetskog rata, poraća i onda opet događaja iz Domovinskoga rata. A ovaj narod, hrvatski narod i drugi koji s nama žive, želio je mir, želio je svoju slobodu u svojoj državi, želio je ono čemu teže i što imaju drugi, gotovo svi narodi svijeta.

Dvadeset i deveti rujna 1991. godine duboko je upisan u kolektivno pamćenje ovoga grada i kraja: razorno miniranje, ogromna eksplozija, presudna bitka za bjelovarsku vojarnu, za grad Bjelovar! Mnogi od Vas i sami ste u tome sudjelovali i tomu ste živi svjedoci. S

dubokim poštovanjem i ljubavlju sjećamo se svih onih koji su izgubili život u obrani grada, u obrani slobode. Dok molimo za njihove duše, i za sve stradale u toj strašnoj bitci, mi danas s ovoga oltara upućujemo dobrome Bogu molitvu za mir, u našoj domovini među nama i svima koji s nama žive, mir u našem susjedstvu, mir na Europskome kontinentu, mir u svijetu! Naša korska molitva kod Gospodnjeg oltara je: Nikada više rata.“ Biskup Bogdan u nastavku propovijedi govorio je o evanđelju te nedjelje (Mk 9,38-48) istaknuvši kako nas Isus uči univerzalnom poštovanju dobra u svakome čovjeku. Na primjedbu apostola Ivana: „Učitelju, vidjesmo jednoga kako u tvoje ime izgoni zloduhe. Mi smo mu branili jer ne ide s nama“, Isus se objavljuje kao onaj koji primjećuje dobro što ga čine drugi i drugačiji. „Ne branite mu! Jer nitko ne može učiniti nešto silno u moje ime pa me ubrzo zatim pogrditi. Tko nije protiv nas, za nas je“. Biskup je nastavio: „Isus u dobru tih drugih i drugačijih vidi znakove sveopće dobrote Božje i zato je svoje učenike želio učiniti otvorenima za takvu dobrotu. Polje Božjeg djelovanja proteže se izvan granica vidljive zajednice Isusovih učenika i kršćani nemaju monopol na poštenje, dobrotvornost, ljudskost. To želimo od Isusa u ovoj zgoditi naučiti. Također je važno ne stvarati protivnike od svih koji nisu ‘s nama’, u našoj grupi, našoj crkvenoj i narodnoj zajednici, u našoj stranci, u našoj navijačkoj skupini. Od Isusa sveopćeg Spasitelja trebamo učiti kršćansku i katoličku univerzalnost.“

Biskup je bio i vrlo konkretan o pojavama u našoj društvenoj zbilji, o opasnostima koje vrebaju, zastranjenjima koja se događaju i koja se moraju zaustaviti. Ovdje svi može-

mo i moramo dati svoj doprinos. „U našoj domovini demokratki biramo svoje narodne predstavnike, gradske, općinske, druge zastupnike, u Saboru pa tako i predsjednika države. Bogu hvala da to činimo u potpunoj slobodi u demokraciji. Sasvim je razumljivo da u svakoj športskoj, političkoj i životnoj utakmici svaki sudionik želi pobijediti. Ali natjecanje mora biti džentlmenstvo, s pravilima i prema pravilima igre, dostojanstveno. Ono je ponekad žustro, vrlo dinamično što je sasvim razumljivo...“

Ipak, pitam se što se to događa u Hrvatskoj, u našem narodu, na nogometnim i drugim tribinama, među našim klubovima, među navijačima... Pred našim očima događaju se ispadi ispod svake razine, koji često odvedu u nasilničko uništavanje imovine, povrede ljudi, nered... Tko je to otrovao i sustavno truje dušu našeg čovjeka? Kome je to interesu? Što se to događa? Ima li i koja je nevidljiva ruka koja time upravlja? Je li sve ovo slučajno? Mi smo kršćani. Mi smo Kristovi učenici. 2041. godine navršit će se 1400 godina kako smo uspostavili veze s apostolskom stolicom sv. Petra u Rimu. Kristovo evanđelje, evanđeoski moral oblikovao je našu svijest, povijest, kulturu. Nemojmo dopustiti da nam se športska i sva druga natjecanja pretvaraju u nasilje, da potonemo u mržnju, da završimo u razbijanju dobrih međuljudskih i međususednih odnosa. Sve to degradira nas, uništava naše ljudsko i kršćansko dostojanstvo i naše nacionalno zajedništvo“, rekao je biskup.

Na kraju misnoga slavlja mjesni župnik Franjo Faltak zahvalio je svima na organiziranome slavlju i svima čestitao Dan grada.

DAN VOJNE KAPELANIJE „SV. MIHAEL ARKANĐEO“ NA HRVATSKOM VOJNOM UČILIŠTU U ZAGREBU

U ponedjeljak, 30. rujna, vojna kapelanija „Sv. Mihael arkanđeo“ na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ proslavila je svoga sveca zaštitnika.

Tom prigodom sv. misu je predslavio vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. U zajedništvu s njime bili su provincijal Hrvatske salezijanske provincije don Milan Ivančević SDB, biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH i vojni kapelan don Slavko Rajič, voj-

ni kapelan kapelanije „Sv. Petar i Pavao“ o. Danijel Čolo OCD i vojni kapelan na HVU don Damir Stojić SDB.

Misi je nazočio zapovjednik HVU general bojnik Slaven Zdilar, rektor Sveučilišta obrane i sigurnosti prof. dr. sc. Ivica Lučić, zamjenik zapovjednika Inspektorata obrane brigadni general Perica Turalija i ostali čelnici ustrojstvenih jedinica vojarne „Petar Zrinski“ koji pripadaju kapelaniji „Sv. Mihael arkanđeo.“

DAN RODA INŽENJERIJE I DAN VOJNE KAPELANIJE „SVETI ANĐELI ČUVARI“ U KARLOVCU

Molitva pred spomen pločom poginulim i preminulim braniteljima-Inženjercima HV, Karlovac, 2. listopada 2024.

FOTO: HKoV

U vojarni "110. brigade Hrvatske vojske" u Karlovcu, u srijedu 2. listopada 2024. godine, obilježena je 33. godišnjica Dana Roda Inženjerije, Dan Inženjerijske pukovnije Hrvatske kopnene vojske i Dan vojne kapelanije "Sveti Anđeli Čuvari". Proslava je započela svečanim postrojavanjem pripadnika Inženjerijske pukovnije i predajom prijavka izaslaniku zapovjednika Hrvatske kopnene vojske brigadiru Marinu Kostelcu iz Zapovjedništva HKoV, od strane načelnika stožera-zamjenika zapovjednika Inženjerijske pukovnije pukovnika Željka Javorovića. Svečanom postroju i uzvanicima prigodnim govorima obratili su se zapovjednik InŽP pukovnik Miroslav Car i izaslanik zapovjednika HKoV general-bojnika Blaža Beretina brigadir Marin Kostelac. Isti su istaknutim pojedincima, inženjercima, uručili poticajne mjere kao i priznanja za postignute rezultate u sport-

skim natjecanjima održanim uz Dan roda Inženjerije. Brigadir Kostelac i pukovnik Car odali su i počast poginulim i preminulim braniteljima-Inženjercima HV, pred spomen pločom u vojarni "110. brigade Hrvatske vojske" a molitvu za poginule branitelje izrekao je dekan karlovačkog vojnog dekanata don Josip Šimatović. Koncelebriranu svetu misu povodom Dana vojne kapelanije "Svetih Anđela čuvara", nebeskih zaštitnika Inženjeraca, predvodio je vojni kapelan iz Zapovjedništva specijalnih snaga don Željko Savić, uz dekana Karlovačkog vojnog dekanata i vojne i policijske kapelane.

Na proslavi su među uzvanicima nazočili zapovjednici i predstavnici zapovjedništava i postrojbi HKoV, izaslanici iz Zapovjedništva za potporu i bivši zapovjednici i pripadnici Inženjerijske pukovnije.

DAN POLICIJSKE KAPELANIJE „SV. FRANJO ASIŠKI“ U ČAKOVCU

U petak, 4. listopada PU međimurska svečano je obilježila Dan policijske kapelanije „Sv. Franjo Asiški“. Tim povodom, u jutarnjim satima kod spomen obilježja u zgradi Policijske uprave međimurske položen je vijenac te su upaljene svijeće za poginule i nestale policajce, molitvu odrješenja predvodio je kapelan Vjekoslav Vidaček.

Svetu Misu u franjevačkoj crkvi sv. Nikole u Čakovcu predslavio je vojni biskup u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan, uz koncelebraciju policijskih kapelana Vjekoslava Vidačeka, Ozrena Bizeka i Ivicu Horvata, i drugih svećenika. Uz biskupa posluživao je domaći župnik i gvardijan fra Filip Đurđević OFM.

Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sv. Mihovil“

U propovijedi je vojni ordinarij rekao: „U našem razmišljanju danas, o životu i djelu sv.

Franje, zaustavljamo se na nekim 'događajima' iz njegova života koji mogu biti svima nama poticaj za osobno i zauzetije življenje vlastite vjere. Exempla trahunt! (Primjeri privlače). Općepoznato je da sv. Franjo potječe iz dobrostojeće obitelji, bogatog trgovca tkaninom, Pietro di Bernardone. Godine mladenaštva, živio je dosta slobodno. Poput mnogih vršnjaka svoga doba, u srcu je gajio viteške ideale. Kao dvadesetogodišnjak, sudjelovao je u nekoj vojnoj akciji i tamo je bio zarobljen. U zarobljeništvu je obolio i tada je pušten na slobodu. Ponekad nam životni križevi i nevolje, koje ne razumijemo i teško prihvaćamo pomažu da o svemu dublje razmišljamo te da u vlastitome životu presložimo stvari. Obraćanje je redovito proces! Upravo to se dogodilo kod sv. Franje. U ovoj fazi života započeo je u njemu polagani proces duhovnog čišćenja, obraćenja. Malo pomalo, napustio je svjetovni i površni način življenja.“ „Slušajući ulomak iz Matejeva Evanđelja – Isusov govor o slanju apostola da svjedoče

FOTO: MUP RH

i propovijedaju Isusovu nauku, i Franjo se osjećao pozvanim živjeti u siromaštvu i posve se posvetiti propovijedanju. Bilo je to 1208. godine. Svojim stilom života i načinom djelovanja izazvao je zanimanje kod mnogih. Jedni su ga smatrali čudakom koji izlazi iz redovnih normi ponašanja a drugi su ga oduševljeno podržavali, pratili, slijedili... Neki su pošli za njim i tako je spontano nastala zajednica istomišljenika, malena jezgra koja će rasti i razrasti se u veliko stablo obnove Crkve. S nekoliko njih 1209. g. Franjo se uputio u Rim, ravno k papi Inocentu III. Papi je htio predstaviti kako on vidi obnovu kršćanskog života. Papa je bio uvjeren da Bog po Franji djeluje u Crkvi. Mladić Franjo u vjери je znao da svaka karizma dana od Duha Svetoga mora biti stavljena u službu izgradnje mističnoga Tijela Kristova, Crkve. Franjo je stoga uvijek djelovao u punom zajedništvu i jedinstvu s crkvenim autoritetom. To će biti i ostati jedan od kriterija za prepoznavanje autentičnih karizmi u Crkvi sve do naših dana.“

„Draga braćo i sestre! Franjo je bio veliki svetac i radostan čovjek. Zbog svoje jednostavnosti, svoje poniznosti, svoje vjere, svoje ljubavi prema Kristu, svoje dobrote prema svakom čovjeku, bio je živo Evanđelje. Mnoge je oduševio za Isusa. Njegov život i djelo poziv i poticaj su svima nama.“, zaključio je biskup Bogdan. Vojni ordinarij je tijekom sv. mise blagoslovio restaurirani oltar u prezbitериju posvećen Blaženoj Djevici Mariji Pomoćnici.

Na sv. misi sudjelovali su načelnik PU međimurske Ivan Sokač sa suradnicima, djelatnici policijske uprave, obitelji poginulih branitelja i drugi vjernici.

Svečana akademija povodom Dana policije i otvaranja Sajma sigurnosti i prevencije održana je u velikoj dvorani Srednje škole Čakovec. Načelnik Ivan Sokač ovim je povodom podijelio pohvalnice nagrađenim djelatnicima te zahvalnice pojedincima i institucijama za višegodišnju suradnju i potporu.

32. VOJNO HODOČAŠĆE U MARIJU BISTRICU

32. vojno hodočašće u Svetištu Majke Božje Bistričke, 6. listopada 2024.

FOTO: VO

U nedjelju 6. listopada 2024. godine, održano je 32. nacionalno hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici. Na hodočašću su sudjelovali katolički vjernici pripadnici Hrvatske vojske i policije, hrvatski branitelji i njihove obitelji, hrvatski vatrogasci, pripadnici Ravnateljstva Civilne zaštite i Hrvatskog Crvenog križa, ratni vojni invalidi Domovinskog rata, članovi obitelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja, pripadnici OS FBiH, pripadnici povijesnih postrojbi, pripadnici Ministarstva pravosuđa i pravosudne policije i Ministarstva financija – Carinske uprave.

Zapovjednik 32. vojnog hodočašća bio je zamjenik zapovjednika Hrvatske kopnene

vojske brigadni general Valentin Skroza, a zamjenik zapovjednika bio je pomoćnik zapovjednika Zapovjedništva za intervencije Marko Brtan.

Od visokih uzvanika hodočašću su nazočili izaslanik Predsjednika Republike Hrvatske general bojnik Ivica Olujić, izaslanik Predsjednika Hrvatskog sabora saborski zastupnik Zoran Gregurović, izaslanik Predsjednika Vlade RH i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, potpredsjednik Vlade RH i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, državni tajnik u MORH-u Drago Matanović, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, posebni savjetnik ministra obrane Željko Živanović, glavni inspektor obrane general pukovnik Siniša Jurković, državni

tajnici u MUP-u Irena Petrijević i Tomislav Bilandžić, glavni vatrogasni zapovjednik Slavko Tucaković, ravnatelj Ravnateljstva Civilne zaštite Damir Trut, izvršni predsjednik Hrvatskog Crvenog Križa Robert Markt, pomoćnik ministra obrane BiH Zoran Šajinović, ravnatelji i načelnici uprava i sektora u Ministarstvu obrane i Glavnom stožeru OS RH, zapovjednici grana Hrvatske vojske, načelnici policijskih uprava, aktivni i umirovljeni generali, visoki časnici, načelnik općine Marija Bistrica, i drugi visoki uzvanici.

Okupljanje hodočasnika započelo je oko 7 sati, a vojni i policijski kapelani bili su tijekom cijeloga jutra na raspolaganju hodočasnici-ma za sakrament svete ispovijedi. Program hodočašća započeo je pobožnošću Križnoga puta u 8.30 sati. Predvođeni vrhbosanskim nadbiskupom i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomom Vukšićem po postajama Križnoga puta na bistričkoj Kalvariji išli su najviši uzvanici, predstavnici povijesnih postrojbi, kadeti HVU-a i polaznici Policijske akademije. Molio se križni put koji je pripremio mostarsko-duvanjski u miru msgr. Ratko Perić. Ostali hodočasnici pratili su pobožnost sa zauzetih mjesta u crkvi na otvorenom „Bl. Alojzije Stepinac“.

U 10.00 sati započelo je svečano misno slavlje koje je predvodio vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. U zajedništvu s njime bili su nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomo Vukšić, vojni biskup u miru msgr. Juraj Jezerinac, generalni vikar Vojnoga ordinarijata u RH msgr. Marko Medo, generalni vikar Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Željko Čuturić, generalni tajnik HBK vlč. Krunoslav Novak, rektor bistričkog Svetišta vlč. Tomica Šestak, provincijal Hrvatske provincije sv. Jeronima fra Miljenko Hontić OFM Conv., provincijal Hrvatske salezijanske provincije don Milan Ivančević SDB, biskupski vikari za pastoral, vojni i policijski dekan i kapelani, svećenici drugih biskupija. Sveto misno slavlje započelo je svečanom ulaznom procesijom. Na čelu procesije bio je

Križ – Ranjeni Isus iz Novog Farkašića, zatim Pralik Gospe Velikoga Hrvatskoga Krsnoga Zavjeta, stjegovi Republike Hrvatske, Svete Stolice i Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj te godišnja zavjetna svijeća hrvatskih vojnika, policajaca i hrvatskih branitelja. U svečanoj povorci potom su slijedile zastave hrvatskih branitelja i udruga proizašlih iz Domovinskoga rata, ratne zastave postrojbi iz Domovinskoga rata. I ove godine - osamnaesti put za redom u procesiji su sudjelovali vojnici koji su pješice hodočastili iz Petrinjske vojarne do Marije Bistrice. Još tri skupine hodočasnika-pješaka sudjelovalo je u procesiji ove godine: iz Varaždina časnici, dočasnici i vojnici bojne *Puma*; pripadnici ATJ Lučko te djelatnici Policijske akademije „Prvi hrvatski redarstvenik“ i učenici Policijske škole Josip Jović. Slijedili su iza njih predstavnici Viteškog alkarskog društva iz Sinja i pripadnici Povijesnih postrojbi Hrvatske vojske. Zatim su se redali stjegovi djelatnih postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske: Glavnog stožera Oružanih snaga RH s pristožernim postrojbama, Hrvatske kopnene vojske, Hrvatske ratne mornarice, Hrvatskog ratnog zrakoplovstva, Hrvatskog vojnog učilišta „Doktor Franjo Tuđman“, Zapovjedništva za potporu, Zapovjedništva specijalnih snaga. Slijedio je stijeg Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske i stjegovi ustrojenih cjelina MUP-a: Specijalne policije, Policijske akademije te Ravnateljstva Civilne zaštite. Zatim stijeg Ministarstva pravosuđa i Pravosudne policije, Ministarstva financija, Hrvatske vatrogasne zajednice i Hrvatskog Crvenog križa. U procesiji je također sudjelovalo izaslanstvo Bosne i Hercegovine u kojemu su bili djelatnici Ministarstva obrane BiH te pripadnici Oružanih snaga BiH. Na kraju svečane ulazne procesije, zapovjednik hodočašća brigadni general Valentin Skroza i zamjenik zapovjednika Marko Brtan zapalili su godišnju zavjetnu svijeću vojnika, policajaca i branitelja.

Na početku svete mise, biskup Bogdan pozdravio je sve okupljene i podsjetio na poziv pape Franje svim katolicima da se u ponedjeljak

32. vojno hodočašće u Svetištu Majke Božje Bistričke, 6. listopada 2024., Križni put

FOTO: MORH/T. Brandt

32. vojno hodočašće u Svetištu Majke Božje Bistričke, 6. listopada 2024., Križni put

FOTO: MORH/T. Brandt

32. vojno hodočašće u Svetištu Majke Božje Bistričke, 6. listopada 2024.

FOTO: MORH/T. Brandt

32. vojno hodočašće u Svetištu Majke Božje Bistričke, 6. listopada 2024.

FOTO: MORH/T. Brandt

7. listopada posvete molitvi i postu za mir u svijetu te rekao: „Prije nekoliko dana, papa Franjo pozvao je Crkvu da sutra u ponedjeljak 7. listopada moli za mir u svijetu. On će danas u rimskoj bazilici Svete Marije Velike predmoliti kronicu i uputiti molitvu Kristovoj majci, Kraljici Svete krunice, za mir u svijetu. Naše 32. vojno hodočašće ima svoj početak u teškim danima Domovinskoga rata, i naše združene molitve za mir i prestanak ratnih sukoba i stradanja. Okupljeni oko Gospodnjeg oltara u Bistričkome svetištu, ujedinjeni u istoj vjeri i s istim osjećajima molimo za mir u svijetu. U naše molitve uključimo brojne ljude i obitelji pogođene tragedijom u Bosni i Hercegovini. U ovu euharistijsku žrtvu unosimo i svoje osobne duhovne i tjelesne potrebe. Nedjelja je Dan Gospodnji. Skrušimo se pred Gospodinom. Čista srca pristupimo oltaru Gospodnjem. Pokajmo se za svoje grijeh.“

U propovijedi je Vojni biskup govorio o značenju i važnosti molitve, a na osobit način u životu obitelji: „Poštovani vjernici i hodočasnici, nalazimo se danas na mjestu molitve. Na mjestu gdje su naraštaji prije nas, a njih slijedimo i mi, dolazili s jednim i najvažnijim ciljem: moliti! U današnjem Evanđelju susrećemo Isusa kao molitelja i učitelja molitve. Svima nam je dobro poznato kako je cijeli Isusov život bio protkan molitvom kao dubokim osobnim odnosom s nebeskim Ocem. Početak njegova javnog djelovanja počinje u pustinjskoj osami molitve i posta; izbor dvanaestorice učinjen je nakon povlačenja na molitvu, hod prema drvu križa osnažen je molitvom u Getsemanskom vrtu. Nadalje, Isus moli za nas u svojoj Velikosvećeničkoj molitvi. Bog moli za ljude! On ozdravlja i vraća u život prethodno moleći. Isus bez prestanka moli. Ne samo da Bog moli nego i uči ljude kako valja moliti. Za vrijeme svoga zemaljskog hoda Isus je, mogli bismo reći, otvorio *školu molitve* svojim apostolima, učenicima, a preko njih i svima nama! Isusova molitva Bogu jest naša radost.“

„Molitva je temelj naših međuljudskih odnosa. Ona je zajednički nazivnik za one tri rije-

či koje su potrebne za dobar obiteljski život, kako naglašava papa Franjo u svojoj Katehezi na Općoj audijenciji (13. svibnja 2015.): *molim, hvala i oprost*. Stoga i poznajemo molitvu kao prosidbenu kada nešto molimo za sebe ili drugoga, kao hvalbenu dok zahvaljujem za primljene milosti i uslišane želje srca te oprosnu kada izričem svoje kajanje za učinjeno zlo i propušteno dobro. I kao što se u obitelji u našim naravnim odnosima isprepliću tri riječi: *molim – hvala – oprost* tako se i u molitvi pred licem Božjim uzdiže molitveni troplet naše prošnje, zahvaljivanja i kajanja. Taj troplet nalazimo u mnogim simbolima naše hrvatske kulture i naših nacionalnih obilježja. Naš narod je oduvijek znao pod čijim znakom, pod čijom zastavom treba u svome životu hoditi: Zastavom Krista uskrsnuloga koji nas je svojim križem i uskrsnućem preporodio na novi život, život koji treba njegovati, čuvati i braniti od začeca do prirodne smrti. Naš hrvatski vojnik, policajac, branitelj, vatrogasac, to zna i zato smotimo da Bogu po Mariji uputimo svoje prošnje i zahvale kajući se za svoje nedosljednosti u življenju svoje vjere.“

Biskup Bogdan potom je istaknuo primjer roditelja Ivana Pavla II. u kojima je sveti papa vidio prvi duhovni uzor: „O svome osobnom iskustvu, iskustvu vlastite zagledanosti u svoje roditelje, lijepo nam je svjedočanstvo ostavio papa sv. Ivan Pavao II. Majka svetoga Ivana Pavla II. zvala se Emilija Kaczorowska. Njegov otac, imenom Karol, bio je profesionalni vojnik... Bračni par Wojtyła posvetio se Djevici Mariji tijekom trudnoće budućega pape, kada su odbili liječnikov savjet za pobačaj kako bi zaštitili Emilijino već bolesno srce. Emilijina primalja ostavila nam je pisano svjedočenje da je tijekom porođaja majka budućega pape željela otvoriti prozore. Nije bilo riječ o svježemu zraku, već o tome da se u tome trenutku iz obližnje crkve čulo pjevanje marijanskih litanija. ‘Želim da prva stvar koju moje dijete čuje bude himna Gospi’, objasnila je Emilija primalji. Budući Papa u dobi od osam godina izgubio je majku. Umrula je 13. travnja 1929. Ostao je sam sa

32. vojno hodočašće u Svetištu Majke Božje Bistričke, 6. listopada 2024.

FOTO: MORH/T. Brandt

Zapovjednik hodočašća brigadni general Valentin Skroza, i zamjenik zapovjednika, pomoćnik zapovjednika Zapovjedništva za intervencije Marko Brtan.

FOTO: MORH/T. Brandt

FOTO: MORH/T. Brandt

svojim ocem. Nakon Emilijine smrti, njegov otac povjerio je svoga mladog sina Gospi od Kalvarije, rekavši dječaku pred Gospinom likom: 'Od danas će ona biti tvoja majka.' Papa Ivan Pavao II. često će se kasnije prisjećati: 'Godine mog djetinjstva i mladosti prvenstveno su povezane s likom moga oca.' Bio je on vojnik, rođen 1879., koji je godine 1900. započeo vojnu službu u Wadowicama. Nakon godine, kao desetnik, bio je upućen u Lavov u pješačku kadetsku školu. Godine 1903. svršio je vojnu službu u činu narednika i mogao se vratiti kući. Međutim, odlučio je ostati u vojsci kao profesionalni vojnik te je služio kao dočasnik u Wadowicama i Krakovu. Preminuo je 1941., u 63. godini života, od zatajenja srca. Pokopan je pored svoje supruge... Otac mladoga Karola bio je svojemu sinu uzor života neprestane molitve. Ivan Pavao II. nazvao je taj primjer svoga oca svojim 'prvim kućnim sjemeništem' Dana 7. svibnja 2020. godine otvorena je kauza za proglašenje svetima roditelja pape svetoga Ivana Pavla II. – Karola Wojtyła starijega i Emilije Kaczorowske."

Vojni ordinarij je na završetku propovijedi pozvao kršćanske roditelje da zajedno mole u svojim domovima, kao obitelj, jer to je temelj ne samo njihova kućanstva nego i hrvatske budućnosti: „Na kršćanskim roditeljima je zadaća da svoju djecu nauče moliti, dajući im svojim primjerom, riječju i djelima sigurno sredstvo u borbi protiv napasti i zamamnosti lažnih proroka koji obećavaju lagodan život i sreću. U školi molitve koja počinje u obitelji čovjek stječe ispravnu sliku o sebi, raste u svojem identitetu djeteta Božjega, uči razlučivati duhove u svjetlu evanđelja i stječe sposobnosti za život u slobodi. Čovjek molitve je poput 'kuće sagrađene na stijeni'...ukorjenjen je u Božjoj Riječi. Nije stoga neobično što

su hrvatski biskupi na čelu sa zagrebačkim nadbiskupom Franjom Kuharićem i papinim izaslanikom, kardinalom Franjom Šeperom, za jubilarnu Branimirovu godinu, 2. rujna 1979., uzeli geslo: 'Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi misu' kada je istaknut i Hrvatski zavjetni križ kao znak naše ukorijenjenosti u vjeri u Isusa Krista, znak našega krsnog saveza s Bogom i naše vjernosti Katoličkoj crkvi. I danas katolik u Hrvatskoj staje pod stijeg Isusa Krista i preuzima odgovornost za svoju budućnost, budućnost svoga naroda, Domovine, obitelji. Današnji očevi i majke pozvani su stati na prvu crtu obrane obiteljskih vrijednosti, kao što su i vojnkinje i vojnici u pravo vrijeme stali u obranu Domovine. To nije moguće bez ustrajne molitve u obitelji gdje će djeca učiti od svojih roditelja kako se moli, gdje će učiti kako živjeti kao kćeri i sinovi svoga nebeskog Oca. Na početku nove školske, akademske, katehetske, pastoralne i vjeronaučne godine treba naglasiti kako je najbolji način prenošenja vjere kada se djecu i mlade nauči samo jedno: znati moliti! To je najveći uspjeh svih naših nastojanja u prenošenju vjere i ako se ustrajno budemo trudili oko njegova ostvarenja, mi i naši najbliži, nema straha za budućnost našega naroda i naše Domovine! Neka nam u tome našem nastojanju pomogne moćni zagovor Presvete Bogorodice Djevice Marije, Kraljice svete krunice, u čije Bezgrješno Srce polažemo ovu svoju odluku. 'Najvjernija odvjjetnice na braniku stoj. Čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom.' Amen."

Liturgijsko pjevanje predvodile su klapa Hrvatske ratne mornarice „Sv. Juraj“ i policijska klapa „Sv. Mihovil“, uz sviranje Orkestra Oružanih snaga RH pod ravnanjem zapovjednika dirigenta bojnika Ivana Kšeneka. Orgulje je svirao Dubravko Čepulić Polgar.

32. vojno hodočašće u Svetištu Majke Božje Bistričke, 6. listopada 2024.

FOTO: MORH/T. Brandt

32. vojno hodočašće u Svetištu Majke Božje Bistričke, 6. listopada 2024., orkestar MORH-a FOTO: MORH/T. Brandt

32. vojno hodočašće u Svetištu Majke Božje Bistričke, 6. listopada 2024.
vojna klapa "Sv. Juraj" i policijska klapa "Sv. Mihovil"

FOTO: MORH/T. Brandt

32. vojno hodočašće u Svetištu Majke Božje Bistričke, 6. listopada 2024.

FOTO: MORH/T. Brandt

32. vojno hodočašće u Svetištu Majke Božje Bistričke, 6. listopada 2024.

FOTO: MORH/T. Brandt

OSAMNAESTO PJEŠAČKO VOJNO HODOČAŠĆE MAJCI BOŽJOJ BISTRICHOJ IZ PETRINJE

Crkva na otvorenom bl. Alojzije Stepinac, Marija Bistrica, 6. listopada 2024.

FOTO: MORH

U nedjelju 7. listopada 2024. održano je 32. hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bisticu. Na hodočašću je sudjelovalo nekoliko grupa hodočasnika-pješaka. Grupa časnika, dočasnika i vojnika, vjernika vojne kapelanije „Sv. Ilija prorok“ već osamnaesti put hodočasnila je pješice iz vojarne „Pukovnik Predrag Matanović“ u Petrinji do Marije Bistrice. U hodnji je sudjelovalo 16 pripadnika bojne „Gromovi“ i 15 pripadnika bojne „Tigrovi“.

Hodnja je započela u petak, 4. listopada svetom misom u kapeli sv. Ilije proroka u petrinjskoj vojarni i blagoslovom hodočasnika, krunica i molitvenika. Svetu misu služio je vojni kapelan don Branko Čagelj.

Hodočasnici su se na izlazu iz Petrinje, kao i prošlih godina, zaustavili kod spomenika i mjestu pogibije pukovnika Predraga Matanovića, gdje su se pomolili i zapalili svijeću za sve poginule i nestale branitelje. Nakon toga

su stali u sisačkoj župi „Pohoda Blažene Djevice Marije“ gdje ih je dočekaio župnik. Nakon kratke stanke nastavili su svoj put do bazilike sv. Kvirina. Tu je hodočasnike, uz svečanu zvonjavu zvona, dočekaio župnik katedralne župe vlč. Robert Jakica. Župnik je hodočascima govorio o značenju sv. Kvirina za biskupiju čiji je i zaštitnik, te o bazilici i župi. Hodočasnici su prenoćili u Posavskim Bregima.

Drugog dana hodnje (5. listopada) hodočasnici su prešli put Posavski Bregi – Dugo Selo – Kašina. U Dugom Selu kapelan don Branko Čagelj slavio je sv. misu u Župi sv. Martina biskupa. Pripadnici kapelanije imali su također prigodu za sv. ispovijed.

Trećega dana hodnje (6. listopada) hodočasnici su prešli zadnju dionicu od šesnaest kilometara od Kašine do nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke. Tamo su sudjelovali u svečanoj ulaznoj procesiji i sv. misi koju je predvodio vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan.

DON MARKO MEDO IMENOVAN GOSPIČKO-SENJSKIM BISKUPOM

Papa Franjo imenovao je u ponedjeljak 7. listopada, novim gospičko-senjskim biskupom don Marka Medu, dosadašnjeg generalnog vikara Vojnog ordinarijata u RH. Imenovanje je istovremeno objavljeno u Rimu, Apostolskoj nuncijaturi u RH, Vojnome ordinarijatu u Zagrebu i u Gospičko-senjskoj biskupiji.

Izabrani biskup msgr. Marko Medo, sin Hrvoja i Janje Medo, rođen je 10. ožujka 1972. u Strupniću, u župi Ljubunčić u općini Livno u Bosni i Hercegovini. U obitelji Hrvoja i Janje Medo rođeno je petero djece i svi su na životu: Agata, Nada, Zvonko, Marko i Ljuba. Biskupovi roditelji Hrvoje i Janja žive u Strupniću.

Sakramente sv. krštenja, ispovijedi, pričesti i sv. krizme Marko je primio u rodnoj župi u Ljubunčiću. Osmogodišnju školu pohađao je i završio u Strupniću i Ljubunčiću. Godine 1987. stupio je u sjemenište franjevaca trećoredaca glagoljaša na Ksaveru u Zagrebu. Klasičnu gimnaziju s maturom završio je u Nadbiskupskom sjemeništu u Zagrebu. Filozofsko teološki studij završio je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu (1992.-1997). Za svećenika je zaređen u zagrebačkoj prvostolnici 27. lipnja 1998. Magistrirao je pastoralnu teologiju na Papinskom pastoralnom institutu Redemptor hominis Papinskoga lateranskog sveučilišta u Rimu.

U svojoj zajednici obnašao je različite odgovorne službe u pastoralu, u odgojnim ustanovama i upravi provincije: župni vikar u Belišću i Kloštru Podravskom (1998.-2002.); tajnik provincije, odgojitelj sjemeništara, promotor za duhovna zvanja, član uprave provincije (2002. - 2011.); župnik bl. Alojzija Stepinca u Ogulinu i gvardijan franjevačkog samostana Krista Kralja u Ogulinu (2014. - 2015.). Početkom mjeseca studenog 2015. g. inkardiniran je u Vojnu biskupiju (Vojni

ordinarijat) u Republici Hrvatskoj. Od 2011. do 2018. bio je vojni kapelan u kapelaniji u Ministarstvu obrane Republike Hrvatske u Zagrebu. Dva puta je bio u Mirovnoj misiji sa hrvatskim kontingentom u sastavu NATO - snaga u Afganistanu: 2013. i 2015. godine. Uz službu vojnog kapelana, kroz dvije godine vršio je službu biskupskog vikara za pastoral MORH-a i OSRH (2016.-2018.).

Od 27. ožujka 2018. do dana imenovanja biskupom gospičko-senjskim na službi je generalnog vikara Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj i moderator je biskupske kurije u Vojnome ordinarijatu. Od 2021.-2023. bio je upravitelj vojne kapelanije sv. Mihaela arkanđela na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr.

Franjo Tuđman“ u Zagrebu. U Vojnom ordinarijatu član je vijeća savjetnika. Kao generalni vikar pratio je sadašnjeg Vojnog ordinarija na međunarodnim pohodima hrvatskim mirovnim snagama pri NATO-u u više zemalja: Afganistan, Belgija (Bruxelles), Poljska, Litva, Francuska, Kosovo, itd. Sudjelovao je

na brojnim međunarodnim sastancima, susretima o vojnom dušobrižništvu. Redovito sudjeluje na raznim domaćim i međunarodnim vojnim hodočašćima: Lurd, Rim, Sveta Zemlja, Marija Bistrica, itd. Bio je član Vijeća za pastoral obitelji pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji.

GOVOR MSGR. JURE BOGDANA NA DAN IMENOVANJA DON MARKA MEDE GOSPIĆKO-SENJSKIM BISKUPOM

7. listopada 2024.

Draga braćo i sestre,

Osobita mi je radost i zadovoljstvo priopćiti Vam vijest da je papa Franjo imenovao svećenika generalnog vikara Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj, don Marka Medu novim gospićko-senjskim biskupom. Ovo imenovanje istovremeno je objavljeno u Rimu, Apostolskoj nuncijaturi i Vojnome ordinarijatu u Zagrebu, i Gospiću, danas, na blagdan Kraljice Svete Krunice 7. listopada 2024. godine, u 12.00 sati.

Izabrani biskup msgr. Marko Medo sin Hrvoja i Janje Medo, rođen je 10. ožujka 1972. u Strupniću, u župi Ljubunčić u općini Livno u Bosni i Hercegovini. U obitelji Hrvoja i Janje Medo rođeno je petero djece i svi su na životu: Agata, Nada, Zvonko, Marko i Ljuba. Biskupovi roditelji Hrvoje i Janja žive u Strupniću.

Sakramente sv. krštenja, ispovijedi, pričesti i sv. krizme Marko je primio u rodnoj župi u Ljubunčiću. Osmogodišnju školu pohađao je i završio u Strupniću i Ljubunčiću. Godine 1987. stupio je u sjemenište franjevac trećoredaca glagoljaša na Ksaveru u Zagrebu. Klasičnu gimnaziju s maturom završio je u Nadbiskupskom sjemeništu u Zagrebu. Filozofsko teološki studij završio je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu (1992.-1997). Za svećenika je zaređen u zagrebačkoj prvostolnici 27. lipnja 1998. Magi-

strirao je pastoralnu teologiju na Papinskom pastoralnom institutu *Redemptor hominis* Papinskoga lateranskog sveučilišta u Rimu.

U svojoj zajednici obnašao je različite odgovorne službe u pastoralu, u odgojnim ustanovama i upravi provincije: župni vikar u Belišću i Kloštru Podravskom (1998.-2002.); tajnik provincije, odgojitelj sjemeništara, promotor za duhovna zvanja, član uprave provincije (2002. - 2011.); župnik bl. Alojzija Stepinca u Ogulinu i gvardijan franjevačkog samostana Krista Kralja u Ogulinu (2014. - 2015.). Početkom mjeseca studenog 2015. g. inkardiniran je u Vojnu biskupiju (Vojni ordinarijat) u Republici Hrvatskoj. Od 2011. do 2018. bio je vojni kapelan u kapelaniji u Ministarstvu obrane Republike Hrvatske u Zagrebu. Dva puta je bio u Mirovnoj misiji sa hrvatskim kontingentom u sastavu NATO - snaga u Afganistanu: 2013., 2015. godine. Uz službu vojnog kapelana, kroz dvije godine vršio je službu biskupskog vikara za pastoral MORH-a i OSRH (2016.-2018.).

Od 27. ožujka 2018. do dana imenovanja biskupom gospićko-senjskim na službi je generalnog vikara Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj i moderator je biskupske kurije u Vojnome ordinarijatu. Od 2021.-2023. bio je upravitelj vojne kapelanije sv. Mihaela

arkandela na Hrvatskom vojnom učilištu dr. Franjo Tuđman u Zagrebu.

U Vojnom ordinarijatu član je vijeća savjetnika. Kao generalni vikar pratio je sadašnjeg vojnog ordinarija na međunarodnim pohodima hrvatskim mirovnim snagama pri NATO-u u više zemalja: Afganistan, Belgija (Bruxelles), Poljska, Litva, Francuska, Kosovo, itd. Sudjelovao je na brojnim međunarodnim sastancima, susretima o vojnom dušobrižništvu. Redovito sudjeluje na raznim domaćim i međunarodnim vojnim hodočašćima: Lurd, Rim, Sveta Zemlja, Marija Bistrica, itd. Bio je član Vijeća za pastoral obitelji pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji.

Dragi izabrani biskupe Marko. Dogovorili smo se ovoga ljeta, da ćeš nakon jučerašnjeg nacionalnog vojno-redarstvenog hodočašća u Mariji Bistrici poći, na više nego zasluženi godišnji odmor, koji Ti je tako potreban. Čovjek snuje, a Bog određuje. S današnjim danom započinje novo razdoblje Tvoga života. Služit ćeš kao apostolski nasljednik pastir Božjega naroda u Gospičko-senjskoj biskupiji i kao član apostolskoga zbora u Hrvatskoj biskupskoj konferenciji.

U ime svih članova Vojnog ordinarijata, umirovljenog biskupa msgr. Jurja Jezerinca, svećenika, redovnica, djelatnika, svih vjernika i članova naše vojno-redarstvene biskupije, čestitam Ti na biskupskome imenovanju. Svakodnevno smo svjedoci kako nosimo veliko blago u krhkim posudama. Onaj koji nas poziva u službu, i često stavlja pred velike zadatke kojih se i plašimo, daje nam i snagu za nositi terete i ne uzmicati pred grabežljivim vucima. Svećenička služba, biskupska služba nije privatno vlasništvo nego Božji dar za služenje Božjem narodu i svim ljudima dobre volje. Na tome putu prate ih i krijepe žarke molitve vjerničke zajednice.

U ovom trenutku želio bih istaknuti mnoge Tvoje ljudske i svećeničke vrline koje si svakodnevno pokazivao u svim povjerenim Ti službama i zadacima. Kroz sve godine moje biskupske službe bio si odan i mudar suradnik, vrijedan radnik u Gospodnjem vinogradu. U Tvojim novim službama želim Ti što više suradnika kakav si Ti bio meni u ovoj službi. Čestitam, Neka Te čuva i prati Kraljica svete Krunice. Blagoslovljen bio Ti koji u Gospičko-senjsku biskupiju dolaziš u ime Gospodnje. Bog Te poživio!

GOVOR IZABRANOG GOSPIČKO-SENJSKOG BISKUPA MSGR. MARKA MEDE

7. listopada 2024.

*Preuzvišeni oci biskupi,
braćo svećenici,
draga braćo i sestre!*

Po rukama apostolskoga nuncija u Republici Hrvatskoj mons. Giorgia Linguae primio sam odluku Svetoga Oca kojom me želi imenovati biskupom Gospičko-senjske biskupije.

Vijest koju mi je apostolski nuncij priopćio uvelike me zatekla i iznenadila. Ona još uvi-

jek duboko odjekuje u meni i zbunjuje me. U svojoj nutрини prebirem mnoge proživljene trenutke i Bogu postavljam mnoga pitanja tražeći odgovore, a srce mi je ispunjeno strepnjom zbog službe koja mi je povjerena. Svjestan sam svoje nedostojnosti i nepripravnosti za biskupsku službu jer, po mojemu sudu, biskupski bi kandidat trebao imati kudikamo veće sposobnosti od mene i dobro poznavati zahtjeve biskupske službe općenito, a napose strukture i život biskupije u koju

dolazi, njezin kler, potrebe i tomu slično. Olakšavajuća je činjenica da sam kroz godinu i pol vršio župničku službu u Ogulinu.

U životu me uvijek pratila Božja providnost. Od dana moga začeća, kada ni liječnici nisu vjerovali da će moje oči ugledati svjetlo dana, preko rođenja na putu, ranoga odlaska iz roditeljske kuće kako bih se pridružio franjevcima trećoredcima, brojnih izazova za vrijeme života u franjevačkoj zajednici i raznolikosti službi koje su mi povjerene (kape-lan, župnik, gvardijan, odgojitelj sjemeništa-raca i bogoslova i član Uprave Provincije...) pa do odluke o prelasku u Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj i služenju vjernicima pripadnicima Hrvatske vojske i policije u domovini i misijama u Afganistanu i na kraju službe generalnoga vikara Vojnoga ordinarijata u Republici Hrvatskoj u kojoj me zateklo ovo imenovanje.

Danas, ponajprije zahvaljujem Bogu Ocu na daru života i svećeničkoga poziva. Posebnu zahvalnost iskazujem Svetomu Ocu, papi Franji, na iskazanom povjerenju izabranja u zbor biskupa Katoličke crkve te mu obećavam sinovsku poslušnost i odanost. Također, zahvaljujem mons. Giorgiu Lingui, apostolskomu nunciju u Republici Hrvatskoj, koji mi je prenio ovu Papinu odluku.

Zahvaljujem svojim dragim roditeljima, bratu i sestrama koji su uvijek uz mene, rodbini, prijateljima, mještanima i vjernicima sela Strupnić, župe Ljubunčić i grada Livna. Zahvaljujem braći franjevcima trećoredcima koji su me primili u sjemenište, odgajali me i omogućili mi započeti svećenički hod povjeravajući mi odgovorne službe u Provinciji. Zahvaljujem svojim odgojiteljima, profesorima, župnicima i pastoralnim suradnicima i svima s kojima sam bio povezan na bilo koji način. Zahvaljujem mons. Jurju Jezerincu koji me primio među svećenike Vojnoga ordinarijata u Republici Hrvatskoj, a posebice svoju zahvalnost izražavam vojnomu ordinariju u Republici Hrvatskoj mons. Juri Bogdanu koji mi je iskazao povjerenje i imenovao me

generalnim vikarom Vojnoga ordinarijata u Republici Hrvatskoj. Također, veliko hvala svim svećenicima i djelatnicima Vojnoga ordinarijata u Republici Hrvatskoj koji su svakodnevno uz mene radili za dobrobit Vojnoga ordinarijata i čitave Crkve; koji su se uz mene svakodnevno borili za prave vrijednosti, sa mnom nosili radosti i teškoće koje su nas snalazile i koji su mi uvijek bili potpora i oslonac. Zavolio sam vojno dušobrižništvo, volio sam biti vojni kapelan, volim hrvatsku vojsku, policiju, branitelje, vatrogasce i oni su me činili sretnim i zadovoljnim. Zahvaljujem Ministarstvu obrane, Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu hrvatskih branitelja, svim ministrima, načelnicima Glavnoga stožera i glavnim ravanateljima policije, svim djelatnicima spomenutih ministarstava koji su me otvorena srca primali i pomagali u provedbi dušobrižništva. Hvala svima koji su na bilo koji način dio moga života i koji me podupiru.

U molitvi i evanđeoskome razlučivanju, s pogledom usmjerenim u Kristov križ i ljubav po njemu nam darovanoj, prihvatio sam biti biskupom Gospićko-senjske biskupije. Biskupije koja je područjem najveća u našoj Domovini, iako je po broju među najmanjima. Sav svoj dosadašnji život nastojao sam živjeti u jednostavnosti i poniznosti, prihvaćajući sve iz Božje ruke. I u tome duhu želim nastaviti svoje poslanje u povjerenoj mi biskupiji – da zajedno kročimo putem jednostavnosti, poniznosti, ljubavi i mira te da zajedno gradimo Božje Kraljevstvo već ovdje na zemlji. Želim biti poput oca, brata i prijatelja svakomu svećeniku, redovniku, redovnici, kao i svakomu vjerniku laiku i svima koje će providnost staviti na moj životni put.

Dolazim u našu Gospićko-senjsku biskupiju širom otvorena srca, spreman zauzimati se za dobrobit i spasenje duše svakoga od vas. Područje naše biskupije stapa u jedno sve prirodne ljepote – more i rijeke, ravnice i visoke planine. I kao što u nizinama i moru živi svijet gotovo neprimjetno, brda često pokazuju njegovu surovost – skrivaju hladnoću

kamena i bijes vukova. I upravo tu, dolazim vam kao pastir – kao pastir koji se želi brinuti za svoje stado, tražiti izgubljene ovce, hraniti ih i napajati, bdjeti nad njima i čuvati ih od vukova. Dolazim vam biti pastir čija će vrata biti širom otvorena za svakoga od vas i pružati vam potporu, pomoć, oslonac i sigurnost. Želim zajedno s vama gorljivo se zauzimati za Božju stvar i izgarati u požrtvovnoj ljubavi i služenju u svemu tražeći i izvršavajući Božju volju, ne bojeći se ni protivljenja, ni udaraca, ni trpljenja. Želim da moje poslanje među vama bude trajni odgovor na Isusovo pitanje postavljeno Petru: „*Da, Gospodine, ti znaš da te volim!*“ (Iv 21, 16).

Štit i potpora na tome putu neka nam bude Blažena Djevica Marija, naša Nebeska Majka. Ona me trajno pratila i štitila na mojem životnom putu. Od ranoga djetinjstva naučio sam moliti krunicu i sve ove godine nikada

je nisam ispuštao iz ruke. Stoga danas, na blagdan Blažene Djevice Marije Kraljice Svete Krunice, posebice svoju biskupsku službu i svoju Gospićko-senjsku biskupiju povjeravam moćnoj zaštiti Kraljice Svete Krunice. Neka krunica bude moćno sredstvo u našim rukama u svakome trenutku života – u radostima i nadama, žalostima i tjeskobama našega vremena.

Molim zagovor naše Nebeske Majke, zaštitnice naše biskupije; blagoslov za sav narod, svećenike, sve posvećene osobe Gospićko-senjske biskupije, za sve one koji me prate na mojem životnom putu, kao i za dobro svega Božjeg puka i sveopće Crkve. A u poniznosti srca molim sve vas da i vi molite za mene, nedostojnoga Božjeg slugu, kako bih s Božjom pomoći i blagoslovom mogao vršiti poslanje koje je preda me stavio. Kraljice Svete Krunice, moli za nas!

DAN VOJNE KAPELANIJE „KRALJICA SVETE KRUNICE I SVETI IVAN KAPISTRAN“

Vojna kapelanija „Kraljica Svete Krunice i Sveti Ivan Kapistran“ u utorak 8. listopada proslavila je svoju nebesku zaštitnicu u vojarni 5. gardijske brigade „Slavonski Sokolovi“ u Vinkovcima. Obilježavanju Dana vojne kapelanije, među ostalim djelatnicima, nazočili su i zapovjednik Gardijske oklopno mehanizirane brigade brigadir Željko Marinov sa zapovjednicima postrojbi i stožerom brigade, zapovjednik Zapovjedništva za obuku i doktrinu „Fran Krsto Frankopan“ brigadir Dražen Batrnek, predstavnici Vukovarsko-srijemske županije, Grada Vinkovaca i PU vukovarsko-srijemske.

Prije svečanog misnog slavlja položeni su vijenci i zapaljene svijeće kod spomenika poginulim pripadnicima 5. gardijske brigade „Slavonski Sokolovi“, a biskupski vikar za pastoral u MORH-u i OS RH don Slavko Rajič predvodio je molitvu odriješenja. Sveto misno slavlje u kapelici vojarnje predvodio je biskupski vikar

don Slavko Rajič. U zajedništvu s njime bio je vojni kapelan domaćin fra Mato Vincetić OFM i drugi vojni i policijski kapelani. Don Rajič svima je čestitao Dan vojne kapelanije i blagdan Kraljice Svete Krunice.

U propovijedi je govorio o moći svete krunice podsjetivši na neke povjesne događaje u kojima se očituje snaga molitve Majci Božjoj: bitka kod Lepanta 7. listopada 1571. godine, pobjeda branitelja grada Sinja nad Turskom vojskom u kolovozu 1715. godine. U novije vrijeme, u počecima stvaranja slobodne i neovisne države Hrvatske, hrvatski branitelji nosili su u rat blagoslovljene krunice oko vrata kao simbol vjere i pobožnosti. Ova povjesna svjedočanstva pozivaju nas da i mi svoje pouzdanje stavimo u Boga i u zagovor Blažene Djevice Marije od Krunice. Liturgijsko pjevanje predvodili su članovi zbora Župe Bezgrješnog Srca Marijina iz Vinkovaca.

Spomenik poginulim pripadnicima 5. gardijske brigade „Slavonski Sokolovi“, vojarna u Vinkovcima

FOTO: MORH

So. misa u kapelici vojarnje 5. gardijske brigade „Slavonski Sokolovi“, 6. listopada 2024.

FOTO: MORH

ZAZIV DUHA SVETOGA NA POČETKU AKADEMSKE GODINE NA SVEUČILIŠTU OBRANE I SIGURNOSTI I HRVATSKOM VOJNOM UČILIŠTU

U srijedu, 9. listopada, u bazilici sv. Antuna Padovanskog, vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan služio je sv. misu zaziva Duha Svetoga za početak akademske godine na Sveučilištu obrane i sigurnosti „Dr. Franjo Tuđman“ i Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“. U zajedništvu s biskupom bio je kapelan na HVU don Damir Stojić SDB i gvardijan samostana Svetoga Duha fra Josip Petonjić OFM Conv. Na misnom slavlju sudjelovali su zapovjednik HVU general-bojnik Slaven Zdilar, zapovjednik kadetske bojne bojnik Josip Kovačević, nastavnici, profesori, djelatnici i studenti Sveučilišta, polaznici Hrvatskog vojnog učilišta.

Na početku sv. mise, biskup Bogdan je pozdravio sve okupljene i rekao kako je svaki novi početak težak jer nosi sa sobom dozu neizvjesnosti i nesigurnosti, a tako i početak nove akademske godine.

„Upravo zato, okupili smo se ovdje, u bazilici sv. Antuna Padovanskog, kako bismo molili za Božju pomoć na početku tog akademskog puta koji stoji pred vama. To je izazovan put stjecanja novih znanja, vještina, ljudskih i kršćanskih, koje su Vam neophodne za Vašu budućnost i profesionalnost poziva kojeg ste odabrali. Taj put često zahtjeva od vas izlazak iz vlastitog komfora, nadilaženje vlastitih snaga i ulaganje dodatnih napora – radi postizanja cilja. No, studiranje predstavlja nešto više od pukog stjecanja kvalifikacija za buduće radno mjesto. Ono predstavlja napor da se rasprši tmina neznanja u našim umovima i da se dođe do spoznanja istine. Plemenit je to cilj za čije ostvarenje sada na sv. misi zazivamo Duha Svetoga, Duha istine koji uvodi „u svu istinu“ (Iv 16, 13), da nas prosvijetli svojim svjetlom i pomogne nam da iz neznanja prijedemo k svjetlu istine“, rekao je msgr. Bogdan u uvodu mise.

U homiliji je Vojni ordinarij govorio o molitvi, na osobit način protumačio je prve riječi molitve Očenaš: „Moleći ‘Oče naš’, osjećamo Božji pogled na nama. Riječ ‘Otac’ riječ je koju je Isus uvijek izgovarao u snažnim trenucima svojega života: kad je bio ispunjen radošću, osjećajima: ‘Hvalim te Oče, jer si to objavio malenima’; ili pak plačući, pred grobnicom svojeg prijatelja Lazara: ‘Hvala ti, Oče, što si me uslišao’, a također u posljednjim trenucima života Isus zaziva Oca. ‘Otac zna što nam je potrebno i prije nego ga molimo. Otac nas sluša u skrovitosti, potaji, kao što nam Isus savjetuje da molimo. (...) Otac nam daje identitet djece. Kad kažem ‘Otac’, dolazim do korijena svojega identiteta: kršćanskoga identiteta i djeteta Božjega, i to zahvaljujući Duhu Svetomu. Nitko ne može reći ‘Oče’ bez milosti Duha’. Ako je reći ‘Oče’ prostor molitve, onda je ‘ozračje’ molitve reći ‘naš’ – braća smo, obitelj smo.

Moleći ‘Oče naš’ mi izražavamo svoju pripadnost zajedničkom Ocu, a izražavamo i svoju pripadnost jedni drugima. Tako ova molitva, ali i svaka druga molitva stvara naše zajedništvo. Utemeljuje naše zajedništvo. Čovjek nije na ovom svijetu stvoren da bude sam. On sam kao samac ili osamljenik, ne može opstati. Nužno je potreban nekoga drugoga. Zato svatko od nas najveći dio svojih životnih aktivnosti provodi ne sam, ili kao samac, nego u zajedništvu s drugima. Čovjek je biće odnosa, relacija, društveno biće, koje živi i djeluje iz primarnog zajedništva s Bogom, unutar mnogostrukih ljudskih skupina, zajednica, od obitelji, društva, vjere, posla, nacije, cjelokupnog čovječanstva, uvijek u povezanosti s ostalim stvorenjima. Ljudski život satkan je od temeljnog odnosa s Bogom, koji mu omogućuje odnos sa samim sobom, s drugim ljudima i s ostalim stvorenjima. Stvoreni na sliku trojstvenoga Boga, ljudi se

Misa u bazilici Sv. Antuna Padovanskog na zagrebačkom Svetom Duhu, 9. listopada 2024.

FOTO: HVU/ pr Stefan Španić

Misa u bazilici Sv. Antuna Padovanskog na zagrebačkom Svetom Duhu, 9. listopada 2024.

FOTO: HVU/pr Stefan Španić

ne mogu u potpunosti ostvariti kao samodostatni i neovisni subjekti, nego je njihov odnos s Bogom i suživot s drugima značajan čimbenik u njihovu osobnome ispunjenju.“

Biskup Bogdan nastavio je u propovijedi govoriti o važnosti zajedništva/kolegijalnosti na sveučilištu i općenito u školovanju: „Zajedništvo uključuje i kolegijalnost. Mi smo svi ovdje na Hrvatskom vojnom učilištu na rasadištu zajedništva, kolegijalnosti. Tako je to na svakom učilištu. Upućenost jednih na druge očituje se ovdje i na međusobnom oslovljavanju: kolegice, kolega...Kolegiji – a to je i ovo naše Učilište - mjesta su zajedništva, upućenosti jednih na druge, suživota s drugima, životnog suputništva kroz nekoliko godina gdje se ostvarujemo kao osobe, kao ljudi. Učilišta, uz to što su mjesta učenja i poučavanja, doprinose našem osobnome ispunjenju, odrastanju, znanstvenom i profesionalnom i svekolikom sazrijevanju. Koliko samo dobra možemo učiniti jedni drugima,

kao prijatelji, kolege, profesori, nastavnici, odgajatelji, dok smo na studiju?!“

Biskup je na kraju propovijedi istaknuo važnost kolegijalnosti na primjeru sv. Ignacije Lojolskog i sv. Franje Ksaverskog: „Poznat je slučaj dvojice kolega iz studentskoga razdoblja, iz čuvenoga Pariškoga kolegija: Sv. Ignacija Lojolskoga i sv. Franje Ksaverskog. Prvi je utemeljitelj Družbe Isusove, a drugi Franjo Ksaverski - Ignacijev kolega, i jedan od prvih iz Družbe, nakon sv. Pavla, najpoznatiji kršćanski misionar. Ignacije i on su stanovali u istoj sobi u Parizu. Pred Franjom Ksaverskim je bila sjajna karijera. No, Božja milost je djelovala po Ignaciju. Poslužila se njihovim prijateljstvom. Ksaverski je bio tvrd orah. Imao je velike planove za budućnost. Ignacije mu čak nije ni bio osobito simpatičan. Opirao se Ignacijevim idejama i utjecaju na njega. No, Ignacije je bio uporan. Kasnije je rekao kako ‘najžilavije tijesto koje je ikad pod prstima imao’, bijaše taj mladi Francisco Javier.

Francisco bijaše mlad, zgodan momak, plemeniti baskijac. Kao vrstan student filozofije nije puno pozornosti svraćao na Ignacija koji se tada probijao uz pomoć dobročinitelja i njihovih darova. Samo ga je Ignacije znao oblikovati i obuzdavati svojom diskretnom strpljivošću i upornošću. Od njega postupno odgojio gorljivog i neustrašivog aposto-

la Indije. A taj je postao slavan, ne manje od Aleksandra Velikoga koji je kao silni konjanik pripitomio divljeg Bukefala. Rodilo se duboko prijateljstvo ove dvojice velikana. O tomu svjedoči i njihova obilna korespondencija. Ovu dvojicu 'velikih prijatelja u Gospodinu' papa Grgur XV. je godine 1622. zajedno proglasio svetima!"

IN MEMORIAM NA 97 POGINULIH I NESTALIH POLICAJACA U DOMOVINSKOM RATU U OBRANI VUKOVARA

Spomen obilježje za 97 policajaca poginulih i nestalih u Domovinskom ratu u obrani grada Vukovara.

FOTO: PU vukovarsko-srijemska

U organizaciji Ministarstva unutarnjih poslova, Ravnateljstva policije i Policijske uprave vukovarsko-srijemske u Vukovaru - gradu heroju je 13. listopada 2024. godine odana počast 97 poginulih i nestalih policajaca koji su prvi stali na branik Domovine na vukovarskom ratištu 1991. godine.

Svečani program započeo je u u 15.00 sati u Marincima gdje su položene svijeće na mjestu gdje su prije 33 godine u pokušaju proboga prema tada okupiranom gradu Vukovaru poginula deseterica policajaca - tri pripadnika ATJ Lučko, tri pripadnika SJP Slavonski Brod 'ŠAP' i četiri pripadnika Zbora narodne

garde, dok su ranjena ukupno 44 hrvatska branitelja. Svijeće za ove hrabre hrvatske vitezove položili su obitelji poginulih hrvatskih branitelja te rukovoditelji policijskih uprava zajedno s predstavnicima udruga i predstavnicima Vukovarsko-srijemske županije i Grada Vukovara, uz počasni postroj Interventne jedinice policije PU vukovarsko-srijemske i tihu glazbenu podlogu, pjesmu „Otišo je otac moj polako“ u izvedbi Policijske klape Sveti Mihovil. Molitvu odrješenja za stradale predvodio je policijski kapelan Policijske uprave vukovarsko-srijemske, don Ivan Begović.

U večernjim satima održana je komemorativna svečanost „Svijeće zahvale za naš ko-

rak slobodni“ pred Spomen obilježjem za 97 policajaca poginulih i nestalih u Domovinskom ratu u obrani Grada Vukovara. Pijetet i zahvalu za žrtvu 97 policajaca polaganjem svijeća iskazali su obitelji poginulih i nestalih hrvatskih redarstvenika, potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova dr. sc. Davor Božinović, glavni ravnatelj policije Nikola Milina sa suradnicima i načelnicima policijskih uprava te predstavnici udruga, Vukovarsko-srijemske županije i Grada Vukovara.

Vlč. Frano Musić, biskupski vikar za pastoral u Ministarstvu unutarnjih poslova i kapelan na Policijskoj akademiji, predvodio je molitvu za vječni pokoj poginulim i nestalim policajcima.

DAN VOJNE KAPELANIJE „SVETI IVAN PAVAO II.“ U ZAGREBU

U ponedjeljak, 21. listopada, svečano je proslavljen blagdan sv. Ivana Pavla II., nebeskog zaštitnika vojne kapelanije koja djeluje u Ministarstvu obrane i Glavnom stožeru Oružanih snaga, u Zagrebu. Svečano misno slavlje predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan, u zajedništvu s biskupskim vikarom za pastoral u MORH-u i OS RH don Slavkom Rajičem i vojnim kapelanim o. Danijelom Čolom OCD i don Kristijanom Krajnovićem. Biskup Bogdan prenio je pozdrave mons. Marka Mede, izabranog biskupa Gospićko-senjske biskupije i bivšeg kapelana vojne kapelanije „Sv. Ivan Pavao II.“ za čije je službe podignuta i blagoslovljena kapelica u Ministarstvu obrane.

U propovijedi se biskup prisjetio večeri kad je preminuo papa Ivan Pavao II., tada je on bio među velikim mnoštvom vjernika što se okupilo na Trgu sv. Petra: „U subotu 2. travnja 2005., u 21.37 sati, u uskrsoj osmini, u osvit nedjelje Božanskoga milosrđa, u Apostolskome domu u Vatikanu preminuo je

Ivan Pavao II., rimski biskup i pastir sveopće Crkve. Te travanjske večeri, na prvu subotu u mjesecu, Trg sv. Petra bio je pun kao šipak pobožnih molitelja. Bilo nas je barem stotinu tisuća. Premda je Trg bio ispunjen do posljednjeg mjesta, u Via della Conciliazione i sporedne ulice, stalno su pristizali novi molitelji, poštovatelji... Sve se odvijalo u savršenoj tišini... Više hrvatskih svećenika, redovnica, vjernika i pobožnih hodočasnika ujedinilo se u velikome mnoštvu u molitvi za Sv. Oca. Izmolili smo krunicu, litanije svih svetih... S nekog tornja otkucavalo je vrijeme – 22.00 sata. ‘Omnia vulnerant, ultima necat’. Snažni muški glas, preko razglasa obznanio je, Urbi et Orbi, - svima, da je prije dvadesetak minuta, u 21.37 sati preminuo Ivan Pavao II. Zavladao je grobna tišina. Onda se prolomio dugi pljesak. Mnoštvo je spontano kleknulo na koljena. Bez riječi. Bez komentara. Oglasil se veliko zvono s bazilike sv. Petra javljajući smrt rimskog prvosvećenika. Susret vremena i vječnosti, života i smrti, vjere i nade. Imao sam osjećaj kao da smo svi zakoračili

Kapelica sv. Ivana Pavla II. u Ministarstvu obrane, 21. listopada 2024.

FOTO: MORH/F. Klen

preko praga u vječnost. I samo što nismo prešli na drugu stranu. Jedino on, Sveti Otac, napravio je odlučan korak. Kao i uvijek! Njemu je jedinom uspjelo. A mi smo ostali. Puni čežnje za onostranošću. I kao da nam je žao što je on uspio a mi nismo pa smo sada razdvojeni... Tako je bilo te večeri na Trgu sv. Petra. Tako je bilo sve dane i noći u bazilici sv. Petra, na trgu, sve do njegovog veličanstvenog sprovoda i pokopa u kripti svetoga Petra ispod reljefa Majke Božje što ga je u kamenu isklesao Ivan Duknović Trogiranin. Ivan Pavao II. je bio 264. nasljednik sv. Petra. Uspomena na njega ostaje duboko upisana u srcu Crkve i cijeloga čovječanstva.“

Vojni ordinarij govorio je u homiliji o djetinjstvu i odrastanju Karola Wojtyły (budućeg Ivana Pavla II.), o njegovoj svećeničkoj službi i predanoj službi kapelana studentske mladeži, te o njegovom znanstvenom radu kao profesoru teologije. Istaknuo je njegovu službu krakovskog nadbiskupa i njegovo aktivno sudjelovanje na Drugom vatikanskom saboru.

„Nakon iznenadne smrti Ivana Pavla I. izabran je za rimskog biskupa i poglavara Katoličke Crkve, 16. listopada 1978. Uzeo je ime Ivan Pavao II. Svečano je započeo službu pastira sveopće Crkve u nedjelju 22. listopada 1978. Pontifikat Ivana Pavla II. jedan je od najdužih u povijesti Crkve. Samo duže od njega na katedri sv. Petra bio je sv. Petar i bl. Pio IX. U razdoblju Ivana Pavla II. zbili su se za Crkvu i svijet mnogi važni događaji. To su godine obilježene političkim promjenama, odlaskom s vlasti totalitarnih komunističkih sustava, rađanjem demokracije i nastajanjem novih država. Osobno se i sam zauzimao za promjene. To ga je skoro i života stajalo. Na trgu sv. Petra u Vatikanu na njega je 13. svibnja 1981. u 17.19 sati izvršen atentat. Dok je papa prolazio Trgom sv. Petra u papamobilu na njega je pucao mladi Turčin Mehmet Ali Aĝca. Puni šest sati u poliklinici Gemelli liječnici su se borili u operacijskoj sali za papin život. Posljedice atentata je osjećao sve do smrti. Premda nisu ni do danas rasvijetljene sve pojedinosti oko atentata svi tragovi upu-

ćuju na neku od komunističkih država koje su htjele eliminirati ovog hrabrog borca za osnovna ljudska prava, za dostojanstvo svake ljudske osobe.“

Biskup Bogdan naglasio je kako je Ivan Pavao II. u Petrovu službu unio novi duh i novi stil primjeren današnjem čovjeku i vremenu: „Poduzeo je 104 apostolska putovanja izvan Italije kako bi radosnu vijest Evanđelja navijestio po svim kontinentima i svim zemljama. Pohodio je 129. nacija izvan Italije. Obilno je koristio sredstva društvenog priopćavanja i ostala tehnička pomagala u evangelizaciji suvremenog svijeta. Susretao se s ljudima i narodima više nego i jedan njegov prethodnik od sv. Petra do danas. Na apostolskim pohodima je održao 3.288. govora. Poduzeo je 146 apostolskih pohoda po Italiji izvan Rima. Kreirao je 231 kardinala. Ovima treba pribrojiti još jednoga 'in pectore'. Kao papa zaredio je 321 biskupa, krstio je 1501 osobu od toga 814 odraslih i 687 djece. Sazvao je 15 Sinoda biskupa, šest redovnih i devet posebnih. Osnovao je mnogo biskupija, uspostavio puno novih crkvenih pokrajina poglavito u Istočnoj Europi. Reformirao je i izdao Zakonike kanonskog prava za Zapadnu i Istočne Crkve. Ustanovio je nove ustanove i službe u Rimskoj kuriji koju je također i reformirao. Za njegovog pontifikata Sv. Stolica je uspostavila diplomatske odnose s mnogim državama.“

Msgr. Bogdan istaknuo je kako je papa Ivan Pavao II. ostavio primjer velike pobožnosti, pravog mistika sveta života: „Promicao je ponajprije primjerom vlastitog života liturgijsku duhovnost, kontemplativnu molitvu, posebice euharistijsko klanjanje i molitvu krunice... Brojnim kanonizacijama i beatifikacijama Božjih ugodnika revno je isticao primjere života i svjedočenja mnogih kršćana. Isticao ih je kao primjer i poticaj za nasljedovanje ljudima našega vremena. Napose je uočljivo da je među blaženike i svete uvrstio najviše mučenika. Od 1.338. blaženika proglašanih od Ivana Pavla 1.032. su mučenici. Od 482. proglašena sveca 402. su mučenici. Proglašio je naučiteljicom Crkve svetu Tereziju od

Djeteta Isusa. Doktrinalni magisterij Ivana Pavla II. je obilan i vrlo bogat. Vjerni čuvar poklada vjere, s velikom mudrošću i primjerenom hrabrošću, promicao je katolički nauk, teološki, moralni i duhovni. Jasno i uspješno se odupirao zastranjenjima i tendencijama suprotnima nauku i vjerovanju Crkve.“ Papa Ivan Pavao II. bio je na osobit način povezan s hrvatskim narodom: „Hrvatski narod će ga upamtiti po sv. misi na hrvatskome jeziku nad grobom sv. Petra u Rimu, u travnju 1979. godine, po pohodu Zavodu i crkvi sv. Jeronima 1989., po tri apostolska pohoda Republici Hrvatskoj i dva Bosni i Hercegovini. Osnovao je četiri biskupije u Republici Hrvatskoj: Požešku, Varaždinsku, Gospićko-Senjsku i Vojni Ordinarijat. Proglašio je svetima Leopolda Bogdana Mandića i Marka Križevčanina. Blaženim je proglašio Alojzija Stepinca, Ivana Merza i Mariju Propetog Isusa Petković. Za njegovog pontifikata ubrzani su postupci za proglašenje blaženima više slugu Božjih iz redova hrvatskog naroda. Trojicu Hrvata je kreirao kardinalima: Franju Kuharića, Vinka Puljića i Josipa Bozanića. Msgr. Josip Uhač, bivši apostolski nuncij u Njemačkoj i nakon toga tajnik Kongregacije za evangelizaciju naroda preminuo je dan prije nego što ga je papa htio najaviti budućim kardinalom. Dvojicu svećenika iz našeg naroda imenovao je apostolskim nuncijima nadbiskupima: msgr. Nikolu Eterovića i msgr. Martina Vidovića. Msgr. Fabijana Veraju postavio je podtajnikom Kongregacije za proglašenje svetima, a msgr. Milana Simčića potajnikom Kongregacije za kler. Imao je vrlo važnu ulogu u priznanju Republike Hrvatske neovisnom državom. U vrijeme Domovinskog rata u Hrvatskoj i ratnih strahota u Bosni i Hercegovini neumorno se zauzimao za pravedno rješenje i prestanak rata.“

Uz djelatnike Ministarstva obrane i brojne pripadnike Oružanih snaga u misnom slavlju sudjelovali su potpredsjednik Vlade i ministar obrane Ivan Anušić, direktor Glavnog stožera general-bojnik Krešo Tuškan, glavni inspektor obrane general-pukovnik Siniša Jurković i državni tajnici Drago Matanović i Branko Hrg.

PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. IVANA KAPISTRANA U ILOKU

Molitva kod kapelice sv. Ivana Nepomuka, Ilok, 23. listopada 2024.

FOTO: MORH/ S. Proučil

U srijedu, 23. listopada, u Iloku je proslavljen sv. Ivan Kapistran, nebeski zaštitnik grada Iloka, Iločke župe i franjevačkog samostana u Iloku. Na slavlju su i ove godine sudjelovali pripadnici Hrvatske vojske, policije i hrvatski branitelji. To je bilo njihovo deveto pokrajinsko hodočašće sv. Ivanu Kapistranu. Slavili su toga dana i vojni kapelani. Talijanski franjevac iz mjesta Capestrano u pokrajini Abruzzo, sveti Ivan Kapistran je zaštitnik i vojnih dušobrižnika. Preminuo je u Iloku 23. listopada 1456. godine, gdje je i pokopan.

Na hodočašću i proslavi u Iloku sudjelovali su vjernici pripadnici Zapovjedništva za obuku i doktrinu „Fran Krsto Frankopan“, Gardijsko oklopno-mehanizirane brigade, Inženjerijske pukovnije Hrvatske kopnene vojske, Zapovjedništva za potporu, djelatnici iz pet slavonskih policijskih uprava, osječko-

baranjske, vukovarsko-srijemske, brodsko-posavske, požeško-slavonske i virovitičko-podravske, pripadnici vatrogasnih postrojbi, civilne zaštite i članovi udruga hrvatskih branitelja.

Zapovjednik devetog pokrajinskog hodočašća bio je zapovjednik Zapovjedništva za obuku brigadir Dražen Batrnek, a zamjenik zapovjednika hodočašća bio je zamjenik načelnika PU vukovarsko-srijemske Ivan Groznica.

Na gradskom groblju u Iloku vijence su položili i svijeće zapalili izaslanstvo Hrvatske vojske, policije, branitelja, vatrogasaca, izaslanstvo Grada Iloka i Vukovarsko-srijemske županije. Molitvu je predvodio vojni kapelan vlč. Josip Kešinović.

Središnji događaj bilo je svečano euharistijsko slavlje koje je predvodio vojni ordinarij

u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan uz koncelebraciju župnika Župe sv. Ivana Kapistrana fra Grgura Blaževića OFM, biskupskog vikara za pastoral u MUP-u vlč. Franu Musića, vojnih i policijskih kapelana Osječkog vojnog dekanata i Osječkog policijskog dekanata, svećenika franjevac te svećenika Iločkog i Vukovarskog kraja. Sv. misa započela je svečanom ulaznom procesijom od kapelice sv. Ivana Nepomuka na ulazu u stari dio grada Iloka (natpis u luneti kapelice piše da je obnovljena povodom 1300. godišnjice pokrštenja Hrvata i 1000. godišnjice hrvatskog kraljevstva). U procesiji do crkve sv. Ivana Kapistrana išli su procesijski križ, i za njim stjegovi Republike Hrvatske, Svete Stolicе, Vojnog ordinarijata. Potom su slijedile zastave djelatnih postrojbi Oružanih snaga, zajedno sa stjegovima Ministarstva unutarnjih poslova i Ravnateljstva policije. U procesiji su također sudjelovali pripadnici Hrvatske vojske i policije, vatrogasci i branitelji, pripadnici civilne zaštite, povijesne postrojbe "Hrvatski sokol" iz Osijeka, KUD „Matica Slovačka“ u nošnjama iz Iloka, i drugi vjernici. Na početku sv. mise zvjetnu svijeću upalili su zapovjednik i zamjenik zapovjednika hodočašća.

Od visokih uzvanika na sv. misi su sudjelovali zapovjednik Zapovjedno-operativnog središta brigadni general Željko Ljubas, gradonačelnica grada Iloka Marina Budimir sa suradnicima, izaslanik glavnog vatrogasnog zapovjednika i potpredsjednik HVZ Zdenko Čarapar, zapovjednici i časnici Hrvatske vojske, načelnici policijskih uprava i predstavnici policije, predstavstavnici Vukovarsko-srijemske županije, i drugi.

Na temelju evanđelja od dana (Lk 12, 39-48), biskup Bogdan govorio je o dva važna stanja našeg duha ili dvije kreposti, vrline, koje su nam prijeko potrebne za naš kršćanski i ljudski život. Prva od njih je budnost, a druga zahvalnost.

“Budnost je stanje bdijenja, trezvenosti. To je stanje trajne pozornosti koja se bori protiv

obamrlosti, uljuljanosti, osrednjosti i ravnodušja. Ukratko: koja se bori od svih onih stanja koja nas odvlače od realnosti i konkretnosti života. U toj se konkretnosti, ispunjenoj raznim izazovima, odvija naša svakodnevnica. Tu smo u trajnoj borbi u kojoj su u igri i naša ovozemaljska i naša vječna sreća i spasenje. Zato je budnost važna. I baš zato budnost ima svoje važno, svoje presudno mjesto u našem kršćanskom životu. Gospodin nas često u Evanđelju poziva na budnost: ‘Budni budite!’ (Lk 21,36). On na nju poziva svoje učenike. Ni oni nisu bili imuni na pomanjkanja budnosti. U dramatičnim trenutcima Isusova života nisu ostali budnima, nisu uspjeli ostati budni kraj njega. Ista ta tromost, umrtvljenost, obamrlost može obuzeti i nas. To je taj opasni san osrednjosti – rekli bismo ‘mamurluk’ osrednjosti do kojega se dolazi kada zaboravimo prvu ljubav i idemo dalje po inerciji, vodeći računa samo o mirnom životu. Ali, bez žara ljubavi prema Bogu, ne čekajući njegovu novost, postajemo osrednji, mlaki, svjetovni. To uništava našu vjeru, jer vjera je suprotnost osrednjosti. Vjera je žarka želja za Bogom, stalna hrabrost za obraćenje, hrabrost za ljubav i stalni hod naprijed. Vjera je lijek koji liječi takvo stanje.”

Msgr. Bogdan istaknuo je kako su vjera i molitva dva lijeka protiv osrednjosti i tromosti: “Vjera nije voda koja gasi, ona je vatra koja žari. Isus ne podnosi mlakost. Stoga je potrebno trgnuti se iz tog sna, a to možemo učiniti bdijući u molitvi, jer moliti znači upaliti svjetlo u noći, znači uskladiti se s Gospodinom. Molitva omogućuje Bogu da nam bude blizu, te nas stoga oslobađa samoće i daje nadu. Molitva daje kisik životu; kao što ne možemo živjeti ako ne dišemo, tako ne možemo biti kršćani ako ne molimo. Molitva je lijek ne samo za manjak ili izostanak budnosti, nego i za ravnodušje.”

Vojni ordinarij zatim je govorio o vrlini zahvalnosti: “Drugo stanje našeg duha ili krepost oko koje nam se valja ozbiljno potruditi jest zahvalnost. Ako smo nositelji zahvalnosti, i svijet postaje bolji; možda samo malo,

Svečana ulazna procesija, Ilok, 23. listopada 2024.

FOTO: MORH/S. Proučil

Svečana ulazna procesija, Ilok, 23. listopada 2024.

FOTO: MORH/S. Proučil

Misno slavlje u crkvi sv. Ivana Kapistrana, Ilok, 23. listopada 2024.

FOTO: MORH/S. Proučil

Misno slavlje u crkvi sv. Ivana Kapistrana, Ilok, 23. listopada 2024.

FOTO: PU vukovarsko-srijemska

Propovijeda msgr. Jure Bogdan, vojni ordinarij, Ilok, 23. listopada 2024.

FOTO: MORH/S. Proučil

Misno slavlje u crkvi sv. Ivana Kapistrana, Ilok, 23. listopada 2024.

FOTO: MORH/S. Proučil

ali to je upravo onoliko koliko je dovoljno da bi mu se dalo malo nade. Stoga, nemojmo zaboraviti brojne, bezbrojne razloge zbog kojih imamo zahvaliti Bogu i svojim bližnjima: Bili smo u nečijoj zamisli prije nego smo naučili misliti; bili smo voljeni prije nego smo naučili voljeti; bili smo željeni prije nego što se u našem srcu pojavila želja. Ako život gledamo tako, tada 'hvala' postaje vodilja naših dana. Mnogo puta zaboravljamo reći to 'hvala'. A baš to 'hvala' uvijek je izričaj naše zahvalnosti. Ono gradi civilizaciju ljubavi međusobnog uvažavanja i poštovanja dobra i dostojanstva jednih prema drugima: 'Ponekad se' – poručuje nam papa Franjo - 'stječe dojam da postajemo civilizacija loših manira i loših riječi, kao da su one znak emancipacije. Čujemo ih mnogo puta i u javnosti. Uljudnost i sposobnost zahvaljivanja promatraju se kao znak slabosti, ponekad pobuđuju čak nepovjerenje. Protiv te tendencije treba se boriti u samom okrilju obitelji. Moramo postati nepopustljivi kada je riječ o odgoju za zahvaljivanje, za zahvalnost: dostojanstvo osobe i društvena pravednost imaju u tome svoje ishodište. Ako se u obiteljskom životu zanemaruje taj stil, izgubit će se i u životu društva. Zahvalnost je, nadalje, za vjernika u samom srcu vjere: kršćanin koji ne zna zahvaliti je osoba koja je zaboravila Božji jezik, jezik, govor evanđelja. To je loše!'"

Biskup je na završetku propovijedi istaknuo sv. Ivana Kapistrana kao primjer koji nas podsjeća na ove dvije kreposti: "Sveti Ivan Kapistranski je bio, vojni dušobrižnik. Pozivao je na budnost vojnike kojima je služio. Pozivao ih je na budnost u onom duhovnom smislu riječi da kao kršćani ne upadnu u stanje malodušja i mlakosti, nego da vode svoju kršćansku borbu kako bi svoj život trajno usklađivali s Kri-

stovim Evanđeljem. Pozivao ih je nadalje i na budnost u onom fizičkom smislu riječi u borbi za obranu kršćanske civilizacije i kršćanskih vrijednosti pred opasnošću koja je prijetila i kojoj se valjalo suprostaviti. Nadalje, kao vojni dušobrižnik sveti Ivan Kapistran, navješćujući Kristovo Evanđelje milosrđa, navješćivao je i čovjekovu dubinsku potrebu zahvalnosti Bogu za sva primljena dobročinstva te na taj način na spoznaju milosrdnog Božjeg lica koje uvijek progovora kroz naše konkretno milosrđe i naša djela kršćanske ljubavi. U to, kao što to vrlo dobro znademo, upravo u ovom dijelu naše Domovine spada i polaganje života za drugoga, žrtva vlastitog života u borbi za ljudske i Božje vrijednosti pred raznim ugrozama i Kapistranova i našega vremena. Od svakog od nas Gospodin i danas očekuje takvu trajnu i nesebičnu borbu da u sebi i oko sebe gradimo krepost budnosti i krepost zahvalnosti u izgradnji kršćanske civilizacije ljubavi."

Na kraju sv. mise župnik Župe sv. Ivana Kapistrana u Iloku fra Grgur Blažević zahvalio je ocu biskupu i subraći svećenicima, svima uključenima u organizaciju hodočašća i svima nazočnima koji su omogućili da ovaj dan bude lijep i svečan.

Hodočašće i proslavu zaštitnika župe i Grada Iloka svojim pjevanjem uveličala je klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“ i policijska klapa "Sveti Mihovil". Orgulje je svirao Dubravko Čepulić Polgar. Nakon sv. mise hodočasnici su imali prigodu častiti relikvije sv. Ivana Kapistrana te običi franjevački samostan i druge znamenitosti grada Iloka. Na kraju hodočašća je održan prigodni domjenak za sve sudionike hodočašća, domaće župljane i sudionike misnog slavlja.

RAŠČLAMBA 32. NACIONALNOG VOJNO-REDARSTVENOG HODOČAŠĆA U MARIJU BISTRICU

Vojni ordinarijat u RH, 24. listopada 2024.

U četvrtak 24. listopada, u sjedištu Vojnog ordinarijata na zagrebačkom Ksaveru održana je raščlamba 32. hodočašća Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bisticu. Na raščlambi su sudjelovali vojni biskup msgr. Jure Bogdan, novoimenovani biskup Gospičko-senjske biskupije msgr. Marko Medo, zapovjednik 32. hodočašća u Mariju Bisticu brigadni general Valentin Skroza, zamjenik zapovjednika hodočašća za MUP Marko Britan, posebni savjetnik ministra obrane Željko Živanović, rektor bistričkog svetišta vlč. Tomica Šestak, biskupski vikari za pastoral MORH-a i MUP-a, predstavnici Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva hrvatskih branitelja, pripadnici raznih ustrojbenih cjelina Hrvatske vojske i policije, članovi Ravnateljstva civilne zaštite, Ministarstva pravosuđa, Hrvatske vatrogasne zajednice, predstavnik HRT-a, i drugi.

„Cilj svakog našeg hodočašća je evangelizacija hrvatskog naroda“, rekao je biskup Bogdan na početku svog osvrta na provedeno

hodočašće u Mariju Bisticu: „Kao vjernici želimo da Evanđelje dođe do svakog ljudskog srca koje je otvoreno Božjoj objavi!“ U svom je obraćanju biskup istaknuo duhovnu dimenziju ovog hodočašća i njegov izniman odjek u našoj Domovini.

Zapovjednik hodočašća brigadni general Valentin Skroza pohvalio je organizaciju hodočašća, profesionalnost pripadnika Hrvatske vojske, policije i drugih sudionika te je zahvalio svima na suradnji, istaknuvši kako mu je bila iznimna čast biti zapovjednikom 32. hodočašća u Mariju Bisticu: „Prvi puta sam na hodočašću u Mariju Bisticu sudjelovao kao natporučnik, tada sam nosio zastavu 3. gardijske brigade, a sada sam nakon toliko godina imao čast sudjelovati na hodočašću kao zapovjednik hodočašća...“

U nastavku sastanka prikazan je kratki video prilog s osvrtom na hodočašće koji je napravila i objavila Laudato televizija, te je zatim brigadir Marin Kostelac, čelnik koordinacijskog

tima, izložio izvješće o provedbi organizacije hodočašća.

Sastankom je moderirao msgr. Marko Medo, novoimenovani gospićko-senjski biskup generalni vikar Vojnog ordinarijata. Ovo je bila također prigoda za ponovno izraziti čestitke i zahvale prilikom imenovanja za

biskupa. „Uvijek sam uživao u organizaciji naših hodočašća...međunarodnog, nacionalnog, pokrajinskih i volio sam biti s Hrvatskom vojskom, policijom i braniteljima. Gospodin me sada šalje na jedan drugačiji posao...ali vrata Gospićko-senjske biskupije će za Vas uvijek biti otvorena“, rekao je na završetku msgr. Medo.

UVOĐENJE FRA STIPANA KLARIĆA U SLUŽBU POLICIJSKOG KAPELANA

Na blagdan sv. Šimuna i Jude Tadeja, u ponedjeljak 28. listopada, u franjevačkoj crkvi sv. Jeronima u Slanom, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je svetu misu prigodom koje je fra Stipan Klarić OFM uveden u službu kapelana u policijskoj kapelaniji sv. Vlaha, u Policijskoj upravi dubrovačko-neretvanskoj.

Fra Stipan Klarić OFM, redovnik franjevac Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije, za svećenika je zaređen 2010. godine u Mostaru. Nakon ređenja obnašao je službe: župnog vikara u Mostaru; župnika i gvardijana u Konjicu; upravitelja Župe Glavatičevo, pomoćnog odgojitelja franjevačkih novaka u Humcu, župnika u Veljacima, upravitelja Samostana na Badiji. Danas djeluje kao gvardijan i župnik u Slanom i kao upravitelj Župe Majkovi.

U konceleciji s vojnim ordinarijem bili su biskupski vikar za pastoral MUP-a i policijski kapelan na Policijskoj akademiji u Zagrebu vlč. Frano Musić, policijski kapelan i dekan Splitskog policijskog dekanata don Darko Poljak, policijski kapelani fra Ivica Pavlović OFM i o. Ivo Topalović SVD.

Na sv. misi sudjelovali su načelnik PU dubrovačko-neretvanske Ivan Pavličević sa načelnicima policijskih postaja PU dubrovačko-neretvanske i drugim suradnicima, voditelj Samostalne službe za suradnju s Vojnim or-

dinarijatom Ivan Galić, policijski službenici i djelatnici PU dubrovačko-neretvanske.

Nakon uvodnog pozdrava, don Darko Poljak pročitao je dekret imenovanja fra Stipana Klarića novim kapelanom policijske kapelanije „Sv. Vlaho“. Nakon toga fra Stipan je položio ispovijest vjere, dao prisegu o vjernom upravljanju materijalnim dobrima i svojim potpisom potvrdio svoje poslanje.

Biskup Bogdan se u propovijedi osvrnuo na pročitano Evanđelje o poslanju Dvanaestorice. Prije izbora dvanaestorice apostola, prije donošenja ove velike odluke, Isus se povlači u osamu. Provodi cijelu noć moleći se Bogu. Među dvanaesticom izabranih apostola su i sv. Šimun i Juda Tadej čiji blagdan Crkva danas slavi.

Iako o svetim Šimunu i Judi nemamo puno podataka, ipak možemo ponešto saznati o tim značajnim Isusovim suradnicima i prvim najvjestiteljima Radosne vijesti. Samo ime Šimun je hebrejskog porijekla i znači „Bog je čuo, Bog je uslišao“, ili prema drugom tumačenju – „slušatelj“, a dodavanje drugog dijela imena – Kananajac ili Revnitelj – bilo je s ciljem da se razlikuje od drugog Šimuna, prvaka apostola – svetoga Petra. Prema predaji, sveti je Šimun zajedno s Judom Tadejem navijestao Radosnu vijest u Siriji, Egiptu, Armeniji i Perziji, a u perzijskom gradu Edessi

su obojica podnijela mučeničku smrt. Legenda govori da su na sebe navukli bijes tamošnjeg kralja, kojemu su donijeli Evanđelje i Kristovu sliku. Kralj ih je dao pogubiti. Sveti Šimun je ubijen tako što su ga prepilili, a sveti Juda Tadej tako što su ga pretukli toljagom.

Sv. Šimun se u ikonografiji prikazuje s pilom ili s klupkom zmija, a štuje se kao zaštitnik drvosječa i pilara. Sv. Juda se obično u ikonografiji prikazuje s toljagom, a ponekad i s helebardom, slikom s Kristovim likom (jer ju je dao kralju u Edessi), kutomjerom ili križem na dugoj motki.

Vojni ordinarij istaknuo je kako fra Stipana Isus danas također šalje na poslanje, poput apostola. Biskup ga je ohrabrio da na svojoj novoj službi policijskog kapelana bude ono što i jest: svećenik, redovnik, svjedok vjere i Evanđelja onima kojima je poslan, neka ljude vodi Bogu.

Msgr. Bogdan zahvalio je okupljenim predstavnicima policije na njihovoj službi očuvanja mira i sigurnosti te na njihovu ustrajnom služenju općem dobru. Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sv. Mihovil“. Nakon sv. mise priređen je domjenak.

ZADUŠNICA ZA POGINULE, PREMINULE I NESTALE BRANITELJE

Sveta Mati Slobode, 2. studenoga 2024.

FOTO: MORH/T. Brandt

Na Dušni dan, u subotu 2. studenoga, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan služio je svetu misu zadušnicu u crkvi Svete Mati Slobode

na zagrebačkom Jarunu, za sve poginule i preminule hrvatske branitelje, sve civilne žrtve Domovinskog rata, za sve vjerne mrtve.

U zajedništvu s vojnim ordinarijem bili su izabrani gospičko-senjski biskup msgr. Marko Medo, župnik Župe Duha Svetoga don Pejo Orkić SDB, biskupski vikari za pastoral MORH-a i MUP-a i drugi vojni i policijski kapelani.

U misnom slavlju sudjelovali su državni tajnik u Ministarstvu obrane Drago Matanović, zamjenik glavnog ravnatelja policije Jozo Šuker, general u miru Ivan Pokaz, direktor Glavnog stožera OS RH general bojnik Krešo Tuškan, zamjenik zapovjednika Zapo- vjedništva za potporu brigadni general Ivan Raos, savjetnik ministra obrane Božo Kožul, ostali predstavnici i pripadnici policije, časnici i pripadnici Hrvatske vojske, policijski polaznici i kadeti HV, hrvatski branitelji, pred- stavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, obitelji poginulih i nestalih branitelja, župljani Župe Duha Svetoga i drugi vjernici. Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sveti Mihovil“. Orgulje je svirao Du- bravko Čepulić Polgar.

U propovijedi je msgr. Bogdan rekao: „Spomen vjernih mrtvih - Dušni dan prožet je religioznim osjećajem u kojem se ljubav i obiteljska sjećanja spajaju s kršćanskom vjerom i nadom. Zbog toga je ovaj blagdan uvijek izazivao duboki odjek u Božjem narodu. Mi danas slavimo život, a ne smrt. Kršćanska vjera ne slavi kult smrti, nego života. To ističu i današnja misna čitanja i misne molitve. Sve nam danas govori o uskrsnuću i o životu; a glavna poruka misnih čitanja je Kristovo uskrsnuće, uskrsnuće u kojem i mi možemo sudjelovati kroz vjeru i sakramente. Premda je ovaj blagdan ispunjen nostalgичnom tugom i jesenskom melankolijom - i to je ljudski, očima vjere gledano, on ne smije biti ispunjen žaljenjem za našim dragima koji su nas napustili, nego mora biti ispunjen nadom, nadom koja prima i svetkovinu Svih svetih. Vjera pruža mogućnost da kršćanin, u Kristu, bude u zajedništvu sa svojim preminulima i da ima nadu, nadu da su oni već postigli pravi život kod Boga.“ „Smrt je činjenica koju svaki dan imamo pred očima. Bio-

loška smrt, njezina polagana objava u bolesti i starosti, njezina brutalna prisutnost u nesrećama i katastrofama te njezina manifestacija u svemu što je uskraćivanje života, najveća je enigma našeg postojanja na Zemlji. Život bez kraja najdublja je težnja koju nosimo u sebi. Budući da nas smrt na kraju uvijek pobjeđuje, osjećamo se frustrirano ovim paradoksom i enigmom, a to je smrt bića koje je stvoreno za život, bića koje teži životu. Filozofija, humanističke znanosti i povijest religija oduvijek su davale više ili manje uvjerljive odgovore na pitanje smrti, formulirano temeljnom dilemom: je li smrt kraj ili novi početak? Čeka li nas drugi život ili ništavilo? Preživljavamo li ili smo uništeni? Postoji li na kraju putovanja Bog ili samo praznina? Različiti su odgovori i stavovi prema smrti: intuitivni strah pred smrti, stroga šutnja o toj tabu temi, stoički fatalizam pred prirodnom i neizbježnom činjenicom smrti, maksimalni hedonizam zbog prolaznosti života (“jedimo i pijmo, jer sutra ćemo umrijeti!”), pesimizam, bunt, egzistencijalna mučnina ili spokojna nada u besmrtnost. Osim ovog posljednjeg, ovi stavovi nisu kršćanski jer nas navode na zaključak da ni smrt ni život nemaju smisla. Za kršćansku vjeru vrijednost čovjekova zemaljskog života je nesumnjiva. No, vjera poduzima još jedan daljnji korak - a to je vjera u zagrobni budući život. Za Kristove vjernike budući život nije ništa drugo nego zajedništvo sa Stvoriteljem, Bogom. To je život čiji predokus već sada možemo osjetiti u molitvi, u sakramentima, u Božjoj Riječi, u životu vjere. Temelj ovog vjerovanja i nade u zagrobni život je naša vjera, utemeljena na Isusu Kristu koji je umro i uskrsnuo od mrtvih da nam podari vječni život i spasenje.“

Na završetku propovijedi biskup Bogdan istaknuo je kako je kršćanska nada u uskrsnuće i beskrajni život utemeljena izravno na Isusovom uskrsnuću: „Kad bi naša nada u Krista završila zajedno s našim sadašnjim životom, bili bismo najbjedniji od svih ljudi, kako govori sv. Pavao. Krist je uskrsnuo od mrtvih, prvina onih koji su usnuli. A mi smo u njega, u njegovu smrt i uskrsnuće,

Sveta Mati Slobode, 2. studenoga 2024.

FOTO: MORH/ T. Brandt

Polaganje vijenaca i molitva kod spomenika "Pieta Croatica", 2. studenoga 2024.

FOTO: MORH/T. Brandt

uključeni po krštenju i drugim sakramentima kršćanske vjere, osobito euharistije koja nas hrani kruhom života. Tako se potvrđuje Isusova izjava koju je izrekao nekoliko trenutaka prije uskrsnuća njegovog prijatelja Lazara: 'Ja sam uskrsnuće i život; Tko god u mene vjeruje, ako i umre, živjet će; tko god živi i vjeruje u mene, neće umrijeti nikada' (Iv 11,25).

Vjernik se osjeća po Kristu spašenim, oslobođenim od grijeha i njegove posljedice, a to je smrt. To oslobođenje nije od biološke smrti, budući da je i Krist umro kao čovjek kakav je bio, nego od ropstva smrti, od straha od nje, od besmisla i apsurdna života shvaćenog kao

beskorisna muka koja završava u tami ništavila. Blagoslivljamo Boga u vjeri jer zahvaljujući uskrsnom Kristu nismo bića za smrt, nego za život s Gospodinom, sada i za budućnost. Budući da naš Bog nije Bog mrtvih, nego živih, Dušni dan blagdan je naviještanja članka vjere iz Vjerovanja: 'Iščekujem uskrsnuće mrtvih i život budućeg vijeka. Amen.'

Nakon mise zajedničko izaslanstvo Ministarstva obrane, Ministarstva hrvatskih branitelja i Ministarstva unutarnjih poslova položilo je vijenac i zapalilo svijeće kod spomen obilježja „Pieta Croatica“. Biskup Bogdan je predvodio molitvu za pokojne.

Polaganje vijenaca i molitva kod spomenika "Pieta Croatica", 2. studenoga 2024.

FOTO: MORH/T. Brandt

DAN VOJNE KAPELANIJE „SV. MARTIN TOURSKI“ U DELNICAMA

Pripadnici Zapovjedništva specijalnih snaga su u petak, 8. studenoga 2024. u vojarni „stožerni brigadir Ante Šaškor“ u Delnicama, svečano proslavili blagdan Sv. Martina Tourskog, zaštitnika Vojne kapelanije Zapovjedništva specijalnih snaga i Dan sjećanja na sve poginule pripadnike Specijalnih postrojbi OS RH.

Svečanost je započela misnim slavljem u župnoj crkvi grada Delnica „Sveti Ivan Krstitelj“ koje je predvodio vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, a koncelebrirali su vojni kapelan Zapovjedništva specijalnih snaga don Željko Savić, vojni kapelan don Branko Čagelj, domaći župnik vlč. Ivan Milardović i skradski župnik don Tomislav Zečević.

Msgr. Bogdan je tumačeći pročitano Matejevo evanđelje o prisposobi o posljednjem sudu (Mt 25,31-46) rekao: „U Matejevu evanđelju posljednja prisposoba koju je Isus izrekao je ona o posljednjem sudu. To evanđelje koje je danas navješteno Crkva redovito uzima na posljednju nedjelju kroz crkvenu godinu, na svetkovinu Krista Kralja. Prizor posljednjeg suda grandiozna je apokaliptična slika. Riječ je o ponovnome Kristovu dolasku na zemlju, kad će on u ‘slavi doći suditi žive i mrtve’. To je članak vjere što ga ispovijedamo u molitvi Vjervanja. Kad Sin čovječji dođe, bit će to u slavi, okružen anđelima svojim. I prvi njegov dolazak bio je obzanjen anđeoskim pjevom iznad betlehemskih poljana. Tada je Krist ušao u naš svijet, na ovu zemlju, diskretno, nečujno, siromašno, bez kuće i kućišta - u betlehemskoj štali. Ponovni Kristov dolazak je u sili, sjaju, veličanstvu - na prijestolju kao Sudac.“

Biskup je istaknuo kako Krist sudi prema mjeri ljubavi. „Kristu Suci pristupaju svi narodi, sve rase i klase, društveni slojevi, kršćani, nekršćani, vjernici, oni koji ne vjeruju. Na posljednjem sudu očituje se i određuje njihova posljednja, presudna i definitivna sudbina: sudbina vječne propasti ili vječne sreće... Pred licem Božjim nitko ne može umaknu-

ti. Kriterij prosuđivanja vrijednosti ljudskog zemaljskog života i djelovanja neće biti ništa drugo nego ljubav prema bratu čovjeku. Obistinjuje se ono što je rekao sveti Ivan od Križa: ‘Na kraju života bit ćemo suđeni po ljubavi’. Činjenica da se Krist poistovjećuje sa siromašnima, marginaliziranim i onima koji pate, a naziva ih i svojom najmanjom braćom, otkriva nam koliko je svaka trijumfalistička ideja daleko od Isusova učenja i ponašanja. Njegov suverenitet kao kralja svemira vrlo je poseban jer njegovo kraljevstvo nije poput kraljevstava ovoga svijeta. Isus je kralj ljudske savjesti, Isus je kralj ljudskoga srca. Upravo stoga Isus uznemiruje naše kategorije, koje su sklone identificirati autoritet i moć s dominacijom, a ne sa služenjem.“

Msgr. Bogdan zatim je govorio o kršćanskoj antropologiji, o dostojanstvu čovjeka i o onome što se događa poslije smrti - o prvome sudu poslije smrti: „Što je čovjek da ga se spominješ? Sin čovječji da ga pohađaš?, kaže Sveto pismo. Što li je čovjek pred licem Božjim? Kršćanska nas antropologija uči da su nam roditelji dali naše ljudsko tijelo, ali Bog nam je udahnuo besmrtnu dušu zajedno s pravima i dostojanstvom ljudske osobe. Zato nitko nije potpuni gospodar svoga tijela i života, nego samo upravitelj. Meni je povjereno moje tijelo, povjeren mi je moj život. Povjerena mi je odgovornost da živim na sliku i priliku Božju.“

„U trenutku smrti duša stupa pred lice Božje, i u tom trenutku čovjek spozaje kakav je njegov život bio na zemlji. Što sa sobom nosi pred lice Božje? Sa praznim ili punim rukama? Prazne ruke ako sam živio nečasno, punim rukama ako sam činio dobra djela...“, istaknuo je biskup i objasnio značenje raja, čistilišta i pakla.

„Posljednji sud je onaj na kraju ljudske povijesti, i o njemu govori današnje evanđelje“, nastavio je biskup rekavši kako će se Posljednji sud zbiti u vrijeme slavog Kristova povratka.

Samo mu Otac zna sat i dan; samo on odlučuje o njegovu dolasku. Po svom će Sinu Isusu Kristu izreći tada konačni pravorijek o svoj povijesti. Tada će se pred Kristom sabrati svi narodi, a on će ih jedne od drugih razlučiti kao što pastir razlučuje ovce od jaraca. Postavit će ovce sebi s desna, a jarce s lijeva. Isusova prisposoba o Posljednjem sudu otkriva nam da je svaki muškarac ili žena koji voli svoje bližnje, čini dobro i živi pravedno – baštinik Božjeg kraljevstva i vječnog života.

Biskup Bogdan je u tom kontekstu istaknuo primjer sv. Martina. Poznata je zgoda iz njegova života kada je, usred ljute zime, pred gradskim vratima susreo siromaha koji se smrzavao od hladnoće. Kada je siromah od Martina zatražio milostinju, ovaj nije mogao ostati bez odgovora. Martin nije imao novaca, ali je sišao s konja, odrezao polovicu svoga vojničkoga plašta i njime zaogrnuo siromaha. Sljedeće je noći Martin usnuo san u kojem je vidio samoga Isusa zaogrnutu polovicom svoga plašta kako govori anđelima: 'Ovim me je plaštem zaogrnuo katekumen Martin.' Ova nas zgoda podsjeća na Isusove riječi: 'Zaista zaista kažem Vam, što god učinite jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste' (Mt 25, 40)“

Misno slavlje posebno su uveličali članovi obitelji, rodbina, prijatelji poginulih pripadnika Specijalnih postrojbi OS, bivši zapovjednici specijalnih postrojbi OS RH, a sudjelovali su i predstavnici MUP-a, Hrvatski branitelji i članovi udruga proisteklih iz Domovinskog rata, te umirovljeni djelatnici specijalnih postrojbi OS.

Svečanost se nastavila u vojarni „sžb Ante Šaškor“ gdje su kod središnjeg križa položene ruže, vijenci, zapaljene svijeće te su u dostojanstvenoj tišini pročitana imena poginulih pripadnika specijalnih postrojbi HV.

Sveti je Martin rođen 315. u današnjoj Mađarskoj kao sin rimskog vojnika te je prema očevoj volji postao vojnik. Bio je rimski tribun koji je obavljao vojničku službu kao gardist i konjanički časnik u jednom od garnizona carske vojske u Galiji. Kad je grad Tours ostao bez biskupa, Martin je izabran za biskupa te posvećen 370. godine.

S ponosom na sv. Martina, svake godine pripadnici vojne kapelanija ZSS-a svečano obilježavaju blagdan svog zaštitnika i Dan sjećanja na sve poginule pripadnike specijalnih postrojbi HV.

HODOČAŠĆE IZ PETRINJE U HRVATSKI ČUNTIĆ

U ponedjeljak 11. studenoga na blagdan sv. Martina zaštitnika vojnika iz Petrinjske vojarne „Pukovnik Predrag Matanović“ pripadnici 1. mb. Tigrovi i 2. mb. Gromovi u organizaciji vojne kapelanije sv. Ilija Prorok su hodočastili zaštitniku Tigrova sv. Antunu Padovanskom u Hrvatski Čuntić. Pješačka hodnja je organizirana u sklopu obilježavanja 34. obljetnice ustrojavanja 1. gardijske brigade Tigrovi i 17. obljetnice 1. mehanizirane bojne Tigrovi. Hodočašće je prije pet godina pokrenuo vojni kapelan don Branko Čagelj koje je sada predvodio zajedno sa zapovjed-

nikom vojarne i 1. mb. Tigrovi bjn Tihomir Kastmilerom i zamjenikom zapovjednika 2. mb. Gromovi bjn Markom Franjićem.

Nakon polaska iz vojarne prva postaja je bila u Hrastovici gdje je hodočasnike dočekao župnik fra Mate Bašić. Nakon kratke okrijepe i ugodnog druženja hodnja je nastavljena do spomenika poginulim hrvatskim braniteljima u Hrvatskom Čuntiću. Tu je kratko predavanje i upoznavanje tim krajem, ratnim strahotama i što je narod prolazio kroz povijest imao lokalni hrvatski branitelj Ivan

Župna crkva Sv. Antuna Padovanskog, Hrvatski Čuntić, 11. studenoga 2024.

FOTO: MORH

Radošević. Nakon toga su upaljene svijeće, odana počast poginulima i održana molitva za sve hrvatske branitelje poginule kroz povijest u raznim ratovima kojima je spomenik i posvećen.

Vojnici hodočasnici su dočekani zvonanjem crkvenih zvona i radosnim pozdravom župnika fra Vedrana Kosa i župljana. Nakon kratkog odmora bila je prilika za ispovijed, nakon toga je uslijedila sveta Misa koju je predvodio vojni kapelan don Branko, a propovijedao fra Vedran. Župnik je u svojoj propovijedi povezo blagdan sv. Martina koji se slavio taj dan sa njegovom službom u vojsci i sa današnjom službom vojnika. Osvrnuvši se na sadašnje

stanje u svijetu pozvao je vojsku da nastave moralno služiti u svome pozivu kako to i čine.

Na kraju se don Branko zahvalio domaćinu i župljanima na gostoprimstvu, te poželio da se ovo lokalno hodočašće Hrvatske pobjedničke vojske iz Petrinjske vojarne nastavi kako je bilo i za bivšeg župnika fra Petra Žagara. Župnik se također zahvalio i izrazio radost radi daljnje suradnje sa Hrvatskom vojskom i vojnom kapelanijom s kojom su kroz povijest župa i samostan uvijek dobro surađivali i međusobno se pomagali. Poslije otpjevanih pjesama ljubaznih domaćina, druženje je nastavljeno u samostanskom dvorištu uz vojnički grah.

DUHOVNE VJEŽBE ZA DJELATNIKE I SURADNIKE VOJNOG ORDINARIJATA U RH

Kapelica bl. Miroslava Bulešića, Valbandon

Vojni ordinarijat u RH organizirao je duhovne vježbe za tridesetak djelatnika Vojnog ordinarijata, Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu (MORH), Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP) i pomoćnika vojnih i policijskih kapelana, koje su se održale u vremenu od 12. do 15. studenoga ove godine u Policijskom odmaralištu Valbandon nedaleko od Pule.

Duhovne vježbe je predvodio vojni kapelan don Kristijan Krajnović koji je pozdravio sve okupljene koji su došli na duhovne vježbe. Narednih dana održana su dva predavanja. Prvo predavanje odnosilo se na to što nas motivira i čini zadovoljnim na radnome mjestu, a drugo predavanje što nam to predstavlja pro-

blem i što bi se moglo poboljšati. U raspravu su bili uključeni svi sudionici duhovnih vježbi gdje je svatko iznio svoja osobna gledišta.

Don Kristijan nadalje govorio je o nama kršćanima koji trebamo biti svjetlost u svijetu i širiti Radosnu vijest. Zahvalimo Bogu koji nas je želio, stvorio, posvetio, očistio i koji nas čeka.

Don Kristijan predavanja je zaključio mudrim izrekama Majke Terezije iz Calcutte.

Tijekom duhovnih vježbi svaki dan molila se krunica te je slavljena sveta misa, a na kraju duhovnih vježbi don Kristijan se zahvalio za ovo vrijeme koje su polaznici duhovnih vježbi proveli zajedno.

NOVI KOTORSKI BISKUP MSGR. MLADEN VUKŠIĆ OFM

Papa Franjo imenovao je u četvrtak 12. rujna novim kotorskim biskupom fra Mladena Vukšića, OFM, dosadašnjeg župnika Župe Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije u Posušju u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji i definitora Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije.

Mladen Vukšić rođen je 28. prosinca 1965. u Ljubuškom. U novicijat na Humcu stupio je 14. srpnja 1984., a 15. srpnja 1985. položio je prve zavjete. Od kolovoza 1985. do sredine rujna 1986. odslužio je vojni rok u Skoplju i Kumanovu. Od 1986. do 1989. studirao je Teologiju u Makarskoj. Od 1989. do 1992. studirao je u Bologni. Svečane zavjete položio je 16. rujna 1990. na Kočerinu. Za đakona je zaređen 29. lipnja 1991. u Mostaru. Za svećenika je zaređen 26. srpnja 1992. u Čitluku.

Nakon ređenja odlazi na Humac u samostan i Župu svetog Ante gdje je bio župni vikar od 1992. do 1994. Godine 1994. počeo je studij Pastoralne mladosti i katehetike na Papinskom sveučilištu Salesiani, gdje je magistrirao 1997. godine. Od 1997. do 2000. bio je odgojitelj bogoslova u Zagrebu. Služio je kao župnik u Slanom, u Posuškom Gracu, na Kočerinu i u Posušju.

Za biskupa je zaređen u Kotorskoj katedrali sv. Tripuna 23. studenoga 2024. Glavni zaređitelj bio je zagrebački nadbiskup msgr. Dražen Kutleša, a suzaređitelji splitsko-makarski nadbiskup msgr. Zdenko Križić i barski nadbiskup msgr. Rrok Gjonellashaj.

U misi ređenja koncelebrirali su apostolski nuncij za Bosnu i Hercegovinu i Crnu Goru Francis Assisi Chullikatt, riječki nadbiskup Mate Uzinić, vrhbosanski nadbiskup Tomo Vukšić, skopski biskup Kiro Stojanov, krčki biskup Ivica Petanjak, prizrensko-prištinski biskup Dode Gjergji, vojni biskup Jure Bogdan, šibenski biskup Tomislav Rogić,

mostarsko-duvanjski biskup Petar Palić, varaždinski biskup Bože Radoš, porečki i pulski biskup Ivan Štironja, dubrovački biskup Roko Glasnović, subotički biskup Ferenc Fazekas, hvarski biskup Ranko Vidović, banjolučki biskup Željko Majić, požeški biskup Ivo Martinović, pomoćni đakovačko-osječki biskup Ivan Ćurić, imenovani gospićko-senjski biskup Marko Medo, splitski nadbiskup u miru Marin Barišić, kotorski biskup u miru Ilija Janjić, šibenski biskup u miru Ante Ivas.

Liturgijsko pjevanje predvodili su zbor „Fra Grga Martić“ iz župe Posušje i župni zbor Kotorske katedrale. Pjevanjem je ravnala s. Ivana Džeba uz pratnju na orguljama Ivane Pekas.

ADRESAR

Vojni ordinarijat u RH

Ksaverska cesta, 12
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 4670 660 (59) (centrala)
faks: +385 1 4670 662
www.vojni-ordinarijat.hr
vojni.ordinarijat@morh.hr

Mmgr. Jure BOGDAN, vojni ordinarij

Mmgr. Juraj JEZERINAC, vojni ordinarij u miru

Don Marko MEDO

generalni vikar
spec. 68 632
marko.medo@morh.hr

Vlč. Frano MUSIĆ

biskupski vikar za pastoral MUP-a i
redarstvenih službi RH
fmusic2@mup.hr

Don Slavko RAJIĆ

biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH
specijal 68 636
slavko.rajic@morh.hr

Robert STIPETIĆ

kancelar Vojnog ordinarijata
spec. 68 642
robert.stipetic@morh.hr

S. Nikoleta KOŠČAK

tajnica (vicekancelar) Vojnog ordinarijata
spec. 68 638
nikoleta.koscak@morh.hr

Josip STARŽIK

osobni tajnik vojnog ordinarija
spec. 68 631
josip.starzik@morh.hr

Vladimir KRPAN

osobni tajnik generalnog vikara
spec. 68 635
vladimir.krpan@morh.hr

Bjn Andrija OLUJIĆ

ekonom Vojnog ordinarijata
spec. 68 639
andrija.olujic@morh.hr

Paula KOVAČEVIĆ

savjetnica za međunarodnu suradnju
spec. 68 633
paula.kovacevic@morh.hr

Ana JAKIĆ

pravna savjetnica
spec. 68 634
ana.stanic@morh.hr

Lidija ŠANTEK

informatički izvršitelj
spec. 68 643
santek127@gmail.com

SAMOSTALNI ODJEL ZA POTPORU
VOJNOM ORDINARIJATU (MORH)

Vojni ordinarijat u RH

Ksaverska cesta, 12
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 4670 660
faks: +385 1 4670 662

Bjn IVICA KRIŠTO

voditelj Samostalnog odjela
specijal 68 640
ivica.kristo@morh.hr

Marija VUKOVOJAC

viša stručna savjetnica za organizaciju
spec. 68 637
marija.vukovojac@morh.hr

Branka ŠANDRO

viša stručna savjetnica za organizaciju
spec. 68 641
branka.sandro@morh.hr

Marina BUZUK

stručni referent
spec. 68 630
marina.buzuk@morh.hr

SAMOSTALNA SLUŽBA
ZA SURADNJU S
VOJNIM ORDINARIJATOM (MUP)

Policijska akademija

Avenija Gojka Šuška, 1
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525)
faks: +385 1 2426 496 (spec. 26 496)

Ivan GALIĆ

voditelj Samostalne službe
tel: +385 1 2426 319 (spec. 26 319)
igalic@mup.hr

Mato TOPIĆ, policijski službenik za

međunarodnu vjersku suradnju
tel: +385 1 2426 527 (spec. 26 527)
mob: 091 4554 649 (spec. 82 649)
mtopic@mup.hr

Ivan BOGATI, policijski službenik za

međunarodnu vjersku suradnju
tel: +385 1 2426 523 (spec. 26 523)
mob: 099/1669 854
ibogati@mup.hr

Branko ŠARKANJ, policijski službenik za
organizaciju i potporu

tel: +385 1 2426 528 (spec. 26 528)
mob: 091/4563 958 (spec. 82 958)
bsarkanj@mup.hr

Darko ŠANTEK, policijski službenik za
organizaciju i potporu

tel: +385 1 2426 529 (spec. 26 529)
mob: 091/4554 644 (spec. 82 644)
dsantek@mup.hr

Sanja VRKLJAN HORVAT

administrativna tajnica
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525)
svrkljan@mup.hr

VOJNE KAPELANIJE

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Sv. Ivan Pavao II.“ 22. listopada	MORH i GS OS RH Stančićeva 6, Zagreb
„Bl. Alojzije Stepinac“ 10. veljače „Sv. Anđeli čuvari“ 2. listopada	Zapovjedništvo HKoV, Karlovac Inženjerijska pukovnija, Karlovac
„Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta“ 12. rujna	3. mehanizirana bojna „Pauci“ GMBR vojarna „4. GBR Knin“, Knin Inženjerijska bojna GMBR, Sinj
„Sv. Martin Tourski“ 11. studenoga	Zapovjedništvo specijalnih snaga Delnice
„Sv. Petar i Pavao“ 29. lipnja	Zapovjedništvo HRZ 91. krilo, Zagreb
„Sv. Nikola biskup“ 6. prosinca	HRM, Pomorska baza, Split Središte za obuku HRM, Split
„Sv. Nikola biskup“ 6. prosinca	Flota HRM, Obalna straža, Split
„Sv. Ivan od Križa“ 14. prosinca	Obavještajna pukovnija Velika Buna
„Sv. Ilija prorok“ 20. srpnja	1. mehanizirana bojna „Tigrovi“ GMBR i 2. mehanizirana bojna „Gromovi“ GMBR, Petrinja
„Kraljica svete Krunice“ i „Sv. Ivan Kapistran“ 7. listopada 23. listopada	Gardijska oklopno-mehanizirana brigada Vinkovci
„Uzvišenje svetog Križa“ 14. rujna	Gardijska mehanizirana brigada Knin
„Sv. Franjo Asiški“ 4. listopada	motorizirana bojna „Vukovi“ GMBR Gospić
„Sv. Leopold Bogdan Mandić“ 12. svibnja	Zapovjedništvo ZOD „Fran Krsto Frankopan“, Osijek Središte za obuku pješništva i oklopništva ZOD, Gašinci
„Bl. Ivan Merz“ 10. svibnja	Središte za borbenu obuku i SHb poligon „Eugen Kvaternik“, Slunj
„Sv. Valentin“ 14. veljače	Počasno-zaštitna bojna Zagreb

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/486-1345 faks: 01/456-7986	Slavko RAJIĆ mob: 098/1632-359 slavko.rajic@morh.hr	stožerni narednik Vjekoslav KRIŠTIĆ mob: 092/ 2859-130 vjekoslav.kristic@morh.hr
tel: 075/241-321 faks: 075/241-082 tel: 075/241-463	Ivan BLAŽEVAC mob: 098/9084-983 iblazevac@yahoo.com	stožerni narednik Daniel RADINOVIĆ tel: 075/241-322, mob: 098/1863-426 satnik Dražen ČULIG mob: 091/8811-862 drazen.culig@gmail.com
tel/faks: 022/617-841	fra Ilija MIKULIĆ OFM mob: 098/432-607	stožerni narednik Stipe GAŠPAR mob: 098/ 1743-943 stipe.gaspar@morh.hr
tel: 075/241-869	Željko SAVIĆ zeljko.savic1982@gmail.com	
tel: 01/6228-862 faks: 01/6228-484	o. Danijel ČOLO, OCD mob: 098/672-613 d.karmel@gmail.com	razvodnik Lorenc TOMKIĆ mob: 098/9467-773
tel: 021/354-913 faks: 021/354-323	Branimir PROJIĆ mob: 098/510-737	
tel: 021/354-160 (650) faks: 021/354-650	Branimir PROJIĆ privremeni upravitelj vojne kapelanije	narednik Darijo RAJČIĆ mob: 098/744-330
tel: 01/2025-550 faks: 01/2025-879	Antonio MIKULIĆ	narednik Josip PETANJEK 098/ 616-056
tel: 075/221-415 faks: 075/221-278	Branko ČAGELJ branko.cagelj@morh.hr	natporučnik Ilica MARIJANČEVIĆ
tel/ faks: 075/243-606	fra Mato VINCETIĆ OFM mob: 091/6509-424	razvodnik Oliver SABADOŠ tel: 075/ 243-492
tel: 022/617-978 faks: 022/617-722	fra Božo ANČIĆ OFM mob: 098/760-979	stožerni narednik Mladen ŠEBEK mob: 091/5269-516 tel: 022/617-712
tel/faks: 053/577-161	Josip ŠIMATOVIĆ josip.gacka@gmail.com	natporučnik Branimir MATEŠIĆ mob: 091/ 9209-588 branimir.matesic@gmail.com
tel: 031/236-623 (655) faks: 031/236-841	Josip KEŠINOVIĆ mob: 099/3023-458 jkesinovic@icloud.com	natporučnik Darko BOBAN mob: 099/7120-900 darko.boban@morh.hr
tel: 047/626-824 faks: 047/626-846	Dino RUPČIĆ mob: 098/ 9644-301	
tel: 01/4566-344 faks: 01/4566-368	o. Zdravko BARIĆ SMM mob: 091/5762-764 zdravko.baric64@gmail.com	satnica vs Zvonimira KISIĆ tel: 01/ 4566-177 zvonimira.kisic@morh.hr

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	HVU „Dr. Franjo Tuđman“ vojarna „Petar Zrinski“, Zagreb
„Sv. Gabrijel arkandeo“ 29. rujna	93. krilo i SzO HRZ Zemunik
„Sv. Ivan Krstitelj“ 24. lipnja	SzOiDL i DŠ HVU Požega
"Sv. Juraj mučenik" 23. travnja	2. motorizirana bojna "Pume" GOMBR Varaždin Topničko-raketna pukovnija, Bjelovar
„Sv. Obitelj“ Nedjelja u osmini Božića „Sv. Antun Padovanski“ 13. lipnja	ZzP, Zagreb Pukovnija Vojne policije
„Marija Pomoćnica“ 24. svibnja	Tenkovska bojna "Kune" GOMBR Đakovo
„Sv. Andrija apostol“ 30. studenoga	1. mehanizirana bojna "Sokolovi" GOMBR Našice

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/3786-004 (272) faks: 01/3784-657	Damir STOJIĆ SDB	natporučnik Ivan ŠAREC mob: 099/8763-543
tel: 023/358-209 (239) faks: 023/358-209	o. Ivo TOPALOVIĆ SVD mob: 098/423-533 ivotopalovic7@gmail.com	
tel/faks: 034/245-117	Željko VOLARIĆ mob: 098/340-798	bojnik Marijan ŠARIĆ
	Ivica HORVAT mob: 099/2680-732 mob: 098/763-822	
tel: 01/6631-318 faks: 01/6631-296	Kristijan KRAJNOVIĆ mob: 095/ 5235-923 kristijan.krajnovic@gmail.com	satnik Damir SEDLAR mob: 091/9430-134
tel: 075/243-869 faks: 075/243-817	Vladislav MANDURA mob: 091/5863-400 vlado.mandura@gmail.com	
tel: 031/ 619-144	Mate MIHALJEVIĆ matemihaljevic90@gmail.com	

POLICIJSKE KAPELANIJE

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Majka Božja Kamenitih vrata“ 31. svibnja	MUP PU zagrebačka Petrinjska 20, 10 000 Zagreb
„Sv. Mihovil arkandeo“, Split 29. rujna	MUP PU splitsko-dalmatinska Trg hrvatske bratske zajednice 9, 21 000 Split
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	MUP Policijska akademija Av. G. Šuška 1, 10 000 Zagreb
„Sv. Vid“ 15. lipnja	MUP PU primorsko-goranska Trinajstićeva 2, 51 000 Rijeka
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	MUP Sjedište Ulica grada Vukovara 33, Zagreb Ravnateljstvo policije, Ilica 335, Zagreb
„Bl. Miroslav Bulešić“ 6. studenoga	MUP PU istarska Trg Republike 1, 52 100 Pula
„Sv. Juraj mučenik“ 23. travnja	MUP PU varaždinska Ivana Milčeca 10, 42 000 Varaždin
„Sv. Matej, apostol“ 21. rujna	MUP PU bjelovarsko-bilogorska Vlahe Paljetka bb, 43 000 Bjelovar
„Sv. Jeronim“ 30. rujna	MUP PU osječko-baranjska Trg Lavoslava Ružičke 1, 31 000 Osijek
„Sv. Luka evanđelist“ 18. listopada	MUP PU šibensko-kninska Velimira Škorpika 5, 22 000 Šibenik
„Sv. Filip i Jakov, apostoli“ 3. svibnja	MUP PU zadarska Andrije Hebranga bb, 23 000 Zadar
„Sv. Marko Križevčanin“ 7. rujna	MUP PU koprivničko-križevačka Trg Eugena Kumičića 18, 48 000 Koprivnica
„Sv. Hrvatski mučenici“ 9. rujna	MUP PU ličko-senjska Ulica Hrvatskog sokola 2, 53 000 Gospić
„Sv. Josip“ 19. ožujka	MUP PU karlovačka Trg hrvatskih redarstvenika 6, 47 000 Karlovac
„Sv. Vinko Pallotti“ 22. siječnja	MUP PU požeško-slavonska Josipa Runjanina 1, 34 000 Požega

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/4563-295	vlč. Ivan GRINIŠIN mob: 099/ 3864-733 (spec. 82 938) igrinisin@mup.hr	Vinko PODRUG mob: 099/1682-480 (spec. 86 883) vpodrug@mup.hr
tel: 021/215-659 faks: 021/307-512	Marko TROGLIĆ mob: 098/ 1811-688 Hrvoje RELJA mob: 098/ 1715-305	
tel: 01/2426-490 faks: 2426 496	Franjo MUSIC mob: 099/2584-982 (spec. 86 011) fmusic2@mup.hr	Luka NORAC KEVO tel. 01/2426 526, (spec. 26 526) mob: 091/4563-866 lnorac@mup.hr
tel: 051/439-945 faks: 051/439-948	fr. Kristijan D. GERBIC, OP mob: 099/ 4224-734 (spec. 81 479) kgerbic@mup.hr	Mihovil DUBROVIĆ mob: 099/ 1669-855 (spec. 84 766) mdubrovic@mup.hr
tel: 01/6122-712 tel: 01/3788-567 faks: 01/3788-653	Željko RAKOŠEC mob: 099/7065-885 (spec. 85 682) zrakosec@mup.hr	Vinko BAKULA tel: 01/3788-853, (spec. 88 853) mob: 091/4563-805 (spec. 82 805) vbakula@mup.hr
mob: 099/4965-534 (spec. 86 866)	Ilija JAKOVLJEVIĆ mob: 099/ 2856-570 ijakovljevic2@mup.hr	
tel/faks: 042/749-400	Ivica HORVAT mob: 099/2680-732 (spec. 86 088) mob: 098/763-822 ihorvat9@mup.hr	
faks: 043/638-637	Damir VRABEC mob: 099/4965-536 (spec. 86 868) dvrabec@mup.hr	
tel: 031/237-553 faks: 031/237-267	o. Stjepan HARJAČ DI mob: 099/2113-891 (spec. 84 048) sharjac@mup.hr	Marko HODAK mob: 099/ 3580-068 (spec. 81 244) mhodak9@mup.hr
tel: 47 264 fax: 022/347-284	Darko POLJAK mob: 099/2680-733 (spec. 86 089) mob: 091/ 4446-432 dpoljak6@mup.hr	
tel: 45 435	o. Ivo TOPALOVIĆ SVD mob: 098/423-533 ivotopalovic7@gmail.com	
faks:048 813-430	Ozren BIZEK mob: 099/2680-731 (spec. 86 087) obizek@mup.hr	Jadranko BENJAK mob: 099/ 4974-546 (spec. 82 163) jbenjak@mup.hr tel: 78 421
	Josip ŠIMATOVIĆ josip.gacka@gmail.com	
tel.: 047/664-143 faks: 047/664-385	Andrija MARKAČ mob: 098/213-393 amarkac@mup.hr	
tel: 034/245-117	Željko VOLARIĆ mob: 098/340-798	

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
“Sv. Kvirin Sisački” 4. lipnja	MUP PU sisačko-moslavačka Rimska 19, 44 000 Sisak
“Sv. Euzebije i Polion” 29. svibnja	MUP PU vukovarsko-srijemska Glagoljaška 27b, 32 100 Vinkovci
“Sv. Marko evanđelist” 25. travnja	MUP PU brodsko-posavska Ivana Mažuranića 9, 35 000 Slavonski Brod
“Sv. Vlaho” 3. veljače	MUP PU dubrovačko-neretvanska Dr. Ante Starčevića 13, 20 000 Dubrovnik
“Sv. Nikola biskup” 6. prosinca	MUP PU krapinsko-zagorska Matije Gubca 53, 49210 Zabok
“Sv. Franjo Asiški” 4. listopada	MUP PU međimurska Jakova Gotovca 7, 40 000 Čakovec
“Bl. Alojzije Stepinac” 10. veljače	MUP PU virovitičko-podravska Trg bana Josipa Jelačića 19, 33 000 Virovitica

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
099/2680-735 (spec. 86091)	Ivo BORIĆ iboric3@mup.hr	
099/4579-403 (spec. 82 115)	Ivan BEGOVIĆ mob: 098/9422-291 ibegovic3@mup.hr	Robert DŽIGUMOVIĆ mob: 099/ 2740-091 (spec 86 471) rdzigumovic@mup.hr
099/3739-319 (spec. 82 061)	fra Ivica PAVLOVIĆ, OFM mob: 099/ 7875-385 ipavlovic5@mup.hr	
	fra Stipan KLARIĆ, OFM mob: 099/ 5160-179 sklaric@mup.hr	
tel: 049/225-235 faks: 049/225-200	vlč. Ivan GRINIŠIN mob: 099/ 3864-733 (spec. 82 938) igrinisin@mup.hr	
tel: 73 680	Vjekoslav VIDAČEK mob: 099/3739-312 (spec. 82 054) mob: 098/246-092 vvidacek@mup.hr	
faks: 048/813-430	Ozren BIZEK mob: 099/2680-731 (spec. 86 087) obizek@mup.hr	

SADRŽAJ

NA KRŠĆANSKIM TEMELJIMA, U ZAJEDNIŠTVU CRKVE, HODOČASNICI NADE Pastirsko pismo biskupa Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine	327
Uvod.....	327
Pozdrav i povod	327
Zašto slavimo Jubileje?.....	327
Druge važne obljetnice	328
I. PROŠLOST – BAŠTINA KOJA POUČAVA I OHRABRUJE	328
Suodnos povijesti i spasenja	328
S cijelom Crkvom slavimo Svetu godinu	328
Važnost obljetnica Nicejskoga i Drugoga vatikanskog koncila.....	329
Po primjeru svjedoka vjere	329
Evandjelje u našoj povijesti i u našem narodu.....	330
Povijesno-spasenjsko iščitavanje našega hoda s Gospodinom u vremenu	331
Hrvatski jubileji	331
Podsjećanje na jubilejska slavlja.....	332
Spomen i identitet	332
II. SADAŠNJOST – IZAZOV KOJI POTIČE	333
Dobro nadvladava zlo	333
Sadašnji milosni trenutak (kairòs)	333
Poziv i poslanje	333
Znak i svjedočanstvo.....	334
Što nam je, dakle, činiti?.....	334
Kakav humanizam i napredak?.....	335
Poštivanje neotuđivoga ljudskog dostojanstva	336
Promicati obiteljske vrjednote i neprihvatljivost rodne ideologije.....	336
Svjedočenje vjere s posljedicama u društvu	337
Poziv na novi evangelizacijski zamah	338
III. BUDUĆNOST – LJEPOTA KOJA PRIVLAČI I ODUŠEVLJAVA	339
Djelovanje Duha	339
Zahvalnost i prošnja.....	339
Posveta Presvetomu Srcu Isusovu	339
Prema jubileju 2041. godine	339
Hodočasnici nade	340
Upravljeni prema budućnosti.....	341
Ispovijest vjere Hrvata katolika	341
Čestitka i blagoslov.....	341
SVETA STOLICA.....	342
Poruka pape Franje za 39. svjetski dan mladih.....	342
Nota Dikasterija za nauk vjere o duhovnom iskustvu vezanom za Međugorje.....	345
Dekret biskupa Petra Palića u vezi s duhovnim iskustvom vezanim za Međugorje.....	359

HRVATSKI BISKUPI	361
Priopćenje sa 69. zasjedanja Sabora HBK	361
Odgovornost prema zajedničkom domu, Odnos kršćana prema svemu stvorenom	363
Poruka predsjednika Vijeća HBK-a za katehizaciju i novu evangelizaciju na početku školske i katehetske godine 2024./2025.	372
Poruka predsjednika Hrvatskog Caritasa, za Nedjelju Caritasa, 15. prosinca 2024.	374
Poruka predsjednika Odbora HBK-a za pastoral pomoraca, pomorcima i ribarima o blagdanu sv. Nikole 2024.	376
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na desetom pokrajinskom vojno-redarstvenom hodočašću Gospi Sinjskoj	378
Uvod u svetu misu vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana povodom proslave Dana pobjede i svetkovine nebeske zaštitnice Vojnog ordinarijata	381
Propovijed šibenskog biskupa msgr. Tomislava Rogića povodom Dana pobjede, Domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja, Dana Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta - zaštitnice Vojnog ordinarijata u RH.	382
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na 25. pokrajinskome hodočašću Hrvatske vojske i policije u Ludbreg	385
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na 32. vojno-redarstvenom hodočašću Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bisticu	388
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana prigodom stote obljetnice rođenja nadbiskupa msgr. Josipa Uhača (1924. – 2024.)	391
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na devetom pokrajinskome hodočašću Hrvatske vojske i policije u Ilok	395
Homilija zagrebačkog nadbiskupa msgr. Dražena Kutleše prigodom Dana sjećanja na žrtvu Vukovara	398
IZ UREDA VOJNOG ORDINARIJATA	403
Oprost i molitve za svetkovinu Svih svetih i Dušni dan	412
Otpuštanje cenzure zbog pobačaja u 2025. godini	414
Post i nemrs u 2025. godini	414
Molitvene nakane papine svjetske molitvene mreže i naših biskupa za 2025. godinu	415
DEKRETI I IMENOVANJA	417
IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI	418
Dan vojne kapelanije „Sveti Ilija prorok“ u Petrinji	418
Deseto pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj	419
33. godišnjica tragičnih događaja u Dalju, Aljmašu i Erdutu	427
Dan pobjede u Kninu 2024.	429
25. pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Ludbreg	439
Dan policijske kapelanije „Sveti Marko Križevčanin“	444
Dan Hrvatske ratne mornarice	445
Dan policijske kapelanije „Sv. Mateja“ u Bjelovaru	447
Zadušnica za Maricu Stanković u Madžarevu	449
Dan policije u Policijskoj upravi zagrebačkoj	450
Proslava Dana policije u Policijskoj upravi vukovarsko-srijemskoj	450

Proslava sv. Mihovila Arkandela i Dana policije u Policijskoj upravi splitsko-dalmatinskoj	452
Središnja proslava Dana policije i blagdana sv. Mihovila Arkandela.....	454
Dan grada Bjelovara	455
Dan vojne kapelanije „Sv. Mihael Arkandeo“ na Hrvatskom vojnom učilištu u Zagrebu	458
Dan roda inženjerije i Dan vojne kapelanije „Sveti Anđeli Čuvari“ u Karlovcu.....	458
Dan policijske kapelanije „Sv. Franjo Asiški“ u Čakovcu.....	459
32. vojno hodočašće u Mariju Bistricu	461
Osamnaesto pješачko vojno hodočašće Majci Božjoj Bistričkoj iz Petrinje	474
Don Marko Medo imenovan gospićko-senjskim biskupom	475
Govor msgr. Jure Bogdana na dan imenovanja don Marka Mede gospićko-senjskim biskupom	476
Govor izabranog gospićko-senjskog biskupa msgr. Marka Mede	477
Dan vojne kapelanije „Kraljica Svete Krunice i Sveti Ivan Kapistran“	479
Zaziv Duha Svetoga na početku akademske godine na Sveučilištu obrane i sigurnosti i Hrvatskom vojnom učilištu.....	481
In memoriam na 97 poginulih i nestalih policajaca u Domovinskom ratu u obrani Vukovara	484
Dan vojne kapelanije „Sveti Ivan Pavao II.“ u Zagrebu.....	485
Proslavljen blagdan sv. Ivana Kapistrana u Iloku	488
Raščlamba 32. nacionalnog vojno-redarstvenog hodočašća u Mariju Bistricu	496
Uvođenje fra Stipana Klarića u službu policijskog kapelana	497
Zadušnica za poginule, preminule i nestale branitelje	498
Dan vojne kapelanije „Sv. Martin Tourski“ u Delnicama.....	503
Hodočašće iz Petrinje u Hrvatski Čuntić	504
Duhovne vježbe za djelatnike i suradnike Vojnog ordinarijata u RH	506
Novi kotorski biskup msgr. Mladen Vukšić OFM	507
ADRESAR	508
Vojne kapelanije.....	510
Policijske kapelanije	514
SADRŽAJ.....	518

32. nacionalno vojno hodočašće u Mariju Bisticu

6. listopada 2024.

